

Výzkumné centrum domácího
a genderově podmíněného násilí

KVALITA ŽIVOTA A POCIT BEZPEČÍ 2022–2023

Závěrečná zpráva z výzkumu

Zpracovaly:
Naděžda Čadová, Monika Kyselá,
Štěpánka Weikertová

FAKULTA
HUMANITNÍCH STUDIÍ
Univerzita Karlova

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Metodologie projektu.....	4
3. Souhrn hlavních výsledků.....	7
4. Zdraví, pocit bezpečí a pandemie covid-19.....	11
5. Sexuální obtěžování.....	20
6. Fyzické a sexuální násilí.....	50
7. Zkušenosti s partnerem/kou.....	92
8. Opakované incidenty.....	99
9. Nupartnerské násilí.....	112
10. Závěr.....	119
Příloha 1: Technická zpráva.....	122
Příloha 2: Kódový klíč k otázce I03 (pachatelé nupartnerského násilí).....	125

1. ÚVOD

Tato zpráva představuje výstupy kvantitativního sociologického výzkumu, který měl za cíl mapovat kvalitu vztahů v české společnosti včetně výskytu negativních jevů. Výzkum byl realizován v rámci projektu „Výzkumné centrum domácího a genderově podmíněného násilí“, jenž si klade za cíl přispět ke zlepšení ochrany a prosazování lidských práv v České republice (ČR), a to konkrétně práva na ochranu života a na život bez (domácího a genderově podmíněného) násilí. K provozu centra je zásadní získání aktuálních reprezentativních dat, která zmapují zkušenosti dospělé populace ČR s domácím a genderově podmíněným násilím. Výsledky sběru takových dat prezentuje tato zpráva.

Výzkum realizovaný v České republice navazoval na sběry dat probíhající v dalších evropských zemích pod záštitou Eurostatu (statistického úřadu Evropské unie). Mezinárodní výzkum je realizován v 19 evropských zemích (Rakousko, Belgie, Bulharsko, Chorvatsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Řecko, Litva, Lotyšsko, Malta, Holandsko, Polsko, Portugalsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko a Island) pod názvem „EU survey on gender-based violence against women and other forms of interpersonal violence (EU-GBV)“. V uvedených zemích se tedy výzkum soustřeďuje především na násilí vůči ženám a jeho respondentkami jsou tak pouze ženy. U nás v České republice jsme téma rozšířili obecně na různé formy násilí v mezilidských vztazích a dotazování byli muži i ženy.

Cílem projektu bylo získat kvalitní a spolehlivé informace o různých formách násilí v mezilidských, a především partnerských vztazích. Výsledky výzkumu budou sloužit ke zlepšení informovanosti o dané problematice a pomohou lépe zacílit pomoc obětem tohoto násilí a identifikovat problematická místa v procesu pomoci obětem na straně státních orgánů. Dalším cílem projektu je zlepšit celkovou neutěšenou situaci v oblasti sběru dat o partnerském a domácím násilí, tedy primárně sesbírat chybějící data, dále ale také nastavit transparentní postupy výzkumu, které jsou do budoucna opakovatelné v případě, že by tuto agendu přebíral v souladu se svými mezinárodními závazky stát. Obecněji je pak ambicí projektu ustavení Výzkumného centra domácího a genderově podmíněného násilí, které by kvalitativně posunulo odbornou i veřejnou diskuzi tohoto tématu mimo jiné zohledněním genderového a společenského rozměru této problematiky, jež jsou dlouhodobě upozadřovány v rámci individualizace násilí. Ta značně omezuje možnosti systémového řešení tohoto jevu.

Jak již bylo uvedeno, tématem výzkumu je násilí v mezilidských vztazích. Konkrétně bylo ve výzkumu zjišťováno složení domácností českých občanů ve věku od 18 do 74 let, jejich partnerské vztahy včetně vlivu pandemie covidu-19 na tyto vztahy a jejich možné obavy. Výzkum se rovněž podrobněji zaměřil na zkušenosti se sexuálním obtěžováním a s psychickým, fyzickým a sexualizovaným násilím v partnerském vztahu i na zkušenosti s nepartnerským násilím. Témata jsou rozpracována podrobně, to znamená, že u jednotlivých typů násilí se výzkum zaměřil na zkušenosti s konkrétními projevy takového násilí.

Průzkum se věnoval nejen zkušenostem s výše uvedenými typy násilí, ale rovněž se snažil podchytit původce násilí, četnost těchto zkušeností i dopady, které tyto zkušenosti na dotazované měly či stále mají. Zjišťováno bylo rovněž, kdy k daným zkušenostem došlo, a to nejen vzhledem k pandemii covidu-19, ale i pro porovnání zjištění jiných výzkumů, které se zaměřovaly na to, kdy v průběhu života existuje největší pravděpodobnost se s takovým násilím setkat.

2. Metodologie projektu

Sběr dat výzkumu „Kvalita života a pocit bezpečí 2022–2023“ realizovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i., (dále CVVM) v období od 23. srpna 2022 do 2. července 2023, přičemž 81 % dat bylo sesbíráno v období od 1. března do 2. července 2023. Výběr respondentů a respondentek byl proveden metodou stratifikovaného náhodného výběru z Registru sčítacích obvodů a budov (RSO) jako začátek náhodných procházek. Strata pak tvořily kraje a velikost obce, která byla rozdělena do tří kategorií (méně než 5 000 obyvatel, 5 000 až 79 999 obyvatel a 80 000 obyvatel a více). Údaje o počtu obyvatel v obcích byly čerpány z Demografické ročenky Českého statistického úřadu. Celkový počet výběrových bodů byl 70 s předpokladem 30 úspěšných rozhovorů u každé procházky.

Tabulka 2.1 Přehled strat

Kraj	VSO	Počet obyvatel	Podíl obyvatel (%)	Počet výběrových bodů	Podíl výběrových bodů (%)
Hl. město Praha	80 000 a více obyvatel	1 275 406	12 %	8	11 %
Vysočina	do 4 999 obyvatel	277 224	3 %	2	3 %
Vysočina	5 000 – 79 999 obyvatel	226 801	2 %	1	1 %
Jihomoravský	do 4 999 obyvatel	540 072	5 %	3	4 %
Jihomoravský	5 000 – 79 999 obyvatel	265 030	3 %	2	3 %
Jihomoravský	80 000 a více obyvatel	379 466	4 %	2	3 %
Olomoucký	do 4 999 obyvatel	316 088	3 %	2	3 %
Olomoucký	5 000 – 79 999 obyvatel	207 346	2 %	1	1 %
Olomoucký	80 000 a více obyvatel	99 496	1 %	1	1 %
Zlínský	do 4 999 obyvatel	288 461	3 %	2	3 %
Zlínský	5 000 – 79 999 obyvatel	283 971	3 %	2	3 %
Moravskoslezský	do 4 999 obyvatel	340 003	3 %	2	3 %
Moravskoslezský	5 000 – 79 999 obyvatel	558 195	5 %	4	6 %
Moravskoslezský	80 000 a více obyvatel	279 791	3 %	2	3 %
Středočeský	do 4 999 obyvatel	822 254	8 %	5	7 %
Středočeský	5 000 – 79 999 obyvatel	564 570	5 %	4	6 %
Jihočeský	do 4 999 obyvatel	325 126	3 %	2	3 %
Jihočeský	5 000 – 79 999 obyvatel	218 495	2 %	1	1 %
Jihočeský	80 000 a více obyvatel	93 426	1 %	1	1 %
Plzeňský	do 4 999 obyvatel	282 707	3 %	2	3 %
Plzeňský	5 000 – 79 999 obyvatel	127 267	1 %	1	1 %
Plzeňský	80 000 a více obyvatel	168 733	2 %	1	1 %
Karlovarský	do 4 999 obyvatel	107 428	1 %	1	1 %
Karlovarský	5 000 – 79 999 obyvatel	175 782	2 %	1	1 %
Ústecký	do 4 999 obyvatel	250 867	2 %	2	3 %
Ústecký	5 000 – 79 999 obyvatel	457 653	4 %	3	4 %
Ústecký	80 000 a více obyvatel	90 378	1 %	1	1 %
Liberecký	do 4 999 obyvatel	164 074	2 %	1	1 %
Liberecký	5 000 – 79 999 obyvatel	170 545	2 %	1	1 %
Liberecký	80 000 a více obyvatel	102 951	1 %	1	1 %
Královehradecký	do 4 999 obyvatel	247 356	2 %	2	3 %
Královehradecký	5 000 – 79 999 obyvatel	204 631	2 %	1	1 %
Královehradecký	80 000 a více obyvatel	90 596	1 %	1	1 %
Pardubický	do 4 999 obyvatel	257 286	2 %	2	3 %
Pardubický	5 000 – 79 999 obyvatel	168 712	2 %	1	1 %
Pardubický	80 000 a více obyvatel	88 520	1 %	1	1 %

Sběr dat byl prováděn tazateli a tazatelkami CVVM, kteří všichni prošli speciálním školením k tomuto projektu. Školení zahrnovalo informace o jejich roli a povinnostech a o etických zásadách tazatelské práce na tomto projektu, seznámení s výběrovou procedurou (počáteční adresa, náhodná procházka, výběr respondenta/respondentky v rámci domácnosti atd.), etická a bezpečnostní rizika spjatá s výzkumem věnujícím se mimo jiné násilí v partnerských a dalších vztazích a seznámení se s dotazníkem.

Na sběru dat se celkem podílelo 46 tazatelů a tazatelek a dotazování proběhlo v 68 výběrových bodech. Celkem bylo dotázáno 1 757 osob ve věku od 18 do 74 let. Tazatelé a tazatelky se dotazovali na základě standardizovaného dotazníku za použití tabletů, které dostali zapůjčené od CVVM, kombinací metod CAPI a CASI. Nejprve tazatelé a tazatelky vždy dostali adresu výchozího bodu, interval výběru a směrovou matici. Každý tazatel/ka postupoval/a z výchozího bodu, kde navštívil/a první domácnost a výsledek návštěvy zaznamenal/a do tabletu (úspěšný rozhovor, odmítnutí, nikdo nebyl přítomen apod.). Pokud byl na dané adrese někdo přítomen a ochoten s tazatelem/tazatelkou hovořit, poskytl/a tazatel/ka informace o výzkumu a provedl/a stručný zápis informací o navštívené domácnosti (počet členů/členek domácnosti ve věku od 18 do 74 let, jejich iniciály a pohlaví). Následně tablet náhodně vybral jednoho člena/členku domácnosti, který/ktará se má stát respondentem/respondentkou výzkumu. Pokud byl/a respondent/ka přítomen/přítomna a byl/a ochoten/ochotna provést výzkum, byl/a následně tazatelem/tazatelkou dotázán/a. Ať již návštěva na adrese výchozího bodu dopadla jakkoliv, postupoval/a dále tazatel/ka z této adresy dle směrové matice a intervalu výběru.

Tabulka 2.2 Směrová matice

Křížovka	Možnost A	Možnost B	Možnost C
1	Rovně	Doprava	Doleva
2	Doleva	Rovně	Doprava
3	Doleva	Doprava	Rovně
4	Doleva	Rovně	Doprava
5	Doleva	Rovně	Doprava
6	Doleva	Rovně	Doprava
7	Doprava	Doleva	Rovně
8	Rovně	Doleva	Doprava
9	Rovně	Doprava	Doleva
10	Doprava	Doleva	Rovně
11	Rovně	Doleva	Doprava
12	Rovně	Doprava	Doleva
13	Rovně	Doleva	Doprava
14	Doleva	Doprava	Rovně
15	Doprava	Rovně	Doleva
16	Doprava	Doleva	Rovně
17	Rovně	Doleva	Doprava
18	Doprava	Doleva	Rovně
19	Doprava	Doleva	Rovně
20	Doprava	Rovně	Doleva

Pokud na výchozí adrese, případně jakékoliv další adrese vybrané metodou náhodné procházky nebyl nikdo přítomen, případně nebyl přítomen vybraný respondent či respondentka, měl/a tazatel/ka povinnost se na danou adresu ještě minimálně dvakrát vrátit, ideálně v jiném čase a v jiný den. Zápisy o všech návštěvách byly tazateli a tazatelkami zaznamenávány do tabletů.

V prvních měsících výzkumu (do 27. února 2023) byla velká část dotazníku vyplňována metodou rozhovoru tazatele/tazatelky s respondentem/respondentkou a jen na konci dotazníku byla velmi malá část nejcitlivějších otázek určená k samovyplnění respondentkou/respondentem, které/mu tazatel/ka k tomuto účelu předal/a svůj tablet. Tímto způsobem bylo sesbíráno 18,2 % vzorku. Vzhledem k citlivosti celého tématu a negativním reakcím ze strany tazatelů/tazatelek i respondentů/respondentek, kteří/které se nechtěli/nechtěly ptát, respektive odpovídat na velmi osobní a citlivé otázky, došlo ke změně doporučených postupů dotazování a tazatelé/tazatelky s respondentem/respondentkou dále vyplňovali/vyplňovaly jen úvodní informace a následně celý dotazník vyplnil/a respondent/ka sama. Tazatel/ka mu však byl/a celou dobu k dispozici, aby mohl/a zodpovědět případné dotazy nebo pomoci, kdyby došlo k nějakým technickým problémům.

Kontrola sběru dat a práce tazatelů/tazatelek probíhala několika způsoby. Šlo o telefonickou kontrolu, kdy každý/každý tazatel/ka požádal/a po skončení rozhovoru respondenta/respondentku o telefonický kontakt pro účely kontroly jeho/její práce, dále byly kontrolovány GPS souřadnice u jednotlivých rozhovorů, délky rozhovorů a byla prováděna logická kontrola dat.

Po ukončení sběru dat došlo k jejich čištění, zahrnujícímu popis proměnných a hodnot, logickou kontrolu dat, tvorbu transformovaných proměnných a podobně. Na závěr byl datový soubor opatřen váhami. Výsledné váhy jsou kombinací designových a poststratifikačních vah. Designové váhy zohledňují počet členů/členek domácnosti, kdy větší pravděpodobnost výběru mají lidé z menších domácností. Poststratifikační vážení zohledňuje výběrová strata (kraj X velikost obce), věk (čtyři kategorie), pohlaví a vzdělání (tři kategorie).

Analýza srovnávající podíly odmítnutí odpovědi a vyhýbavých odpovědí v případě, že otázky vyplňoval/a respondent/ka sám/sama nebo byl/a dotazován/a tazatelem/tazatelkou, ukázala vesměs na rozdíly velmi malé a statisticky nevýznamné. Pokud se však nějaký statisticky významný rozdíl projevil, pak byly vyšší podíly těchto odpovědí v případě, že respondent/ka vyplňoval/a dané otázky sám/sama a nebyly mu/jí pokládány tazatelem/tazatelkou. Další technické informace o sběru dat jsou obsaženy v technické zprávě, která tvoří přílohu 1 této výzkumné zprávy.

3 . Souhrn hlavních výsledků

Pocit bezpečí

- Obavy z napadení ze strany neznámého člověka v posledních dvou letech nikdy nepocítily asi dvě třetiny české veřejnosti, alespoň občas takové obavy měla více než čtvrtina občanů, dvacetina je pak měla často a 1 % dotázaných zažívalo podle svých slov obavy z napadení neznámým člověkem prakticky neustále.
- Přibližně devět desetin dotázaných uvedlo, že se nikdy v posledních dvou letech neobávali napadení ze strany někoho z práce nebo ze školy (88 %), od předchozího partnera (89 %) či od někoho ze známých nebo přátel (91 %).
- Relativně nejméně často pak oslovení přiznávali obavy z napadení ze strany někoho z rodiny, příbuzného/ho (nikdy 95 %) a ze strany svého současného partnera nebo partnerky (98 %).
- Rozbor podle základních sociodemografických znaků ukázal, že rozdíl mezi muži a ženami je statisticky významný pouze v případě obav z ohrožení neznámým člověkem, které byly výrazně častější u žen.
- Nejčastěji uváděným preventivním opatřením, které lidé podnikali v uplynulých dvou letech, aby předešli případnému útoku či napadení, je vyhýbání se určitým místům, ulicím, oblastem či podnikům a případné nošení nějakého předmětu, který lze použít v sebeobraně.
- V chování, které lidé podnikají jako prevenci před případným útokem či napadením, se značně liší muži a ženy – ve všech případech platí, že ženy jsou v tomto ohledu opatrnější a určitá preventivní opatření jsou u nich výrazně častější.

Pokud se zaměříme specificky na muže, tak nejméně častá jsou preventivní opatření u střední věkové kategorie (35 až 59 let).

Pandemie covidu-19 a bezpečí

- Převážně negativní dopad pandemie onemocnění covid-19 vidíme v míře stresu a poklesu životní spokojenosti, který během pandemie vůbec nezaznamenala jen přibližně třetina českých občanů a občanek.
- Se zvýšením napětí v domácnosti se v této době potýkala téměř polovina lidí.
- Alespoň na nějaký čas se během pandemie asi dvě pětiny občanů a občanek ve věku od 18 do 74 let obávaly o finanční budoucnost a více než čtvrtina domácností se dostala do ekonomických potíží.

Projekt RECEGE | recege.soc.cas.cz | email: recege.soc.cas.cz | Tel.: 777 256 258 | Jilská 1, 110 00 Praha 1

Výzkumné centrum domácího
a genderové podmíněného násill

- Také v pracovní oblasti měla pandemie dopad na velkou část respondentů a respondentek – tři pětiny aspoň v určité fázi pandemie zažily v práci zvýšení stresu, téměř polovina nově aspoň občas pracovala z domova a více než třetina se obávala ztráty svého zaměstnání.
- Pokud došlo vlivem pandemie ke změně vztahu s dětmi, pak šlo častěji o zlepšení než o zhoršení – podle 29 % rodičů došlo alespoň někdy ke zlepšení vztahu a podle 17 % k jeho zhoršení.

Zkušenosti s fyzickým násilím

- Nejčastěji uvedené formy fyzického násilí, kterému čeští občané a občanky ve věku od 15 let do současnosti čelili, jsou vyhrožování fyzickým násilím, které alespoň jednou zažila téměř pětina dotázaných (18 %, z toho 9 % opakovaně), ale i skutečné fyzické násilí, konkrétně vrážení nebo strkání (16 %, z toho 8 % opakovaně) či facky/pohlavky (16 %, z toho 6 % opakovaně).
- Méně než desetina dotázaných měla někdy zkušenost s hozením tvrdého předmětu (7 %), ještě méně frekventovaná byla zkušenost s bitím pěstí či jinými tvrdými předměty (6 %) nebo s taháním za vlasy (5 %).
- Muži se významně častěji než ženy setkali s vyhrožováním fyzickým ublížením (23 % mužů jednou či opakovaně, u žen 12 %), ale i s vrážením či strkáním (21 % mužů jednou či opakovaně, u žen 11 %). Ženy se častěji staly obětí popadnutí či tahání za vlasy (2 % mužů jednou či opakovaně, žen 8 %).
- Pachatelé/pachatelkami některých typů fyzického násilí jsou nejčastěji neznámé osoby, konkrétně se to týká vyhrožování fyzickým ublížením, vrážení a strkání, pořežání a bodnutí či vystřelení a ohrožování střelnou zbraní.
- Další typy incidentů se pak již jednoznačně nejčastěji vyskytují v rámci partnerského vztahu, takže mezi uváděnými pachatelé a pachatelkami jednoznačně převažovali současní či bývalí partneři či partnerky. Konkrétně šlo o hození tvrdého předmětu, facky a pohlavky, tahání za vlasy, popálení, dušení, škrcení či topení a mlácení hlavou o něco.
- Nejčastěji uvedenými pachatelé všech dotazovaných druhů fyzického násilí jsou muži, a to s velkou převahou. Rozdíl mezi muži a ženami jakožto pachatelé/pachatelkami se pohybuje v intervalu od 93 procentních bodů (bití pěstí či tvrdými předměty) do 28 procentních bodů (tahání za vlasy). Převaha pachatelů mužů je přitom zřetelná jak v případě obětí žen, tak i v případě obětí mužů.
- Nejzávažnější incident fyzického násilí se respondentům v průměru stal mezi 28. a 29. rokem, medián je 25 let. Neexistuje výraznější rozdíl mezi muži a ženami.
- Rozdíl mezi muži a ženami ale spočívá v typu místa, kde se nejzávažnější incident fyzického násilí stal. Zatímco ženy výrazně častěji uvedly, že se takovýto incident stal doma (39 % oproti 8 % mužů), muži významně častěji zažili takovýto incident na veřejných místech, a to konkrétně na ulici, náměstí, parkovišti či jiném veřejném místě (27 % oproti 16 % žen) a v kavárně, restauraci, hospodě, klubu či na diskotéce (24 % oproti 8 % žen).
- Obecně patřily mezi nejčastěji uvedené psychické důsledky prožitého násilí úzkosti, které uvedla více než pětina dotázaných (22 %), dále pocit zranitelnosti (19 %), deprese (13 %) a ztráta sebevědomí (12 %).

Sexualizované násilí

- Respondentek a respondentů, kteří ve výzkumu uvedli, že se stali obětí sexualizovaného násilí, byly jen jednotky procent. Přinucení k pohlavnímu styku alespoň jednou zažila 2 % lidí, stejný podíl uvedl, že byl obětí pokusu o přinucení k pohlavnímu styku, 3 % dotázaných přiznala přinucení k účasti na jakékoli formě sexuální aktivity, 2 % souhlasila s nějakou sexuální aktivitou v obavě z možných následků odmítnutí. Natáčení při sexuální aktivitě proti vlastní vůli zažilo 1 % lidí.
- Ženy mají významně častěji zkušenosti s jednotlivými typy sexualizovaného násilí. Jedinou výjimkou je souhlas k nějaké sexuální aktivitě kvůli obavě z následků odmítnutí, kde rozdíl mezi muži a ženami není statisticky signifikantní.
- Naprostou většinu pachatelů/pachatelek sexualizovaného násilí představují bývalí partneři / bývalé partnerky.
- Z hlediska pohlaví pachatelů sexualizovaného násilí převládají pachatelé muži, a to u všech jednotlivých typů sexualizovaného násilí, kdy muži představují nejméně čtyři pětiny všech pachatelů.
- Pro ženy coby oběti naprostou většinu pachatelů (více než 90 %) představovali muži, naopak pro muže byly pachatelkami velmi často ženy, ale na rozdíl od žen byli v nezanedbatelném podílu případů uvedeni i lidé stejného pohlaví, tedy muži.
- Průměrný věk, kdy došlo k nejzávažnějšímu incidentu sexualizovaného násilí, je 29 let, medián 26 let. Pro ženy i muže je průměrný věk podobný.
- Pro polovinu mužů neměla zkušenost se sexualizovaným násilím žádný následek, u 13 % došlo ke změně práce či stěhování. Ženy neměly žádné následky jen v 18 % případů, více než čtvrtina měla problémy se spánkem, problémy s navazováním či udržováním vztahů a ztrátou sebevědomí.
- K oznámení incidentu sexualizovaného násilí na policii přistoupilo pouze 15 % respondentek a respondentů, kteří zažili některý z typů sexualizovaného násilí. Nebyly zde významné rozdíly mezi muži a ženami – k tomuto kroku přistoupilo 14 % žen a 19 % mužů.

Obtěžování

- V oblasti sexuálního obtěžování jsou nejběžnějším, resp. nejfrekventovanějším incidentem komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem a nepříjemné či dotěrné otázky mířené na soukromý život. Alespoň jednorázovou zkušenost s těmito formami sexuálního obtěžování uvedla téměř pětina populace (shodně 18 %).
- Více než desetina dotázaných dále uvedla, že se jich alespoň jednou někdo nepříjemně dotýkal (16 %), měl nepříjemné poznámky k jejich vzhledu (14 %) nebo že na ně byly mířeny nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích (13 %).
- Kromě dostávání sexuálně explicitních obrázků či dáreků a přinucení sledovat pornografický materiál proti vlastní vůli, což jsou nejméně frekventované formy sexuálního obtěžování, uvedly ženy u všech položek významně častěji, že se jim daná situace stala alespoň jednou či opakovaně.

- U všech druhů sexuálního obtěžování převládají jakožto pachatelé/pachatelky lidé, které oběť neznala, což nejvíce platí pro urážlivé návrhy na sociálních sítích, nevyžádané sexuálně explicitní zprávy či pro neslušné odhalování se.
- Pokud se zaměříme na slovní obtěžování (komentáře a vtipy se sexuálním podtextem, dotěrné otázky na soukromý život či poznámky ke vzhledu), které nemusí probíhat výlučně online, ukazuje se, že mezi časté pachatele/pachatelky se řadí častěji lidé z pravidelných kolektivů – kamarádi/kamarádky, jiní známí / jiné známé, kolegové/kolegyně a spolupracovníci/spolupracovnice, spolužáci/spolužačky a dále také bývalí partneři / bývalé partnerky. Bývalí partneři / bývalé partnerky figurují jako častí pachatelé / časté pachatelky zejména v případě nepříjemného fyzického kontaktu.
- Zatímco u žen jakožto obětí jednoznačně převládají pachatelé muži, v případě mužů jakožto obětí vidíme rozdíly v uvedeném pohlaví pachatelů/pachatelek dle typu obtěžování. Ženy byly častěji uvedeny mužem jako iniciátorky nepříjemného fyzického kontaktu (61 %).
- Naopak muž muže častěji přinutil dívat se na pornografický materiál proti jeho vůli (85 %), posílal mu sexuálně explicitní obrázky či dárky (80 %), adresoval mu komentáře či vtipy se sexuálním podtextem (59 %), měl nepříjemné poznámky k jeho vzhledu (55 %), zasílal sexuálně explicitní zprávy (54 %) a měl dotěrné otázky týkající se soukromého života (54 %).
- Oběti sexuálního obtěžování nejčastěji uváděly, že v důsledku události sexuálního obtěžování neměly žádné problémy (55 % celkem, ženy 58 %, muži 50 %). Zde šlo však především o jeho lehčí formy, které jsou nejčastější.
- Z negativních dopadů šlo nejčastěji o následný pocit zranitelnosti (14 % celkem), který významně častěji uváděly ženy oproti mužům (18 % žen oproti 7 % mužů). Dalším častěji uváděným dopadem byla úzkost (14 % celkem, 13 % ženy, 15 % muži) a také následné problémy se vztahy (13 % celkem, 11 % ženy, 16 % muži).

Zkušenosti s psychickým násilím v partnerském vztahu

- Výsledky ukázaly, že téměř polovina těch (49 %), kteří někdy měli partnerský vztah, má nějakou zkušenost s psychickým násilím ze strany svého partnera / své partnerky. Čtvrtina dotázaných pak zažila čtyři a více z celkem 23 zkoumaných projevů psychického násilí.
- Nejčastěji se lidé ve svých vztazích setkali s tím, že se jejich partner/ka alespoň občas zlobil/a, když mluvili s jiným mužem / jinou ženou (celkem má tuto zkušenost 32 % dotázaných), podezíral/a je z nevěry (30 %), projevil/a snahu, aby se neseťkali s přáteli (26 %), či je ponižoval/a v soukromí (24 %) nebo před ostatními lidmi (18 %).
- Z hlediska pohlaví nejsou, co se týče jednotlivých zkušeností s partnerským psychickým násilím, mezi ženami a muži významné rozdíly.
- Zaměříme-li se na rozdíly dle věku, pak u žen v nejstarší věkové kategorii (60+ let) pozorujeme nižší podíl výskytu psychického násilí ze strany partnera/partnerky v porovnání s mladšími respondentkami. Naopak statisticky významně častěji některé projevy psychického násilí zažívaly ženy v nejmladší věkové kategorii (18 až 34 let) oproti oběma starším věkovým skupinám, tj. oproti ženám ve věku 35 až 59 let a 60+ let.

- Opačnou situaci pozorujeme u mužů, kdy v menší míře zažívá některé formy partnerského násilí (podezřívání z nevěry, ponižování na veřejnosti, nemožnost rozhodovat o rodinných financích, vyhrožování odebráním dětí) nejmladší věková kategorie (18 až 34 let).
- Výsledky ukázaly, že sedm desetin obětí psychického partnerského násilí v době prvního incidentu žilo se svým partnerem / svou partnerkou ve společné domácnosti.
- Poslední incident, kde byl/a pachatelem/pachatelkou současný či bývalý partner / současná či bývalá partnerka, zažili lidé nejčastěji v období před několika lety, kdy více jak třetina dotázaných (35 %) uvedla, že k poslednímu incidentu došlo před více než deseti lety, a dalších 23 % jej zažilo před čtyřmi až deseti lety. Naopak v relativně nedávné době, konkrétně v období posledních dvou let, bylo obětí psychického partnerského násilí 14 % české veřejnosti.
- Téměř třetina respondentek (31 %) zažila některou ze zkoumaných forem psychického násilí ve vztahu se současným či bývalým partnerem, zatímco byla těhotná.
- Se situací, kdy se k člověku nějaká osoba chovala opakovaně urážlivě nebo výhrůžně, se od 15 let věku do současnosti setkaly téměř dvě desetiny dotazovaných (17 %), konkrétně 18 % žen a 16 % mužů.
- Nejčastějším typem takové zkušenosti je opakované přijímání urážlivých či výhrůžných zpráv (setkalo se s ním 8 % dotazovaných) nebo urážlivých či výhrůžných telefonátů (8 %) od stejné osoby.

Stalking

- Přibližně dvacetina lidí se setkala s tím, že byli jedním pachatelem/pachatelkou opakovaně sledováni (6 %), nebo že na ně někdo bezdůvodně čekal před domem, prací či školou (5 %). 4 % respondentů se pak setkala se stalkingem v podobě přijímání urážlivých komentářů na sociálních sítích nebo úmyslného poškozování majetku.
- Zkušenosti se stalkingem od 15 let věku se významně neliší mezi ženami a muži, totéž platí také pro jednotlivé vzdělanostní i věkové kategorie, kde výjimku tvoří pouze muži ve věku 35 až 59 let, kteří častěji uváděli, že nikdy opakovaně nedostávali výhrůžné či urážlivé dopisy (95 %; oproti 80 % mužům ve věku 18 až 34 let a 84 % mužů ve věku 60 a více let) a jejich intimní fotky a videa nebyly bez jejich souhlasu nikde sdíleny.
- Téměř u dvou třetin (65 %) těch, kteří zažili nějakou formu stalkingu od svých 15 let, byl/a pachatelem/pachatelkou bývalý partner / bývalá partnerka, u jedné čtvrtiny (27 %) se jednalo o osobu, kterou respondent/ka znal/a (lidé z práce, ze školy, přátelé, příbuzní a další známí), téměř jedna pětina (17 %) pachatele/pachatelku neznala nebo její/ji nedokázala identifikovat.
- Pachateli stalkingu jsou častěji muži, a to ve všech zkoumaných projevech kromě opakovaných urážlivých či výhrůžných telefonátů, kde je poměr žen a mužů vyrovnaný. Naopak nejvyšší rozdíl v poměru mezi pohlavím pozorujeme v případě neoprávněného sdílení intimních fotek a videí na internetu či prostřednictvím telefonu.
- Co se týče dopadů takových opakovaných incidentů, tak dotazovaní v důsledku zažitých zkušeností nejčastěji pociťovali vztek (47 %), strach (27 %), pocit trapnosti (23 %) a lítost (17 %). Pouze desetina (12 %) uvedla, že na ně incident neměl žádný dopad.

Zkušenosti s nepartnerským psychickým násilím

- S psychickým násilím ze strany blízké osoby (mimo partnerský vztah) se setkala 30 % české veřejnosti, 13 % pak bylo obětí čtyř a více z celkem 21 zkoumaných forem psychického násilí v blízkých vztazích.
- Necelá pětina (17 %) respondentů a respondentek se setkala s tím, že někdo z blízkých (člen/ka rodiny či osoba, se kterou je poжил nějaký vztah kromě partnerského) alespoň občas projevoval snahu, aby se nesetkali se svými přáteli, 15 % dotázaných uvedlo, že je blízká osoba znevažovala či ponižovala před ostatními lidmi, 14 % pak bylo ponižováno v soukromí.
- Z hlediska pohlaví nepozorujeme v míře zažívaného nepartnerského násilí mezi ženami a muži statisticky významné rozdíly.
- Srovnáme-li míru psychického násilí z hlediska toho, zda ho oběti zažívaly častěji v partnerských nebo nepartnerských vztazích, pak pozorujeme, že se lidé častěji setkávají s psychickým násilím ze strany partnera/partnerky než ze strany jiné blízké osoby, a to téměř u všech zkoumaných projevů.
- Nejčastějším pachatelem či pachatelkou nepartnerského násilí je člen/ka rodiny, a to téměř ve třetině případů. Většinou se pak jedná alespoň o jednoho z rodičů/pěstounů či prarodičů – tuto odpověď uvedla více jak pětina (21 %) dotazovaných. Mimo příbuzné a další členy/členky rodiny jsou pachateli/pachatelkami často také kamarádi/kamarádky a známí/známé (13 %), nadřízení/nadřízené a kolegové/kolegyně z práce (6 %).

4 . Zdraví, pocit bezpečí a pandemie covidu-19

Shrnutí:

Obavy z napadení ze strany neznámého člověka v posledních dvou letech aspoň občas pocítila asi třetina českých občanů a občanek, přibližně desetina pak zažila obavy z napadení od předchozího partnera / předchozí partnerky, kolegy/ně z práce nebo spolužáka/spolužačky, případně od něho ze známých či přátel. Obavy z ohrožení neznámým člověkem byly výrazně častější u žen, v míře obav z napadení od někoho, koho člověk zná, se muži a ženy výrazně nelišili.

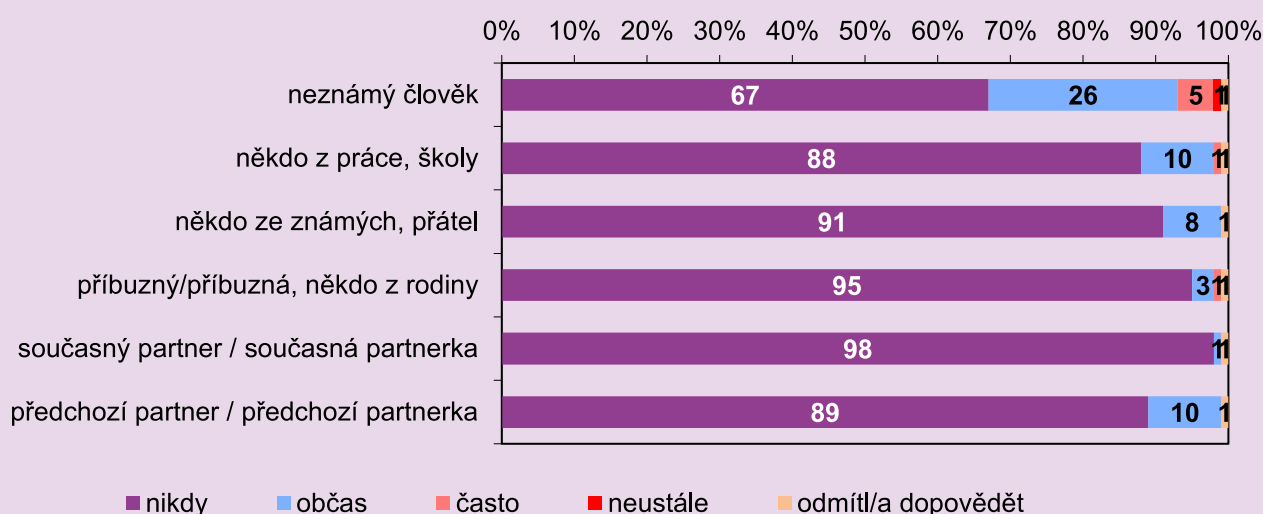
Nejčastěji uváděním preventivním opatřením, které lidé podnikali v uplynulých dvou letech, aby předešli případnému útoku či napadení, je vyhýbání se určitým místům, ulicím, oblastem či podnikům a případné nošení nějakého předmětu, který lze použít v sebeobraně. Obecně platí, že ženy činí téměř všechna zkoumaná opatření výrazně častěji než muži, a to zejména co se týče vyhýbání se určitým místům či situacím. Nejméně častá jsou preventivní opatření u mužů střední věkové kategorie 35 až 59 let.

Pandemie onemocnění covidu-19 měla na život českých domácností značný dopad, který se projevil v řadě různých oblastí a byl v mnoha případech negativní, ale našly se i oblasti či domácnosti, na které měla pandemie naopak vliv pozitivní. Převážně negativní dopad vidíme v míře stresu a poklesu životní spokojenosti, v téměř polovině domácností se také aspoň na čas zvýšilo napětí. Pandemie měla mnohdy také výrazný dopad na pracovní oblast, finanční situaci a stabilitu českých domácností, který se nejčastěji projevil zvýšením pracovního stresu a obavami z finanční budoucnosti. Naopak pokud došlo ke změně ve vztahu k dětem, dospělí ji častěji hodnotili jako pozitivní než negativní.

Na úvod dotazníku byly zařazeny identifikační otázky, ve kterých bylo zjišťováno pohlaví respondenta/respondentky, složení jeho/její domácnosti, rodinný stav a současný stav partnerského života (zda má partnera či partnerku, zda s ní či s ním žije ve společné domácnosti) i minulé partnerské vztahy a rovněž to, zda má dotázaný/dotázaná děti mladší 18 let. Dále byli respondenti a respondentky dotazováni na svou současnou ekonomickou činnost, tedy zda vykonávají či v minulosti vykonávali nějaké placené zaměstnání, případně v jakém oboru.

Po tomto úvodu následoval první blok meritorních otázek, který se zaměřil na pocit bezpečí a reflexi období pandemie onemocnění covidu-19. Všechny respondentů jsme se nejprve zeptali, jak často, pokud vůbec, je v posledních dvou letech napadlo, že by je mohl někdo fyzicky nebo sexuálně napadnout a ublížit jim, případně od koho by takový útok mohl přijít.

Graf 4.1 Obavy z fyzického nebo sexuálního napadení v posledních dvou letech (%)¹

Poznámka: Otázka na současného partnera či partnerku byla pokládána pouze respondentkám a respondentům, kteří uvedli, že v současnosti mají partnera/partnerku. Otázka na předchozí partnerky/partnery byla pokládána pouze respondentkám a respondentům, kteří v minulosti měli partnera/partnerku.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, 1 757 respondentů, CAPI + CASI.

Obavy z napadení ze strany neznámého člověka v posledních dvou letech nikdy nepocítily asi dvě třetiny české veřejnosti (67 %), alespoň občas takové obavy měla více než čtvrtina občanů a občanek (26 %), dvacetina (5 %) je pak měla často a 1 % dotázaných zažívalo podle svých slov obavy z napadení neznámým člověkem prakticky neustále. Obavy z napadení od někoho, koho respondent/ka zná, již byly podstatně méně časté. Přibližně devět desetin dotázaných uvedlo, že se nikdy v posledních dvou letech neobávalo napadení ze strany někoho z práce nebo ze školy (88 %), od předchozího partnera či partnerky (89 %) či od někoho ze známých nebo přátel (91 %). Za pozornost ale stojí, že desetina lidí (10 %) se obávala napadení od někoho z práce či školy občas a 1 % pak často.

¹ Znění otázky: „Jak často, pokud vůbec, vás v posledních dvou letech napadlo, že by vás mohl někdo fyzicky nebo sexuálně napadnout a ublížit vám? Napadlo vás, že by takový útok mohl přijít ze strany: a) Někoho, koho neznáte? b) Někoho z práce, školy, učení? c) Někoho z vašich známých nebo přátel? d) Příbuzných nebo z rodiny (někoho jiného než je váš partner / vaše partnerka)? e) Vaší současné partnerky / Vašeho současného partnera? f) Vaší předchozí partnerky / Vašeho předchozího partnera?“

Podobně napadení ze strany bývalého partnera či partnerky se 10 % oslovených obávalo občas, napadení někým ze známých nebo přátel pak 8 %. Relativně nejméně často pak oslovení přiznávali obavy z napadení ze strany někoho z rodiny, příbuzné/ho, které v posledních dvou letech nepocítilo 95 % respondentů a respondentek nikdy, naopak aspoň občas takové obavy zažila 3 % lidí a 1 % je prožívalo dokonce často. Obavy z napadení ze strany svého současného partnera nebo partnerky necítilo 98 % dotázaných dle svých slov nikdy, 1 % je mělo občas.

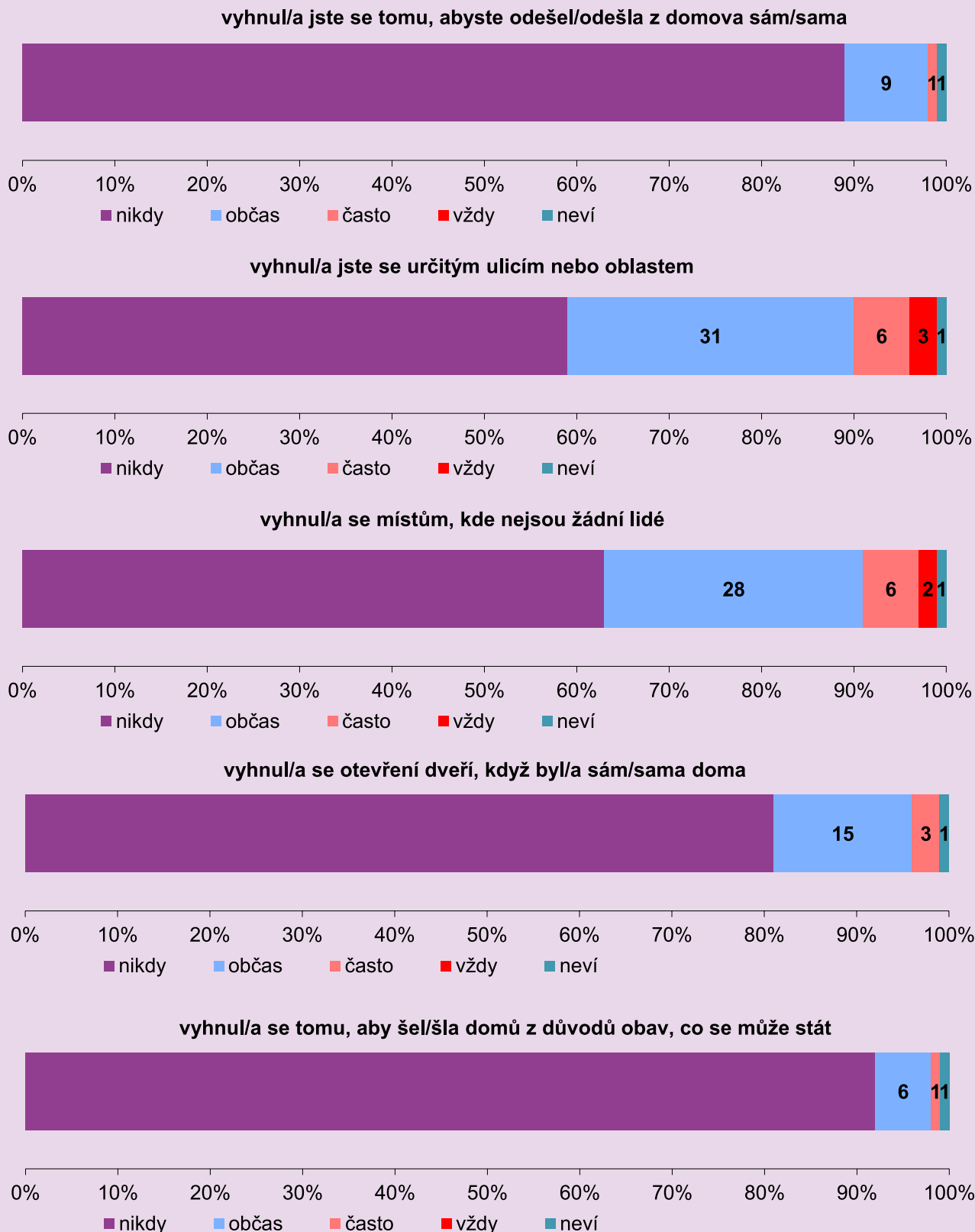
Rozbor podle základních sociodemografických znaků ukázal, že rozdíl mezi muži a ženami je statisticky významný pouze v případě obav z ohrožení neznámým člověkem, které byly výrazně častější u žen než u mužů – nikdy tyto obavy nepocítilo 73 % mužů a 62 % žen. Ženy naopak častěji uváděly, že takové obavy aspoň občas měly – tuto odpověď zvolilo 38 % žen (31 % občas, 6 % často a 1 % neustále) a 26 % mužů (21 % občas, 4 % často, 1 % neustále).

Co se týče rozdílů podle věku, tak u mužů i u žen je patrný větší podíl obav z napadení někým z práce nebo školy u nejmladší věkové kategorie 18 až 34 let. U žen totéž platí pro obavy z napadení někým z přátel nebo známých – ve věkové kategorii 18 až 34 let je nikdy nemělo 86 %, ve věku 35 až 59 let a od 60 let výše pak shodně 94 %. U mužů zde žádné statisticky významné rozdíly nejsou. Obavy z napadení ze strany bývalého partnera / bývalé partnerky byly u žen rovněž nejčastější v nejmladší věkové kategorii – nikdy v posledních dvou letech je nemělo 78 % žen ve věku 18 až 34 let, 89 % žen ve věku 35 až 59 let a 95 % žen ve věku od 60 let výše. U mužů byly rozdíly podle věku malé a statisticky nevýznamné.

Obavy z fyzického napadení aspoň občas častěji cítili lidé s vysokoškolským vzděláním oproti ostatním vzdělanostním kategoriím.

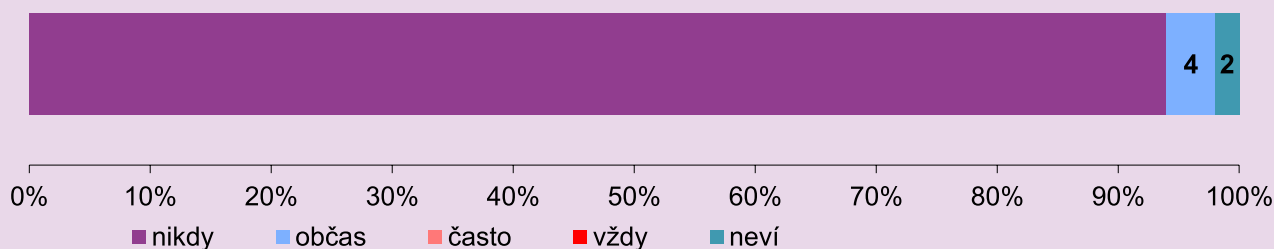
Všichni respondenti a respondentky byli dále dotázáni, zda učinili v posledních dvou letech něco na svoji obranu, aby zabránili tomu, že je někdo napadne. Výsledky jsou zachyceny v grafu 4.2.

Graf 4.2 Opatření na prevenci či obranu při případném útoku²

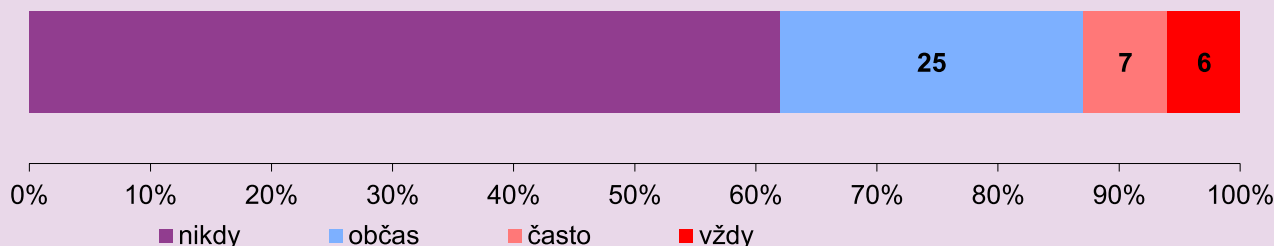

² Znění otázky: „Udělal/a jste v uplynulých dvou letech něco z následujícího seznamu, abyste zabránil/a tomu, že vás někdo napadne – k odpovědi použijte následující možnosti: a) Vyhnul/a jste se tomu, abyste odešel/odešla z domova sám/sama? b) Vyhnul/a jste se určitým ulicím nebo určitým oblastem? c) Vyhnul/a jste se místům, kde nejsou žádní lidé, například některým ulicím, parkovištím atd.? d) Vyhnul/a jste se otevření dveří, když jste byl/a sám/sama doma? e) Vyhnul/a jste se tomu, abyste šel/šla domů, z důvodu obav, co se tam může stát? f) Vyhnul/a jste se tomu, abyste byl/a v práci sám/sama s určitou osobou či osobami? g) Nosil/a jste u sebe něco, co může být použito k sebeobraně při případném ohrožení? h) Vyhnul/a jste se návštěvě nějakého podniku či místa?“

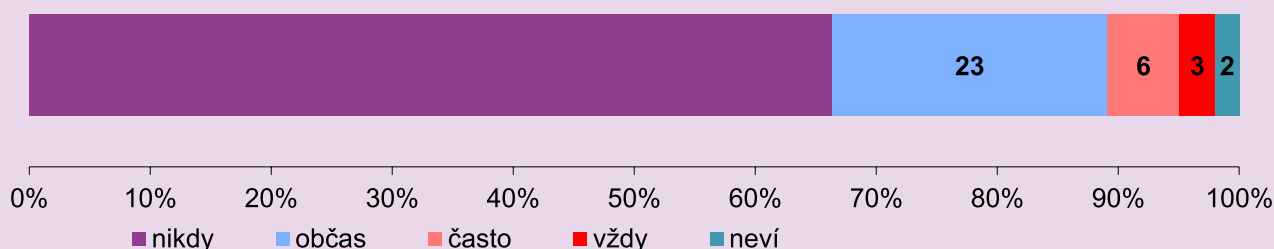
vyhnul/a se tomu, aby byla/a v práci sám/sama s určitou osobou nebo osobami

nosil/a u sebe něco, co může být použito k sebeobraně při případném ohrožení

vyhnul/a se návštěvě nějakého podniku či místa

Poznámka: Otázka na snahu vyhnout se pobytu v práci o samotě s určitou osobou či osobami byla pokládána pouze lidem, kteří v současnosti pracují.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, 1 757 respondentů, CAPI + CASI.

Nejčastěji uváděním preventivním opatřením, které lidé podnikali v uplynulých dvou letech, aby předešli případnému útoku či napadení, je vyhýbání se určitým místům, ulicím, oblastem či podnikům a případné nošení nějakého předmětu, který lze použít v sebeobraně. Konkrétně lidé nejčastěji uváděli, že se snažili vyhnout určitým ulicím nebo oblastem (nikdy to nedělá 59 % dotázaných, 31 % občas, 6 % často a 3 % vždy), nosili u sebe něco, co by mohlo být použito k případné sebeobraně (nikdy to nedělá 62 % dotázaných, 25 % občas, 7 % často a 6 % vždy), vyhýbali se místům, kde nejsou žádní lidé, jako jsou určité ulice či parkoviště (nikdy to nedělá 63 % dotázaných, 28 % občas, 6 % často a 2 % vždy) nebo se vyhýbali návštěvě nějakého podniku či místa (nikdy to nedělá 66 % dotázaných, 23 % občas, 6 % často a 3 % vždy). Asi čtyři pětiny lidí (81 %) se v posledních dvou letech nikdy nevyhnuly otevření dveří, když byli sami doma, naopak 15 % to udělalo občas a 3 % dokonce často. Další opatření aspoň občas podnikla v uplynulých dvou letech jen asi desetina lidí či méně. Konkrétně 10 % lidí se aspoň občas vyhnulo tomu, aby odešli z domu sami, 7 % se naopak aspoň občas vyhýbalo tomu, aby šli domů z obavy, co se tam může stát, a 4 % lidí se vyhýbala tomu, aby zůstali o samotě na pracovišti s určitou osobou či osobami.

V chování, které lidé podnikají jako prevenci před případným útokem či napadením, se značně liší muži a ženy – ve všech případech platí, že ženy jsou v tomto ohledu opatrnější a určitá preventivní opatření jsou u nich výrazně častější (viz tabulku 4.1).

Tabulka 4.1 Opatření na prevenci či obranu při případném útoku³ – muži a ženy

	ženy (n = 893)					
	nikdy	občas	často	vždy	odmítl/a odpovědět	Nevím
vyhnul/a jste se tomu, abyste odešel/odešla z domova sám/sama	85	12	2	1	0	0
vyhnul/a jste se určitým ulicím nebo oblastem	43	44	9	4	0	1
vyhnul/a se místům, kde nejsou žádní lidé	48	38	9	3	0	1
vyhnul/a se otevření dveří, když byl/a sám/sama doma	73	21	4	1	0	1
vyhnul/a se tomu, aby šel/šla domů z důvodů obav, co se může stát	91	7	1	0	0	1
vyhnul/a se tomu, aby byl/a v práci sám/sama s určitou osobou nebo osobami	91	7	1	0	1	1
nosil/a u sebe něco, co může být použito k sebeobraně při případném ohrožení	59	29	5	7	0	0
vyhnul/a se návštěvě nějakého podniku či místa	57	28	9	4	0	2

	muži (n = 863)					
	nikdy	občas	často	vždy	odmítl/a odpovědět	Nevím
vyhnul/a jste se tomu, abyste odešel/odešla z domova sám/sama	93	6	0	0	0	1
vyhnul/a jste se určitým ulicím nebo oblastem	75	19	3	2	0	1
vyhnul/a se místům, kde nejsou žádní lidé	78	18	3	1	0	1
vyhnul/a se otevření dveří, když byl/a sám/sama doma	89	8	2	0	0	1
vyhnul/a se tomu, aby šel/šla domů z důvodů obav, co se může stát	94	5	0	0	0	1
vyhnul/a se tomu, aby byl/a v práci sám/sama s určitou osobou nebo osobami	96	2	0	0	0	1
nosil/a u sebe něco, co může být použito k sebeobraně při případném ohrožení	64	21	9	4	0	1
vyhnul/a se návštěvě nějakého podniku či místa	76	17	3	2	0	2

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, 1 757 respondentů/respondentek, CAPI + CASI.

3 Znění otázky: „Udělal/a jste v uplynulých dvou letech něco z následujícího seznamu, abyste zabránil/a tomu, že vás někdo napadne – k odpovědi použijte následující možnosti: a) Vyhnul/a jste se tomu, abyste odešel/odešla z domova sám/sama? b) Vyhnul/a jste se určitým ulicím nebo určitým oblastem? c) Vyhnul/a jste se místům, kde nejsou žádní lidé, například některým ulicím, parkovištím atd.? d) Vyhnul/a jste se otevření dveří, když jste byl/a sám/sama doma? e) Vyhnul/a jste se tomu, abyste šel/šla domů z důvodu obav, co se tam může stát? f) Vyhnul/a jste se tomu, abyste byla v práci sám/sama s určitou osobou či osobami? g) Nosil/a jste u sebe něco, co může být použito k sebeobraně při případném ohrožení? h) Vyhnul/a jste se návštěvě nějakého podniku či místa? ”

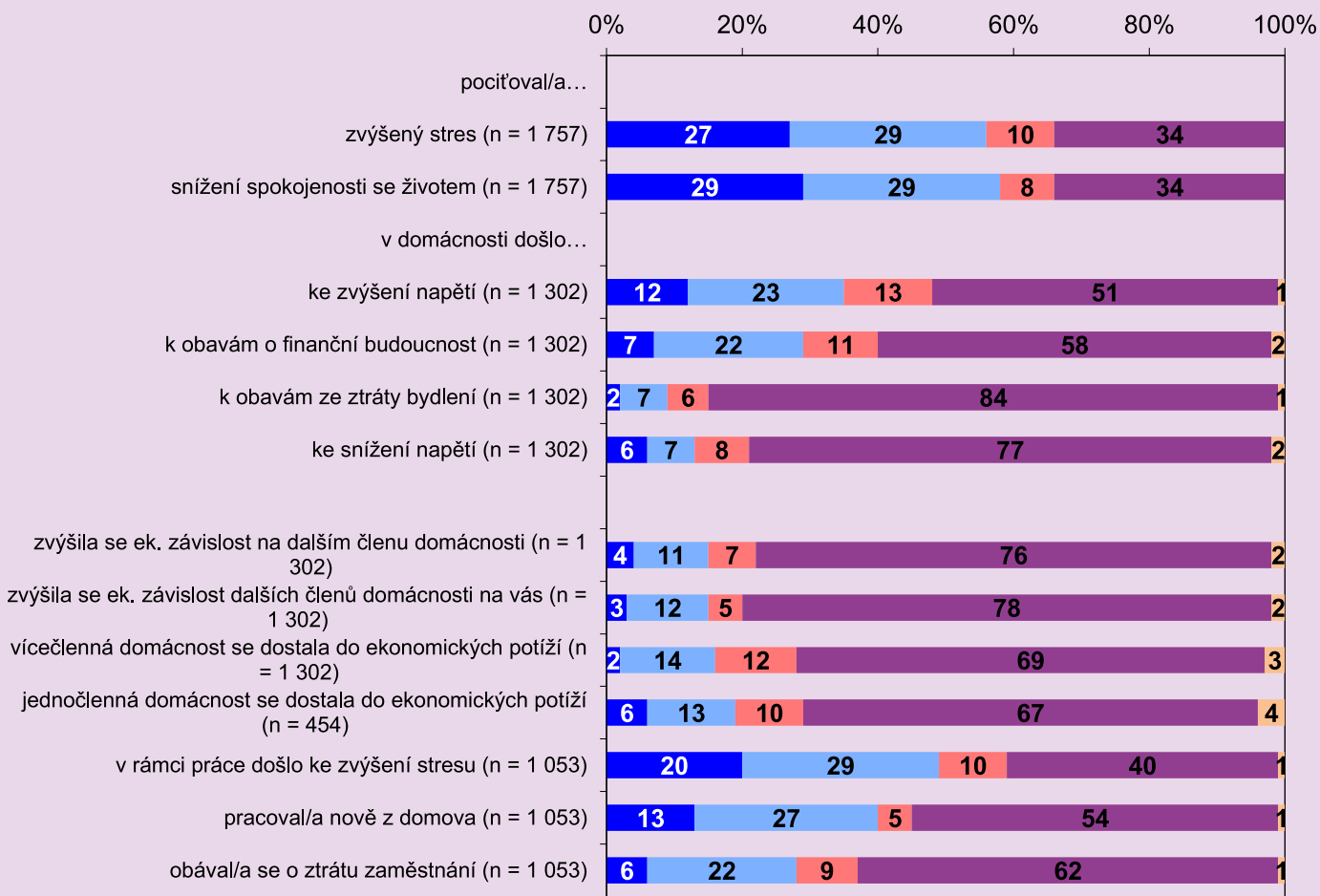
Z tabulky je zřejmé, že ženy činí téměř všechna uvedená opatření výrazně častěji než muži, a to zejména co se týče vyhýbání se určitým místům či situacím – alespoň občas se v uplynulých dvou letech nadpoloviční většina žen preventivně vyhnula určitým ulicím nebo oblastem (57 %) a polovina místům, kde nejsou žádní lidé (50 %). Stejná opatření ale učinila jen necelá čtvrtina mužů (24, respektive 22 %). Více než dvě pětiny žen (41 %) se rovněž raději vyhnuly návštěvě určitého místa či podniku, podobně se zachovala jen o málo více než pětina mužů (22 %). Srovnatelný podíl žen (41 %) pak alespoň občas u sebe nosil něco, co by mohlo být použito k sebeobraně v případě ohrožení, z mužů to byla více než třetina (34 %).

Z hlediska věku v míře přijímaných preventivních opatření nejsou velké rozdíly, pouze nošení předmětů, které mohou být použity k sebeobraně, je výrazně častější u nejmladší věkové kategorie (18 až 34 let), kde jej aspoň občas v posledních dvou letech nosila u sebe nadpoloviční většina dotázaných (51 %), ve věku 35 až 59 let to bylo 39 % a mezi lidmi nad 60 let již jen 20 %. U nejmladší kategorie bylo o něco více těch, kteří se aspoň občas raději vyhnuli určitým oblastem nebo ulicím, ale i místům, kde nejsou žádní lidé. Ve střední věkové kategorii (35 až 59 let) bylo naopak méně těch, kteří se alespoň někdy vyhnuli otevření dveří, když byli sami doma. Že alespoň někdy v posledních dvou letech neotevřeli dveře, protože byli sami doma, přiznalo 14 % lidí ve věku 35 až 59 let, 21 % lidí mladších 35 let a 24 % nad 60 let. Pokud se zaměříme specificky na muže, tak nejméně častá jsou preventivní opatření u střední věkové kategorie (35 až 59 let), výjimku tvoří již zmíněné nošení něčeho, co by mohlo být použito k sebeobraně, které je nejméně časté u mužů starších 60 let.

Z hlediska vzdělání pak platí, že mezi lidmi se středním vzděláním bez maturity, vyučenými a lidmi se základním vzděláním je více těch, kteří se aspoň občas vyhnuli otevření dveří, když byli sami doma, i těch, kteří se naopak báli jít domů z obavy, co se tam může stát. Mezi vysokoškolsky vzdělanými naopak najdeme více lidí, kteří aspoň občas nosili něco, co by se dalo použít k sebeobraně.

Poslední část otázek v tomto bloku zpětně mapovala vliv pandemie onemocnění covidu-19 na různé oblasti života českých občanů. Konkrétně jsme se zajímali o to, jak a zda vůbec pandemie různé oblasti života respondentů a respondentek zasáhla. V otázce jsme se dotkli oblasti psychické pohody a psychického zdraví, rodinných vztahů, pracovního režimu i ekonomické situace domácností.

Graf 4.3 Vliv pandemie covidu-19 (%) – první část⁴

■ po většinu pandemie ■ určitý úsek pandemie ■ jednou či dvakrát během pandemie ■ vůbec ■ odmítl/a odpovědět

Poznámka: Položky týkající se situace v domácnosti (zvýšení napětí, obavy o finanční situaci, obavy ze ztráty bydlení, snížení napětí, zvýšení ekonomické závislosti, finanční potíže) byly pokládány pouze lidem, kteří žijí s někým ve společné domácnosti. Otázky na pracovní sféru (zvýšení stresu v práci, práce z domova, obavy ze ztráty zaměstnání) byly pokládány pouze lidem, kteří v současnosti pracují.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, celý soubor n = 1 757 respondentů/respondentek, CAPI + CASI

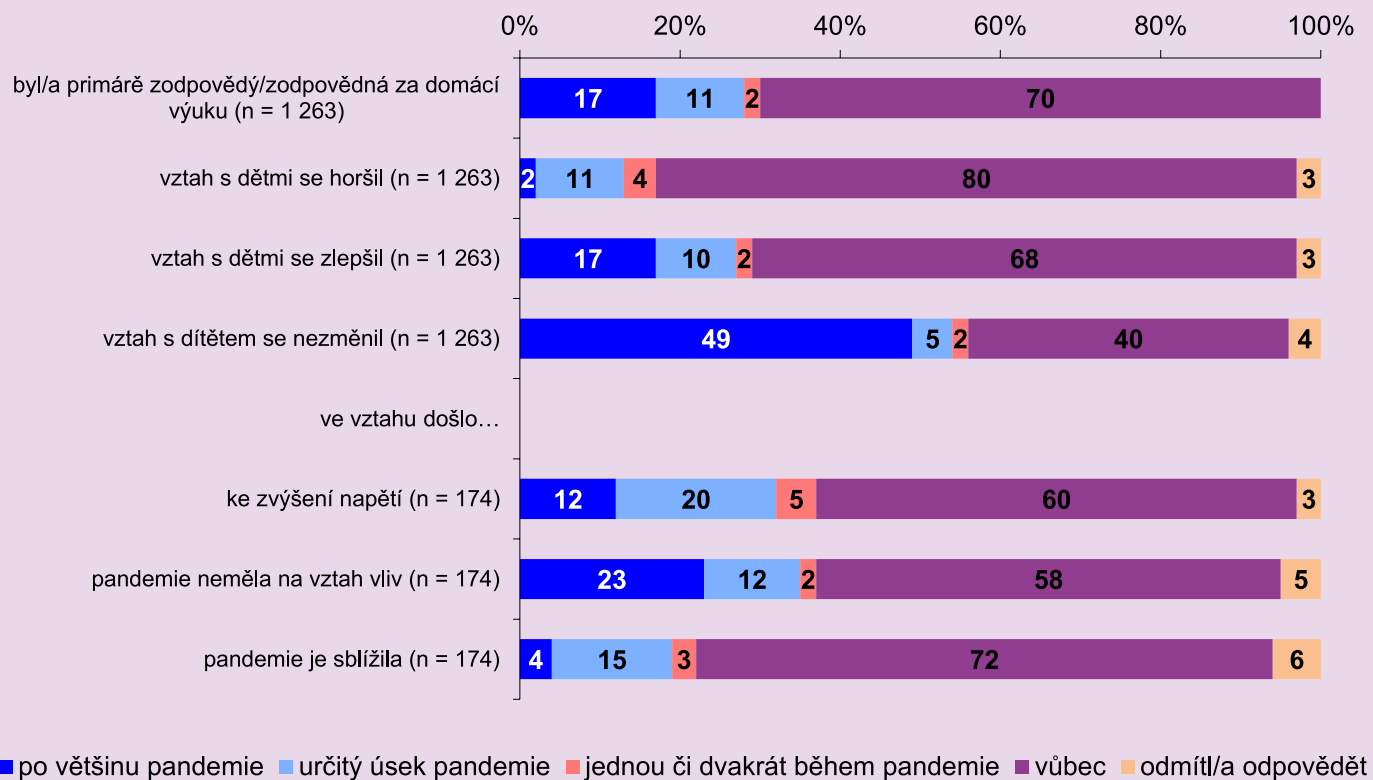
Pandemie onemocnění covid-19 měla na život českých domácností značný dopad, který se projevil v řadě různých oblastí a byl v mnoha případech negativní, ale našly se i oblasti či domácnosti, pro které měla pandemie naopak vliv pozitivní. Převážně negativní dopad vidíme v míře stresu a poklesu životní spokojenosti, který během pandemie vůbec nezaznamenala jen přibližně třetina českých občanů a občanek, naopak více než čtvrtina měla takové pocity po většinu pandemie, necelé tři desetiny pak alespoň během určitého jejího úseku a asi desetina jednou či dvakrát během pandemie.

⁴ Znění otázky: „Jakým způsobem ovlivnila pandemie covidu-19 a další krize v posledních dvou letech vaši domácnost? Do jaké míry se vás týkají či týkaly následující výroky, vyberte prosím na škále. a) V důsledku pandemie jsem pocíval/a zvýšený stres. b) V důsledku pandemie jsem pocíval/a snížení spokojenosti se životem. c) V naší domácnosti došlo ke zvýšení napětí. d) V naší domácnosti došlo k obavám o finanční budoucnost. e) V naší domácnosti došlo k obavám ze ztráty bydlení. f) V naší domácnosti došlo ke snížení napětí. g) Zvýšila se vaše ekonomická závislost na dalším členu domácnosti. h) Zvýšila se ekonomická závislost dalších členů domácnosti na vás. i) Naše domácnost se dostala do ekonomických potíží. j) V rámci práce došlo ke zvýšení stresu. k) Pracoval/a jsem nově z domova. l) Obával/a jsem se o ztrátu zaměstnání.“

Co se týče atmosféry v domácnosti, u více než tří čtvrtin (77 %) domácností během pandemie vůbec nedošlo ke snížení napětí, naopak pro 6 % domácností pokleslo napětí po většinu tohoto období, pro 7 % po určitou část a pro 8 % alespoň jednou či dvakrát. Naopak se zvýšením napětí v domácnosti se potýkala téměř polovina lidí – nikdy ho během pandemie nezažilo 51 % domácností, naopak 12 % po většinu pandemie, 23 % po určitý úsek a 13 % pak jednou či dvakrát.

Pandemie měla mnohdy také výrazný dopad na finanční situaci a stabilitu českých domácností, což nám výzkum potvrdil. Alespoň na nějaký čas se během pandemie asi dvě pětiny (39 %) občanů a občanek ve věku od 18 do 74 let obávaly o finanční budoucnost a více než čtvrtina domácností se dostala do ekonomických potíží, přičemž toto číslo je srovnatelné jak pro jednočlenné (29 %), tak pro vícečlenné domácnosti (28 %). Asi v pětině domácností pak došlo ke zvýšení ekonomické závislosti na jiných členech domácnosti a 15 % se obávalo ztráty bydlení. Také v pracovní oblasti měla pandemie dopad na velkou část respondentů – tři pětiny (59 %) aspoň v určité fázi pandemie zažily v práci zvýšení stresu, téměř polovina (45 %) nově aspoň občas pracovala z domova a více než třetina (37 %) se obávala ztráty svého zaměstnání.

Graf 4.4 Vliv pandemie covidu-19 (%) – druhá část⁵

Poznámka: Položky týkající se dětí (zodpovědnost za domácí výuku, zhoršení, zlepšení nebo nezměnění vztahu s dětmi) byly pokládány pouze lidem, kteří mají děti. Otázky na změnu ve vztazích byly pokládány pouze lidem, kteří mají partnerský vztah, ale s partnerem/partnerkou nežijí ve společné domácnosti.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, celý soubor n = 1 757 respondentů/respondentek, CAPI + CASI

⁵ Znění otázky: „Jakým způsobem ovlivnila pandemie covidu-19 a další krize v posledních dvou letech vaši domácnost? Do jaké míry se vás týkají či týkaly následující výroky, vyberte prosím na škále: m) Byl/a jsem primárně zodpovědný/zodpovědná za domácí výuku. n) Vztah s dětmi/dítětem se zhoršil. o) Vztah s dětmi/dítětem se zlepšil. p) Vztah s dítětem zůstal nezměněn. q) V rámci vztahu došlo ke zvýšení napětí. r) Pandemie neměla na vztah výrazný vliv. s) Pandemie nás více sblížila. t) Má domácnost se dostala do ekonomických potíží.“

Co se týče vztahu s dětmi a jeho ovlivnění pandemií covidu-19, jen necelá polovina rodičů (49 %) uvedla, že se jejich vztah s dětmi vlivem pandemie za celou dobu vůbec nezměnil. Pozitivní je, že pokud už ke změně došlo, pak šlo častěji o zlepšení než o zhoršení vzájemného vztahu – podle 29 % rodičů došlo alespoň někdy ke zlepšení vztahu a podle 17 % k jeho zhoršení. Primárně zodpovědných za domácí výuku bylo alespoň po nějakou dobu pandemie 30 % dotázaných rodičů.

Otázky na proměnu partnerského vztahu během pandemie covidu-19 byly pokládány pouze lidem, kteří mají partnerský vztah, ale nežijí spolu. U nich měla pandemie častěji negativní vliv – aspoň občasné zvýšení napětí ve vztahu připustily necelé dvě pětiny (37 %) dotázaných, další necelá čtvrtina (22 %) uvedla, že je naopak pandemie alespoň na nějaký čas více sblížila.

Vliv pandemie na muže a ženy byl ve většině oblastí podobný, muži ale o něco častěji uváděli, že nikdy během pandemie nepociťovali zvýšený stres (39 % mužů, 28 % žen) a naopak častěji byli těmi, na nichž se ostatní členové domácnosti stali ekonomicky závislími (po aspoň nějakou část pandemie to platilo pro 25 % mužů a 15 % žen). Ženy naopak častěji měly nově možnost aspoň někdy pracovat z domova, což zažilo 53 % žen a 40 % mužů. Další rozdíly pak byly zjištěny u primární zodpovědnosti za domácí výuku dětí. Konkrétně primárně zodpovědná za domácí výuku byla skoro čtvrtina žen (23 %) po většinu trvání pandemie, alespoň v nějaké fázi 10 % a 67 % vůbec. Mezi muži bylo primárně zodpovědných za domácí výuku po celou dobu pandemie 10 %, dalších 18 % aspoň občas a 72 % vůbec. Výrazné rozdíly pak panovaly ve vnímání toho, zda v rámci pandemie došlo ve vztahu ke zvýšení napětí – odpověď vůbec zvolilo 50 % žen, ale 71 % mužů (šlo pouze o lidi, kteří mají partnerský vztah, ale nežijí spolu). U položek zmiňujících, že pandemie vztah neovlivnila nebo že oba partnery sblížila, se ale názory mužů a žen výrazně nelišily.

Z hlediska věku je patrné, že pandemie měla na lidi různého věku dosti rozdílný vliv. U nejstarší věkové kategorie tvořené často lidmi v důchodovém věku byly znát nižší obavy a nejistoty ve vztahu k financím – častěji než ostatní věkové kategorie uváděli, že se během pandemie vůbec neobávali o finanční budoucnost, ztráty bydlení, vůbec se nedostali do finančních potíží a nezvýšila se ekonomická závislost některého člena či členky domácnosti na jiném. U nejmladší věkové kategorie lidí od 18 do 34 let se pak častěji objevovalo vyjádření, že nedošlo ke zvýšení stresu či snížení spokojenosti se životem.

Co se rozdílů podle vzdělání týče, tak lidé s vysokoškolským vzděláním častěji uváděli, že mohli nově pracovat z domova, a naopak se méně často dostali do finančních potíží a méně se také obávali ztráty svého zaměstnání.

5 . Sexuální obtěžování

Shrnutí:

Z dotazovaných typů sexuálního obtěžování uvedli respondenti nejčastěji zkušenost se slovními incidenty. Nejčastěji uváděnými incidenty sexuálního obtěžování jsou komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem – setkala se s nimi jednou nebo častěji necelá pětina lidí (18 %) starších 15 let – a dotěrné otázky na soukromý život, které se týkaly také necelé pětiny z nich (18 %).

Šestina (16 %) dotázaných uvedla, že byli vystaveni fyzickému typu sexuálního obtěžování, konkrétně nepříjemným dotykům, objímání a líbání.

Muži mají s většinou dotazovaných forem sexuálního obtěžování významně méně častou zkušenost než ženy. U všech položek kromě dostávání sexuálně explicitních obrázků či dárek a přinucení sledovat pornografický materiál proti vlastní vůli uvedly ženy významně častěji, že se jim daná situace stala alespoň jednou či opakovaně.

U všech druhů sexuálního obtěžování převládají jakožto pachatelé/pachatelky lidé, které oběť neznala, což nevíce platí pro urážlivé návrhy na sociálních sítích, nevyžádané sexuálně explicitní zprávy či neslušné odhalování se. Dalšími frekventovanými pachateli/pachatelkami sexuálního obtěžování byli lidé z pravidelných kolektivů jako přátelé/přítelkyně, jiní známí / jiné známé, spolužáci/spolužačky či kolegové/kolegyně, ale i bývalí partneři / bývalé partnerky.

Celkově u všech typů sexuálního obtěžování převládá pachatel muž, a to velmi výrazně, ve více než dvou třetinách případů. Výjimkou je obtěžování skrze dotěrné otázky týkající se soukromého života, kde muži představují stále nadpoloviční podíl uvedených pachatelů (58 %), a nevhodné a urážlivé návrhy na sociálních sítích, kde se podíl mužů jakožto pachatelů pohybuje na úrovni poloviny (49 %).

Ženy jakožto pachatelky sexuálního obtěžování byly častěji spojovány s dotěrnými otázkami týkajícími se soukromého života (19 %), s nepříjemným dotýkáním, objímáním apod. (17 %) a s neslušným odhalením se (16 %). Celkově jsou ale ženy jakožto pachatelky sexuálního obtěžování pouze minoritní v porovnání s muži.

Je patrné, že pokud byla obětí obtěžování žena, pak jsou nejčastěji uváděnými pachateli muži, a to u všech typů obtěžování. U části dotazovaných incidentů pak ještě výraznější část pachatelů/pachatelek tvoří pro ženy kategorie muži i ženy.

Zatímco u žen jakožto obětí jednoznačně převládají pachatelé muži, v případě mužů jakožto obětí vidíme rozdíly v uvedeném pohlaví pachatelů/pachatelek dle typu obtěžování. Lze tedy říci, že zatímco ženy jsou

vystavovány sexuálnímu obtěžování zejména ze strany mužů, pro muže je mnohem častější sexuální obtěžování jak ze strany žen, tak ze strany mužů, tedy nejen ze strany opačného pohlaví, jak je tomu v případě žen. Ženy byly častěji uvedeny mužem jako iniciátorky nepříjemného fyzického kontaktu (62 %).

Respondentek a respondentů, kteří uvedli, že se jich týkal některý z typů sexuálního obtěžování, jsme se dále zeptali, zda uvedený incident zažili v posledních dvou letech.

Nejčastějším incidentem v posledních dvou letech, který respondenti a respondentky uvedli, jsou nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích, které dvě třetiny dotčených zažily v posledních dvou letech (65 %), z toho 49 % opakovaně. Druhým nejčastějším incidentem byly nevyžádané explicitní zprávy, které obdržely téměř tři pětiny dotčených právě v posledních dvou letech (59 %), z toho více než dvě pětiny (43 %) je obdržely opakovaně.

Ženy významně častěji uvádějí, že byly v posledních dvou letech obětí neznámých pachatelů/pachatelek či lidí, které neznaly. Ti je častěji než muže vystavovali nevhodným návrhům na sociálních sítích, posílali jim explicitní obrázky/dárky, nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS či jim adresovali komentáře či vtipy se sexuálním podtextem. Ženy se také častěji než muži setkaly v posledních dvou letech se sexuálním obtěžováním ze strany čerstvých známostí, kdy od nich dostávaly sexuálně explicitní obrázky/dárky nebo dotěrné poznámky na soukromý život.

Naopak mužům se v posledních dvou letech častěji než ženám stávalo, že s nimi spolužáci či spolužačky proti jejich vůli sdíleli sexuálně explicitní obrázky či dárky.

U dalších typů sexuálního obtěžování z hlediska struktury pachatelů/pachatelek a pohlaví oběti nejsou statisticky významné rozdíly.

Struktura pachatelů/pachatelek jednotlivých typů sexuálního obtěžování v posledních dvou letech s ohledem na pohlaví oběti kopíruje do značné míry již dříve popsanou strukturu pachatelů/pachatelek obecně.

Nejčastěji uvedeným incidentem, který považovali dotčení lidé za nejzávažnější, byl nepříjemný fyzický kontakt, a to pro 29 % respondentů a respondentek, kterých se týkalo. Významně častěji tento druh obtěžování uvedly jako nejzávažnější ženy (33 %) oproti mužům (22 %).

Jako nejzávažnější incident v posledních dvou letech byly často hodnoceny verbální druhy sexuálního obtěžování, a to například nepříjemné otázky týkající se soukromého života (17 %), které naopak významně častěji uvedli jako nejzávažnější incident muži (30 %) oproti ženám (11 %). Podle dalších 16 % dotázaných byly nejzávažnějším incidentem poznámky k fyzickému vzhledu, podle 13 % nepříjemné komentáře či vtipy se sexuálním podtextem.

Ženy významně častěji oproti mužům uvedly, že pro ně v posledních letech představovalo nejzávažnější incident neslušné odhalení (11 % oproti 3 % mužů).

Průměrný věk, kdy se nejzávažnější incident sexuálního obtěžování celému souboru dotázaných stal, je necelých 30 let, medián věku je 25 let. Při porovnání na základě pohlaví vidíme, že ženy se s nejzávažnějším incidentem potýkaly průměrně ve věku 28,18 roku, což je o 3,22 roku méně, než uvedli muži. Rozdíl v mediánech věku činí necelých pět let.

Muži se s nejzávažnějšími incidenty sexuálního obtěžování potýkají častěji od 15 až do cca 45 let věku, zatímco u žen se interval zužuje na věk kolem 15 až 30 let.

Dotčení respondenti a respondentky nejčastěji uvedli, že v důsledku události sexuálního obtěžování neměli žádné problémy. Tuto odpověď uvedla více než polovina lidí, kterých se sexuální obtěžování někdy týkalo (55 % celkem, ženy 58 %, muži 50 %).

Z negativních dopadů, které dotčení lidé uváděli, šlo častěji o následný pocit zranitelnosti (15 % celkem), který významně častěji uváděly ženy oproti mužům (18 % žen oproti 7 % mužů). Dalším častěji uváděným dopadem byla úzkost (14 % celkem, kterou muži i ženy uváděli v podobné míře – 13 % žen, 15 % mužů). Stejný celkový podíl dotčených lidí uvedl, že v důsledku sexuálního obtěžování ztratili sebevědomí (14 % celkem). Ve více než desetině případů (13 %) dotčení respondenti a respondentky uvedli, že měli v důsledku sexuálního obtěžování následně problém se vztahy (11 % žen a 16 % mužů, bez statisticky významného rozdílu).

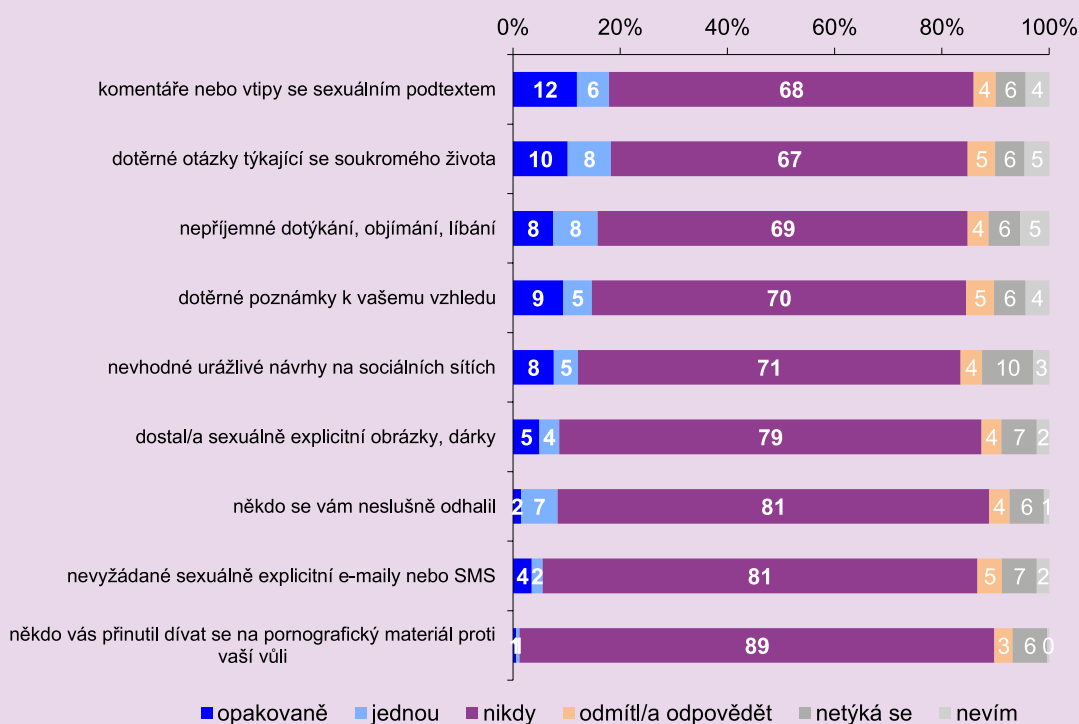
Další blok otázek byl v dotazníku zaměřen na téma sexuálního obtěžování. Na úvod byly všem respondentům a respondentkám položeny otázky na jejich osobní zážitky a zkušenosti se sexuálním obtěžováním. Při interpretaci zjištěných výsledků je vždy třeba brát v úvahu skutečnost, že se jedná o velmi citlivé a osobní otázky a ne všichni respondenti a respondentky mohou být ochotní o těchto věcech vypovídat. Ve skutečnosti je tedy možné, že výskyt uvedených jevů v populaci je častější, než uvádí grafy a tabulky níže.

Z tabulky 5.1 vyplývá, že nejběžnějším, resp. nejfrekventovanějším incidentem jsou komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem. Alespoň jednorázovou zkušenost s touto formou sexuálního obtěžování uvedla téměř pětina populace (18 %), v součtu ale výrazně převažuje podíl respondentek a respondentů, kteří tento incident zažili opakovaně (12 %). Dalším 6 % dotázaných se tento incident stal jednou. Druhým nejčastěji uváděným incidentem jsou nepříjemné či dotěrné otázky mířené na soukromý život, které alespoň jednou zažilo taktéž 18 % respondentů a respondentek. Tento incident uvedlo 10 % z nich jako opakovaný, dalších 8 % pak jako jednorázovou zkušenost.

Více než desetina dotázaných dále uvedla, že se jich alespoň jednou někdo nepříjemně dotýkal (16 %), měl nepříjemné poznámky k jejich vzhledu (14 %) nebo že na ně byly mířeny nevhodné návrhy na sociálních sítích (13 %). Necelá desetina oslovených alespoň jednou dostala sexuálně explicitní obrázky či dárky (9 %) nebo se před nimi někdo neslušně odhalil (9 %).

Jako nejméně frekventovaný typ incidentů se ukazují nevyžádané sexuálně explicitní zprávy (e-maily nebo SMS), které alespoň jednou dostalo 6 % dotázaných, a dále přinucení dívat se na pornografický materiál proti vlastní vůli (1 %).

Graf 5.1 Zkušenosti s různými formami sexuálního obtěžování od věku 15 let do současnosti (%)⁶

⁶ Znění otázky: „Nyní několik otázek o tom, co mohou lidé zažít. Někdy jste možná zažil/a, že se k vám lidé chovali nežádoucím a urážlivým způsobem. Jak často jste od svých 15 let až do současnosti zažil/a něco z následujícího seznamu: a) Nepříjemné dotýkání, objímání nebo líbání? b) Komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem, které vám byly nepříjemné? c) Někdo vám poslal nebo ukázal sexuálně explicitní obrázky, fotografie nebo dárky, které vám byly nepříjemné? d) Dotěrné otázky týkající se vašeho soukromého života, které vám byly nepříjemné? e) Dotěrné poznámky k vašemu fyzickému vzhledu, které vám byly nepříjemné? f) Nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS zprávy, které vám byly nepříjemné? g) Nevhodné urážlivé návrhy na internetových sociálních sítích, např. na Facebooku nebo v internetových chatovacích místnostech? h) Někdo se vám neslušně odhalil? i) Někdo vás přinutil dívat se na pornografický materiál proti vaší vůli?“

Při porovnání zkušeností mužů a žen zachyceném v tabulce 5.1 vidíme z podílu odpovědí „nikdy“, že muži o většině dotazovaných forem sexuálního obtěžování vypovídají významně méně často než ženy.

U všech položek kromě dostávání sexuálně explicitních obrázků či dáreků a přinucení sledovat pornografický materiál proti vlastní vůli uvedly ženy významně častěji, že se jim daná situace stala alespoň jednou či opakovaně. Například jeden z nejčastějších incidentů – komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem – zažila jednou či opakovaně téměř čtvrtina žen (24 %) oproti přibližně desetině mužů (11 %). Z toho opakovaně zažilo tento incident 17 % žen oproti 6 % mužů. Další rozdíly jsou zvýrazněny v tabulce 5. 1 (zelený odstín značí vyšší podíl, modrý nižší podíl v porovnání skupin).

V podílu „únikových odpovědí“ (odmítnutí, netýká se a nevím) se podíl mužů a žen významněji neodlišuje.

Tabulka 5.1 Zkušenosti s různými formami sexuálního obtěžování od věku 15 let do současnosti (%)

	Celkem (n = 1 757)					
	opakovaně	jednou	nikdy	odmítl/a odpovědět	netýká se	nevím
nepříjemné dotýkání, objímání, líbání	8	8	69	4	6	5
komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem	12	6	68	4	6	4
dostal/a sexuálně explicitní obrázky, dárky	5	4	79	4	6	2
dotěrné otázky týkající se soukromého života	10	8	67	5	5	5
dotěrné poznámky k vašemu vzhledu	9	5	70	5	6	4
nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS	4	2	81	5	6	2
nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích	8	4	71	4	10	3
někdo se vám neslušně odhalil						
někdo vás přinutil dívat se na pornografický materiál proti vaší vůli	1	1	89	3	6	0

	ženy (n = 893)					
	opakovaně	jednou	nikdy	odmítl/a odpovědět	netýká se	nevím
nepříjemné dotýkání, objímání, líbání	11	12	62	5	4	6
komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem	17	7	63	4	5	4
dostal/a sexuálně explicitní obrázky, dárky	7	5	77	3	6	2
dotěrné otázky týkající se soukromého života	12	8	66	5	5	4
dotěrné poznámky k vašemu vzhledu	13	6	66	6	5	4
nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS	5	3	79	5	7	1
nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích	10	5	70	4	9	2
někdo se vám neslušně odhalil	2	11	76	4	6	1
někdo vás přinutil dívat se na pornografický materiál proti vaší vůli	0	0	90	3	7	0

	muži (n = 863)					
	opakovaně	jednou	nikdy	odmítl/a odpovědět	netýká se	nevím
nepříjemné dotýkání, objímání, líbání	4	5	76	3	7	5
komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem	6	5	73	5	6	5
dostal/a sexuálně explicitní obrázky, dárky	3	3	81	4	7	2
dotěrné otázky týkající se soukromého života	8	8	68	5	6	5
dotěrné poznámky k vašemu vzhledu	6	5	74	5	6	4
nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS	1	1	84	5	6	3
nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích	5	4	73	4	10	4
někdo se vám neslušně odhalil	1	2	85	4	7	1
někdo vás přinutil dívat se na pornografický materiál proti vaší vůli	1	1	87	4	6	1

Otázka C01. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, jednotlivá n respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI. Zelená pole značí signifikantně vyšší podíl oproti druhému pohlaví, modrá pole značí signifikantně nižší podíl oproti druhému pohlaví.

U všech druhů sexuálního obtěžování převládají jakožto pachatelé či pachatelky lidé, které oběť neznala, což nejvíce platí pro urážlivé návrhy na sociálních sítích, nevyžádané sexuálně explicitní zprávy či pro neslušné odhalování se.

Právě v případě urážlivých návrhů na sociálních sítích se o neznámého člověka jednalo ve dvou třetinách případů (66 %) a další čtvrtinu představuje „neznámý pachatel/neznámá pachatelka“ (24 %). Poměrně často uváděným pachatelem či pachatelkou většiny typů sexuálního obtěžování probíhajícího online (zprávy a návrhy na sociálních sítích) byl ale také „někdo jiný, koho respondent/ka znal/a“.

Tabulka 5.2a Zkušenosti s různými formami sexuálního obtěžování od věku 15 let do současnosti – pachatel/ka (%)

	Podíl uvedených pachatelů/pachatelek – ze vzorku respondentek a respondentů, kteří daný typ obtěžování zažili								
	nepříjemné dotýkání, objímání, líbání (n = 277)	komentáře nebo výpisy sexuálního poctextem (n = 315)	dostala/a sexuální explicitní obrázky, dátky (n = 150)	dotěrné otázky týkající se soukromého života (n = 321)	dotěrné poznámky k vašemu vzhledu (n = 238)	nevýžádané sexuální explicitní e-maily nebo SMS (n = 97)	nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích (n = 213)	někdo se mu/její neslušně odhalil (n = 146)	přinucení dívat se na pornografický materiál proti vůli (n = 22)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	1	0	2	0	1	2	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	17	10	9	10	12	10	6	4	20
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	7	9	8	4	4	5	1	1	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	14	28	15	26	18	8	4	2	0
Klient/klientka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	4	4	4	4	2	2	1	3	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	2	3	4	3	7	0	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spouzačka	14	21	14	15	29	6	4	0	11
Lékař/ka, zdravotnický personál	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	13	6	5	15	8	1	0	1	4
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	11	7	11	8	7	5	6	4	0
Kamarád/ka, známý/známá	23	20	23	25	24	13	14	10	44
Někdo jiný, koho jste znal/a	25	24	18	18	21	17	11	7	9
Někdo, koho jste neznal/a	22	30	35	18	29	56	65	49	10
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	3	6	14	6	5	28	26	30	1
Odmítl/a odpovědět	1	1	0	0	0	1	1	4	2

Otázka C03b. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v příslušných sloupcích, CAPI + CASI. Červená pole značí vyšší podíly pachatelů.

Pokud se zaměříme na slovní obtěžování, které nemusí probíhat výlučně online, ukazuje se, že mezi časté pachatele či pachatelky (komentáře a vtípy se sexuálním podtextem a dotěrné otázky na soukromý život či na vzhled) se řadí častěji lidé z pravidelných kolektivů – kamarádi/kamarádky, jiní známí / jiné známé, kolegové/kolegyně a spolupracovníci/spolupracovnice, spolužáci/spolužačky a dále také bývalí partneři / bývalé partnerky. Bývalí partneři / bývalé partnerky figurují jako častí pachatelé / časté pachatelky zejména v případě nepříjemného fyzického kontaktu, kdy v 17 % případů byli pachateli/pachatelkami právě bývalí partneři / bývalé partnerky.

Dále stojí za pozornost, že necelá desetina respondentů a respondentek, kterým se tento typ incidentu stal, uvedla, že ze strany nadřízené/ho byli vystaveni komentářům či vtípům se sexuálním podtextem (8 %), dále 7 % lidí uvedlo, že pokud byli obětí nepříjemného fyzického kontaktu, šlo právě o obtěžování ze strany nadřízené/ho, a stejný podíl poukázal na to, že pokud dostali sexuálně explicitní obrázky či dárky, iniciátorem/iniciátorkou byl/a taktéž jejich nadřízený/nadřízená.

Jen zcela výjimečné jsou incidenty tohoto typu, které by dotčené osoby spojovaly se svými současnými partnery/partnerkami, lékaři/lékařkami a lékařským personálem.

Tabulka 5.2b zobrazuje podíl pachatelů a pachatelek jednotlivých typů sexuálního obtěžování ve vzorku dotčených osob a porovnání podílu v populaci. Toto porovnání lze využít pro dotvoření kontextuální představy frekvence jednotlivých pachatelů a pachatelek sexuálního obtěžování v populaci.

Tabulka 5.2b Zkušenost se sexuálním obtěžováním – pachatel/ka (%)

	Podíl uvedených pachatelů/pachatelek – nepříjemné dotýkání, objímání, líbání – z podskupiny respondentek a respondentů, kteří tento typ obtěžování zažili (n = 277)	Podíl uvedených pachatelů/pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	17	3
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	7	1
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	14	2
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	4	1
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	2	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	14	2
Lékař/ka, zdravotnický personál	1	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	13	2
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	11	2
Kamarád/ka, známý/známá	23	4
Někdo jiný, koho jste znal/a	25	4
Někdo, koho jste neznal/a	22	4
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	3	1
Odmítl/a odpovědět	1	0
Neví	0	0

	podíl uvedených pachatelů/pachatelek – komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem – z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ obtěžování zažili (n = 315)	podíl uvedených pachatelů/pachatelek celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	10	2
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	9	2
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	28	5
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	4	1
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	3	1
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	21	4
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	6	1
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	7	1
Kamarád/ka, známý/známá	20	4
Někdo jiný, koho jste znal/a	24	4
Někdo, koho jste neznal/a	30	5
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	6	1
Odmítl/a odpovědět	1	0
Neví	0	0
	podíl uvedených pachatelů/pachatelek – dostal/a sexuálně explicitní obrázky, dárky – z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ obtěžování zažili (n = 150)	podíl uvedených pachatelů/pachatelek celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	1	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	9	1
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	8	1
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	15	1
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	4	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	4	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	14	1
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	5	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	11	1
Kamarád/ka, známý/známá	23	2
Někdo jiný, koho jste znal/a	18	2
Někdo, koho jste neznal/a	35	3
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	14	1
Odmítl/a odpovědět	0	0
Neví	1	0
	podíl uvedených pachatelů/pachatelek – dotěrné otázky týkající se soukromého života – z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ obtěžování zažili (n = 321)	podíl uvedených pachatelů/pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	10	2
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	4	1
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	26	5
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	4	1
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	3	1
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	15	3
Lékař/ka, zdravotnický personál	1	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	15	3
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	8	1
Kamarád/ka, známý/známá	25	5
Někdo jiný, koho jste znal/a	18	3
Někdo, koho jste neznal/a	18	3
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	6	1
Odmítl/a odpovědět	0	0
Neví	1	0

	podíl uvedených pachatelů/pachatelek – dotěrné poznámky k vašemu vzhledu – z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ obtěžování zažili (n = 258)	podíl uvedených pachatelů/pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	2	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	12	2
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	4	1
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	18	3
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	2	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	7	1
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	29	4
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	8	1
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	7	1
Kamarád/ka, známý/známá	24	4
Někdo jiný, koho jste znal/a	21	3
Někdo, koho jste neznal/a	29	4
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	5	1
Odmítl/a odpovědět	0	0
Neví	0	0
	podíl uvedených pachatelů/pachatelek – nevyžádané sexuální explicitní e-maily nebo SMS – z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ obtěžování zažili (n = 97)	podíl uvedených pachatelů/pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	10	1
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	5	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	8	1
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	2	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	6	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	1	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	5	0
Kamarád/ka, známý/známá	13	1
Někdo jiný, koho jste znal/a	17	1
Někdo, koho jste neznal/a	56	3
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	28	2
Odmítl/a odpovědět	1	0
Neví	2	0
	podíl uvedených pachatelů/pachatelek – nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích – z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ obtěžování zažili (n = 213)	podíl uvedených pachatelů/pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	1	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	6	1
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	1	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	4	1
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	1	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	4	1
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	6	1
Kamarád/ka, známý/známá	14	2
Někdo jiný, koho jste znal/a	11	1
Někdo, koho jste neznal/a	65	8
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	26	3
Odmítl/a odpovědět	1	0
Neví	0	0

	podíl uvedených pachatelů/pachatelek – někdo se mu/jí neslušně odhalil – z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ obtěžování zažili (n = 146)	podíl uvedených pachatelů/pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	2	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	4	0
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	1	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	2	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	3	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	1	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	4	0
Kamarád/ka, známý/známá	10	1
Někdo jiný, koho jste znal/a	7	1
Někdo, koho jste neznal/a	49	4
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	30	3
Odmítl/a odpovědět	4	0
Neví	0	0
	podíl uvedených pachatelů/pachatelek – přinucení dívat se na pornografický materiál proti jeho/její vůli – z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ obtěžování zažili (n = 22)	podíl uvedených pachatelů/pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	21	0
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	0	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	12	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	4	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	42	1
Někdo jiný, koho jste znal/a	7	0
Někdo, koho jste neznal/a	10	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	2	0
Odmítl/a odpovědět	2	0
Neví	0	0

Otázka C02a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v příslušných sloupcích, CAPI + CASI

V tabulce 5.3 je porovnání pachatelů a pachatelek jednotlivých typů sexuálního obtěžování vůči ženám a vůči mužům. Jak je zmíněno již výše, i zde je patrná vyšší frekvence těchto incidentů u žen.

Komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem značně častěji zažívaly ženy a ty také významně častěji než muži uváděly jako pachatele/pachatelky někoho, koho neznaly (35 % z dotčených), a také šéfa/šéfku či nadřízeného/nadřízenou (11 %). U mužů se naopak ve vzorku dotázaných nenašel nikdo nebo téměř nikdo, kdo tento typ chování zažil ze strany klientů/klientek či zákazníku/zákaznic (u žen tvořili tito pachatelé/pachatelky 6 %) nebo ze strany učitelů/učitelek, vedoucích či trenérů/trenérek (u žen 4 %).

Nepříjemné otázky mířené na soukromý život významně častěji pokládali ženám oproti mužům jejich kamarádi/kamarádky (31 %) či jiní lidé, které znají (25 %), případně neznámí pachatelé či pachatelky (9 %).

S nepříjemnými poznámkami na vzhled se opět významně častěji setkávají ženy a v porovnání s muži je slychaly významně častěji ze strany neznámých lidí (36 %) a také ze strany kolegů či kolegyň (23 %).

Sexuálně explicitní obrázky či dárky dostávaly ženy významně častěji v porovnání s muži od lidí, které neznaly (47 %), dále od jiných známých lidí mimo rodinu a pravidelné kolektivy (23 %), od neznámých pachatelů/pachatelek (17 %), ale i od čerstvých známostí (15 %). Muži naopak významně častěji než ženy dostávali explicitní obrázky či dárky od přátel/známých (41 %) a od spolužáků/spolužaček (26 %).

Incidenty, kdy dostávaly nevyžádané sexuálně explicitní zprávy (e-maily/SMS), opět uvedly častěji ženy oproti mužům. Významně častěji oproti mužům tyto zprávy dostávaly ze strany kolegů/kolegyň či spolupracovníků/spolupracovnic (12 %).

Významně vyšší podíl žen, které zažily nepříjemné dotýkání, uvedl, že toto jednání směřovalo ze strany kolegů/kolegyň (17 %) i nadřízených (9 %), muži naopak významně častěji oproti ženám uvedli jako pachatele/pachatelku příbuzného/příbuznou nebo člena/členku rodiny (27 %).

V dalších dotazovaných typech sexuálního obtěžování se podíly pachatelů/pachatelek u žen a mužů statisticky významně neliší. Jedná se o případ nevhodných návrhů na sociálních sítích, neslušné odhalování se a přinucení sledovat pornografický materiál proti vlastní vůli. Zejména v případě nuceného sledování pornografického materiálu je však absence signifikantních rozdílů patrně způsobena i velmi nízkým počtem respondentek a respondentů, kteří tento typ incidentu zažili.

Tabulka 5.3 Zkušenost se sexuálním obtěžováním – pachatel/ka podle pohlaví oběti (%)

	Nepříjemné dotýkání, objímání, líbání	
	ženy (n = 207)	muži (n = 70)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	1	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	15	24
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	9	1
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	17	5
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	3	6
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	2	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	15	10
Lékař/ka, zdravotnický personál	1	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	8	29
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	12	7
Kamarád/ka, známý/známá	22	25
Někdo jiný, koho jste znal/a	26	20
Někdo, koho jste neznal/a	23	21
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	3	3
Odmítl/a odpovědět	2	0
Neví	0	0

	komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem	
	ženy (n = 221)	muži (n = 94)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	10	10
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	12	1
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	28	28
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	6	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	4	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	19	24
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	6	6
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	8	5
Kamarád/ka, známý/známá	21	18
Někdo jiný, koho jste znal/a	27	18
Někdo, koho jste neznal/a	34	20
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	6	6
Odmítl/a odpovědět	0	4
Neví	0	0
	sexuálně explicitní obrázky, dárky	
	ženy (n = 103)	muži (n = 47)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	1	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	11	5
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	9	4
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	18	9
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	5	2
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	6	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	7	28
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	2	11
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	15	4
Kamarád/ka, známý/známá	15	42
Někdo jiný, koho jste znal/a	22	9
Někdo, koho jste neznal/a	45	11
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	19	3
Odmítl/a odpovědět	0	0
Neví	0	5
	dotěrné otázky týkající se soukromého života	
	ženy (n = 177)	muži (n = 144)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	1	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	11	8
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	5	2
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	22	31
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	6	2
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	3	4
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	11	19
Lékař/ka, zdravotnický personál	1	1
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	14	16
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	10	5
Kamarád/ka, známý/známá	31	17
Někdo jiný, koho jste znal/a	25	10
Někdo, koho jste neznal/a	22	14
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	9	3
Odmítl/a odpovědět	1	0
Neví	0	2

	dotěrné poznámky k jeho/jejímu vzhledu	
	ženy (n = 168)	muži (n = 90)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	2	2
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	15	8
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	5	3
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	23	9
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	3	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	4	11
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	26	36
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	7	10
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	7	7
Kamarád/ka, známý/známá	23	27
Někdo jiný, koho jste znal/a	21	21
Někdo, koho jste neznal/a	34	20
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	6	4
Odmítl/a odpovědět	0	1
Neví	0	0
	nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS	
	ženy (n = 75)	muži (n = 22)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	12	2
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	7	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	11	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	3	0
Učitel/trenér/vedoucí	1	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	5	10
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	1	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	6	0
Kamarád/ka, známý/známá	14	9
Někdo jiný, koho jste znal/a	20	7
Někdo, koho jste neznal/a	57	55
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	26	34
Odmítl/a odpovědět	1	3
Neví	1	4
	nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích	
	ženy (n = 137)	muži (n = 76)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	1	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	6	6
Šéf/ka, nadřízený	1	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	2	7
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	1	1
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	4	4
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	5	6
Kamarád/ka, známý/známá	16	11
Někdo jiný, koho jste znal/a	13	8
Někdo, koho jste neznal/a	69	57
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	30	19
Odmítl/a odpovědět	0	2
Neví	0	0

Otázka C02a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v příslušných sloupcích, jen respondentky a respondenti, kterých se jednotlivé typy sexuálního obtěžování týkají, CAPI + CASI. Zelená pole značí signifikantně vyšší podíl oproti druhému pohlaví, modrá pole značí signifikantně nižší podíl oproti druhému pohlaví.

Rozložení jednotlivých typů sexuálního obtěžování z hlediska pohlaví pachatele/pachatelky zobrazuje tabulka 5.4.

Celkově u téměř všech typů sexuálního obtěžování převládá pachatel muž, a to velmi výrazně, ve více než dvou třetinách případů. Výjimkou je obtěžování skrze dotěrné otázky týkající se soukromého života, kde muži představují stále nadpoloviční podíl uvedených pachatelů/pachatelek (58 %), a nevhodné a urážlivé návrhy na sociálních sítích, kde se podíl mužů jakožto pachatelů pohybuje na úrovni poloviny (49 %).

Ženy jakožto pachatelky sexuálního obtěžování byly častěji spojovány s dotěrnými otázkami týkajícími se soukromého života (19 %), s nepříjemným dotýkáním, objímáním apod. (17 %) a s neslušným odhalením se (16 %). Celkově jsou ale ženy jakožto pachatelky sexuálního obtěžování pouze minoritní v porovnání s muži.

Kategorii pachatelů/pachatelek muži i ženy uváděli častěji lidé, kteří měli zkušenost s nevhodnými návrhy na sociálních sítích (39 % uvedených pachatelů/pachatelek muži i ženy), a dále respondentky a respondenti, kteří měli zkušenost s nevhodnými urážlivými poznámkami týkajícími se jejich vzhledu (26 %), či ti, kdo se setkali s nevhodnými otázkami týkajícími se jejich soukromého života (24 %).

Tabulka 5.4 Zkušenosti s jednotlivými formami sexuálního obtěžování – pachatel/ka (%)

	n	Pachatelé konkrétních typů obtěžování – populace		
		muž	Žena	muži i ženy
nepříjemné dotýkání, objímání, líbání	269	73	17	10
komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem	299	79	8	13
dostal sexuálně explicitní obrázky, dárky	127	85	4	11
dotěrné otázky týkající se soukromého života	301	58	19	23
dotěrné poznámky k vašemu vzhledu	242	62	12	26
nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS	70	68	5	27
nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích	157	48	13	39
někdo se vám neslušně odhalil	102	83	16	1
někdo vás přinutil dívat se na pornografický materiál proti vaší vůli	21	87	13	0

Otázka C02b. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, jednotlivá n respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI.

Tabulka 5.5 zachycuje rozložení jednotlivých typů sexuálního obtěžování z hlediska pohlaví pachatele/pachatelky a zároveň pohlaví oběti obtěžování.

Je patrné, že pokud byla obětí obtěžování žena, pak jsou nejčastěji uváděnými pachateli muži, a to u všech typů obtěžování. U části dotazovaných incidentů pak ještě výraznější část pachatelů/pachatelek tvoří pro ženy kategorie muži i ženy. To platí v případě nevhodných návrhů na sociálních sítích (29 % muži i ženy), dotěrných otázek na soukromí (28 %), nevyžádaných sexuálně explicitních zpráv (26 %) a poznámek ke vzhledu (26 %). U všech jmenovaných incidentů jsou ale vždy výrazně častěji jako pachatelé uvedeni pouze muži. Smíšená kategorie pachatelů/pachatelek (ženy i muži) byla výrazněji zastoupena u mužů jakožto obětí sexuálního obtěžování

v případě nevhodných urážlivých návrhů na sociálních sítích (56 %), dotěrných poznámek na vzhled (27 %) a nevyžádaných sexuálně explicitních e-mailů nebo SMS (31 %).

Zatímco u žen jakožto obětí jednoznačně převládají pachatelé muži, v případě mužů jakožto obětí vidíme rozdíly v uvedeném pohlaví pachatelů/pachatelek dle typu obtěžování. Lze tedy říci, že zatímco ženy jsou vystavovány sexuálnímu obtěžování zejména ze strany mužů, pro muže je mnohem častější sexuální obtěžování jak ze strany žen, tak ze strany mužů, tedy nejen ze strany opačného pohlaví, jak je tomu v případě žen, přičemž velké rozdíly jsou zde především u různých typů incidentů. Ženy byly častěji uvedeny mužem jako iniciátorky nepříjemného fyzického kontaktu (62 %).

Naopak muži mužům častěji než ženy posílali sexuálně explicitní obrázky či dárky (81 %), adresovali komentáře či vtipy se sexuálním podtextem (59 %), měli nepříjemné poznámky k jejich vzhledu (56 %), zasílali sexuálně explicitní zprávy (54 %) a měli dotěrné otázky týkající se soukromého života (54 %). Za pozornost stojí také porovnání pohlaví pachatelů/pachatelek a obětí v případě nuceného sledování pornografického materiálu. Zatímco u žen šlo v naprosté většině o pachatele muže, v případě mužů byly ženy (tedy opačné pohlaví) v menšině a taktéž výrazně dominovali pachatelé muži (85 %).

Co se týká neslušného odhalování se, pokud se tato situace stala muži, jsou uvedení pachatelé / uvedené pachatelky v přibližně polovině případů ženy a v necelé polovině muži (46 % muž : 54 % žena).

Tabulka 5.5 Zkušenosti s jednotlivými formami sexuálního obtěžování – pachatel/ka podle pohlaví oběti (%)

	n (Ž/m)	Oběť žena			Oběť muž		
		pachatel muž	pachatelka žena	pachatelé muži i ženy	pachatel muž	pachatelka žena	pachatelé muži i ženy
nepříjemné dotýkání, objímání, líbání	200/68	89	2	9	25	61	14
komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem	208/89	87	2	11	59	21	20
dostal sexuálně explicitní obrázky, dárky	84/45	88	0	12	80	11	9
dotěrné otázky týkající se soukromého života	162/140	60	12	28	54	27	19
dotěrné poznámky k vašemu vzhledu	159/86	65	9	26	55	18	27
nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS	55/15	73	1	26	54	15	31
nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích	96/61	67	4	29	19	25	56
někdo se vám neslušně odhalil	83/19	90	9	1	46	54	0
někdo vás přinutil dívat se na pornografický materiál proti vaší vůli	7/14	94	6	0	85	15	0

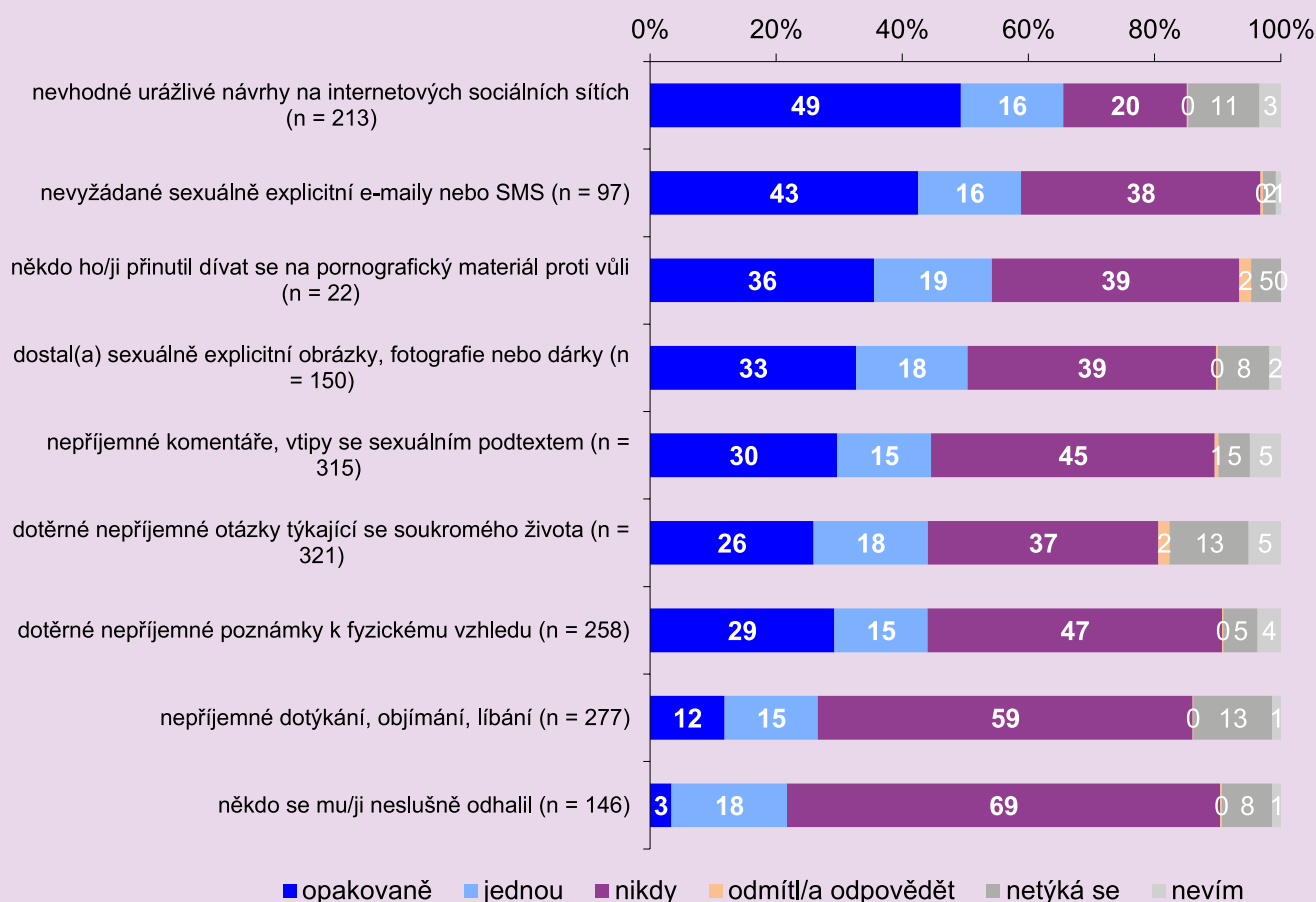
Otázka C02b. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, jednotlivá n respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI. Zelená pole značí signifikantně vyšší podíl oproti druhému pohlaví, modrá pole značí signifikantně nižší podíl oproti druhému pohlaví.

Respondentkám a respondentům, kteří uvedli, že se jich týkal některý z typů sexuálního obtěžování, jsme se dále zeptali, zda uvedený incident zažili v posledních dvou letech, výsledky zachycuje graf 5.2.

Nejčastějším incidentem v posledních dvou letech, který respondenti a respondentky uvedli, jsou nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích, které dvě třetiny dotčených zažily v posledních dvou letech (65 %), z toho 49 % opakovaně. Druhým nejčastějším incidentem byly nevyžádané explicitní zprávy, které obdržely téměř tři pětiny dotčených právě v posledních dvou letech (59 %), z toho více než dvě pětiny (43 %) je obdržely opakovaně.

Naopak mezi incidenty, které se dotčeným staly častěji před dobou delší než dva roky, patřilo nepříjemné dotýkání (59 % uvedlo, že se jim tento incident v posledních dvou letech nestal, a 13 %, že se jich netýká). Ještě méně frekventované bylo neslušné odhalování se (69 % nikdy a 8 % netýká se).

Graf 5.2 Zkušenosti s různými formami sexuálního obtěžování v posledních dvou letech (%)⁷

Otázka C03. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v jednotlivých řádcích grafu. Seřazeno dle podílu odpovědi „opakovaně“.

⁷ Znění otázky: „Uvedl/a jste, že jste zažil/a [doplněna uvedená položka z otázky C01]. Mohu se jen zeptat, stalo se vám to v posledních dvou letech?“

Nepříjemné dotýkání, objímání nebo líbání?

Komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem, které vám byly nepříjemné?

Někdo vám poslal nebo ukázal sexuálně explicitní obrázky, fotografie nebo dárky, které vám byly nepříjemné?

Dotěrné otázky týkající se vašeho soukromého života, které vám byly nepříjemné?

Dotěrné poznámky k vašemu fyzickému vzhledu, které vám byly nepříjemné?

Nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS zprávy, které vám byly nepříjemné?

Možnosti odpovědi: Nikdy, jednou, opakovaně, odmítl/a odpovědět, netýká se, nevím.“

Tabulka 5.6 rekapituluje údaje z grafu 5.2 a nabízí navíc srovnání uvedených incidentů v posledních dvou letech z hlediska pohlaví. Z porovnání vyplývá, že ženy se významně častěji v posledních dvou letech potýkaly s dotěrnými otázkami na soukromý život (30 % žen ku 22 % mužů). Ženy, které v minulosti dostaly sexuálně explicitní dárky či obrázky, odpovídaly oproti mužům významně častěji, že se tento incident v posledních dvou letech neodehrál.

Tabulka 5.6 Zkušenosti s různými formami sexuálního obtěžování v posledních dvou letech (%)

	počet respondentů/ respondentek	opakovaně	jednou	nikdy	odmítl/a odpovědět	netýká se	nevím
nepříjemné dotýkání, objímání, líbání	277	12	15	59	0	13	1
komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem	315	30	15	45	0	5	5
dostal sexuálně explicitní obrázky, dárky	150	33	18	39	0	8	2
dotěrné otázky týkající se soukromého života	321	26	18	37	2	12	5
dotěrné poznámky k vašemu vzhledu	258	29	15	47	0	5	4
nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS	97	43	16	38	0	2	1
nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích	213	49	16	20	0	11	3
někdo se vám neslušně odhalil	146	3	18	69	0	8	1
někdo vás přinutil dívat se na pornografický materiál proti vaší vůli	22	35	19	39	2	5	0
Ženy							
	počet respondentů/ respondentek	opakovaně	jednou	nikdy	odmítl/a odpovědět	netýká se	nevím
nepříjemné dotýkání, objímání, líbání	207	12	16	62	0	9	1
komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem	221	28	15	45	0	6	6
dostal sexuálně explicitní obrázky, dárky	103	31	16	45	0	7	1
dotěrné otázky týkající se soukromého života	177	30	17	36	1	10	6
dotěrné poznámky k vašemu vzhledu	168	31	16	46	0	6	1
nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS	75	42	15	40	1	1	1
nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích	137	50	16	20	0	10	4
někdo se vám neslušně odhalil	120	4	21	65	0	8	2
někdo vás přinutil dívat se na pornografický materiál proti vaší vůli	7	0	38	42	6	14	0
Muži							
	počet respondentů/ respondentek	opakovaně	jednou	nikdy	odmítl/a odpovědět	netýká se	nevím
nepříjemné dotýkání, objímání, líbání	70	10	13	53	0	22	2
komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem	94	33	15	44	2	3	3
dostal sexuálně explicitní obrázky, dárky	47	36	22	26	0	11	5
dotěrné otázky týkající se soukromého života	144	21	19	37	4	15	4
dotěrné poznámky k vašemu vzhledu	90	26	12	48	0	5	9
nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS	22	44	21	32	0	3	0
nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích	76	49	17	19	0	13	2
někdo se vám neslušně odhalil	26	2	7	83	0	8	0
někdo vás přinutil dívat se na pornografický materiál proti vaší vůli	14	54	8	38	0	0	0

Pachatelé/pachatelky sexuálního obtěžování v posledních dvou letech kopírují strukturu pachatelů/pachatelek sexuálního obtěžování obecně, která je představena výše.

Významné rozdíly mezi ženami a muži z hlediska pachatelů/pachatelek nacházíme hned u několika typů obtěžování, viz tabulka 5.7. Ženy významně častěji uvádějí, že byly v posledních dvou letech obětí neznámých pachatelů/pachatelek či lidí, které neznaly. Ti je vystavovali častěji než muže nevhodným návrhům na sociálních sítích, posílali jim explicitní obrázky/dárky, nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS či jim adresovali komentáře či vtipy se sexuálním podtextem. Ženy se také častěji než muži setkaly v posledních dvou letech se sexuálním obtěžováním ze strany čerstvých známostí, kdy od nich dostávaly sexuálně explicitní obrázky/dárky nebo dotěrné poznámky na soukromý život. Naopak mužům se v posledních dvou letech častěji než ženám stávalo, že s nimi spolužáci/spolužačky proti jejich vůli sdíleli sexuálně explicitní obrázky či dárky. U dalších typů sexuálního obtěžování z hlediska pachatelů/pachatelek a pohlaví oběti nejsou statisticky významné rozdíly.

Tabulka 5.7 Zkušenost se sexuálním obtěžováním v posledních dvou letech – pachatel/ka podle pohlaví oběti (%)

	Nepříjemné dotýkání, objímání, líbání		
	celkem (n = 74)	ženy (n = 57)	muži (n = 17)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	19	21	11
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	1	1	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	8	9	6
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	3	4	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	5	4	7
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	5	3	11
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	15	13	18
Kamarád/ka, známý/známá	17	14	27
Někdo jiný, koho jste znal/a	32	29	43
Někdo, koho jste neznal/a	21	23	14
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	5	5	5
Odmítl/a odpovědět	3	4	0
Neví	0	0	0
	komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem		
	celkem (n = 140)	ženy (n = 95)	muži (n = 45)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	6	8	0
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	6	8	2
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	14	14	15
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	4	5	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	1	1	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	18	17	19
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	4	1	10
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	6	6	6
Kamarád/ka, známý/známá	22	24	16
Někdo jiný, koho jste znal/a	20	17	26
Někdo, koho jste neznal/a	31	37	18
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	8	8	8
Odmítl/a odpovědět	2	0	5
Neví	1	1	0

	sexuálně explicitní obrázky, dárky		
	celkem (n = 76)	ženy (n = 48)	muži (n = 27)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	7	7	7
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	3	3	3
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	11	12	11
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	2	3	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	8	0	21
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	8	13	0
Kamarád/ka, známý/známá	34	33	37
Někdo jiný, koho jste znal/a	21	25	14
Někdo, koho jste neznal/a	44	58	19
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	19	29	0
Odmítl/a odpovědět	2	1	3
Neví	0	0	0
	dotěrné otázky týkající se soukromého života		
	celkem (n = 141)	ženy (n = 83)	muži (n = 58)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	12	16	5
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	3	5	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	21	22	19
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	7	9	4
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	4	6	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	7	8	7
Lékař/ka, zdravotnický personál	2	3	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	15	11	22
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	6	10	0
Kamarád/ka, známý/známá	29	37	18
Někdo jiný, koho jste znal/a	20	22	18
Někdo, koho jste neznal/a	24	25	24
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	2	2	3
Odmítl/a odpovědět	1	1	0
Neví	2	1	4
	dotěrné poznámky k jeho/jejímu vzhledu		
	celkem (n = 113)	ženy (n = 79)	muži (n = 34)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	3	2	6
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	14	18	2
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	3	4	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	17	21	8
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	3	4	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	17	16	19
Lékař/ka, zdravotnický personál	3	4	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	14	13	16
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	5	4	7
Kamarád/ka, známý/známá	29	25	39
Někdo jiný, koho jste znal/a	10	13	5
Někdo, koho jste neznal/a	29	32	22
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	3	3	3
Odmítl/a odpovědět	1	1	0
Neví	0	0	0

	nevyžádané sexuální explicitní e-maily nebo SMS		
	celkem (n = 57)	ženy (n = 43)	muži (n = 14)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	1	1	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	9	8	12
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	6	7	5
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	3	2	6
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	1	1	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	12	9	20
Kamarád/ka, známý/známá	12	14	5
Někdo jiný, koho jste znal/a	23	18	40
Někdo, koho jste neznal/a	54	63	28
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	20	21	19
Odmítl/a odpovědět	3	5	0
Neví	1	2	0
	nehodné urážlivé návrhy na sociálních sítích		
	celkem (n = 140)	ženy (n = 90)	muži (n = 50)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	4	5	3
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	2	2	2
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0	1
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	4	0	11
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	1	1	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	5	6	2
Kamarád/ka, známý/známá	12	13	10
Někdo jiný, koho jste znal/a	10	12	8
Někdo, koho jste neznal/a	69	77	56
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	24	23	26
Odmítl/a odpovědět	1	2	0
Neví	0	0	0
	někdo se mují neslušně odhalil		
	celkem (n = 30)	ženy (n = 27)	muži (n = 3)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	2	0	20
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	11	10	20
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	5	5	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	18	18	20
Někdo jiný, koho jste znal/a	14	16	0
Někdo, koho jste neznal/a	62	60	80
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	39	43	0
Odmítl/a odpovědět	2	2	0
Neví	0	0	0

	někdo ho/ji přinutil dívat se na pornografický materiál proti jeho/její vůli		
	celkem (n = 12)	ženy (n = 3)	muži (n = 9)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	11	47	0
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	0	0	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spoluzák/spolužačka	23	0	30
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	57	14	70
Někdo jiný, koho jste znal/a	10	39	0
Někdo, koho jste neznal/a	0	0	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	0	0	0
Odmítl/a odpovědět	0	0	0
Neví	0	0	0

Otázka C03b. Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v příslušných sloupcích. Jen respondenti a respondentky, kterých se jednotlivé typy sexuálního obtěžování týkají, CAPI + CASI. Barevná pole značí signifikantní rozdíly mezi skupinami. Zelená = významně vyšší podíl, modrá = významně nižší podíl.

Taktéž struktura pachatelů/pachatelek jednotlivých typů sexuálního obtěžování v posledních dvou letech s ohledem na pohlaví pachatele/pachatelky kopíruje do značné míry již dříve popsanou strukturu pachatelů/pachatelek obecně. To znamená, že jako pachatelé všech typů sexuálního obtěžování jsou nejčastěji uváděni muži, případně muži i ženy. Jen v případě nepříjemného fyzického kontaktu a neslušného odhalování následují za pachateli muži pachatelky ženy, a nikoli smíšená kategorie muži i ženy.

Tabulka 5.8 Zkušenosti s jednotlivými formami sexuálního obtěžování v posledních dvou letech – pachatel/ka (%)

	n	Pachatelé/pachatelky konkrétních typů obtěžování – populace		
		muž	žena	muži i ženy
nepříjemné dotýkání, objímání, líbání	70	75	18	7
komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem	129	75	7	18
dostal/a sexuálně explicitní obrázky, dárky	62	84	7	9
dotěrné otázky týkající se soukromého života	138	56	16	29
dotěrné poznámky k vašemu vzhledu	110	56	10	34
nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS	46	67	8	25
nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích	106	50	8	42
někdo se vám neslušně odhalil	19	83	17	0
někdo vás přinutil dívat se na pornografický materiál proti vaší vůli	12	100	0	0

Otázka C03c. Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, jednotlivá n respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI.

Pokud se díváme na výsledky po roztřídění dle pohlaví oběti v tabulce 5.9, pak vidíme, že statisticky významné rozdíly jsou mezi muži a ženami v případě nepříjemného fyzického kontaktu. Zde platí, že naprostou většinou iniciátorů či iniciátorek těchto nevyžádaných kontaktů jsou lidé opačného pohlaví. U mužů jakožto obětí je však podíl pachatelů/pachatelek více rozložen mezi ženy (67 %) a muže (22 %), případně smíšenou kategorii muži i ženy (11 %), zatímco v případě žen obětí představují drtivou většinu označených pachatelů pouze muži (90 %).

Velmi podobný vzorec je také u nevhodných návrhů na sociálních sítích, kde opět platí, že ženy takto nejčastěji obtěžují muži (62 %), případně ženy i muži (38 %). U mužů je opět struktura pachatelů/pachatelek podle pohlaví více rozložená a převládá smíšená kategorie muži i ženy (51 %).

Tabulka 5.9 Zkušenosti s jednotlivými formami sexuálního obtěžování v posledních dvou letech – pachatel/ka podle pohlaví oběti (%)

	n (ž/m)	Oběť žena			Oběť muž		
		pachatel muž	pachatelka žena	pachatelé muži i ženy	pachatel muž	pachatelka žena	pachatelé muži i ženy
nepříjemné dotýkání, objímání, líbání	54/16	90	4	6	22	67	11
komentáře nebo vtipy se sexuálním podtextem	87/42	77	4	19	70	14	16
dostal/a sexuálně explicitní obrázky, dárky	34/27	84	2	14	84	13	4
dotěrné otázky týkající se soukromého života	82/56	58	12	30	51	22	27
dotěrné poznámky k vašemu vzhledu	77/33	62	7	31	40	19	41
nevyžádané sexuálně explicitní e-maily nebo SMS	34/12	72	2	27	54	26	20
nevhodné urážlivé návrhy na sociálních sítích	69/37	62	0	38	26	24	51
někdo se vám neslušně odhalil	17/2	83	17	0	80	20	0
někdo vás přinutil dívat se na pornografický materiál proti vaší vůli	3/9	100	0	0	100	0	0

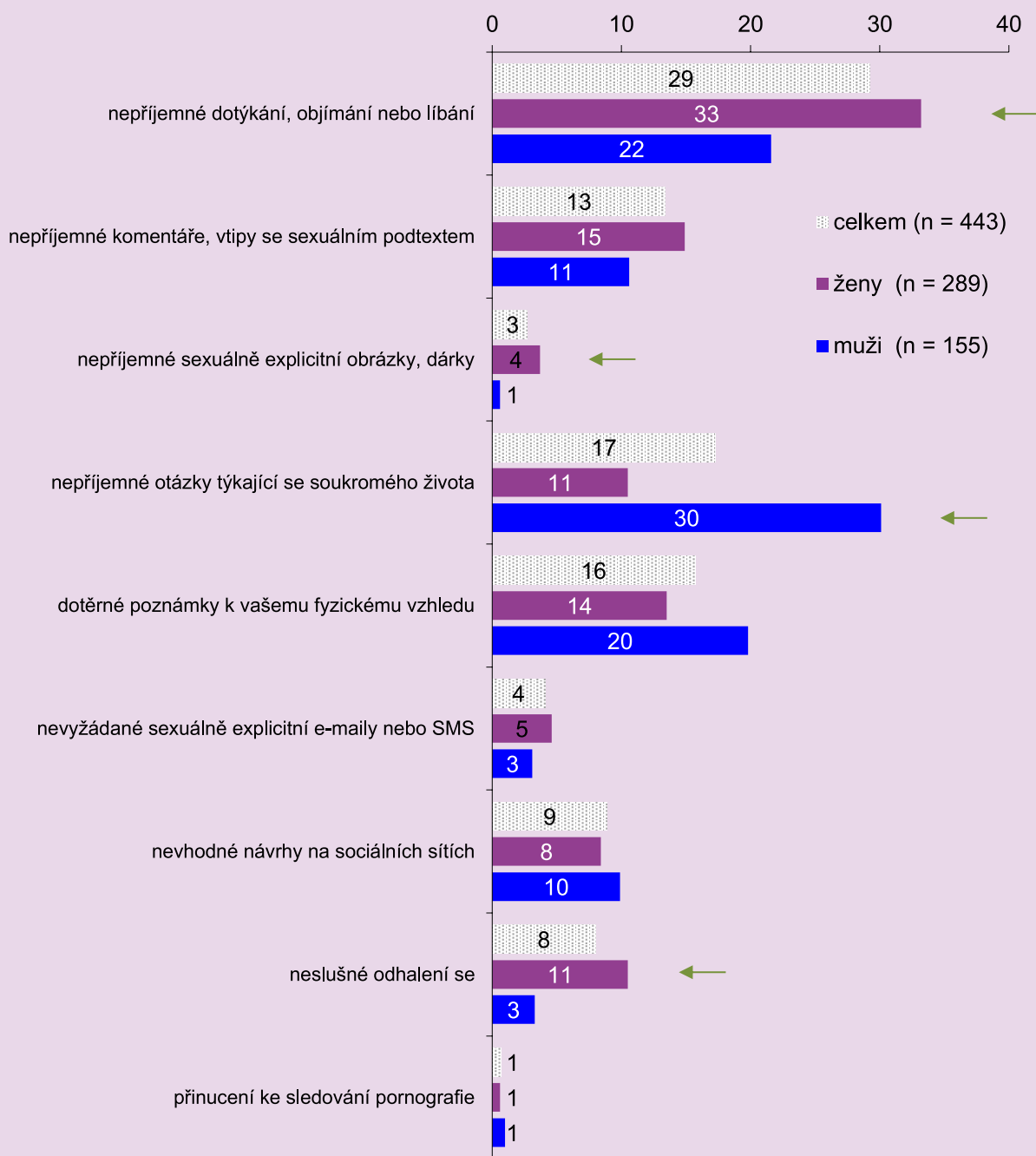
Otázka C03c. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, jednotlivá n respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI. Barevná pole značí signifikantní rozdíly mezi skupinami. Zelená = významně vyšší podíl, modrá = významně nižší podíl.

Respondentky a respondenti, kteří uvedli zkušenost s více typy sexuálního obtěžování, měli vybrat, který z incidentů byl z jejich pohledu nejzávažnější.

Nejčastěji uvedeným incidentem, který považovali dotčení lidé za nejzávažnější, byl nepříjemný fyzický kontakt, a to pro 29 % respondentů a respondentek, kterých se týkal. Významně častěji tento druh obtěžování uvedly jako nejzávažnější ženy (33 %) oproti mužům (22 %). Často byly hodnoceny jako nejzávažnější incident v posledních dvou letech verbální druhy sexuálního obtěžování, a to například nepříjemné otázky týkající se soukromého života (17 %), které naopak významně častěji uvedli jako nejzávažnější incident muži (30 %) oproti ženám (11 %). Podle dalších 16 % dotázaných byly nejzávažnějším incidentem poznámky k fyzickému vzhledu, podle 13 % nepříjemné komentáře či vtipy se sexuálním podtextem.

Ženy významně častěji oproti mužům jako nejzávažnější incident v posledních dvou letech uvedly, že se před nimi někdo neslušně odhalil (11 % oproti 3 % mužů).

Graf 5.3 Nejzávažnější incident sexuálního obtěžování, který zažil/a od svých 15 let (%)⁸

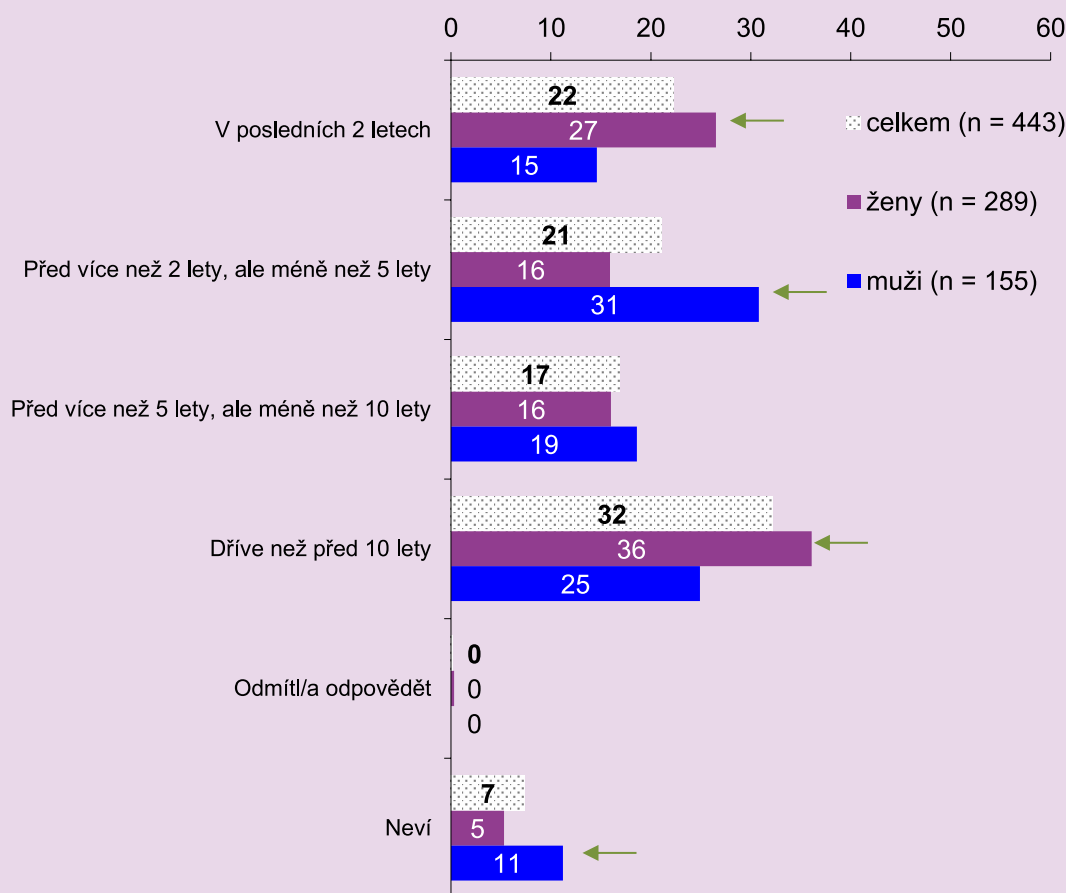
Otázka C05. Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023 (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů sexuálního obtěžování), CAPI + CASI. Šipky značí signifikantní rozdíly mezi skupinami.

⁸ Znění otázky: (Pokud respondent/ka dříve uvedl/a zkušenost s více dotazovanými typy násilí, všechny tyto dříve uvedené typy násilí se automaticky zobrazí.) „Který z incidentů, které se vám staly od vašich 15 let do současnosti, považujete vy osobně za nejzávažnější? „Nejzávažnější“ je takový incident, který na vás měl největší dopad, ať už fyzický, nebo psychický. a) Vyhržoval vám, že vám fyzicky ublíží? b) Vrážel nebo strkal do vás? c) Dal vám facku? d) Hodil po vás tvrdý předmět? e) Popadl vás za vlasy nebo vás za ně tahal? f) Bil vás pěstí nebo tvrdým předmětem nebo do vás kopal? g) Popálil vás? h) Zkusil vás dusit, škrtit či topit? i) Pořezal vás nebo vás bodl, případně po vás vystřelil? j) Mlátil vám hlavou o něco? k) Ohrožoval vás střelnou zbraní? l) Ohrožoval vás nebezpečnou jízdou v autě, případně do vás najížděl vozem?“

Graf 5.4 zachycuje podíly časových intervalů, v nichž došlo k nejzávažnějšímu incidentu sexuálního obtěžování. V posledních dvou letech se odehrála téměř pětina (22 %) incidentů, v intervalu před dvěma až pěti lety další pětina (21 %), před více než pěti ale méně než deseti lety se stalo 17 % nejzávažněji hodnocených incidentů. Největší část incidentů se stala dle výpovědi dotčených respondentů a respondentek před více než deseti lety (32 %). Dalších 8 % dotázaných si nevzpomnělo, kdy přesně se incident stal, a zvolilo odpověď „nevím“.

Ženy významně častěji oproti mužům uvedly, že se jim nejzávažnější incident stal v posledních dvou letech (27 % oproti 15 % mužů), případně, že se jim takovýto incident stal před více než deseti lety (36 % oproti 25 % mužů). Muži častěji než ženy odpovídali, že se jim incident stal v rozmezí před dvěma až pěti lety (31 % oproti 16 % žen).

Graf 5.4 Doba, kdy se nejzávažnější incident sexuálního obtěžování stal (%)⁹ – jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů obtěžování

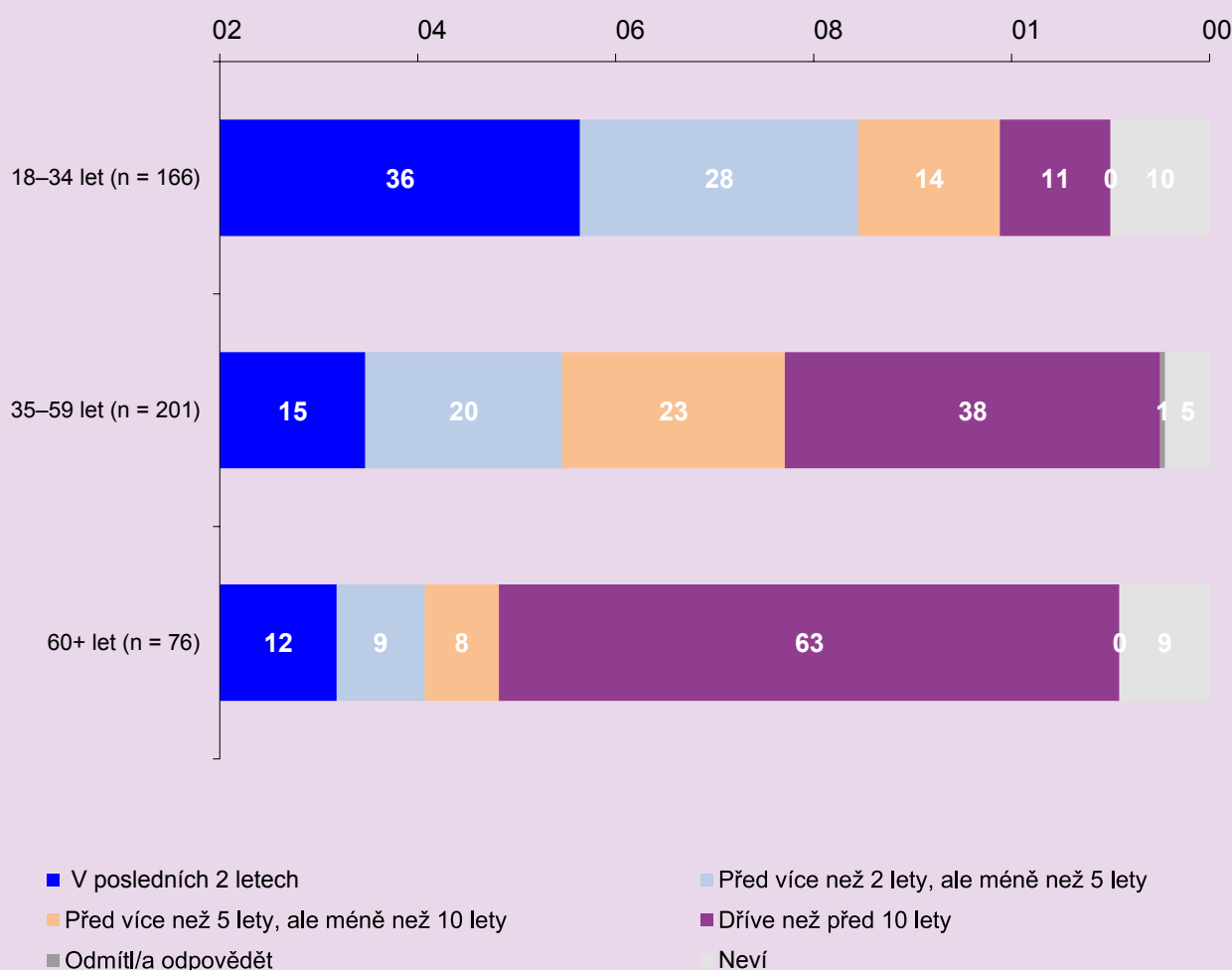
Otázka C07. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedeno v grafu (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů obtěžování), CAPI + CASI. Šipky značí signifikantní rozdíly mezi skupinami.

⁹ Znění otázky: „Kdy se tento nejzávažnější incident (tento incident) stal? 1) V posledních 2 letech, 2) Před více než 2 lety, ale méně než 5 lety, 3) Před více než 5 lety, ale méně než 10 lety, 4) Dříve než před 10 lety, 5) Nevím, 6) Odmítl/a odpovědět.“

Ze samotného časového údaje nelze vyvodit přesnější představu o tom, v jakém věku se která skupina potýká častěji či méně často se sexuálním obtěžováním. Proto je v grafu 5.5 znázorněna doba, před jakou se respondentům daný incident stal, rozdělena podle věkových kategorií.

Vidíme, že lidé v nejmladší věkové skupině 18 až 34 let významně častěji uvedli, že se jim nejzávažnější incident stal v posledních dvou letech (36 %) nebo v posledních dvou až pěti letech (29 %). Ve vyšších věkových kategoriích se interval od poslední události prodlužuje, což vyplývá ze signifikantně vyšších podílů odpovědí „dříve než před 10 lety“.

Graf 5.5 Doba, kdy se nejzávažnější incident sexuálního obtěžování stal, podle věku respondenta/respondentky (%) – respondentky a respondenti kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů sexuálního obtěžování

Otázka C07. Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n uvedena v jednotlivých řádcích grafu (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů obtěžování), CAPI + CASI. Šipky značí signifikantní rozdíly mezi skupinami.

Nejpřesnější představu o věku, kdy se která skupina potýká se sexuálním obtěžováním více a kdy méně často, však získáme z následujících grafů 5.6, 5.7 a tabulky 5.10.

Průměrný věk, kdy se nejzávažnější incident sexuálního obtěžování stal, je necelých 30 let pro celý soubor dotázaných, medián věku je 25 let. Při porovnání žen a mužů vidíme, že ženy se s nejzávažnějším incidentem potýkaly průměrně ve věku 28,18 roku, což je o 3,22 roku méně, než uvedli muži. Rozdíl v mediánech věku činí necelých pět let.

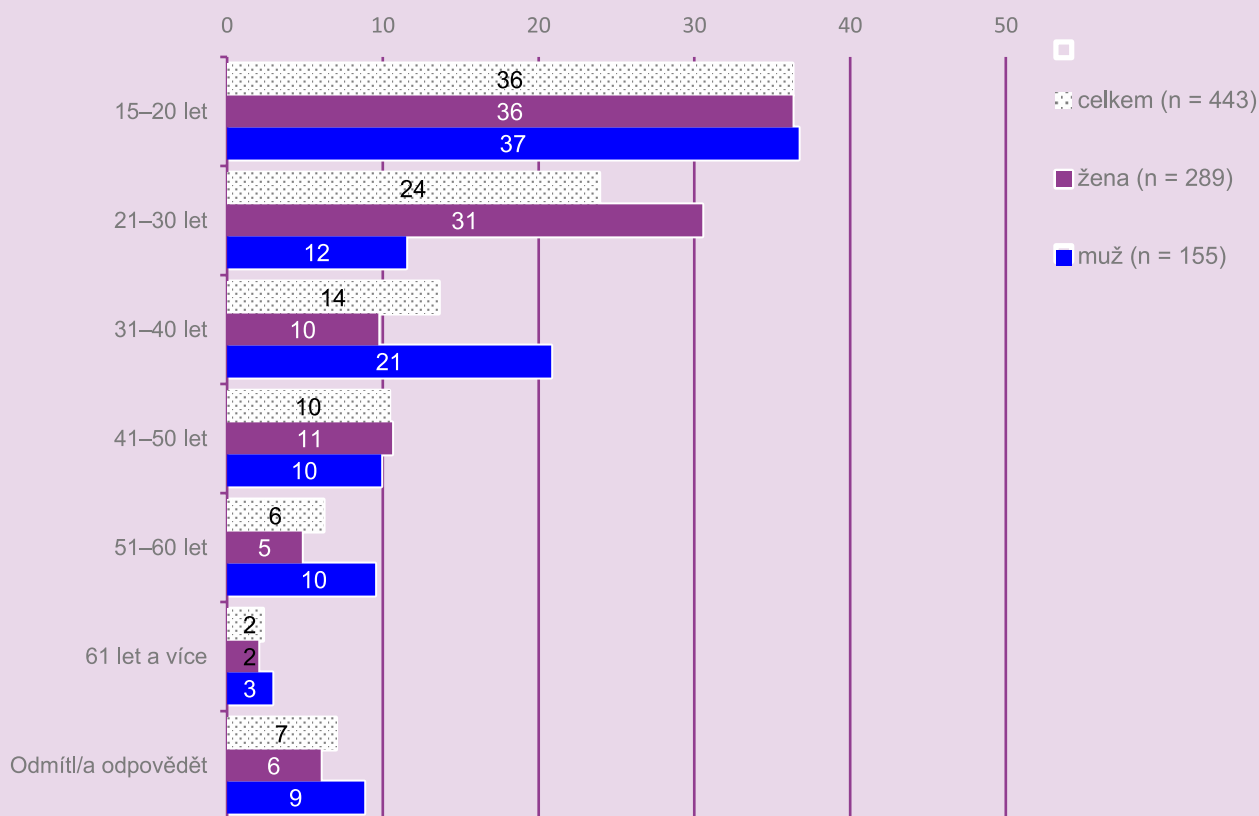
Tabulka 5.10 Věk, kdy se nejzávažnější incident sexuálního obtěžování stal (průměry a mediány věku), podle pohlaví respondenta/respondentky

	Celkem (n = 412)	Žena (n = 271)	Muž (n = 152)
průměr	29,28	28,18	31,40
medián	25	25	29,86

Otázka C08. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n uvedena v tabulce (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů obtěžování), CAPI + CASI.

Také z grafu 5.6 vidíme, že tři pětiny nejzávažnějších incidentů se dotázaným staly ve věku 15–30 let (60 %), v těchto věkových kategoriích výrazně převažují ženy (67 % oproti 49 % mužů). Naopak muži častěji než ženy uvedli, že se jim nejzávažnější incident stal ve věku 31–40 let (21 % oproti 10 % žen) a ve věku 51–60 let (10 % oproti 5 % žen).

Graf 5.6 Věk, kdy se nejzávažnější incident stal (%)¹⁰

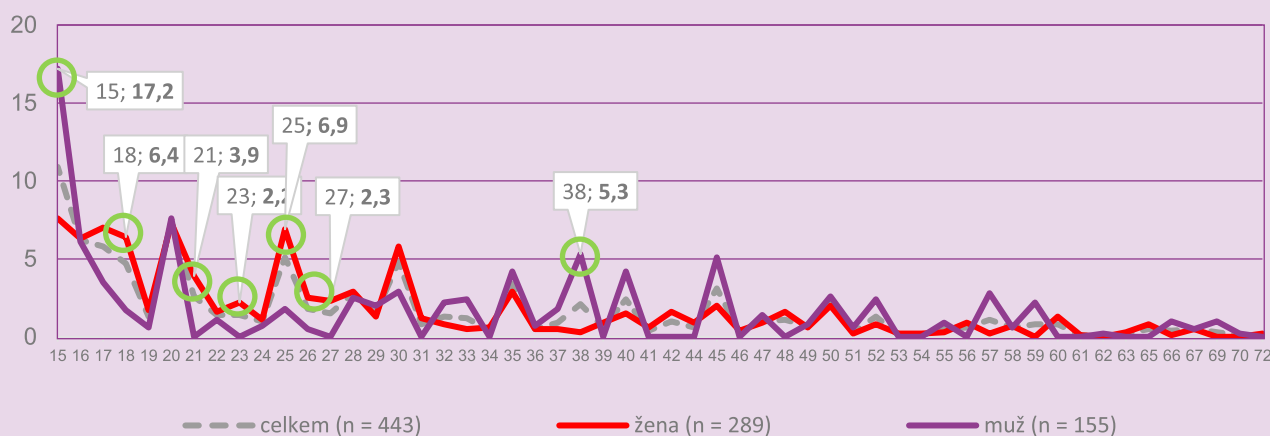
Otázka C08. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů obtěžování), CAPI + CASI.

¹⁰ Kolik Vám bylo let v době, kdy se tento nejzávažnější incident stal? Pokud nevíte přesně, zkuste to aspoň odhadnout.

V grafu 5.7 je detailně zobrazen věk, kdy respondenti a respondentky zažili nejzávažnější incident sexuálního obtěžování. Muži se signifikantně častěji než ženy s těmito incidenty setkávali v nejmladším věku, který jsme dotazovali, tedy kolem 16. roku, pak se významně odlišují muži od žen ve věku 37 let. U žen je zřejmý už výše zjištěný jev, tedy že nejzávažnější incident se jim oproti mužům stává významně častěji do 31 let – signifikantní rozdíly vidíme mezi ženami a muži ve věku 18, 21, 23, 25 a 27 let.

Při celkovém pohledu na spojnicový graf věku, v němž respondent/ka uvedl/a nejzávažnější incident, vidíme další potvrzení již dříve uvedeného tvrzení, že muži se s nejzávažnějšími incidenty sexuálního obtěžování potýkají častěji od 15 až do cca 45 let, zatímco u žen se interval zužuje na věk kolem 15 až 30 let.

Graf 5.7 Věk, kdy se nejzávažnější incident sexuálního obtěžování stal (%), podle pohlaví

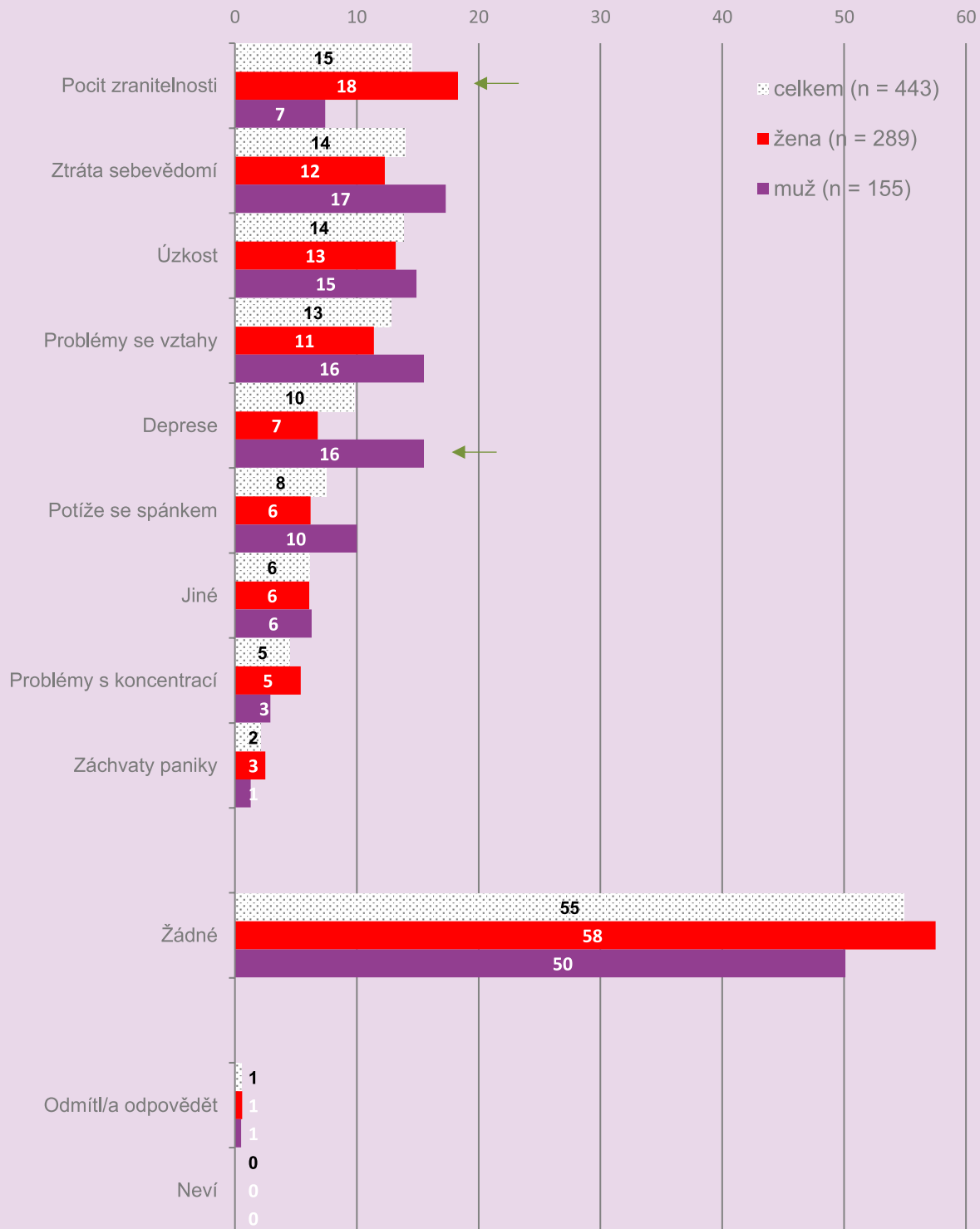

Otázka D08. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n = 444 (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů obtěžování), CAPI + CASI. Zelené kruhy vyznačují signifikantní rozdíly mezi muži a ženami.

Nejčastěji dotčení respondenti a respondentky uvedli, že v důsledku události sexuálního obtěžování neměli žádné problémy. Tuto odpověď uvedla více než polovina lidí, kterých se sexuální obtěžování někdy týkalo (55 % celkem, ženy 58 %, muži 50 %).

Z negativních dopadů, které dotčení lidé uváděli, šlo častěji o následný pocit zranitelnosti (15 % celkem), který významně častěji uváděly ženy oproti mužům (18 % žen oproti 7 % mužů). Dalším častěji uváděným dopadem byla úzkost (14 % celkem, kterou muži i ženy uváděli v podobné míře – 13 % ženy, 15 % muži). Stejný celkový podíl dotčených lidí uvedl, že v důsledku sexuálního obtěžování ztratili sebevědomí (14 % celkem). Ve více než desetíně případů (13 %) dotčení respondenti a respondentky uvedli, že měli v důsledku sexuálního obtěžování následně problém se vztahy (11 % žen a 16 % mužů, bez statisticky významného rozdílu). Přesně desetina (10 %) uvedla jako důsledek sexuálního obtěžování depresi. Významně častěji depresi uvedli muži (16 %) oproti ženám (7 %). Nejméně často uvedli dotčení lidé jako následek záchvatu paniky (2 % celkem), problémy s koncentrací (5 %), potíže se spánkem (8 %) či jiné problémy (6 %).

Graf 5.8 Důsledky zkušenosti se sexuálním obtěžováním podle pohlaví (%)¹¹
 – možnost vybrat více odpovědí

Otázka C10. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n = 444 (respondentky a respondenti, kteří zažili některý z typů sexuálního obtěžování), CAPI + CASI. Seřazeno podle celkového podílu uvedených odpovědí. Šipky značí signifikantně vyšší podíly odpovědí oproti jiné skupině.

¹¹ Znění otázky: „A vedly u vás prožitě zkušenosti k něčemu z následujícího (možno vybrat více odpovědí). Možnosti odpovědí: Vzal/a jste si volno ze školy či z práce, Přišel/přišla jste o zaměstnání, Musel/a jste si zkrátit úvazek či změnit práci, Musel/a jste se přestěhovat, Měl/a jste závažné fyzické zranění, Měl/a jste méně závažné fyzické zranění, Rozvinutí deprese, Začal/a jste trpět úzkostmi, Začal/a jste mít problém se ovládat, Začal/a jste pro uvolnění více konzumovat alkohol či jiné podobné látky, Zažil/a jste záchvat paniky, Ztratil/a jste sebevědomí, Měl/a jste potíže se spánkem, Měl/a jste problémy se soustředit, Měla jste problémy navazovat a udržovat vztahy, Trpěl/a jste něčím jiným, K ničemu z výše uvedeného vaše zkušenosti nevedly, Nevím, Odmítl/a odpovědět.“

6. Fyzické a sexualizované násilí

Shrnutí:

Nejčastější formou fyzického násilí je vyhrožování fyzickým násilím. Alespoň jednou jej zažila téměř pětina dotázaných (18 %, z toho 9 % opakovaně). Další častou formou násilí, kterou respondenti a respondentky uváděli, bylo vrážení či strkání (16 %, z toho 8 % opakovaně) a facky či pohlavky (16 %, z toho 6 % opakovaně).

Nejčastěji uvedeným pachatelem všech dotazovaných druhů fyzického násilí jsou muži, jejichž podíl nad ženami či smíšenou skupinou muži a ženy velmi výrazně převažuje.

Na ženách se muži signifikantně častěji než na jiných mužích dopouštěli fackování (80 % oproti 63 % v případě oběti muže). Mezi ženami docházelo významně častěji k vyhrožování fyzickým ublížením (14 % oproti 3 % u oběti muže) a také ženy jiné ženy významně častěji tahaly za vlasy (39 % oproti 8 % obětí mužů).

Respondentek a respondentů, kteří se v minulosti stali obětí fyzického násilí, jsme se dále zeptali, zda se incident odehrál v posledních dvou letech, případně kolikrát se tak stalo.

Nejčastěji uvedeným incidentem bylo ohrožování střelnou zbraní, které se týkalo v posledních dvou letech alespoň jednou více než třetiny (33 %, z toho 8 % opakovaně) z celkového počtu lidí, kterým se takovýto incident někdy v životě stal. Podobný podíl vidíme i v případě pořezání/bodnutí/výstřelu (30 %), kde nicméně opět upozorňujeme na velmi nízký počet odpovídajících respondentů a respondentek (n = 9). Také se v posledních dvou letech odehrála více než čtvrtina incidentů s nebezpečnou jízdou v autě (26 %, z toho 17 % opakovaně).

Ženy zažily v posledních dvou letech významně častěji vyhrožování fyzickým ublížením (28 % jednou + opakovaně) oproti mužům (19 % jednou + opakovaně).

Také v případě incidentů, které se staly v posledních dvou letech, převládají jakožto pachatelé všech typů fyzického násilí muži. Typy násilí, kde jsou ženy zastoupeny jako pachatelky alespoň v pětině případů nebo více, jsou hození tvrdého předmětu (38 %), tahání za vlasy (33 %) a facka/pohlavek (21 %).

Pokud respondenti a respondentky zažili více typů fyzického násilí, za nejzávažnější incident ve čtvrtině případů pokládali vyhrožování fyzickým ublížením (25 %). Pokud zohledníme pohlaví oběti, vyhrožování fyzickým násilím označili za nejzávažnější incident významně častěji muži (31 % oproti 17 % žen). Druhým nejčastěji uvedeným incidentem bylo bití pěstí/tvrdým předmětem/kopání (15 %). Třetím pak facka/pohlavek (13 %), následované nebezpečnou jízdou v autě, kterou považovala za nejzávažnější incident desetina

respondentů a respondentek, kterých se někdy v minulosti týkala a kteří zároveň zažili více typů fyzického násilí (10 %).

Lidé z věkové skupiny 18–34 let významně častěji uvedli, že se s nejzávažnějším incidentem fyzického násilí setkali v posledních dvou letech (21 %), případně před více než dvěma, ale méně než pěti lety (34 %). U skupin vyššího věku vidíme postupný nárůst podílu odpovědí „dříve než před 10 lety“, což poukazuje na podobný trend, který jsme mohli pozorovat už u otázek na sexuální obtěžování.

Tomu odpovídají i střední hodnoty věku, kdy podle respondenta/respondentky došlo k nejzávažnějšímu incidentu. Průměrný věk pro celý soubor dotázaných je 28,54 roku, medián 25 let. Ženy zažily nejzávažnější fyzické násilí v průměru ve 29,142 roku (medián 26,28), muži přibližně o rok dříve (průměr 28,16, medián 25).

Celkově se incidenty fyzického násilí nejčastěji odehrály na ulici, náměstí, parkovišti či jiném veřejném místě, a to v téměř čtvrtině případů (23 %), v pětině případů doma (20 %), dále ve škole nebo na pracovišti (17 %) a v kavárně, restauraci, hospodě, klubu či na diskotéce (18 %).

Z hlediska pohlaví se v otázce na místo incidentu ukazuje dichotomie, která stojí za pozornost. Rozdíl mezi muži a ženami spočívá v typu místa, kde se nejzávažnější incident fyzického násilí stal. Zatímco ženy velmi výrazně častěji uvedly, že se takovýto incident stal doma (39 % oproti 8 % mužů), muži významně častěji zažili takovýto incident na veřejných místech, a to konkrétně na ulici, náměstí, parkovišti či jiném veřejném místě (27 % oproti 16 % žen) a v kavárně, restauraci, hospodě, klubu či na diskotéce (24 % oproti 8 % žen).

Z hlediska psychických dopadů prožitého fyzického násilí respondenti a respondentky opět, stejně jako u sexuálního obtěžování, nejčastěji odpověděli, že žádným psychickým problémem netrpěli (51 %), v této odpovědi se však značně odlišují odpovědi mužů a žen. Zatímco muži tuto odpověď uvedli v 61 % případů, ženy naopak signifikantně častěji uváděly jednotlivé druhy psychických problémů jakožto následků prožitého násilí (ničím netrpělo 35 % z nich).

Obecně patřily mezi nejčastěji uvedené psychické důsledky prožitého násilí úzkosti, které uvedla více než pětina dotázaných (22 %), dále pocit zranitelnosti (19 %), deprese (13 %) a ztráta sebevědomí (12 %).

Podíl lidí, kteří uvedli, že se někdy stali obětí sexualizovaného násilí, v populaci dosahuje pouze několika jednotek procent. Jak jsme upozornili již dříve, obecně šlo o výzkumné šetření obsahující vysoce citlivé osobní otázky, a proto je třeba brát v potaz možnost, že se respondenti a respondentky nechtěli k tématu vyjadřovat, ačkoli s ním měli zkušenost. Podíl respondentek a respondentů, kteří se k otázce nechtěli vyjádřit a zvolili proto možnost „odmítl/a odpovědět“, je u každé z dotazovaných položek do 5 %, což není výrazně více než například u otázek na fyzické násilí.

Přinucení k pohlavnímu styku alespoň jednou zažila 2 % lidí (po 1 % jednou a opakovaně). Stejný podíl uvedl, že byli obětí pokusu o přinucení k pohlavnímu styku (po 1 % jednou a opakovaně). Přinucení k účasti na jakékoli formě sexuální aktivity uvedla 2 % dotázaných jako jednorázovou zkušenost, 1 % jako opakovanou. Stejně tak souhlas k nějaké sexuální aktivitě v obavě z možných následků odmítnutí dala 2 % lidí jednou a 1 % opakovaně. Natáčení při sexuální aktivitě proti vlastní vůli uvedlo 1 % lidí jako jednorázovou zkušenost.

Ženy signifikantně častěji uvedly jednorázovou i opakovanou zkušenost s přinucením k pohlavnímu styku i s pokusem o přinucení, stejně tak s přinucením k nějaké formě sexuální aktivity proti jejich vůli a souhlasem s nějakou sexuální aktivitou z obavy z následků odmítnutí. U těchto položek jsou signifikantně častěji ženami uvedeny také odmítavé odpovědi (odmítl/a odpovědět).

Obecně nejčastějšími pachateli/pachatelkami sexualizovaného násilí na mužích i ženách byli zejména bývalí partneři / bývalé partnerky. U žen, které byly početnější podskupinou než muži, šlo i o členy/členky rodiny, kamarády/kamarádky, šéfa/šéfku či nadřízeného/nadřízenou, někoho jiného, koho neznaly, či kolegy/kolegyně nebo spolupracovníky/spolupracovnice.

Z hlediska pohlaví pachatelů sexualizovaného násilí převládají stejně jako u dalších druhů násilí pachatelé muži, u všech jednotlivých typů sexualizovaného násilí muži tvoří více než tři čtvrtiny pachatelů.

Pokud zaměříme pozornost na pohlaví pachatelů/pachatelek a zároveň pohlaví oběti, z odpovědí vyplývá, že pro ženy naprostou většinu pachatelů představovali muži, naopak pro muže byly pachatelkami velmi často ženy, ale na rozdíl od žen byli v nezanedbatelném podílu případů uvedeni i lidé stejného pohlaví, tedy muži.

Nejčastěji uvedenou zkušeností se sexuální násilím v posledních dvou letech je přinucení k pohlavnímu styku, které se v posledních dvou letech týkalo 25 % lidí, kterým se tento incident někdy stal.

Doba, kdy se nejzávažnější incident respondentům stal, je podobná rozložení u jiných druhů násilí. To znamená, že lidé, spadající do nejmladší věkové kategorie 18 až 34 let častěji než lidé ze starších skupin uváděli, že se jim incident stal v nedávné době – v posledních dvou letech 35 % z nich, před dvěma až pěti lety 29 % z nich. U obou starších věkových skupin 35–59 let i 60+ pak nejvýrazněji převládá odpověď, že se jim nejzávažnější incident stal před více než deseti lety.

K nejzávažnějšímu incidentu sexualizovaného nejčastěji došlo celkově doma (37 %), v jiném domě nebo bytě (28 %), dále pak v autě (13 %), v necelé desetině případů také ve škole či na pracovišti (7 %) nebo v kavárně, restauraci, hospodě, klubu, na diskotéce (6 %).

Psychickými problémy v důsledku prožitého sexualizovaného násilí dle své výpovědi netrpělo jen 5 % žen, ale 52 % mužů. Dvě pětiny (40 %) mužů uvedly, že v důsledku prožitého sexualizovaného násilí trpěly ztrátou sebevědomí. Přibližně čtyři pětiny žen se potýkaly s depresemi (44 %) a úzkostí (42 %), třetina se ztrátou sebevědomí (35 %), čtvrtina s pocitem zranitelnosti (28 %) a problémy se vztahy (25 %).

Polovina respondentů a respondentek zažívala v důsledku sexualizovaného násilí pocity vzteku (52 % celkem, 50 % žen a 57 % mužů). Dalším častým pocitem, který respondenti a respondentky uváděli, byl pocit trapnosti (31 % celkem, 28 % žen, 37 % mužů). Pocity strachu a studu, pocit viny a šok významně častěji zažívaly ženy.

U otázky, zda se dotyční někomu svěřili s prožitým sexualizovaným násilím, výrazná část odpověděla, že se nesvěřila nikomu. U otázky, zda se dotyční svěřili někomu z rodiny, odpovědělo 52 % z nich, že se nesvěřili nikomu z rodiny, 38 % se nesvěřilo kamarádovi/kamarádce, 72 % se nesvěřilo nikomu na pracovišti a 57 % se nesvěřilo „někomu jinému“. Pokud se přece jen dotčení respondenti či respondentky svěřovali, pak šlo ve všech dotazovaných skupinách o svěřování se ženám, ať už v rodině (28 %), nebo mimo ni – svěřování se kamarádkám (41 %).

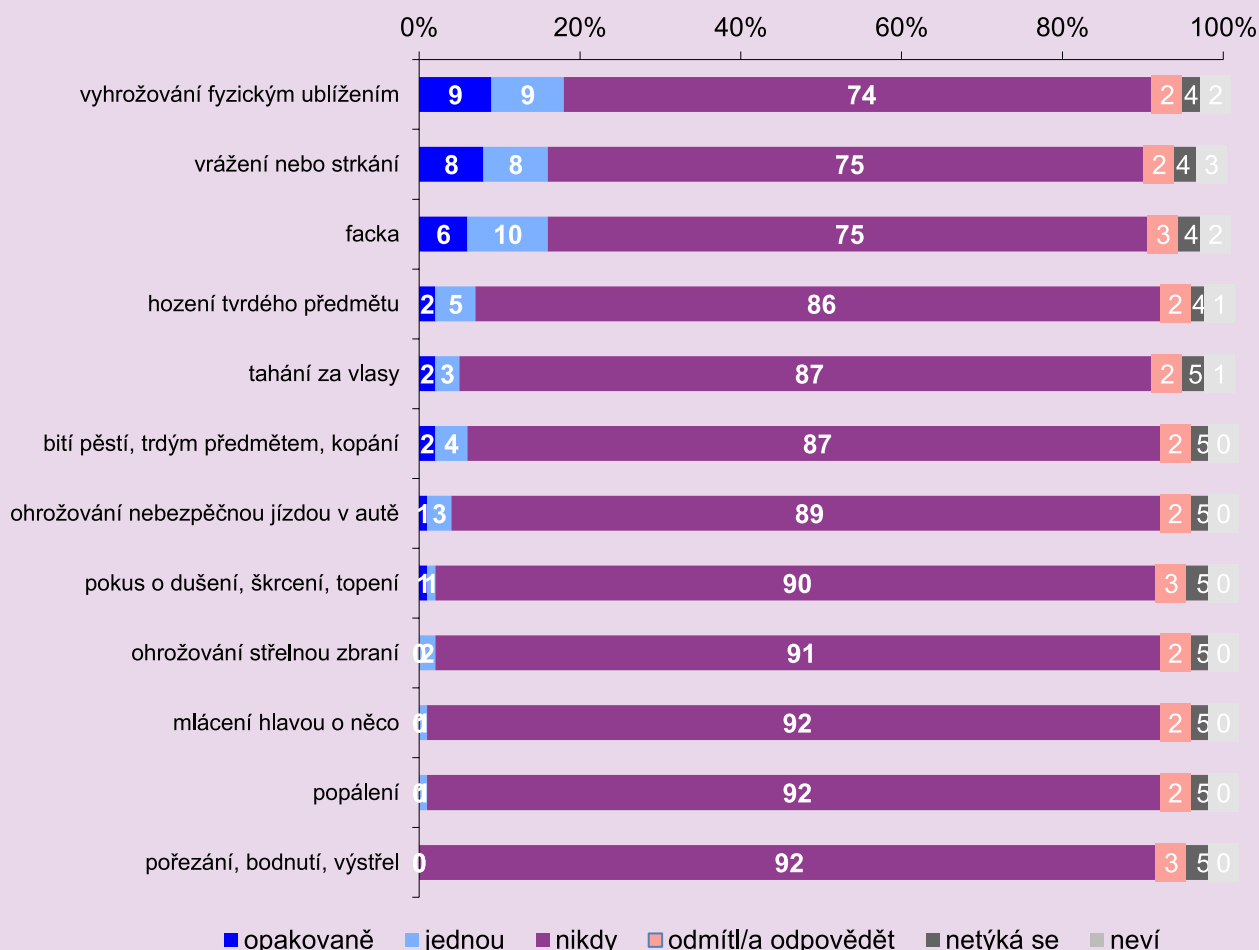
Další část dotazníku se věnovala tématu fyzického a sexualizovaného násilí. První otázka bloku zjišťovala vlastní zkušenosti respondentů a respondentek s takovým ublížením. Respondenti a respondentky nám opět měli říct, co z daného seznamu od 15 let až do současnosti zažili.

Nejčastěji uvedené formy fyzického násilí jsou vyhrožování fyzickým ublížením, které alespoň jednou zažila téměř pětina dotázaných (18 %, z toho 9 % opakovaně), ale i skutečné fyzické násilí, konkrétně vrážení nebo strkání (16 %, z toho 8 % opakovaně) či facky/pohlavky (16 %, z toho 6 % opakovaně).

Méně než desetina dotázaných měla někdy zkušenost s hozením tvrdého předmětu (7 %), ještě méně frekventovaná byla zkušenost s bitím pěstí či jinými tvrdými předměty (6 %) nebo taháním za vlasy (5 %) a 4 % dotázaných uvedla zkušenost s ohrožováním nebezpečnou jízdou v autě. Ostatní dotazované formy fyzického násilí byly uváděny velmi zřídka na úrovni 2 % nebo méně.

Podíl „únikových odpovědí“ (odmítl/a odpovědět, netýká se, neví) se u všech sledovaných forem fyzického násilí pohybuje na nízké úrovni, která je u všech otázek srovnatelná.

Graf 6.1 Zkušenosti s různými formami fyzického násilí od věku 15 let do současnosti (%)

Otázka D01. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, 1 757 respondentů/respondentek, CAPI + CASI. Setříděno dle podílu odpovědí opakovaně + jednou.

Tabulka 6.1 zobrazuje podrobněji zkušenosti s jednotlivými formami fyzického násilí podle pohlaví oběti.

Muži se významně častěji než ženy setkali s vyhrožováním fyzickým ublížením (12 % opakovaně oproti 5 % žen), naopak ženy významně častěji uvedly, že se s vyhrožováním nikdy nesetkaly (80 % oproti 67 % mužů). Muži se významně častěji setkali také s vrážením či strkáním (jednou či opakovaně 21 % oproti 11 % žen). Totéž platí i v případě facek/pohlavků a hození tvrdého předmětu a také ohrožování střelnou zbraní. Naopak jedinou dotazovanou položkou, kde převládala zkušenost žen, je tahání za vlasy, s nímž uvedla zkušenost alespoň jednou necelá desetina žen (8 %) oproti 2 % mužů.

Zkušenosti žen a mužů s dalšími typy fyzického násilí se významně neliší.

Tabulka 6.1 Zkušenosti s různými formami fyzického násilí od věku 15 let do současnosti dle pohlaví (%)

	n (m/ž)	Žena						Muž					
		Nikdy	Jednou	Opakovaně	Odmítla odpovědět	Netýká se	Neví	Nikdy	Jednou	Opakovaně	Odmítla odpovědět	Netýká se	Neví
vyhrožování fyzickým ublížením	893/863	80	7	5	2	4	1	67	11	12	3	3	3
vrážení nebo strkání	893/863	81	5	6	2	5	2	68	10	11	3	4	3
facek	893/863	77	8	6	3	5	1	73	12	6	3	3	2
hození tvrdého předmětu	893/863	88	3	1	2	5	0	84	6	2	2	4	2
tahání za vlasy	893/863	85	5	3	2	5	0	89	1	1	3	5	1
bití pěstí, tvrdým předmětem, kopání	893/863	90	2	2	2	4	0	84	5	3	3	5	0
popálení	893/863	92	1	0	2	5	0	92	1	0	3	4	0
pokus o dušení, škrcení, topení	893/863	90	1	1	2	5	0	90	1	1	3	4	0
pořezání, bodnutí, výstřel	893/863	92	0	0	2	5	0	93	0	0	3	4	0
mlácení hlavou o něco	893/863	91	1	1	2	5	0	92	1	0	2	5	0
ohrožování střelnou zbraní	893/863	91	1	0	2	5	0	90	2	0	3	4	0
ohrožování nebezpečnou jízdou v autě	893/863	89	3	1	2	5	0	88	3	2	2	4	0

Otázka D01. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, 1 757 respondentů/respondentek, CAPI + CASI. Zelená pole značí signifikantně vyšší podíl oproti druhému pohlaví, modrá pole značí signifikantně nižší podíl oproti druhému pohlaví.

Tabulka 6.2 zachycuje podíl pachatelů/pachatelek jednotlivých typů fyzického násilí ve vzorku dotčených osob a porovnání podílu v populaci. Toto porovnání lze využít pro dotvoření kontextuální představy frekvence jednotlivých pachatelů/pachatelek konkrétního druhu fyzického násilí v populaci.

Tabulka 6.2 Zkušenost s fyzickým násilím – vyhrožování fyzickým ublížením – pachatel/ka (%)

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek vyhrožujících fyzickým ublížením z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili (n = 307)	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	1	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	18	3
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	4	1
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	11	2
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	5	1
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	3	1
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	15	3
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	3	1
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	5	1
Kamarád/ka, známý/známá	6	1
Někdo jiný, koho jste znal/a	20	3
Někdo, koho jste neznal/a	30	5
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	9	2
	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek – vrázení, strkání z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili (n = 279)	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	1	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	17	3
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	1	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	7	1
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	2	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	4	1
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	21	3
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	2	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	4	1
Kamarád/ka, známý/známá	19	3
Někdo jiný, koho jste znal/a	18	3
Někdo, koho jste neznal/a	33	5
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	8	1
	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek – facka, pohlavek z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili (n = 289)	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	8	1
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	26	4
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	3	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	6	1
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	1	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	2	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	11	2
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	17	3
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	1	0
Kamarád/ka, známý/známá	13	2
Někdo jiný, koho jste znal/a	9	2
Někdo, koho jste neznal/a	8	1
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	6	1

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek – hození tvrdého předmětu z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili (n = 110)	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	8	1
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	19	1
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	1	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	18	1
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	1	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	14	1
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	4	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	8	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	8	1
Někdo, koho jste neznal/a	19	1
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	4	0
	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek – popadnutí, tahání za vlasy z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili (n = 88)	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	31	2
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	2	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	2	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	17	1
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	23	1
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	10	1
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	11	1
Někdo jiný, koho jste znal/a	2	0
Někdo, koho jste neznal/a	2	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	1	0
	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek – bití pěstmi, tvrdým předmětem, kopání z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili (n = 102)	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	1	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	22	1
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	6	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	3	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	17	1
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	5	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	2	0
Kamarád/ka, známý/známá	9	1
Někdo jiný, koho jste znal/a	10	1
Někdo, koho jste neznal/a	23	1
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	8	1

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek – popálení z <i>podskupiny</i> respondentek respondentů, kteří tento typ násilí zažili (n = 10)	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z <i>celého vzorku</i> (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	38	0
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	0	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	29	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	18	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	4	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	0	0
Někdo, koho jste neznal/a	0	0

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek – dušení, škrcení či topení z <i>podskupiny</i> respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili (n = 32)	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z <i>celého vzorku</i> (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	2	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	56	1
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	2	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	14	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	2	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	4	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	9	0

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek – pořezání, bodnutí či vystřelení z <i>podskupiny</i> respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili (n = 8)	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z <i>celého vzorku</i> (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	33	0
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	7	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	7	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	7	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	9	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	0	0
Někdo, koho jste neznal/a	0	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	52	0

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek – mlácení hlavou o něco z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili (n = 26)	podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	44	1
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	5	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	3	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	12	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	4	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	3	0
Kamarád/ka, známý/známá	8	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	8	0
Někdo, koho jste neznal/a	15	0

	Podíl uvedených pachatelů – ohrožování střelnou zbraní z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili (n = 33)	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	23	0
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	2	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	3	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	5	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	2	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	1	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	0	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	7	0
Někdo, koho jste neznal/a	27	1
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	38	1

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek – ohrožování nebezpečnou jízdou v autě/najíždění z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili (n = 79)	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku (n = 1 757)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	27	1
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	1	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	6	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	4	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	1	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	5	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	1	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	17	1
Někdo jiný, koho jste znal/a	4	0
Někdo, koho jste neznal/a	21	1
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	15	1

Otázka D02a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v příslušných sloupcích (respondentky a respondenti, kteří tento typ násilí zažili), CAPI + CASI.

Pachateli/pachatelkami některých typů fyzického násilí jsou nejčastěji neznámé osoby, konkrétně se to týká vyhrožování fyzickým ublížením, vrážení a strkání, pořezání a bodnutí či vystřelení a ohrožování střelnou zbraní. U dalších typů násilí převažuje jako nejčastěji uváděný pachatel či pachatelka neznámá osoba jen relativně mírně, velmi často se ale dotázaní takového skutku dočkali od svého bývalého či současného partnera či partnerky, konkrétně to platí o bytí pěstmi či tvrdým předmětem a ohrožování nebezpečnou jízdou autem. Další typy incidentů se pak již jednoznačně nejčastěji vyskytují v rámci partnerského vztahu, takže mezi uváděnými pachateli/pachatelkami jednoznačně převažovali současní či bývalí partneři či partnerky. Konkrétně šlo o hození tvrdého předmětu, facka a pohlavky, tahání za vlasy, popálení, dušení, škrcení či topení a mlácení hlavou o něco.

V tabulce 6.3 vidíme porovnání pachatelů/pachatelek jednotlivých typů fyzického násilí podle jejich pohlaví, a to z celkového pohledu populace. Následující tabulka 6.4 nabízí srovnání pohlaví pachatelů/pachatelek fyzického násilí vůči mužům a vůči ženám zvlášť.

Nejčastěji uvedeným pachatelem všech dotazovaných druhů fyzického násilí jsou muži, a to velmi výrazně. Rozdíl mezi muži a ženami jakožto pachateli/pachatelkami se pohybuje v intervalu od 93 p. b. (bití pěstí či tvrdými předměty) do 28 p. b. (tahání za vlasy).

Ženy patří mezi frekventovanější pachatelky právě v případě tahání za vlasy (31 %), popálení (28 %) – zde ale upozorňujeme na velmi malý počet dotčených respondentů/respondentek (pouze 9), dále fackování/pohlavkování (22 %) a hození tvrdého předmětu (16 %), ani v jednom případě však nepředstavují ženy jako pachatelky vyšší podíl než muži.

Smíšená kategorie „muži i ženy“ byla uváděna poměrně málo často. Desetinu pachatelů/pachatelek obojího pohlaví (10 %) uvedli respondentky či respondenti, kteří byli oběťmi tahání za vlasy. Méně než desetinu představovala tato smíšená kategorie v případě vrážení/strkání (9 %), pohlavků či facek (7 %) a vyhrožování fyzickým ublížením (7 %).

Tabulka 6.3 Zkušenost s fyzickým násilím – zkušenosti s jednotlivými typy násilí – pachatel/ka (%)

	n	Pachatelé/pachatelky konkrétních typů násilí (%)		
		muž	žena	muži i ženy
vyhrožování fyzickým ublížením	280	86	7	7
vrážení nebo strkání	256	82	9	9
facka	273	71	22	7
hození tvrdého předmětu	105	81	16	3
tahání za vlasy	87	59	31	10
bití pěstí, tvrdým předmětem, kopání	93	96	3	2
popálení	9	72	28	0
pokus o dušení, škrcení, topení	29	94	5	1
pořezání, bodnutí, výstřel	4	85	9	6
mlácení hlavou o něco	26	92	2	6
ohrožování střelnou zbraní	21	95	4	1
ohrožování nebezpečnou jízdou v autě	67	92	4	4

Otázka D02b. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, jednotlivá n respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI.

Na základě údajů z tabulky 6.4. lze říci, že podobně jako v případech sexuálního obtěžování i pro fyzické násilí platí, že muži jsou nejčastěji pachatelé fyzického násilí vůči ženám, ale zároveň i vůči jiným mužům (vždy více jak polovina pachatelů/pachatelek).

Na ženách se muži významně častěji než na jiných mužích dopouštěli fackování (80 % oproti 63 % v případě oběti muže). Mezi ženami docházelo významně častěji k vyhrožování fyzickým ublížením (14 % oproti 3 % u oběti muže) a také ženy jiné ženy významně častěji tahaly za vlasy (39 % oproti 8 % obětí mužů). Ženy v případě vrážení nebo strkání za pachatele/pachatelku také významně častěji než muži označily smíšenou kategorii „muži i ženy“ (18 % oproti 5 % obětí mužů).

Naopak smíšenou kategorii „muži i ženy“ uváděli jako pachatele/pachatelku významně častěji oproti ženám muži, kterých se týkalo tahání za vlasy (36 % oproti 2 % u obětí žen) a muži, kteří byli někdy zfackováni (11 %).

V ostatních případech fyzického násilí se pachatelé/pachatelky vůči mužům a vůči ženám statisticky významně nelišili.

Tabulka 6.4 Zkušenost s fyzickým násilím – zkušenosti s jednotlivými typy násilí – pachatel/ka podle pohlaví oběti (%)

	n (ž/m)	Oběť žena			Oběť muž		
		pachatel muž	pachatelka žena	pachatelé muži i ženy	pachatel muž	pachatelka žena	pachatelé muži i ženy
vyhrožování fyzickým ublížením	99/180	81	14	5	89	3	8
vrážení nebo strkání	89/167	70	12	18	88	8	4
facka	124/149	80	18	2	63	26	11
hození tvrdého předmětu	39/66	80	16	4	82	16	2
tahání za vlasy	66/22	59	39	2	56	8	36
bití pěstí, tvrdým předmětem, kopání	33/61	92	8	0	98	0	2
popálení	4/4	72	28	0	73	27	0
pokus o dušení, škracení, topení	18/11	95	5	0	95	3	2
pořezání, bodnutí, výstřel	3/1	100	0	0	55	29	17
mlácení hlavou o něco	15/12	97	3	0	86	0	14
ohrožování střelnou zbraní	9/11	100	0	0	90	8	2
ohrožování nebezpečnou jízdou v autě	32/35	98	2	0	87	6	7

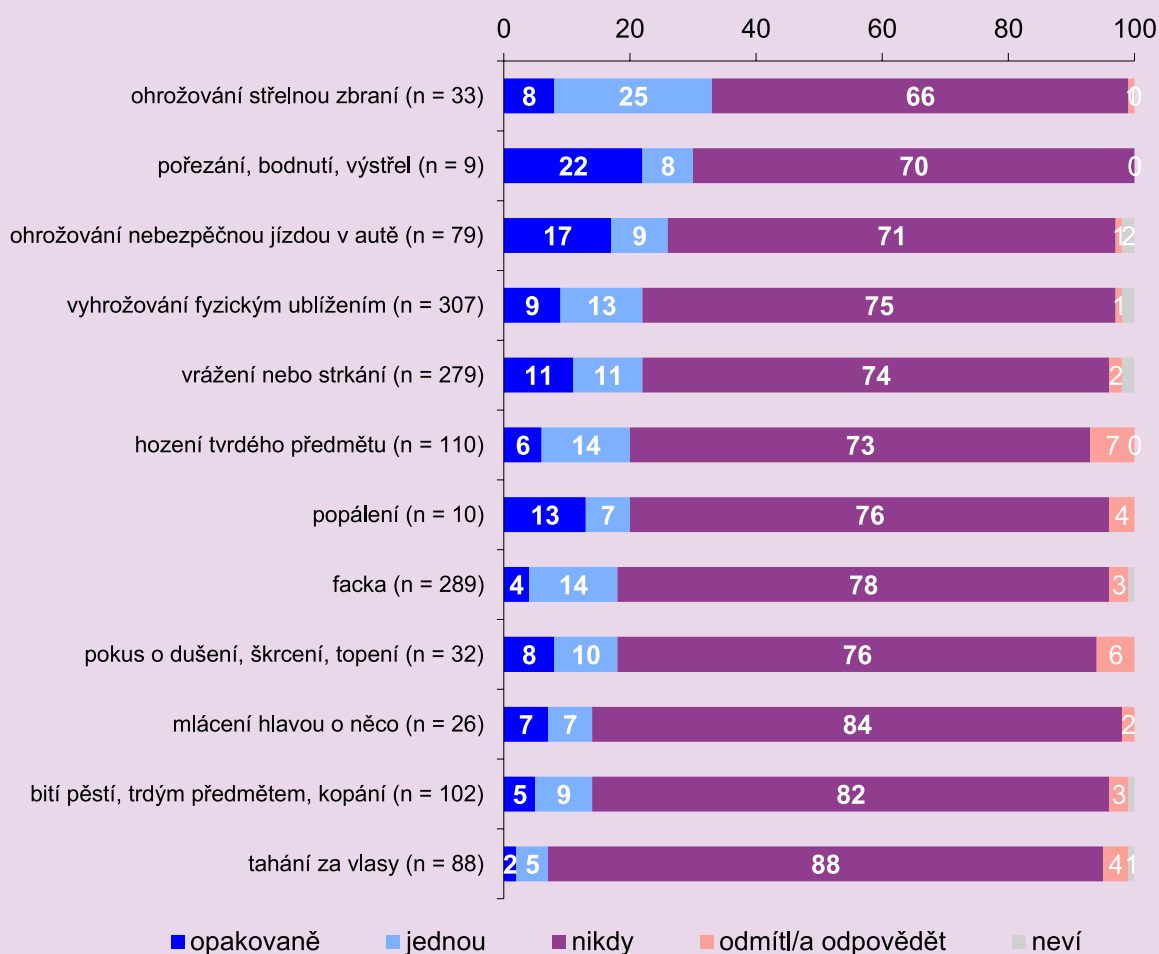
Otázka D02b. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, jednotlivá n respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI. Zelená pole značí významně vyšší podíl oproti druhému pohlaví, modrá pole značí významně nižší podíl oproti druhému pohlaví.

Respondentek a respondentů, kteří se v minulosti stali obětí fyzického násilí, jsme se dále zeptali, zda se incident odehrál v posledních dvou letech, případně kolikrát se tak stalo.

Nejčastěji uvedeným incidentem bylo ohrožování střelnou zbraní, které se týkalo v posledních dvou letech alespoň jednou asi třetiny (33 %, z toho 8 % opakovaně) z celkového počtu lidí, kterým se takovýto incident někdy v životě

stal. O málo nižší podíl vidíme i v případě pořezání/bodnutí/výstřelu (30 %), kde nicméně opět upozorňujeme na velmi nízký počet odpovídajících respondentů/respondentek (n = 9). Také se v posledních dvou letech odehrála více než čtvrtina incidentů s nebezpečnou jízdou v autě (26 %, z toho 17 % opakovaně). Více než pětina vyhrožování fyzickým ublížením (22 %) se také odehrála v posledních dvou letech, podobně jako vrážení/strkání (22 %), hození tvrdého předmětu (20 %), popálení (20 %), v tomto případě opět upozorňujeme na nízký počet respondentů/respondentek (n = 10). V posledních dvou letech se také odehrála necelá pětina (18 %) incidentů s fackováním/pohlavky a 18 % pokusů o dušení/škrčení/topení. Méně často, ale stále ve více než desetině případů se v posledních dvou letech odehrála napadení, kdy respondentům/respondentkám pachatel/ka mlátil/a hlavou o něco (14 %) nebo kdy šlo o bití pěstmi/tvrdým předmětem/kopání (14 %).

Graf 6.2 Zkušenosti s různými formami fyzického násilí v posledních dvou letech (%)¹²

Otázka D03a Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023. Jen respondenti a respondentky, kterých se daný typ násilí někdy týkal. N respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích grafu, CAPI + CASI. Seřazeno dle součtu odpovědí opakovaně + jednou.

¹² Znění otázky: „Uvedl/a jste, že jste zažil/a [ZOBRAZENA DŘÍVE VYBRANÁ POLOŽKA Z OTÁZKY D01]. Mohu se jen zeptat, stalo se vám to v posledních dvou letech? a) Vyhrožoval vám, že vám fyzicky ublíží? b) Vrážel nebo strkal do vás? c) Dal vám facku? d) Hodil po vás tvrdý předmět? e) Popadl vás za vlasy nebo vás za ně tahal? f) Bil vás pěstí nebo tvrdým předmětem nebo do vás kopal? g) Popálil vás? h) Zkusil vás dusit, škrtit či topit? i) Pořezal vás nebo vás bodl, případně po vás vystřelil? j) Mlátil vám hlavou o něco? k) Ohrožoval vás střelnou zbraní? l) Ohrožoval vás nebezpečnou jízdou v autě, případně do vás najížděl vozem?“

Těmi, kdo zažili v posledních dvou letech vyhrožování fyzickým ublížením, jsou významně častěji ženy (28 % jednou + opakovaně) oproti mužům (19 % jednou + opakovaně). Naopak nikdo z dotázaných mužů se v posledních dvou letech nestal obětí tahání za vlasy oproti ženám, kterým se to stalo v posledních dvou letech v 8 % případů (6 % jednou + 2 % opakovaně).

Tabulka 6.5 Zkušenost s fyzickým násilím v posledních dvou letech podle pohlaví (%)

	n (ž/m)	Žena					Muž				
		Nikdy	Jednou	Opakovaně	Odmítla odpověď	Neví	Nikdy	Jednou	Opakovaně	Odmítla odpověď	Neví
vyhrožování fyzickým ublížením	107/200	69	20	8	2	1	79	10	9	0	2
vrážení nebo strkání	96/183	66	16	11	4	2	78	11	9	0	2
facka	128/161	82	4	11	2	1	76	16	4	3	1
hození tvrdého předmětu	41/69	73	8	13	6	0	73	15	5	7	0
tahání za vlasy	66/22	85	6	2	5	1	100	0	0	0	0
bití pěstí, tvrdým předmětem, kopání	33/68	74	9	6	9	2	87	8	4	0	1
popálení	5/5	66	0	26	8	0	86	14	0	0	0
pokus o dušení, škrčení, topení	18/14	60	17	12	11	0	98	0	2	0	0
pořezání, bodnutí, výstřel	6/3	59	12	29	0	0	92	0	8	0	0
mlácení hlavou o něco	15/12	73	13	10	4	0	97	3	0	0	0
ohrožování střelnou zbraní	13/20	78	16	3	3	0	58	31	11	0	0
ohrožování nebezpečnou jízdou v autě	35/44	83	6	7	1	3	62	11	24	1	2

Otázka D03a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, jednotlivá n respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI. Zelená pole značí signifikantně vyšší podíl oproti druhému pohlaví, modrá pole značí signifikantně nižší podíl oproti druhému pohlaví.

Tabulka 6.6 zobrazuje podíly pachatelů/pachatelek jednotlivých typů fyzického násilí v uplynulých dvou letech, a to jak za celý soubor dotázaných, tak zvlášť pro muže a ženy jakožto oběti.

U první položky – vyhrožování fyzickým ublížením v posledních dvou letech – vidíme, že z celkového pohledu byli téměř v polovině případů pachateli či pachatelkami lidé, které dotyčný neznal (49 %), dále ve čtvrtině případů bývalí partneři / bývalé partnerky (26 %) a následují v 16 % případů jiní známí lidé. Po rozdělení obětí na muže a ženy se znovu ukazuje vzorec, který jsme mohli pozorovat již dříve. Zatímco muži mají významně častěji zkušenost s vyhrožováním ze strany přátel (17 %) či jiných známých (24 %), pro ženy představují významně častěji pachatele/ pachatelky bývalí partneři či partnerky (44 %). Zároveň ale pro ženy i muže jsou nejčastěji uváděnou skupinu pachatelů/pachatelek lidí, které neznali, či neznámí pachatelé / neznámé pachatelky. V součtu tyto dvě skupiny představují pro ženy 52 % pachatelů/pachatelek, pro muže 46 %.

V případě vrážení/strkání, které se odehrálo během posledních dvou let, byli celkově nejčastějšími pachateli/ pachatelkami opět neznámí lidé (43 %), případně jiní známí / jiné známé (17 %) a bývalí partneři / bývalé partnerky (19 %). Pro ženy představovali pachatele či pachatelky významně častěji než pro muže opět bývalí partneři / bývalé

partnerky (37 %), pro muže ne sice statisticky významně, ale přesto častěji opět kamarádi/kamarádky (13 %) či spolužáci/spolužačky (14 %), ale i nově navázané známosti (14 %).

U dalších typů fyzického násilí se neukazují statisticky významné rozdíly a na základě výsledků je obtížné zobecňovat vzhledem k nízkým počtům respondentů, kterých se jednotlivé typy násilí v posledních dvou letech týkaly. S popálením, dušením, škracením nebo topením, pořezáním, bodnutím či útokem stělnou zbraní a mlácením hlavou o něco se v posledních dvou letech setkalo pět nebo ještě méně respondentů/respondentek, jejich další analýzu zde tedy z důvodu nízkého počtu případů neuvádíme.

Tabulka 6.6 Zkušenost s fyzickým násilím v posledních dvou letech (%)

	Podíl uvedených pachatelů/pachatelek v posledních dvou letech – vyhrožování fyzickým ublížením <i>podsubor respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili</i>		
	celkem	žena	muž
	(n = 67)	(n = 29)	(n = 37)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	1	2	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	26	44	13
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	1	1	2
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	1	1	1
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	4	5	4
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	1	1	1
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	4	0	7
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	6	4	7
Známost/někdo, koho jste právě poznala	0	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	10	0	17
Někdo jiný, koho jste znala	16	6	24
Někdo, koho jste neznala	33	28	37

	Podíl uvedených pachatelů/pachatelek v posledních dvou letech – vráždění, strkání z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili		
	celkem	žena	muž
	(n = 62)	(n = 26)	(n = 36)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	3	8	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	19	37	5
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	1	1	1
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	3	6	1
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	6	4	8
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	1	1	1
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	8	0	14
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznala	8	0	14
Kamarád/ka, známý/známá	8	0	13
Někdo jiný, koho jste znala	17	18	16
Někdo, koho jste neznala	34	31	35
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	9	6	11

	Podíl uvedených pachatelů/pachatelek v posledních dvou letech – facka, pohlevek z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili		
	celkem	žena	muž
	(n = 52)	(n = 20)	(n = 32)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	11	3	15
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	24	56	5
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	6	0	9
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	1	2	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	7	6	8
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznala	0	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	14	9	16
Někdo jiný, koho jste znal/a	38	25	46
Někdo, koho jste neznala	6	11	2

	Podíl uvedených pachatelů/pachatelek v posledních dvou letech – hození tvrdého předmětu z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili		
	celkem	žena	muž
	(n = 22)	(n = 9)	(n = 13)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	29	15	38
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	26	53	9
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	3	4	2
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	17	21	15
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	3	4	2
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	12	0	20
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznala	0	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	0	0	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	7	0	11
Někdo, koho jste neznala	0	0	0

	Podíl uvedených pachatelů/pachatelek v posledních dvou letech – popadnutí, tahání z vlny z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili		
	celkem	žena	muž
	(n = 6)	(n = 6)	(n = 0)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	23	23	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	50	50	0
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	0	0	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznala	0	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	27	27	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	0	0	0
Někdo, koho jste neznala	0	0	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	0	0	0

	Podíl uvedených pachatelů/pachatelek v posledních dvou letech – bití pěstmi/tvrdým předmětem, kopání z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili		
	celkem (n = 13)	žena (n = 5)	muž (n = 8)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	10	26	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	22	58	0
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	0	0	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	7	0	11
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	40	0	64
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	0	0	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	13	0	21

	Podíl uvedených pachatelů/pachatelek v posledních dvou letech – ohrožování střelnou zbraní z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili		
	celkem (n = 11)	žena (n = 2)	muž (n = 9)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	5	15	3
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	5	15	3
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	5	15	3
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	0	0	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	0	0	0

	Podíl uvedených pachatelů/pachatelek v posledních dvou letech – ohrožování nebezpečnou jízdou v autě/najždění z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí zažili		
	celkem (n = 20)	žena (n = 5)	muž (n = 16)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	14	50	3
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	3	8	1
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	5	8	4
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	2	8	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	16	14	17
Někdo jiný, koho jste znal/a	4	0	5
Někdo, koho jste neznal/a	18	28	15

Otázka D03b. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, počty respondentů/respondentek uvedeny v konkrétních tabulkách (respondentky a respondenti, kteří tento typ násilí zažili), CAPI + CASI. Zelená pole značí signifikantně vyšší podíl oproti druhému pohlaví, modrá pole značí signifikantně nižší podíl oproti druhému pohlaví.

Z tabulky 6.7 je zřejmé, že stejně, jako tomu bylo u časově neurčených incidentů fyzického násilí, i v případě incidentů, které se staly v posledních dvou letech, převládají jakožto pachatelé všech typů fyzického násilí muži. Typy násilí, kde jsou ženy zastoupeny jako pachatelky alespoň v pětině případů nebo více, jsou tahání za vlasy (33 %), hození tvrdého předmětu (38 %) a facka/pohlavek (21 %).

Statisticky významné rozdíly v porovnání mužů a žen se vzhledem k nízkým počtům respondentů a respondentek nevyskytují. V tabulce opět neuvádíme ty druhy fyzického násilí, se kterými se v posledních dvou letech setkala maximálně pět respondentů a respondentek z celého souboru dotazovaných.

Tabulka 6.7 Zkušenost s fyzickým násilím – zkušenosti s jednotlivými typy násilí v posledních dvou letech – pachatel/ka (%) – malé počty respondentů

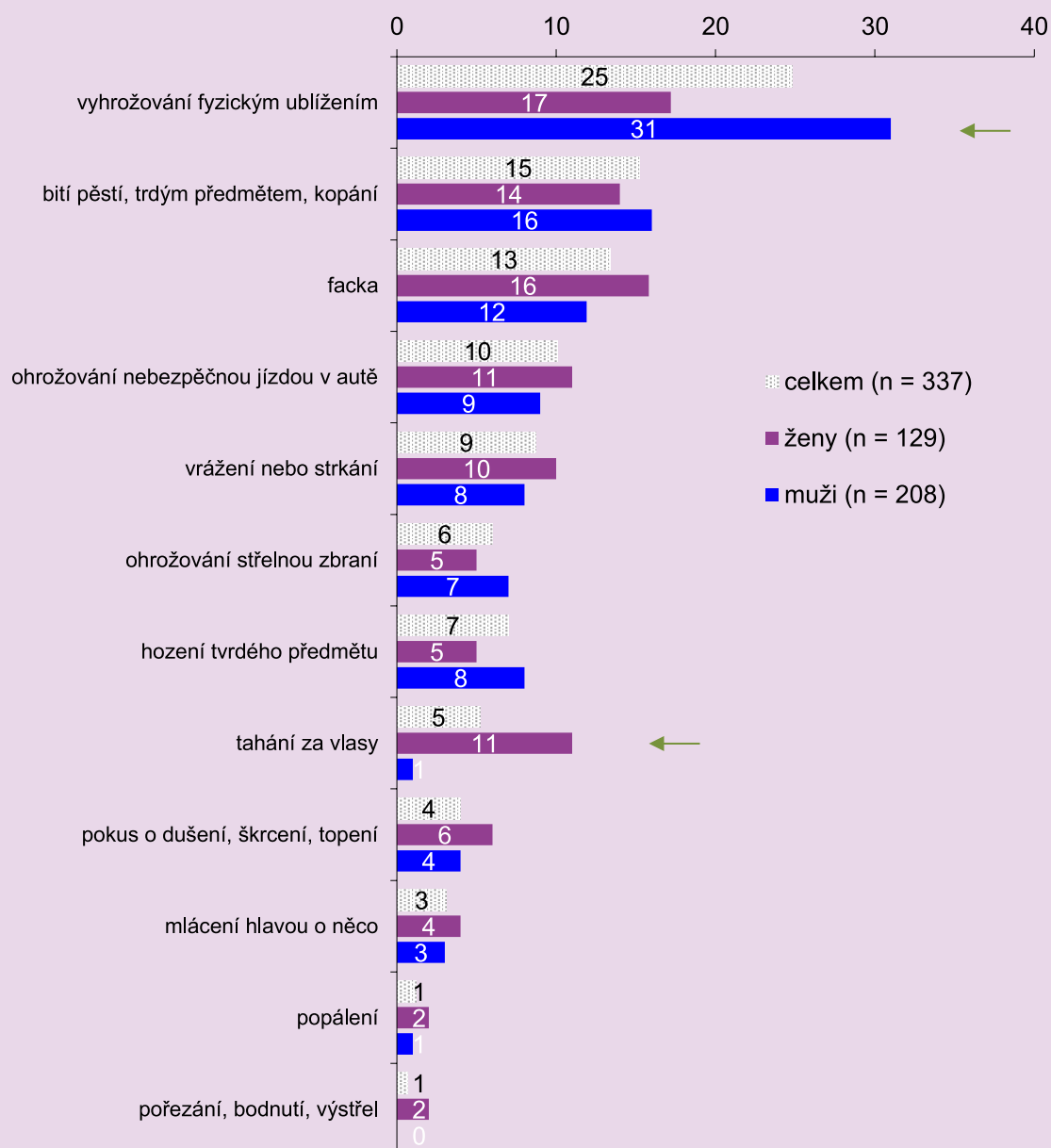
	n	Respondentky a respondenti, kteří zažili tento typ násilí v posledních dvou letech		
		muž	žena	muži i ženy
vyhrožování fyzickým ublížením	56	93	4	3
vrážení nebo strkání	56	84	8	8
facka	52	73	21	6
hození tvrdého předmětu	21	59	38	3
tahání za vlasy	6	67	33	0
bití pěstí, tvrdým předmětem, kopání	13	100	0	0
ohrožování střelnou zbraní	9	98	0	2
ohrožování nebezpečnou jízdou v autě	14	95	5	0

Otázka D03c. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, jednotlivá n respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI.

Respondentek a respondentů, kteří uvedli, že od svých 15 let měli zkušenost s více typy násilí, jsme se zeptali, který z těchto incidentů byl pro ně nejzávažnější.

Celkově bylo nejčastěji uvedeným nejzávažnějším incidentem ve čtvrtině případů vyhrožování fyzickým ublížením (25 %). Pokud zohledníme pohlaví oběti, vyhrožování fyzickým násilím označili za nejzávažnější incident významně častěji muži (31 % oproti 17 % žen). Druhým nejčastěji uvedeným incidentem bylo bití pěstí/tvrdým předmětem/kopání (15 %). Třetím pak facka/pohlavek (13 %), následované nebezpečnou jízdou v autě, kterou považovala za nejzávažnější incident desetina respondentů a respondentek, kterých se někdy v minulosti týkalo a kteří zároveň zažili více typů fyzického násilí (10 %). Necelá desetina respondentů a respondentek označila jako nejzávažnější incident vrážení či strkání (9 %). Popadnutí či tahání za vlasy významně častěji označily za nejzávažnější incident ženy (11 %) oproti mužům (1 %).

Graf 6.3 Nejzávažnější incident, který zažil/a od svých 15 let (%)¹³

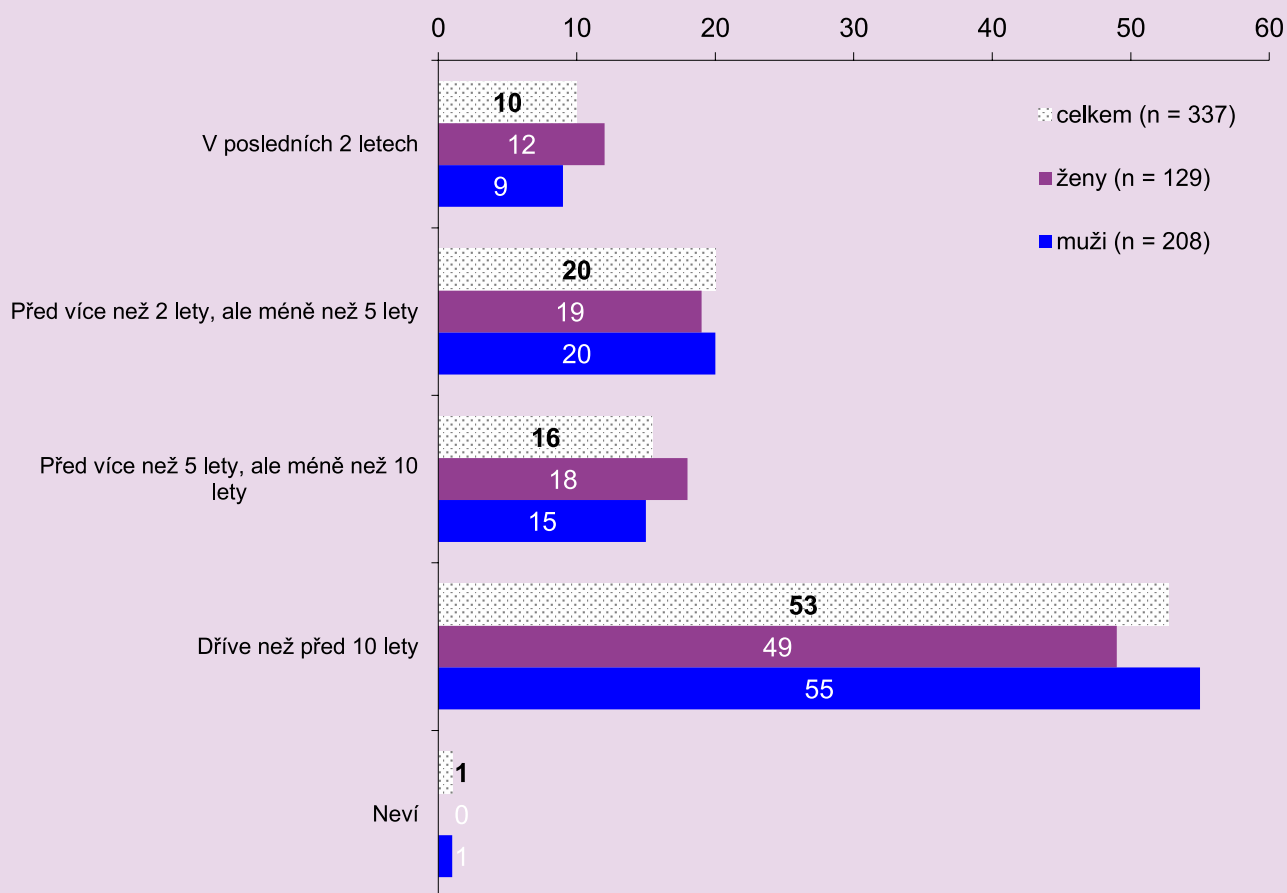
Otázka D04. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n = 337 (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů násilí), CAPI + CASI. Šipky značí signifikantní rozdíly mezi skupinami.

Na otázku zjišťující nejzávažnější zkušenost s fyzickým násilím navazovala další otázka na dobu, kdy se vybraný incident odehrál. Nejzávažnější incident prožila v posledních dvou letech desetina dotázaných (10 % celkově, 12 % žen, 9 % mužů). Před dvěma až pěti lety nejzávažnější incident prožila necelá pětina dotázaných (20 % celkem, 19 % žen a 20 % mužů). Největší část dotázaných uvedla, že nejzávažnější incident zažili před více než deseti lety (53 % celkově, 49 % ženy, 55 % muži).

U této otázky na časové určení nejzávažnějšího incidentu nejsou zřejmé signifikantní rozdíly mezi muži a ženami.

¹³ Znění otázky: (Pokud respondent/ka dříve uvedl/a zkušenost s více dotazovanými typy násilí, automaticky se zobrazí všechny typy násilí, které respondent/ka dříve uvedl/a.) „Který z incidentů, které se vám staly od vašich 15 let do současnosti, považujete vy osobně za nejzávažnější? ‚Nejzávažnější‘ je takový incident, který na vás měl největší dopad, ať už fyzický, nebo psychický. a) Vyhrožoval vám, že vám fyzicky ublíží? b) Vrážel nebo strkal do vás? c) Dal vám facku? d) Hodil po vás tvrdý předmět? e) Popadl vás za vlasy nebo vás za ně tahal? f) Bil vás pěstí nebo tvrdým předmětem nebo do vás kopal? g) Popálil vás? h) Zkusil vás dusit, škrtit či topit? i) Pořežal vás nebo vás bodl, případně po vás vystřelil? j) Mlátil vám hlavou o něco? k) Ohrožoval vás střelnou zbraní? l) Ohrožoval vás nebezpečnou jízdou v autě, případně do vás najížděl vozem?“

Graf 6.4 Doba, kdy se nejzávažnější incident stal (%)¹⁴, jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů násilí

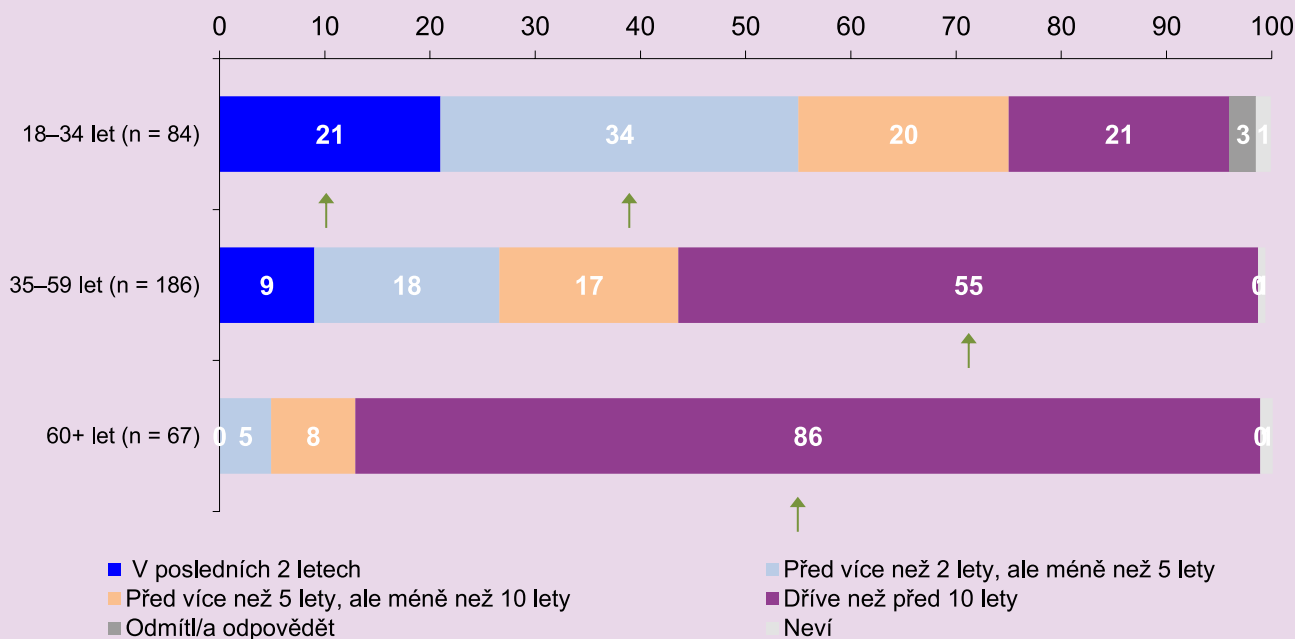
Otázka D05. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v grafu (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů násilí), CAPI + CASI.

Graf 6.5 zobrazuje srovnání doby, kdy se nejzávažnější incident stal, podle věkové skupiny, do níž respondent/ka spadá.

Vidíme, že pro věkovou skupinu 18 až 34 let jsou významně více zastoupeny odpovědi „v posledních dvou letech“ (21 %) a „před více než 2 lety, ale méně než před 5 lety“ (34 %). V součtu více než polovina (55 %) respondentů a respondentek ve věku 18 až 34 let, kteří zažili vícero typů násilí, prožila nejzávažnější fyzické násilí v posledních pěti letech. U skupin vyššího věku vidíme postupný nárůst podílu odpovědí „dříve než před 10 lety“, což poukazuje na podobný trend, který jsme mohli pozorovat už u otázek na sexuální obtěžování, kdy se s ním lidé setkávají nejčastěji ve věku do 35 let.

14 Znění otázky: „Kdy se tento nejzávažnější incident (tento incident) stal? 1) V posledních 2 letech, 2) Před více než 2 lety, ale méně než 5 lety, 3) Před více než 5 lety ale méně než 10 lety, 4) Dříve než před 10 lety, 5) Nevím, f) Odmítl/a odpovědět.“

Graf 6.5 Doba, kdy se nejzávažnější incident stal, podle věku respondenta/respondentky (%) – respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů násilí

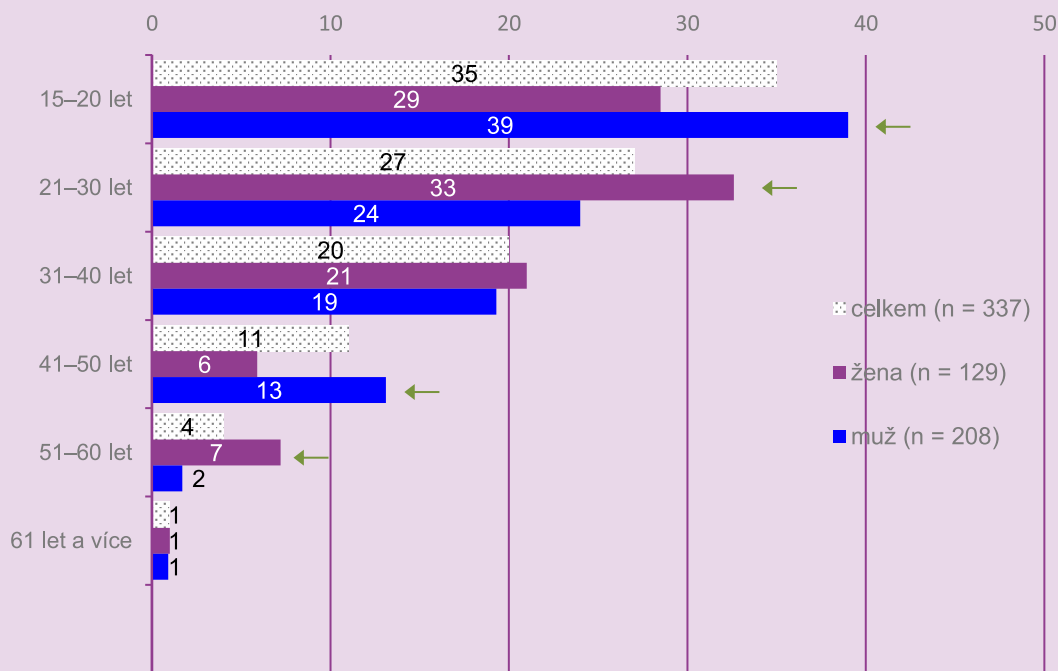
Otázka D05. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v jednotlivých řádcích (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů násilí), CAPI + CASI. Šipky značí signifikantní rozdíly mezi skupinami.

Tuto interpretaci podporují i výsledky v následujícím grafu 6.6, který zobrazuje rozložení kategorizovaného věku, v němž respondent/ka uvedl/a, že se nejzávažnější incident stal.

Celkově z informací grafu vyplývá, že obecně se s nejzávažnějším incidentem fyzického násilí lidé setkávají nejčastěji do 30 let věku (v součtu celkem 62 %). Navíc je z grafu viditelné, že podobně jako u incidentů sexuálního obtěžování je z hlediska věku rozdíl mezi muži a ženami. Muži významně častěji uváděli jako období, kdy zažili nejzávažnější incident fyzického násilí, věk mezi 15 až 20 lety (39 %), ženy nejčastěji uvedly, že se jim nejzávažnější incident fyzického násilí stal ve věku 21 až 30 let (33 %).

Další významný rozdíl mezi muži a ženami vidíme u incidentů, které se odehrály ve věku nad 40 let – muži významně častěji uvedli nejzávažnější incident ve věku 41 až 50 let (13 % oproti 6 % žen) a naopak ženy uvedly častěji nejzávažnější incident ve věku 51 až 60 let (7 % oproti 2 % mužů).

Graf 6.6 Věk, kdy se nejzávažnější incident stal (%)¹⁵

Otázka D06. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n = 337 (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů násilí), CAPI + CASI. Šipky značí signifikantní rozdíly mezi skupinami.

Tabulka 6.8 obsahuje střední hodnoty věku, kdy se stal nejzávažnější incident, jak celkově, tak zvlášť pro ženy a muže. Celkově je průměrný věk nejzávažnějšího incidentu mezi 28 a 29 lety, medián je 25 let. Rozdíly v případě mužů a žen jsou v tomto případě poměrně malé.

Tabulka 6.8 Věk, kdy se nejzávažnější incident stal (průměry a mediány věku), podle pohlaví respondenta

	Celkem (n = 327)	žena (n = 124)	muž (n = 202)
průměr	28,54	29,14	28,16
medián	25	26,28	25

Otázka D06. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n = 327 (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů násilí, a zároveň uvedli věk, kdy se jim stal nejzávažnější incident), CAPI + CASI.

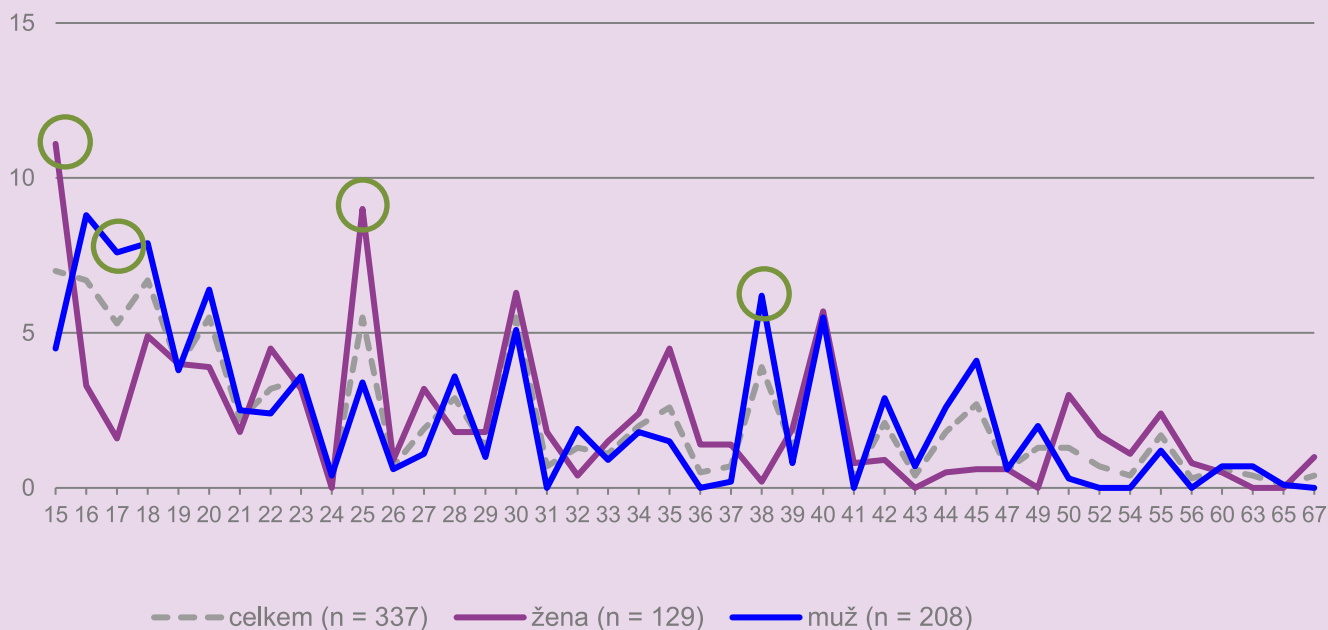
Výše popsané rozdíly ve věku, kdy se nejzávažnější incident odehrál, doplňuje graf 6.11, kde jsou podrobněji zobrazeny věkové údaje, které respondenti a respondentky uvedli, a také signifikantní rozdíly mezi muži a ženami.

U žen vidíme signifikantně vyšší podíl nejzávažnějších incidentů uvedených ve věku 15 let (11 % oproti 4 % u mužů). Následně ale muži přeskakují v podílu nejzávažnějších incidentů ženy, přičemž pro věk 17 let jde o signifikantní

¹⁵ Znění otázky: „Kolik Vám bylo let v době, kdy se tento nejzávažnější incident stal? Pokud nevíte přesně, zkuste to aspoň odhadnout.“

rozdíl (8 % mužů oproti 2 % žen) a po 20. roce klesá podíl incidentů pod 5 % u obou skupin. U žen se pak dostává podíl k desetiprocentní hranici v případě 25. roku věku (9 % oproti 3 % mužů), ale již se nejedná o statisticky významný rozdíl. Další signifikantní rozdíly jsou viditelné ještě ve věku 38 let, kdy podíl incidentů u mužů signifikantně předstihuje ženy (6 % mužů, 0 % žen).

Graf 6.7 Věk, kdy se nejzávažnější incident stal (%), podle pohlaví

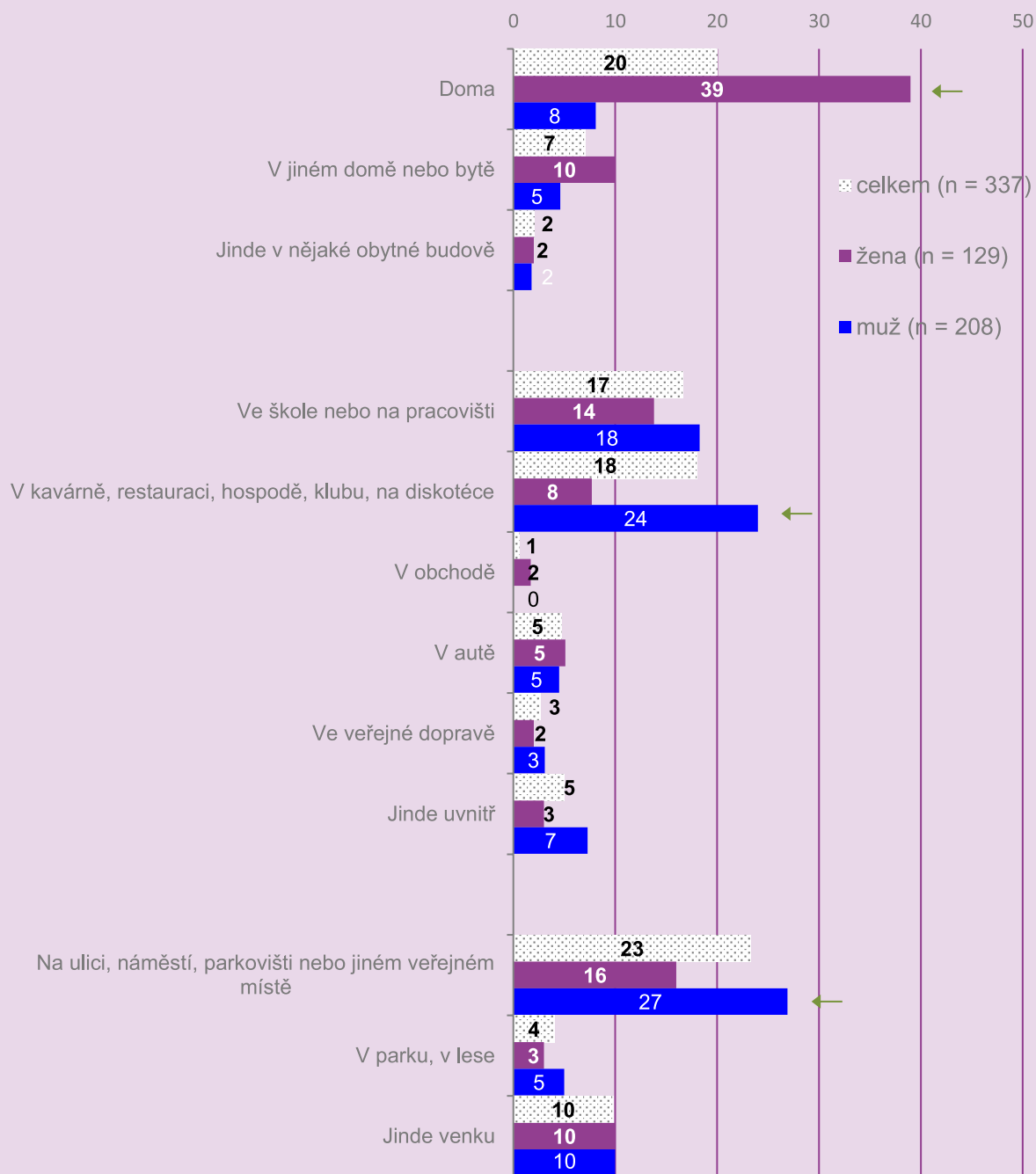

Otázka D06. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v grafu (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů násilí), CAPI + CASI. Zelené kruhy vyznačují signifikantní rozdíly mezi muži a ženami

Kromě časového určení jsme zjišťovali místo, kde se nejzávažnější incident fyzického násilí stal. Celkově se incidenty nejčastěji odehrály na ulici, náměstí, parkovišti či jiném veřejném místě, a to v téměř čtvrtině případů (23 %), v pětině případů doma (20 %), v kavárně, restauraci, hospodě, klubu či na diskotéce (18 %) a dále ve škole nebo na pracovišti (17 %).

Z hlediska pohlaví se v grafu 6.8 ukazuje dichotomie, která stojí za pozornost. Rozdíl mezi muži a ženami spočívá v typu místa, kde se nejzávažnější incident fyzického násilí stal. Zatímco ženy velmi výrazně (i statisticky významně) častěji uvedly, že se takovýto incident stal doma (39 % oproti 8 % mužů), muži významně častěji zažili takovýto incident na veřejných místech, a to konkrétně na ulici, náměstí, parkovišti či jiném veřejném místě (27 % oproti 16 % žen) a v kavárně, restauraci, hospodě, klubu či na diskotéce (24 % oproti 8 % žen).

Graf 6.8 Místo, kde se nejzávažnější incident stal, podle pohlaví (%)

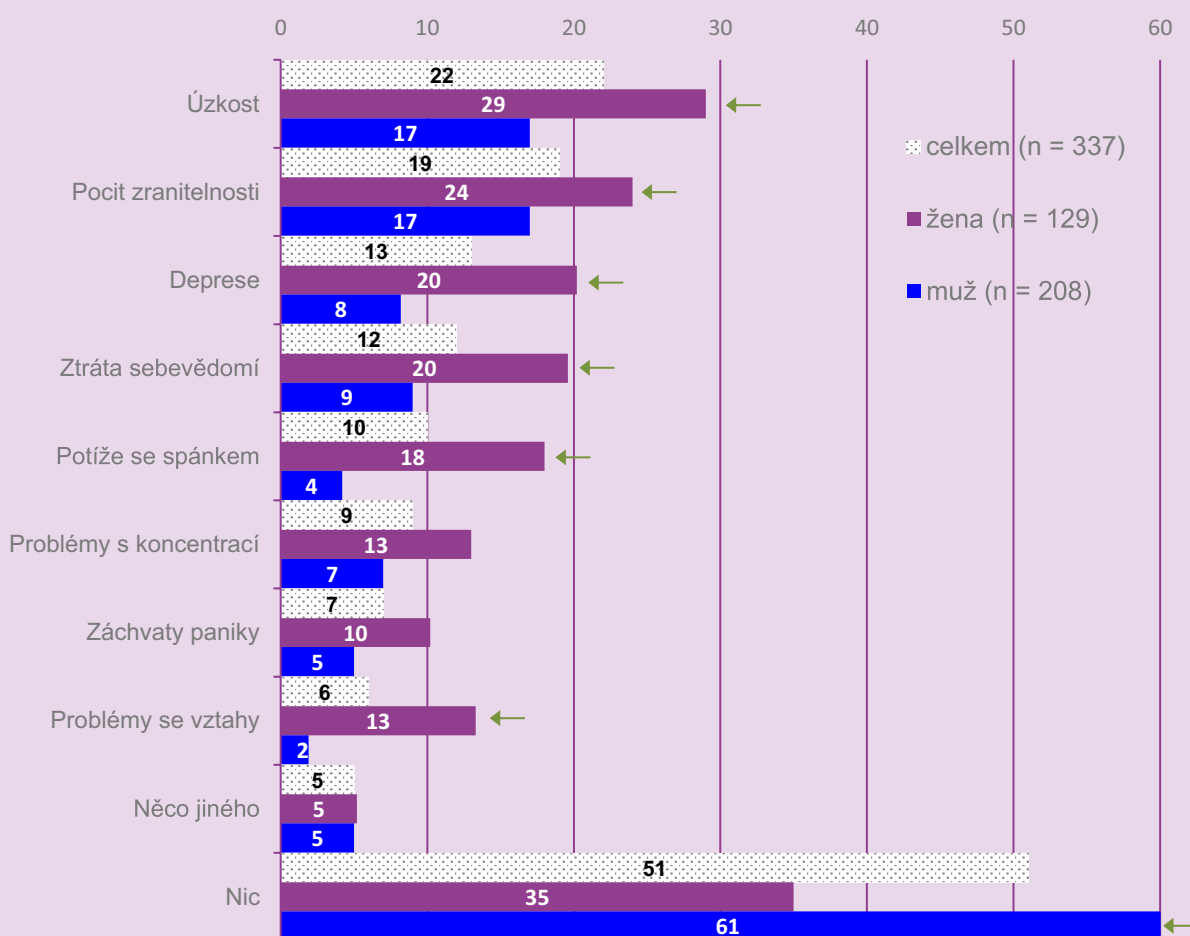
Otázka D06a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v grafu (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů násilí), CAPI + CASI. Šipky značí signifikantní rozdíly mezi skupinami.

V otázce psychických dopadů prožitého fyzického násilí, stejně jako u sexuálního obtěžování, respondenti a respondentky nejčastěji odpověděli, že žádným psychickým problémem netrpěli (51 %), značně se však odlišují odpovědi mužů a žen. Zatímco muži tuto odpověď uvedli v 61 % případů, ženy naopak signifikantně častěji uváděly jednotlivé druhy psychických problémů jakožto následků prožitého násilí, žádné následky neměla jen o málo více než třetina žen (35 %).

Obecně patřily mezi nejčastěji uvedené psychické důsledky prožitého násilí úzkosti, které uvedla více než pětina dotázaných (22 %), dále pocit zranitelnosti (19 %), deprese (13 %) a ztráta sebevědomí (12 %). Asi desetina pak uvedla potíže se spánkem (10 %) či s koncentrací (9 %). Nejméně časté byly záchvaty paniky (7 %), problémy se vztahy (6 %) a „jiné“ (5 %).

Statisticky významný rozdíl mezi muži a ženami je v případě úzkostí (29 % žen oproti 17 % mužů), deprese (20 % žen oproti 8 % mužů), ztráty sebevědomí (20 % žen oproti 9 % mužů), potíží se spánkem (18 % žen oproti 4 % mužů) a problémů se vztahy (13 % žen oproti 2 % mužů). U ostatních dotazovaných položek také převažují ženy, které uvedly, že jimi trpí častěji než muži, nejde však o statisticky významný rozdíl.

Graf 6.9 Jaké psychické problémy se objevily v důsledku fyzického násilí podle pohlaví (%)

Otázka D06b. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v grafu (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů násilí), CAPI + CASI. Seřazeno podle podílu uvedených odpovědí. Šipky značí signifikantní rozdíly mezi skupinami.

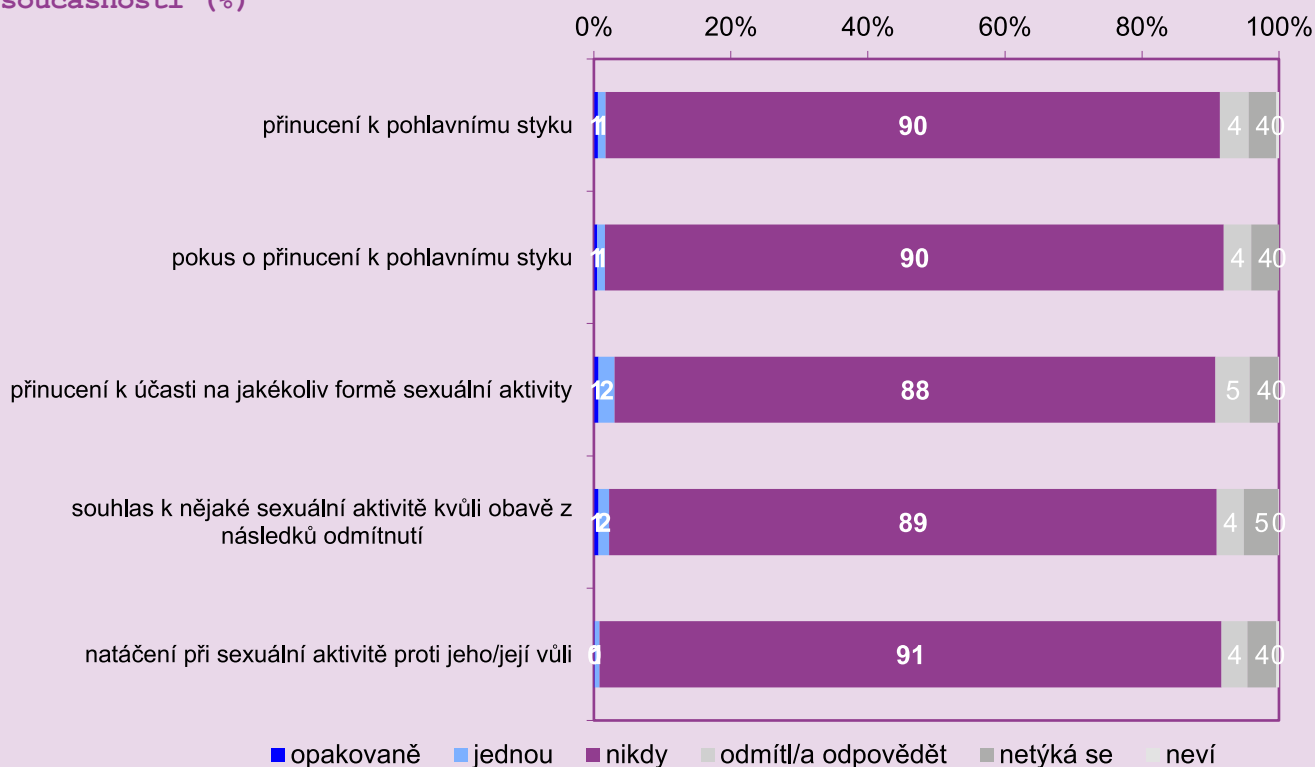
Zkušenosti se sexualizovaným násilím

Další z bloků otázek se zaměřil na téma sexualizovaného násilí. Podobně jako v předchozích oddílech byly všem respondentům a respondentkám položeny otázky na jejich osobní zážitky a zkušenosti.

V grafu 6.10 vidíme, že podíl lidí, kteří uvedli, že se někdy stali obětí sexualizovaného násilí, je v populaci pouze několik jednotek procent. Jak jsme upozornili již dříve, obecně šlo o šetření obsahující vysoce citlivé osobní otázky, a proto je třeba brát v potaz možnost, že se respondenti a respondentky nechtěli k tématu vyjadřovat, ačkoli s ním měli zkušenost. Podíl respondentek a respondentů, kteří se k otázce nechtěli vyjádřit, a zvolili proto možnost „odmítl/a odpovědět“, je u každé z dotazovaných položek do 5 %.

Přinucení k pohlavnímu styku alespoň jednou zažila 2 % lidí (po 1 % jednou a opakovaně). Stejný podíl dotázaných uvedl, že byli obětí pokusu o přinucení k pohlavnímu styku (po 1 % jednou a opakovaně). Přinucení k účasti na jakékoli formě sexuální aktivity uvedla 2 % dotázaných jako jednorázovou zkušenost, 1 % jako opakovanou. Stejně tak souhlas k nějaké sexuální aktivitě v obavě z možných následků odmítnutí zažila 2 % lidí jednou a 1 % opakovaně. Natáčení při sexuální aktivitě proti vlastní vůli uvedlo 1 % lidí jako jednorázovou zkušenost.

Graf 6.10 Zkušenosti s různými formami sexualizovaného násilí od věku 15 let do současnosti (%)¹⁶

Otázka D07a Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, 1 757 respondentů/respondentek, CAPI + CASI.

¹⁶ Znění otázky: „Nyní několik otázek o tom, co mohou lidé zažít.“

Jak často se vám stalo něco z následujícího seznamu od vašich 15 let až do současnosti?

a) Přinutil vás k pohlavnímu styku tím, že vás držel nebo vám nějak ubližoval? (V PŘÍPADĚ POTŘEBY DODEJTE: Pohlavním stykem je zde míněn vynucený orální, anální nebo vaginální sex.)

b) Kromě předchozího, pokusil se vás přinutit k pohlavnímu styku tím, že vás držel nebo vám nějak ubližoval? (V PŘÍPADĚ POTŘEBY DODEJTE: Pohlavním stykem je zde míněn vynucený orální, anální nebo vaginální sex.)

c) Kromě předchozích, přinutil vás zúčastnit se jakékoliv formy sexuální aktivity, když jste to nechtěl/a nebo nebyl schopen / nebyla schopná odmítnout?

d) Nebo jste svolil/a k nějaké sexuální aktivitě, protože jste měl/a obavu z toho, co by se stalo, kdybyste odmítl/a?

e) Natáčel si vás či vás přinutil se natáčet proti vaší vůli při sexuální aktivitě?

Možnosti odpovědí: nikdy, jednou, opakovaně, odmítl/a odpovědět, netýká se, neví.“

Projekt RECEGE | recege.soc.cas.cz | email: recege.soc.cas.cz | Tel.: 777 256 258 | Jilská 1, 110 00 Praha 1

Stejnou informaci, která je patrná v grafu 6.10, uvádíme taktéž ve formě tabulky – činíme tak pro větší přehlednost vzhledem k malým podílům v některých možnostech odpovědí. Kromě celkového zastoupení jednotlivých zkušeností se sexualizovaným násilím v populaci tabulka doplňuje i informaci o rozložení těchto zkušeností mezi muži a ženami.

Obecně je z tabulky 6.9 a v ní znázorněných signifikancí zřejmé, že ženy mají významně častěji zkušenosti s jednotlivými typy sexualizovaného násilí. Jedinou výjimkou je souhlas k nějaké sexuální aktivitě kvůli obavě z následků odmítnutí, kde sice ženy uvedly také vyšší procento zkušenosti, nicméně rozdíl mezi muži a ženami už není statisticky signifikantní.

Ženy signifikantně častěji uvedly jednorázovou i opakovanou zkušenost s přinucením k pohlavnímu styku i s pokusem o přinucení, stejně tak s natáčením při sexuální aktivitě proti vlastní vůli. U těchto položek jsou signifikantně častěji ženami uvedeny také odmítavé odpovědi („odmítl/a odpovědět“).

V případě přinucení k účasti na jakékoli formě sexuální aktivity mají ženy oproti mužům signifikantně častěji opakovanou zkušenost a také častěji odmítl/a odpovědět.

Tabulka 6.9 Zkušenosti s různými formami sexualizovaného násilí od věku 15 let do současnosti podle pohlaví (%)

	Přinucení k pohlavnímu styku		
	celkem (n = 1 757)	žena (n = 893)	muž (n = 863)
Nikdy	90	88	92
Jednou	1	2	1
Opakovaně	1	1	0
Odmítl/a odpovědět	4	5	3
Netýká se	4	4	4
Nevím	0	1	0
	Pokus o přinucení k pohlavnímu styku		
	celkem (n = 1 757)	žena (n = 893)	muž (n = 863)
Nikdy	90	87	92
Jednou	1	2	0
Opakovaně	1	1	0
Odmítl/a odpovědět	4	6	3
Netýká se	4	4	5
Nevím	0	0	0
	Přinucení k účasti na jakékoli formě sexuální aktivity		
	celkem (n = 1 757)	žena (n = 893)	muž (n = 863)
Nikdy	88	86	90
Jednou	2	3	2
Opakovaně	1	1	0
Odmítl/a odpovědět	5	6	4
Netýká se	4	4	4
Nevím	0	0	0
	Souhlas k nějaké sexuální aktivitě kvůli obavě z následků odmítnutí		
	celkem (n = 1 757)	žena (n = 893)	muž (n = 863)
Nikdy	89	86	91
Jednou	2	2	1
Opakovaně	1	1	0
Odmítl/a odpovědět	4	6	4
Netýká se	5	4	5
Nevím	0	0	0
	Natáčení při sexuální aktivitě proti jeho/její vůli		
	celkem (n = 1 757)	žena (n = 893)	muž (n = 863)
Nikdy	91	90	91
Jednou	1	1	0
Opakovaně	0	0	0
Odmítl/a odpovědět	4	4	3
Netýká se	4	4	5
Nevím	0	0	1

Otázka D07a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v příslušných sloupcích, CAPI + CASI. Zelená pole značí signifikantně vyšší podíl oproti druhému pohlaví, modrá pole značí signifikantně nižší podíl oproti druhému pohlaví.

Tabulka 6.10 nabízí přehled pachatelů a pachatelek jednotlivých forem sexualizovaného násilí jak z celkového pohledu, tak zvlášť pro muže a ženy. Vzhledem k malému podílu respondentek a respondentů, kteří uvedli zkušenosti se sexualizovaným násilím, jsou počty respondentů a respondentek v jednotlivých skupinách velmi malé a nelze na jejich základě zobecňovat.

Naprostá většina obětí přinucení k pohlavnímu styku byly ženy (26 žen ku 4 mužům). Muži uvedli jako pachatele/pachatelku pouze bývalé partnery/partnerky (93 %) a zbývající podíl doplňuje odmítnutí odpovědi (7 %). Ženy jmenovaly jako pachatele/pachatelku nejčastěji taktéž bývalé partnery/partnerky (58 %), dalších 10 % příbuzné nebo členy/členky rodiny, 10 % šéfa/šéfku či nadřízeného/nadřízenou, 8 % někoho, koho neznaly, a 7 % kolegu/kolegyni či spolupracovníka/spolupracovnici.

V případě pokusu o přinucení k pohlavnímu styku jmenovali dva muži, kterých se takovýto pokus týkal, jako pachatele/pachatelku bývalé partnery/partnerky. Ženy, které měly zkušenost s takovýmto pokusem (n = 26), uvedly jako pachatele/pachatelku opět nejčastěji ve více než dvou pětinách případů bývalé partnery/partnerky (45 %) a příbuzné či členy/členky rodiny (17 %), případně někoho, koho neznaly (13 %), asi desetina také šéfa/šéfku či nadřízeného/nadřízenou (10 %) a kolegu/kolegyni či spolupracovníka/spolupracovnici (8 %) nebo někoho jiného, koho znaly (8 %).

Přinucení k účasti na některé formě sexuální aktivity opět v případě žen (n = 35) i mužů (n = 14) iniciovali v největším podílu případů bývalí partneři / bývalé partnerky (ženy 51 %, muži 53 %). V případě žen byli pachateli či pachatelkami také kamarád/ka (12 %), šéf/ka či nadřízený/nadřízená (9 %), někdo jiný, koho neznaly (8 %), či nějaká jiná známá osoba (7 %) a také opět kolega/kolegyně či spolupracovník/spolupracovnice (6 %). Naopak výpověď mužů se od žen odlišuje tím, že neuvedli zkušenost s tímto typem sexualizovaného násilí ze strany nadřízených nebo kolegů/kolegyní ani ze strany neznámých lidí. Muži uvedli ale na rozdíl od žen zkušenost s přinucením k účasti na některé formě sexuální aktivity ze strany lékaře/lékařky či zdravotnického personálu (22 %) a někoho, koho právě poznali (15 %). Desetina dotčených mužů uvedla jako pachatele/pachatelku kamaráda/kamarádku (10 %).

Souhlas k nějaké sexuální aktivitě kvůli obavě z odmítnutí mužů (n = 6) i žen (n = 33) opět dali muži i ženy nejčastěji bývalému partnerovi / bývalé partnerce (ženy 55 %, muži 54 %). Muži dále uvedli, že pachatelem/pachatelkou byla v téměř polovině případů známost/někdo, koho právě poznali (46 %), a v 16 % případů kamarád/ka. Ženy uvedly jako pachatele/pachatelky, kterým daly souhlas k sexuální aktivitě z obav z následků, kromě bývalých partnerů/partnerek v šestině případů kolegu/kolegyni či spolupracovníka/spolupracovnici (16 %), v asi desetině případů někdo, koho neznaly (10 %), nebo čerstvou známost, tedy někoho, koho právě poznaly (8 %), v 6 % pak šéfa/šéfku či nadřízeného/nadřízenou. V jednotkách procent případů pak uvedly jako pachatele/pachatelky také jiné lidi, které znaly, spolužáky/spolužačky, příbuzné a kamarády/kamarádky.

V případě žen, které byly natáčeny při sexuální aktivitě proti své vůli (n = 12), se nejčastěji jednalo o pachatele/pachatelku v podobě bývalého partnera / bývalé partnerky (58 %), dále o kolegu/kolegyni či spolupracovníka/spolupracovnici (22 %), v necelé desetině případů šlo o příbuzného/příbuznou (8 %) a více než desetina žen odmítla uvést, kdo byl v takovém případě pachatelem/pachatelkou (12 %). V případě mužů, kteří byli natáčeni při sexuální aktivitě proti své vůli (n = 3), se jednalo nejčastěji o pachatele/pachatelku v podobě bývalého partnera / bývalé partnerky (73 %), zbývající odpovědi tvoří odpověď „nevím“ (26 %).

Tabulka 6.10 Pachatelé/pachatelky jednotlivých forem sexuálního násilí (%) – malý počet případů

Přinucení k pohlavnímu styku			
	celkem (n = 30)	žena (n = 26)	muž (n = 4)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	58	52	93
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	10	12	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	7	8	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	2	3	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	10	12	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	2	2	0
Kamarád/ka, známý/známá	0	0	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	2	3	0
Někdo, koho jste neznal/a	8	9	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	2	2	0
Odmítl/a odpovědět	2	2	7
Neví	0	0	0
Pokus o přinucení k pohlavnímu styku			
	celkem (n = 28)	žena (n = 26)	muž (n = 2)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	49	45	100
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	9	10	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	7	8	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	16	17	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	2	2	0
Kamarád/ka, známý/známá	3	3	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	8	8	0
Někdo, koho jste neznal/a	13	13	0
Neznámý pachatel	0	0	0
Odmítl/a odpovědět	1	2	0
Neví	0	0	0
Přinucení k účasti na jakékoli formě sexuální aktivity			
	celkem (n = 50)	žena (n = 35)	muž (n = 14)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	52	51	53
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	7	9	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	4	6	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	2	3	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	7	0	22
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	3	4	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	4	0	15
Kamarád/ka, známý/známá	12	12	10
Někdo jiný, koho jste znal/a	5	7	0
Někdo, koho jste neznal/a	6	8	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	2	3	0
Odmítl/a odpovědět	1	1	0
Neví	0	0	0

Souhlas k nějaké sexuální aktivitě kvůli obavě z následků odmítnutí			
	celkem (n = 39)	žena (n = 33)	muž (n = 6)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	54	55	54
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	5	6	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	13	16	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	3	3	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	2	3	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	14	8	46
Kamarád/ka, známý/známá	5	3	16
Někdo jiný, koho jste znal/a	4	5	0
Někdo, koho jste neznal/a	3	4	0
Neznámý pachatel	7	9	0
Odmítl/a odpovědět	1	1	0
Neví	0	0	0

Natáčení při sexuální aktivitě proti jeho/její vůli			
	celkem (n = 15)	žena (n = 12)	muž (n = 3)
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	61	58	73
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	3	4	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	18	22	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	0	0	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	7	8	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	0	0	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	0	0	0
Někdo, koho jste neznal/a	0	0	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	0	0	0
Odmítl/a odpovědět	10	12	0
Neví	6	0	27

Otázka D07b. Odpověď Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v příslušných sloupcích. Respondenti a respondentky, kterých se konkrétní typ násilí týkal, CAPI + CASI.

Z hlediska pohlaví pachatelů/pachatelek sexualizovaného násilí převládají stejně jako u dalších druhů násilí pachatelé muži, a to u všech jednotlivých typů sexualizovaného násilí – muži představují nejméně čtyři pětiny všech pachatelů.

Tabulka 6.11 Zkušenost se sexuálním násilím – pachatel/ka (%) – malý počet případů

	n	Pachatelé/pachatelky konkrétních typů násilí – celkem		
		muž	žena	muži i ženy
přinucení k pohlavnímu styku	29	86	12	2
pokus o přinucení k pohlavnímu styku	28	88	10	2
přinucení k jakékoliv formě sex. aktivity proti vůli	49	80	20	2
svolení k sexuální aktivitě z obav z následků	37	84	16	0
natáčení při sexuální aktivitě proti vůli	15	85	15	0

Otázka D07c. Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, jednotlivá n respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI.

Pokud se zaměříme na pohlaví pachatelů/pachatelek a zároveň pohlaví obětí, z tabulky 6.12 vyplývá, že pro ženy naprostou většinu pachatelů (více než 90 %) představovali muži, naopak pro muže byly pachatelkami velmi často ženy, ale na rozdíl od žen byli v nezanedbatelném podílu případů uvedeni i lidé stejného pohlaví, tedy muži. V případě obětí mužů se tedy v části případů jednalo i o pachatele muže, což se u žen prakticky neobjevuje, ačkoli byly ženy početnější skupinou obětí. V případě přinucení k jakékoliv formě sexuální aktivity proti vůli oběti stojí za pozornost, že zatímco u žen představovali 96 % pachatelů muži, muži uvedli téměř ve třech pětinách případů sice také pachatele opačného pohlaví, tedy ženu (59 %), ale ve více než dvou pětinách případů uvedli muže (41 %).

Tabulka 6.12 Zkušenost se sexuálním násilím – pohlaví pachatele/pachatelky podle pohlaví oběti (%) – malý počet případů

	n (ž/m)	Oběť žena			Oběť muž		
		pachatel muž	pachatelka žena	pachatelé muži i ženy	pachatel muž	pachatelka žena	pachatelé muži i ženy
přinucení k pohlavnímu styku	25/4	98	0	2	18	82	0
pokus o přinucení k pohlavnímu styku	26/2	95	3	2	0	100	0
přinucení k jakékoliv formě sex. aktivity proti vůli	34/4	96	2	2	41	59	0
svolení k sexuální aktivitě z obavy z následků	30/6	98	2	0	22	78	0
natáčení při sexuální aktivitě proti vůli	12/3	100	0	0	27	73	0

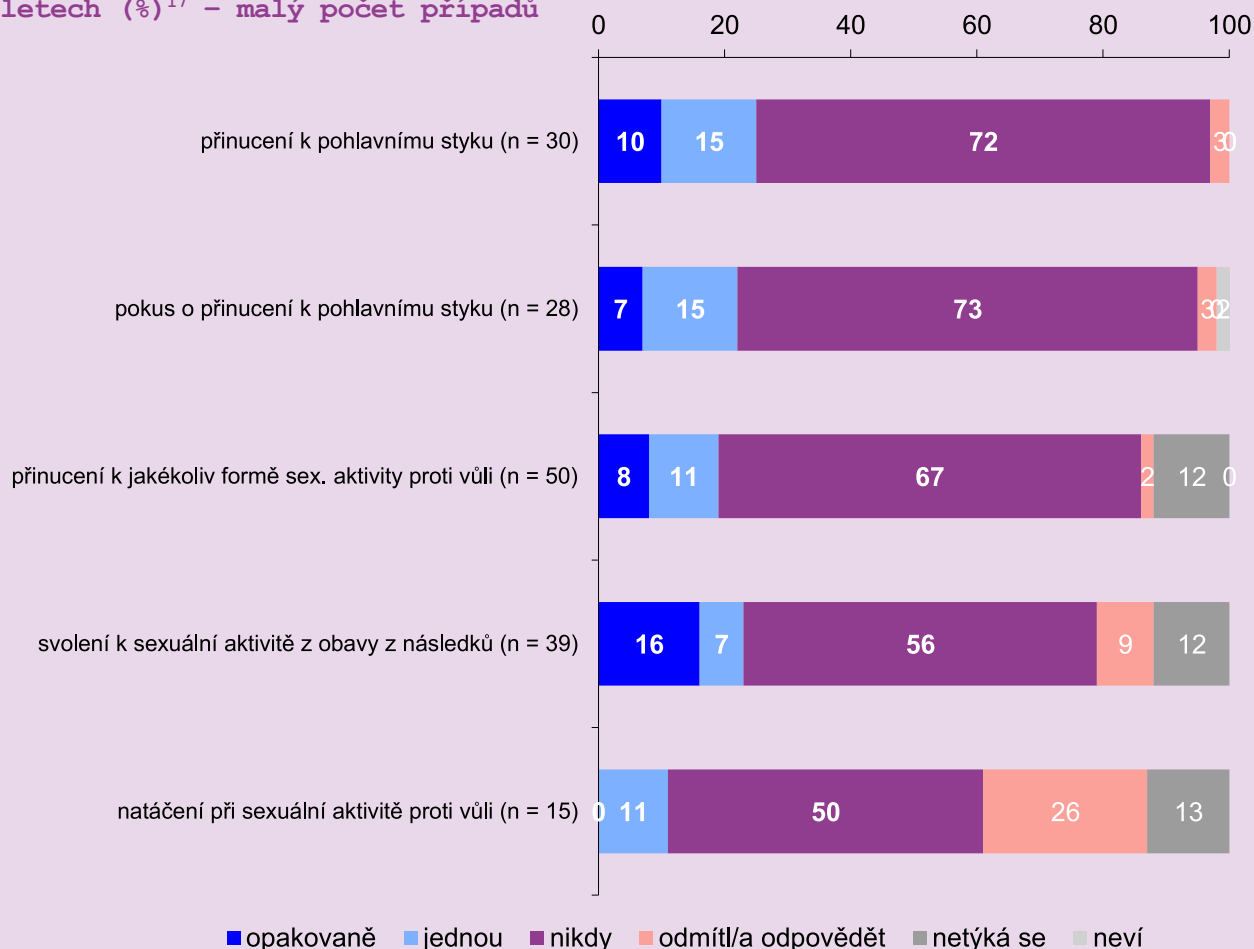
Otázka D07c. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, jednotlivá n respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI. Zelená pole značí signifikantně vyšší podíl oproti druhému pohlaví, modrá pole značí signifikantně nižší podíl oproti druhému pohlaví.

Respondentkám a respondentům, kteří uvedli zkušenost s jednotlivými typy sexuálního násilí, jsme dále položili otázku, zda se daný incident odehrál v posledních dvou letech. Rozložení odpovědí znázorňuje graf 6.11.

V posledních dvou letech uvedla zkušenost s přinucením k pohlavnímu styku přesně čtvrtina (25 %) z dotčených respondentů a respondentek, z toho 9 % opakovaně. Pokus o přinucení k pohlavnímu styku v uplynulých dvou letech zažila více než pětina z dotčených respondentů a respondentek (21 %), z toho 6 % opakovaně. Přinucení k jakékoli formě sexuální aktivity proti vlastní vůli zažila v posledních dvou letech necelá pětina dotčených (18 %), z toho 6 % opakovaně, k sexuální aktivitě kvůli obavě z následků odmítnutí svolila více než pětina (21 %), z toho 14 % opakovaně, a natáčení při sexuální aktivitě proti vlastní vůli prožila desetina dotázaných (všichni pouze jednorázově).

Nejčastěji uvedenou zkušeností se sexualizovaným násilím v posledních dvou letech je přinucení k pohlavnímu styku, které se v posledních dvou letech týkalo 25 % lidí, kterým se tento incident někdy stal. Nejvýraznějším typem zkušenosti se sexualizovaným násilím za poslední dva roky z hlediska opakování je souhlas k sexuální aktivitě v obavě z možných následků, který uvedla více než pětina (23 %) respondentek a respondentů, kteří tento typ násilí někdy zažili, přičemž 16 % mělo tuto zkušenost opakovaně. Za pozornost stojí také podíl respondentek a respondentů, kteří odmítli odpovědět, zda se incident stal v posledních dvou letech, u položky „natáčení při sexuální aktivitě proti jeho/její vůli“ (26 %). To může poukazovat na zvýšenou citlivost oproti dalším položkám.

Graf 6.11 Zkušenosti s různými formami sexualizovaného násilí v posledních dvou letech (%)¹⁷ – malý počet případů

Otázka D08a Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek v příslušných řádcích grafu, CAPI + CASI.

Tabulka 6.13 nabízí srovnání zkušeností se sexualizovaným násilím v posledních dvou letech podle pohlaví oběti. Opět zde upozorňujeme na nízký počet respondentů a respondentek a omezenou přenositelnost výsledků na širší populaci.

Již na základě rozložení počtu mužů a žen, kteří se s jednotlivými typy násilí někdy setkali, je možné předpokládat, že ženy budou mít více zkušeností se sexualizovaným násilím v posledních dvou letech, což také vidíme v tabulce. V případě žen se vždy nadpoloviční většina incidentů neodehrávala v posledních dvou letech, v případě mužů představuje výjimku natáčení při sexuální aktivitě proti vlastní vůli, kde ale výsledky vzhledem k nízkému počtu případů nelze považovat za spolehlivé.

17 Znění otázky: „Uvedl/a jste, že jste zažil/a [ZOBRAZENA DŘÍVE VYBRANÁ POLOŽKA Z OTÁZKY D01]. Mohu se jen zeptat, stalo se vám to v posledních dvou letech?. a) Vyhrožoval vám, že vám fyzicky ublíží? b) Vrážel nebo strkal do vás? c) Dal vám facku? d) Hodil po vás tvrdý předmět? e) Popadl vás za vlasy nebo vás za ně tahal? f) Bil vás pěstí nebo tvrdým předmětem nebo do vás kopal? g) Popálil vás? h) Zkusil vás dusit, škrtit či topit? i) Pořežal vás nebo vás bodl, případně po vás vystřelil? j) Mlátil vám hlavou o něco? k) Ohrožoval vás střelnou zbraní? l) Ohrožoval vás nebezpečnou jízdou v autě, případně do vás najížděl vozem?“

Tabulka 6.13 Zkušenost se sexualizovaným násilím v posledních dvou letech podle pohlaví (%) – malý počet případů

	n (ž/m)	Žena						Muž					
		Nikdy	Jednou	Opakovaně	Odmítla odpovědět	Neřýká se	Neví	Nikdy	Jednou	Opakovaně	Odmítla odpovědět	Neřýká se	Neví
přinucení k pohlavnímu styku	26/4	68	15	10	3	0	0	93	7	0	0	0	0
pokus o přinucení k pohlavnímu styku	26/2	70	16	8	3	0	3	100	0	0	0	0	0
přinucení k jakékoliv formě sex. aktivity proti vůli	35/14	61	16	11	3	10	0	82	0	0	0	18	0
svolení k sexuální aktivitě z obavy z následků	33/6	52	8	19	11	10	0	78	0	0	0	22	0
natáčení při sexuální aktivitě proti vůli	12/3	60	8	0	27	5	0	11	21	0	27	42	0

Otázka D08a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, jednotlivá n respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI. Zelená pole značí signifikantně vyšší podíl oproti druhému pohlaví, modrá pole značí signifikantně nižší podíl oproti druhému pohlaví.

V dotazníku byli dále respondentky a respondenti, kteří v posledních dvou letech zažili některý z případů sexualizovaného násilí, dotazováni na to, kdo byl pachatelem/pachatelkou takového incidentu. Vzhledem k nízkému počtu případů (vždy jde o deset či méně osob) zde nemá smysl konkrétní čísla uvádět. Obecně ale platí to, co u otázky na sexualizované násilí bez časového určení, a to že nejčastěji jsou pachateli/pachatelkami bývalí partneři / bývalé partnerky. U žen také platí, že kromě bývalých partnerů/partnerek jsou častěji uváděnými pachateli/pachatelkami buď vzdálení známí / vzdálené známé, nebo neznámí pachatelé / neznámé pachatelky.

Tabulka 6.15 obsahuje podíly pachatelů/pachatelek jednotlivých typů násilí v posledních dvou letech dle pohlaví. Opět upozorňujeme na velmi nízké počty respondentů a respondentek v řádu jednotek lidí. Obecně byli nejčastějšími pachateli sexuálního násilí muži s výjimkou natáčení při sexuální aktivitě proti vůli dotyčného.

Tabulka 6.14 Zkušenost se sexualizovaným násilím v posledních dvou letech dle pohlaví pachatele/pachatelky (%) – malý počet případů

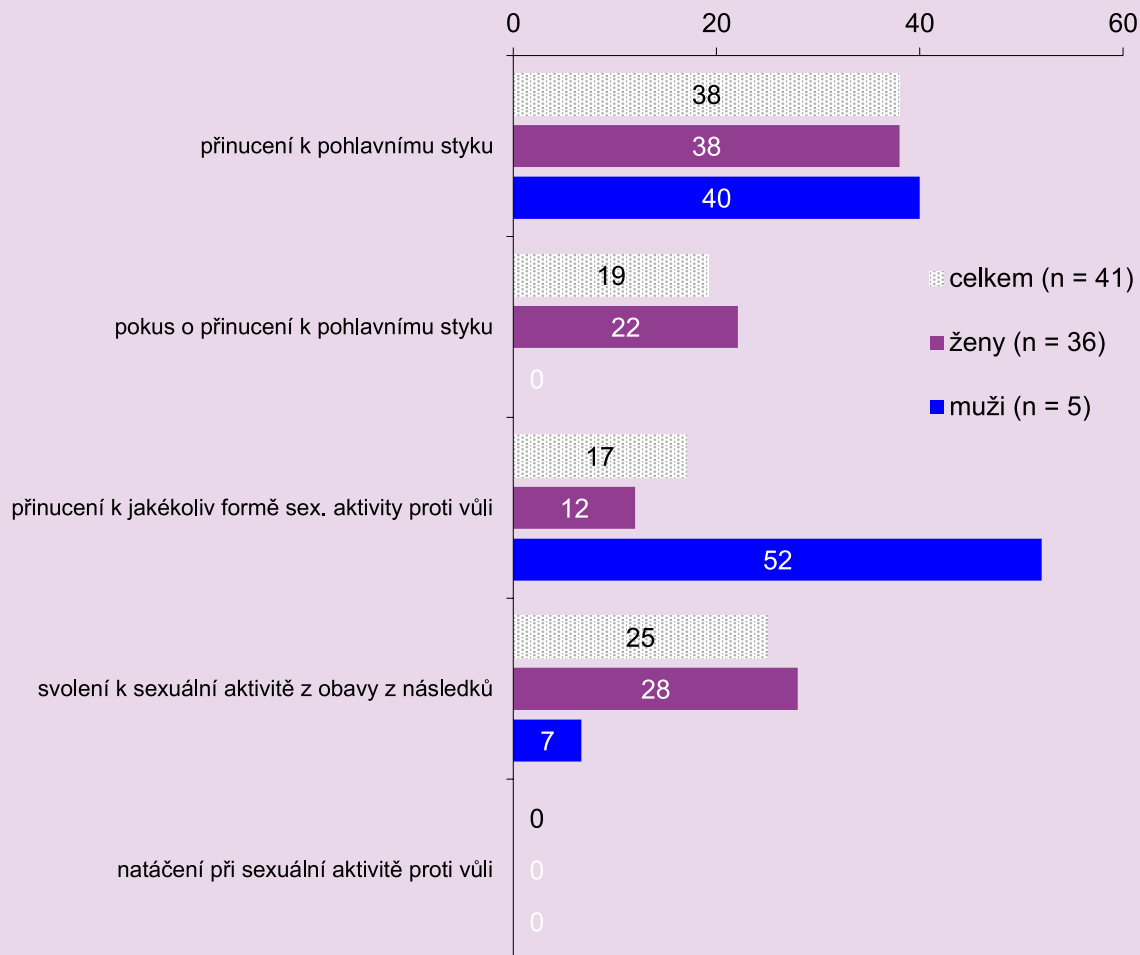
	n	Pachatelé/pachatelky konkrétních typů násilí – celkem		
		muž	žena	muži i ženy
přinucení k pohlavnímu styku	8	96	4	0
pokus o přinucení k pohlavnímu styku	6	100	0	0
přinucení k jakékoliv formě sex. aktivity proti vůli	7	95	5	0
svolení k sexuální aktivitě z obavy z následků	9	96	4	0
natáčení při sexuální aktivitě proti vůli	2	59	41	0

Otázka D08c. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, jednotlivá n respondentů/respondentek uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI.

Z další analýzy vyplynulo, že pachateli sexualizovaného násilí vůči ženám byli v posledních dvou letech opět téměř výhradně muži. Ženy jakožto pachatelky sexualizovaného násilí vůči dalším ženám byly označeny pouze ve dvou případech (přinucení k jakékoliv formě sexuální aktivity proti vůli a svolení k sexuální aktivitě z obavy z následků). Muži, kteří uvedli nějakou zkušenost se sexualizovaným násilím v posledních dvou letech, vždy jako pachatelku označili ženu.

Respondenty a respondentky, kterých se týkalo vícero typů sexuálního násilí, jsme požádali, aby označili nejzávažnější sexuální incident, jehož byli obětí. Stále se u těchto otázek potýkáme s nízkým počtem respondentů a respondentek, celkové n je zde pouhých 41 osob, z toho 36 žen a 5 mužů, takže výsledky je třeba brát spíše jako orientační. Nejčastěji takto respondenti a respondentky označili přinucení k pohlavnímu styku (38 % celkově, pro ženy v 38 % případů, pro muže ve 40 % případů). Druhý nejčastěji uvedený nejzávažnější incident bylo svolení k sexuální aktivitě z obavy z následků (25 % celkově, pro ženy 28 % a pro muže 7 % případů).

Graf 6.12 Nejzávažnější sexuální incident, který zažil/a od svých 15 let (%)¹⁸ – malý počet případů

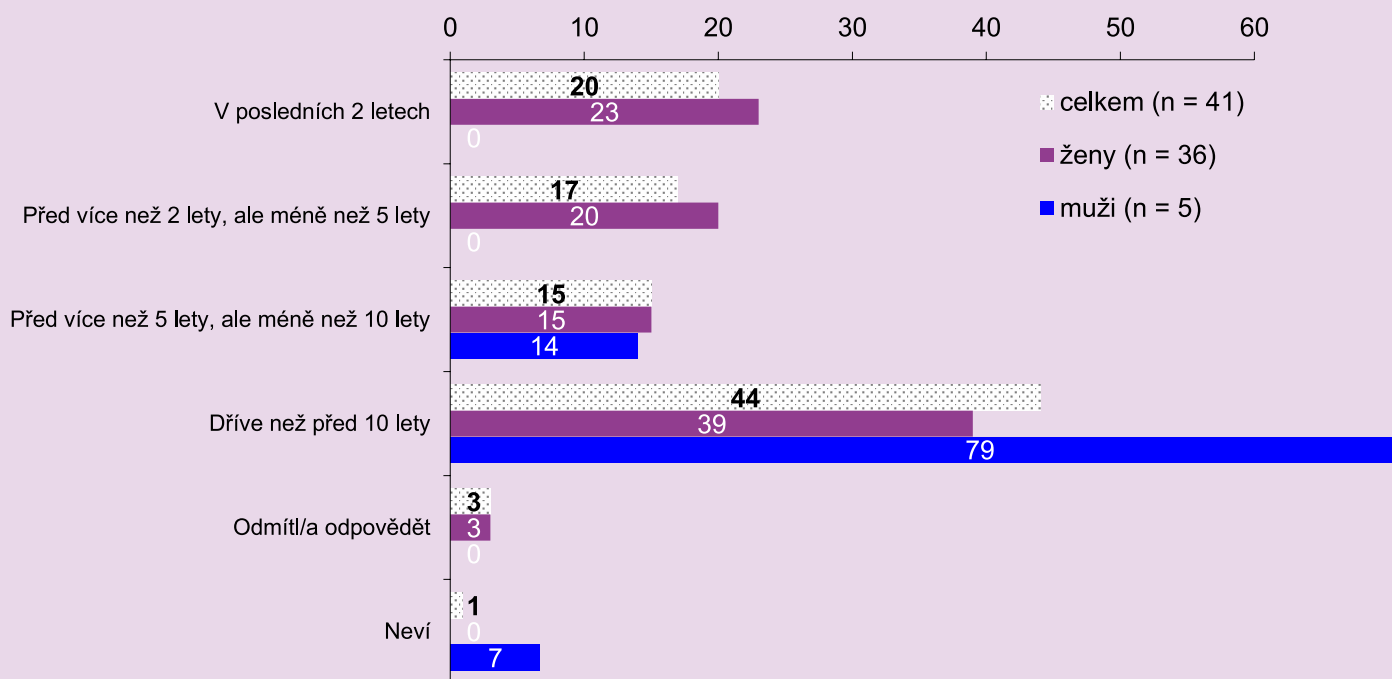

Otázka D09. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v grafu (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů sexualizovaného násilí), CAPI + CASI.

Všech respondentek a respondentů, kteří byli obětí více typů sexualizovaného násilí, jsme se dále zeptali, kdy se tento nejzávažnější incident stal. Nejzávažnější incident sexualizovaného násilí se největší části dotčených respondentů a respondentek stal před více než deseti lety (44 % z celku, 39 % žen a 79 % mužů). V intervalu před pěti až deseti lety zažila nejzávažnější incident sexuálního násilí přibližně sedmina respondentů (15 % z celku, 15 % žen a 14 % mužů). Necelá čtvrtina žen měla takovou zkušenost v posledních dvou letech (23 %) a pětina v období od dvou do pěti let (20 %).

¹⁸ Znění otázky: „Který z incidentů, které se vám staly od vašich 15 let do současnosti, považujete vy osobně za nejzávažnější? Nejzávažnější je takový incident, který na vás měl největší dopad, ať už fyzický, nebo psychický. a) Přinutil vás k pohlavnímu styku tím, že vás držel nebo vám nějak ubližoval? b) Kromě předchozího, pokusil se vás přinutit k pohlavnímu styku tím, že vás držel nebo vám nějak ubližoval? c) Kromě předchozích, přinutil vás zúčastnit se jakékoliv formy sexuální aktivity, když jste to nechtěl/a nebo nebyl schopný / nebyla schopná odmítnout? d) Nebo jste svolil/a k nějaké sexuální aktivitě, protože jste měl/a obavu z toho, co by se stalo, kdybyste odmítl/a? e) Natáčel si vás či vás přinutil se natáčet proti vaší vůli při sexuální aktivitě?“ Možnosti odpovědí: Nikdy, jednou, opakovaně, odmítl/a odpovědět, netýká se, nevím.“

Graf 6.13 Doba, kdy se nejzávažnější incident stal (%) ¹⁹, jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili více typů sexualizovaného násilí – malý počet případů

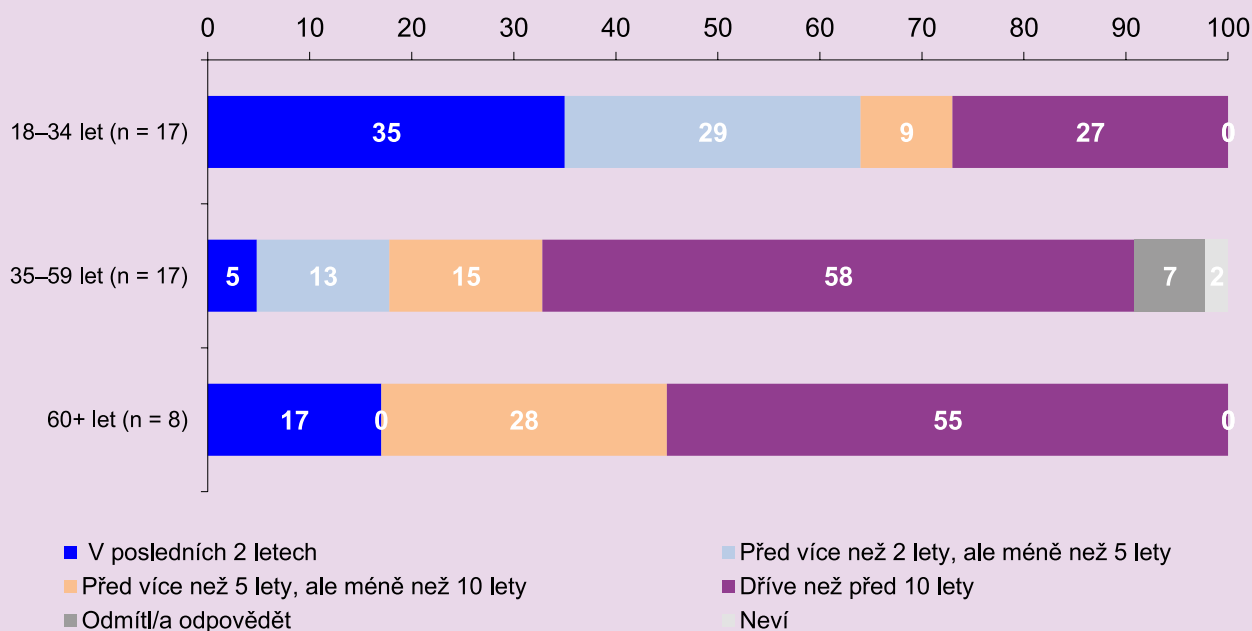

Otázka D10. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v grafu (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů sexualizovaného násilí), CAPI + CASI.

Doba, kdy se nejzávažnější incident respondentům a respondentkám stal, je podobná rozložení u jiných druhů násilí. To znamená, že lidé spadající do nejmladší věkové kategorie 18 až 34 let častěji než lidé ze starších skupin uváděli, že se jim incident stal v nedávné době – v posledních dvou letech 35 % z nich, před dvěma až pěti lety 29 % z nich. U obou starších věkových skupin 35 až 59 let i 60 let a více pak nejvýrazněji převládá odpověď, že se jim nejzávažnější incident stal před více než deseti lety.

¹⁹ Znění otázky: „Kdy se tento nejzávažnější incident (tento incident) stal? 1) V posledních 2 letech, 2) Před více než 2 lety, ale méně než 5 lety, 3) Před více než 5 lety, ale méně než 10 lety, 4) Dříve než před 10 lety, 5) Nevím, 6) Odmítl/a odpovědět.“

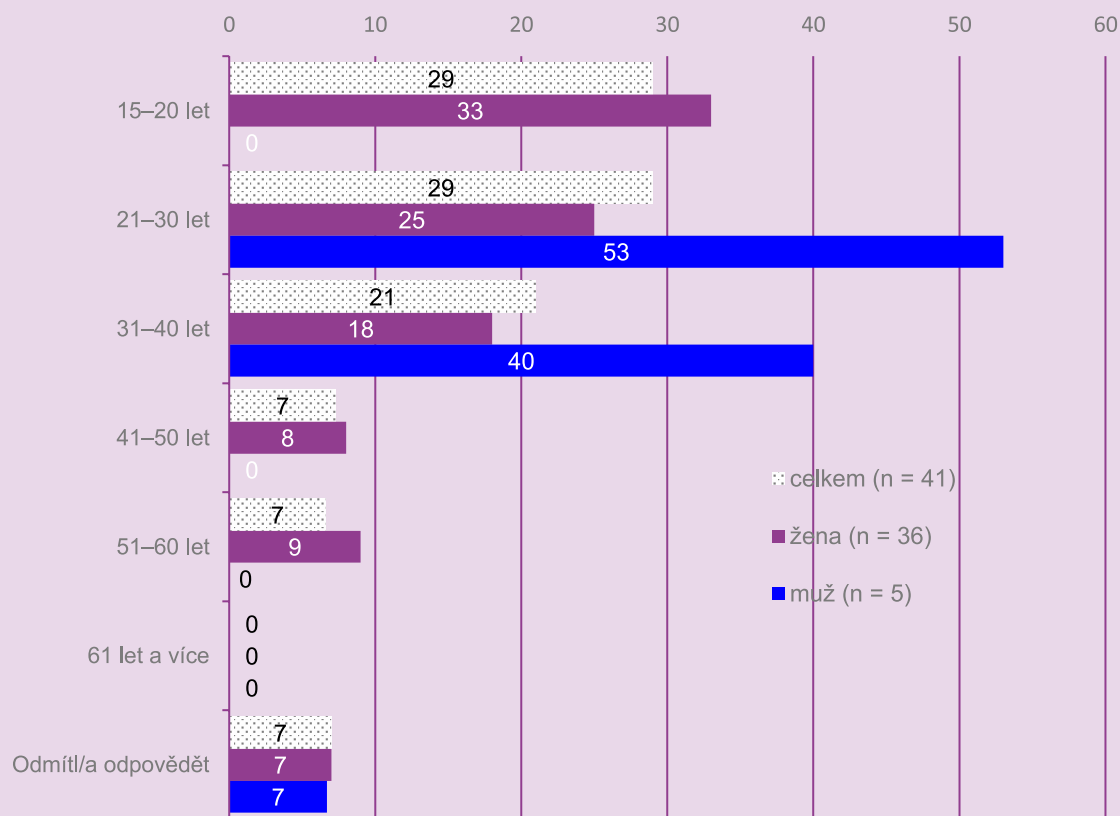
Graf 6.14 Doba, kdy se nejzávažnější incident stal, podle věku respondenta/respondentky (%) – respondentky a respondenti kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů násilí – malý počet případů

Otázka D10. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v jednotlivých řádcích grafu (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů sexualizovaného násilí), CAPI + CASI.

Nastíněné situaci ohledně věku, kdy se lidé potýkali s nejzávažnějším incidentem sexualizovaného násilí, odpovídají i informace v následujícím grafu 6.15. Zde vidíme u žen největší celkový podíl incidentů prožitých ve věku 15–20 let (33 %) a 21–30 let (25 %) u žen. U mužů ve věku 21–30 let (53 %) a 31–40 let (40 %). Porovnání mezi skupinami ale opět není relevantní kvůli nízkému počtu respondentů a respondentek.

Graf 6.15 Věk, kdy se nejzávažnější incident stal (%)²⁰ – malý počet případů

Otázka D11. Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v grafu (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů sexualizovaného násilí), CAPI + CASI.

Průměrný věk, kdy došlo k nejzávažnějšímu incidentu sexualizovaného násilí, je 29 let, medián 26 let. Pro ženy i muže je průměrný věk, kdy došlo k nejzávažnějšímu incidentu sexuálního násilí, podobný a pohybuje se mezi 26 a 27 lety. Medián je podobný, u žen 26 let, u mužů 27 let.

Tabulka 6.16 Věk, kdy se nejzávažnější incident stal (průměry a mediány věku), podle pohlaví respondenta/respondentky – malý počet případů

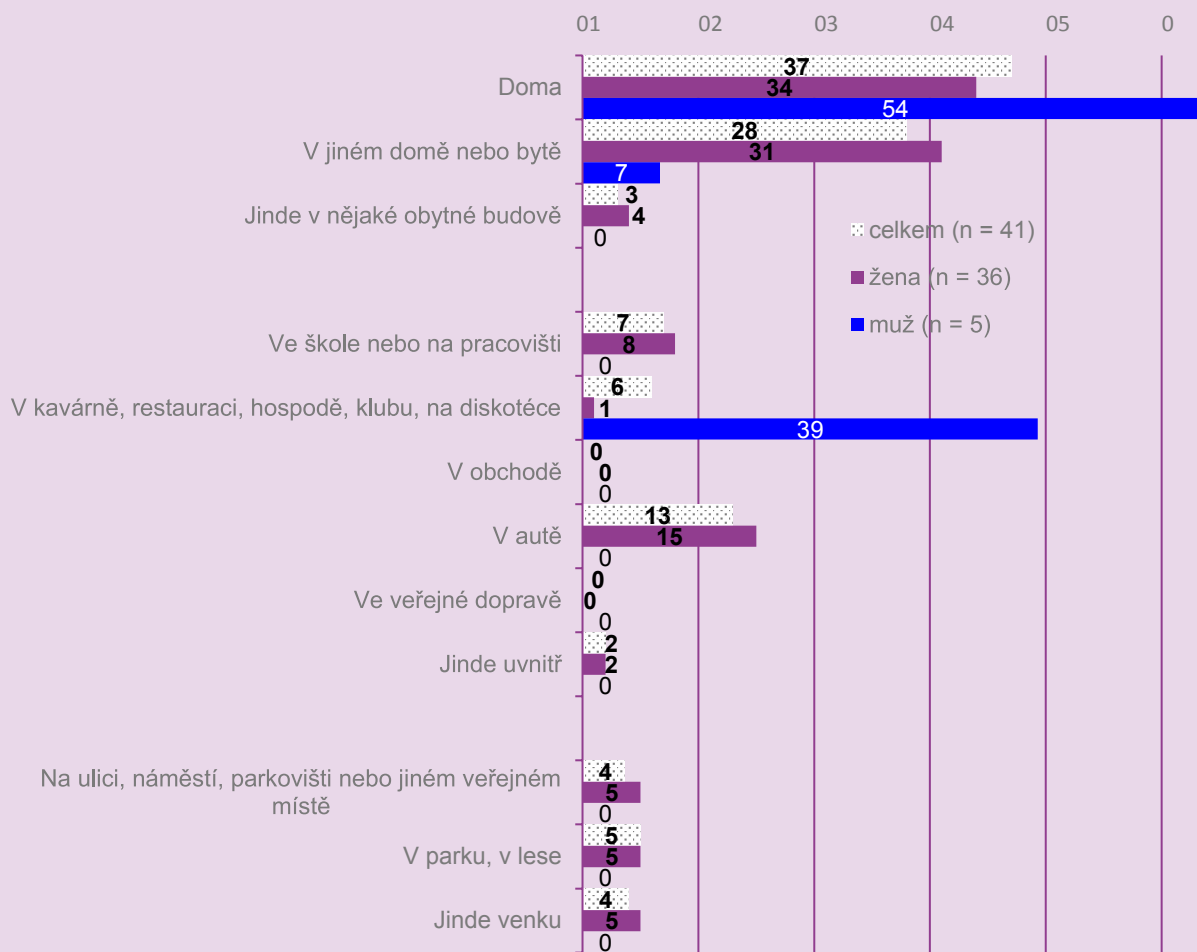
	Celkem (n = 38)	Žena (n = 33)	Muž (n = 5)
průměr	29,05	29,36	26,95
medián	26	26,02	27,02

K nejzávažnějšímu incidentu sexualizovaného násilí nejčastěji došlo celkově doma (37 %), v jiném domě nebo bytě (28 %) dále pak v autě (13 %), v necelé desetině případů také ve škole či na pracovišti (7 %), v menším podílu pak také v kavárně, restauraci, hospodě, klubu, na diskotéce (6 %) nebo v parku/v lese (5 %). Žádný z respondentů a respondentek nezažil sexuální násilí v obchodě ani ve veřejné dopravě, nikdo také neodmítl uvést místo, kde k násilí došlo.

²⁰ Znění otázky: „Kolik Vám bylo let v době, kdy se tento nejzávažnější incident stal? Pokud nevíte přesně, zkuste to aspoň odhadnout.“

Jelikož muži představují v tomto případě pouze pět případů, jejich odpovědi jsou rozloženy pouze mezi odpověď doma (54 %) a v kavárně, restauraci, hospodě, klubu, na diskotéce (39 %). Ženy uvedly jako nejčastější prostředí, kde se odehrála třetina nejzávažnějších incidentů sexualizovaného násilí, svůj domov (34 %). Druhým nejčastějším místem byl jiný byt či dům (31 %), šestina nejzávažnějších incidentů se ženám přihodila v autě (15 %), asi desetina žen se setkala se sexualizovaným násilím ve škole nebo na pracovišti (8 %), dále pak 5 % v parku/lese, na ulici, náměstí nebo jiném veřejném místě (5 %) nebo jinde venku (5 %). Další prostředí byla ženami uvedena v nižším podílu případů.

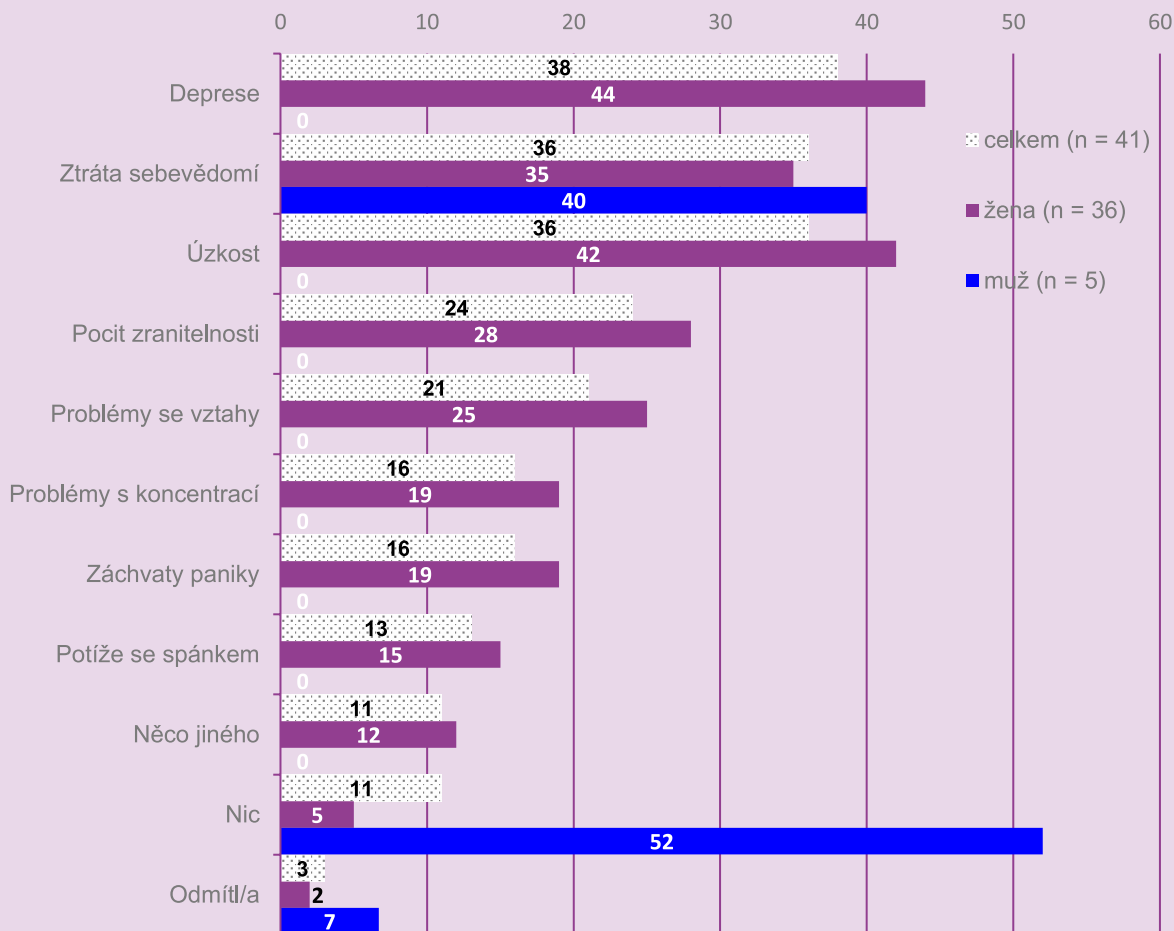
Graf 6.16 Místo, kde se nejzávažnější sexuální incident stal, podle pohlaví (%) – malý počet případů

Otázka D11a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedeno v grafu (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů sexualizovaného násilí), CAPI + CASI.

U mužů lze výsledky vzhledem k nízkému počtu případů opět brát jen jako velmi orientační – na tyto otázky jich odpovídalo jen pět. Dvě pětiny (40 %) z nich uvedly, že v důsledku prožitého sexualizovaného násilí trpěli ztrátou sebevědomí, pro asi polovinu (52 %) to žádné následky nemělo. Ze skupiny žen, kterých zde odpovídalo 36, ale neměla žádné následky jen dvacetina (5 %) respondentek. Přibližně čtyři pětiny se potýkaly s depresemi (44 %) a úzkostí (42 %), třetina se ztrátou sebevědomí (35 %), čtvrtina s pocitem zranitelnosti (28 %) a problémy se vztahy (25 %). Každá pátá žena pak měla problémy s koncentrací (19 %) či záchvaty paniky (19 %), 15 % rovněž potíže se spánkem.

Graf 6.17 Jaké psychické problémy se objevily v důsledku sexualizovaného násilí podle pohlaví (%) ²¹ – malý počet případů

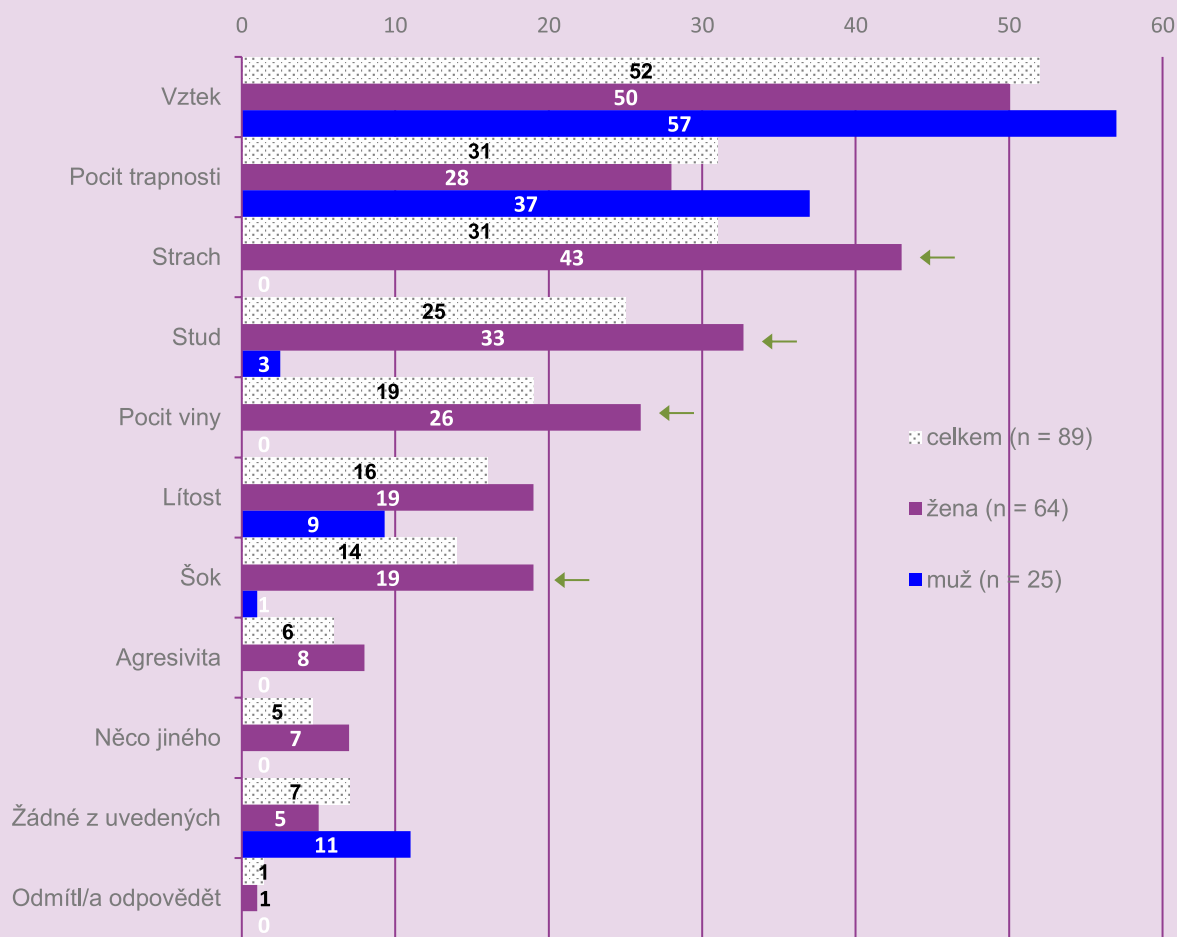

Otázka D11b. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v grafu (jen respondentky a respondenti, kteří dříve uvedli, že zažili vícero typů sexualizovaného násilí), CAPI + CASI. Seřazeno podle podílu uvedených odpovědí.

Ve výzkumu jsme se dále zajímali o to, jaké pocity se v důsledku sexualizovaného násilí u obětí objevily. Polovina respondentek zažívala v důsledku sexualizovaného násilí pocity vzteku (50 %), mezi muži to byly téměř tři pětiny (57 %). Pouze oběti ženy se potýkaly s pocitem strach (43 %), pocitem viny (26 %) a agresivitou (8 %). Ženy také významně častěji uváděly šok (19 % žen, 1 % mužů), stud (33 % žen, 3 % mužů) a lítost (29 % žen, 9 % mužů). Muži častěji než ženy zažívali pocit trapnosti (28 % žen, 37 % mužů), případně pro ně prožité zážitky neměly žádné následky (5 % žen, 11 % mužů). Podíl odmítnutí odpovědi byl pouze 1 %.

²¹ Znění otázky: „Trpěl/a jste v důsledku něčím z následujícího seznamu? Možnosti odpovědi: Depresi, Úzkostí, Záchvaty paniky, Ztrátou sebevědomí, Pocitem zranitelnosti, Potížemi se spánkem, Problémy s koncentrací, Problémy ve vztazích, Jiným, Ničím, Nevím, Odmítl/a odpovědět.“

Graf 6.18 Pocity, které se objevily v důsledku sexualizovaného násilí podle pohlaví (%) ²² – možnost vybrat více odpovědí

Otázka D15b. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v grafu (respondentky a respondenti, kteří zažili některý z typů sexualizovaného násilí), CAPI + CASI. Seřazeno podle celkového podílu uvedených odpovědí.

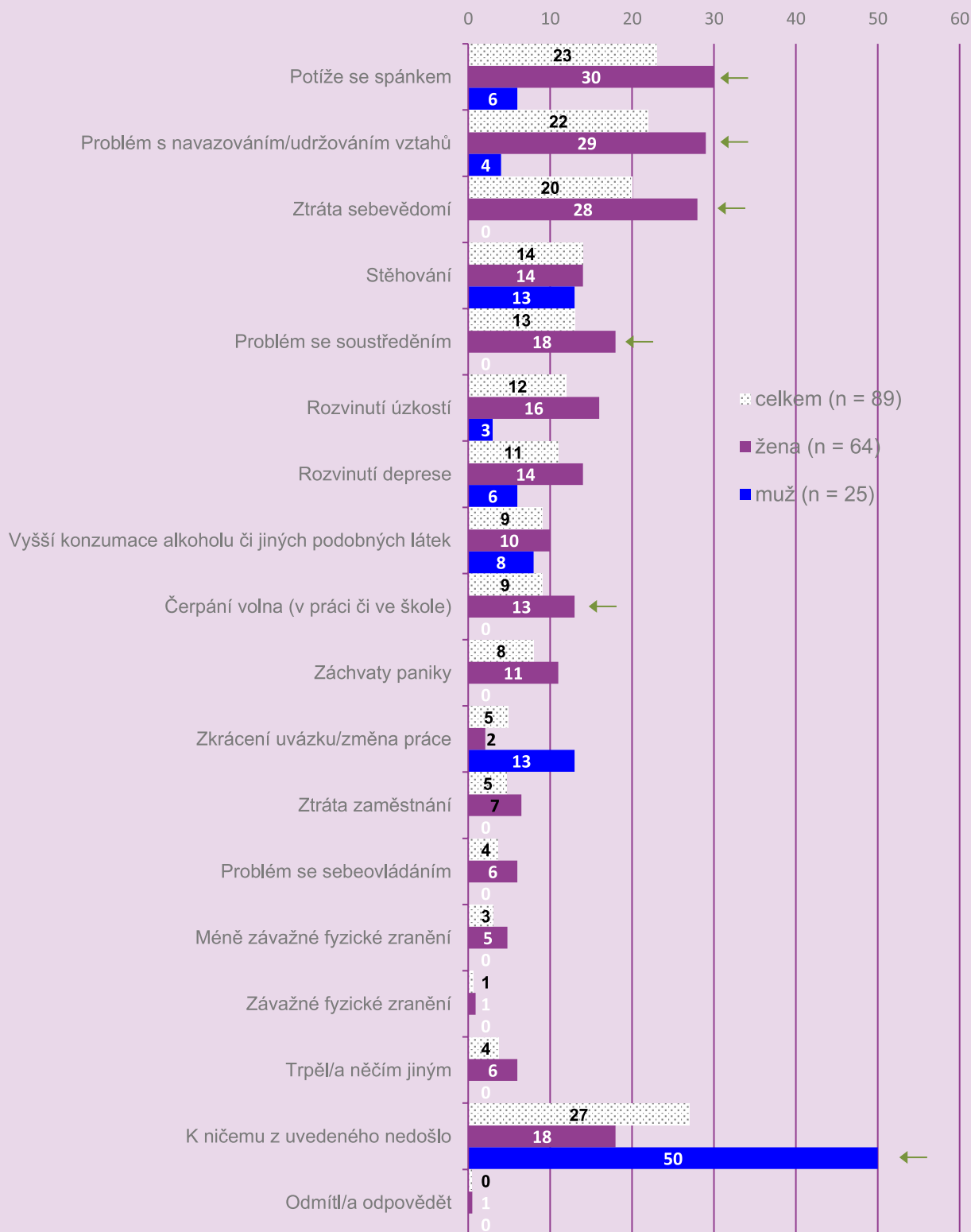
V návaznosti na prožité sexualizované násilí jsme položili otázku, zda dotčené respondenty a respondentky jejich zkušenosti vedly k chování či pocitům uvedeným v grafu. Nejčastější odpovědí bylo, že k žádnému dotazovanému chování nedocházelo (27 % z celku, 18 % žen, 50 % mužů).

Z konkrétního chování, kterým respondenti a respondentky reagovali na prožité sexualizované násilí, šlo u více než čtvrtiny žen o problémy se spánkem (30 % žen, 6 % mužů), problémy s navazováním či udržováním vztahů (29 % žen, 4 % mužů) a ztrátu sebevědomí (28 % žen, nikdo z mužů tuto odpověď neuvedl). Ženy častěji než muži také uvedly, že měly problémy se soustředěním (18 %), ve škole či práci čerpaly volno (13 %) a trpěly záchvaty paniky (11 %).

U dalších položek byly odpovědi mužů a žen podobné. Konkrétně nejméně desetina obětí reagovala na situaci přestěhování (14 % žen, 13 % mužů), rozvinuly se u nich úzkosti (16 % žen, 3 % mužů) nebo deprese (14 % žen, 6 % mužů), zvýšila se u nich konzumace alkoholu či podobných látek (10 % žen, 8 % mužů).

²² Znění otázky: „Když se zamyslíte nad tím, jak jste se v důsledku zažitých zkušeností cítil/a či cítíte v souvislosti s prožitým něco z následujícího (možno vybrat více odpovědí). Možnosti odpovědi: Vztek, Agresivitu, Šok, Strach, Stud, Pocit trapnosti, Pocit viny, Lítost, Něco jiného, Žádné z uvedených, Nevím, Odmítl/a odpovědět.“

Graf 6.19 Důsledky zkušenosti se sexualizovaným násilím podle pohlaví (%) ²³ – možnost vybrat více odpovědí

Otázka D16. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v grafu (respondentky a respondenti, kteří zažili některý z typů sexualizovaného násilí), CAPI + CASI. Seřazeno podle celkového podílu uvedených odpovědí.

²³ Znění otázky: „A vedly u vás prožité zkušenosti k něčemu z následujícího (možno vybrat více odpovědí). Možnosti odpovědi: Vzal/a jste si volno ze školy či z práce, Přišel/přišla jste o zaměstnání, Musel/a jste si zkrátit úvazek či změnit práci, Musel/a jste se přestěhovat, Měl/a jste závažné fyzické zranění, Měl/a jste méně závažné fyzické zranění, Rozvinutí deprese, Začal/a jste trpět úzkostmi, Začal/a jste mít problém se ovládat, Začal/a jste pro uvolnění více konzumovat alkohol či jiné podobné látky, Zažil/a jste záchvat paniky, Ztratil/a jste sebevědomí, Měl/a jste potíže se spánkem, Měl/a jste problémy se soustředit, Měla jste problémy navazovat a udržovat vztahy, Trpěl/a jste něčím jiným, K ničemu z výše uvedeného vaše zkušenosti nevedly, Nevím, Odmítl/a odpovědět.“

Tabulka 6.17 zobrazuje podíly odpovědí na otázku, komu se oběti svěřily s prožitým sexualizovaným násilím. Nejčastější odpovědí bylo, že se oběti nikomu nesvěřily. U otázky, zda se dotyční svěřili někomu z rodiny, odpovědělo 52 % z nich, že se nesvěřili nikomu z rodiny, 38 % se nesvěřilo kamarádovi/kamarádce, 72 % se nesvěřilo nikomu na pracovišti a 57 % se nesvěřilo „někomu jinému“.

Pokud se přece jen dotčení respondenti a respondentky svěřovali, pak šlo ve všech dotazovaných skupinách o svěřování se ženám, ať už v rodině (28 %), nebo mimo ni – svěřování se kamarádkám (41 %). V případě svěření se kamarádce/kamarádovi se nicméně asi desetina dotčených svěřila muži i ženě (11 %). Rozdíly mezi muži a ženami v tom, komu se se svou zkušeností svěřovali, je znázorněn níže v tabulce 6.18. Z tabulky vyplývá, že ženy se signifikantně častěji v porovnání s muži svěřovaly ženám v rodině (35 %) a také kamarádkám (50 %), případně někomu jinému, přičemž se jednalo o muže (13 %) i ženu (11 %).

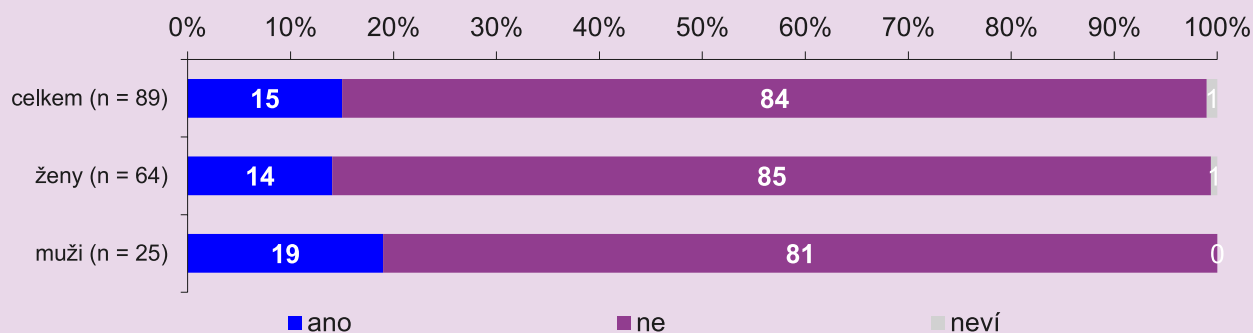
Tabulka 6.17 Komu se svěřil/a s prožitým sexualizovaným násilím (%)

Komu se svěřil/a s prožitým sexualizovaným násilím – celkem (n = 89)						
	muži	ženě	muži i ženě	nikomu	odmítl/a odpovědět	neví
Někomu z rodiny	6	28	5	52	2	6
Kamarádce/kamarádovi	5	41	11	38	2	4
Někomu na pracovišti	0	4	0	72	7	16
Někomu jinému	10	8	3	57	4	19
Komu se svěřil/a s prožitým sexualizovaným násilím – ženy (n = 64)						
	muži	ženě	muži i ženě	nikomu	odmítl/a odpovědět	neví
Někomu z rodiny	2	35	6	50	2	5
Kamarádce/kamarádovi	1	50	11	35	2	1
Někomu na pracovišti	0	6	0	77	7	10
Někomu jinému	13	11	3	57	2	14
Komu se svěřil/a s prožitým sexualizovaným násilím – muži (n = 25)						
	muži	ženě	muži i ženě	nikomu	odmítl/a odpovědět	neví
Někomu z rodiny	17	11	0	58	3	10
Kamarádce/kamarádovi	15	18	11	44	3	10
Někomu na pracovišti	0	0	0	60	6	34
Někomu jinému	0	0	3	57	6	34

Otázka D17. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v příslušných sloupcích tabulky (respondentky a respondenti, kteří zažili některý z typů sexualizovaného násilí), CAPI + CASI. Zelená pole značí signifikantně vyšší podíl oproti druhému pohlaví, modrá pole značí signifikantně nižší podíl oproti druhému pohlaví.

K oznámení incidentu sexualizovaného násilí na policii přistoupilo pouze 15 % respondentek a respondentů, kteří zažili některý z typů sexualizovaného násilí. Nebyly zde významné rozdíly mezi muži a ženami – k tomuto kroku přistoupilo 14 % žen a 19 % mužů.

Graf 6.20 Oznámení incidentu sexualizovaného násilí na policii²⁴ (%)

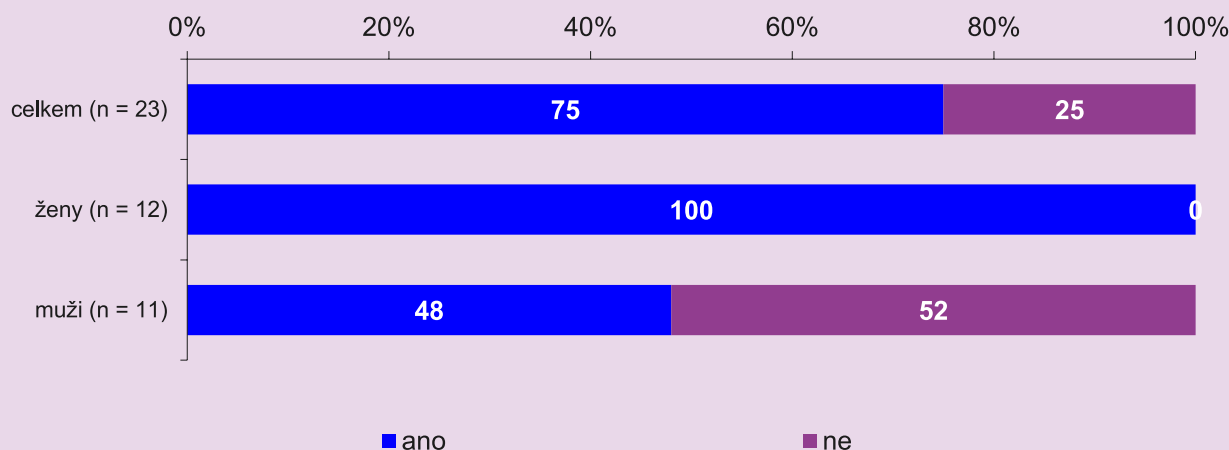

Otázka D18a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v rádcích grafu (respondentky a respondenti, kteří zažili některý z typů sexualizovaného násilí), CAPI + CASI.

Poslední položkou bloku věnovaného otázkám na sexualizované násilí byla otázka položená lidem, kteří zažili některý z incidentů sexualizovaného násilí a zároveň zvolili odpověď „nikomu“ ve všech případech dotazovaných v otázce D17, tedy nespověděli se nikomu z rodiny, přátel, na pracovišti ani jiné osobě.

Skutečnost, že se nikomu opravdu nespověděli, potvrdily tři čtvrtiny těchto respondentů a respondentek (76 %). U žen se jednalo o všechny, které v předchozí otázce D17 zvolily odpovědi „nikomu“ u všech položek. Muži potvrdili asi v polovině případů, že se opravdu nikomu nespověděli.

Graf 6.21 Nikdy se nikomu nespověděl/a s prožitím sexualizovaného násilí²⁵ (%) – malý počet případů

Otázka D18b. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022. – 2. 7. 2023, n respondentů/respondentek uvedena v grafu (respondentky a respondenti, kteří zažili některý z typů sexualizovaného násilí a zároveň neuvedli v otázce D17, že by se komukoli svěřili), CAPI + CASI.

²⁴ Znění otázky: „Oznámil/a jste to na policii? Možnosti odpovědi: Ano, Ne, Neví, Odmítl/a odpovědět.“

²⁵ Znění otázky: „Nikdy jste se nikomu nespověděl/a? Možnosti odpovědi: Ano, Ne, Neví, Odmítl/a odpovědět.“

7. Psychické násilí v partnerských vztazích

Shrnutí:

Zkušenost s psychickým násilím v rámci partnerských vztahů (současných i minulých) má téměř polovina českých občanů a občanek (49 %). Čtvrtina pak zažila nejméně čtyři různé formy.

Nejčastěji se Češi a Češky ve svých vztazích setkali s tím, že se jejich partner/ka hněval/a, když mluvili s jiným mužem / jinou ženou, podezíral/a je z nevěry, projevil/a snahu, aby se neseťkali s přáteli, nebo je ponižoval/a v soukromí. Každý z těchto projevů zažívala alespoň občas minimálně pětina lidí.

V míře prožívaného partnerského psychického násilí se ženy a muži významně neliší. Méně častými oběťmi některých projevů partnerského násilí jsou ženy ve věku 60 a více let, muži ve věku 18 až 34 let a dále ti, jejichž partner/ka nikdy nepije alkohol (resp. nikdy se neopije). Naopak riziko psychického násilí se zvyšuje ve vztahu s partnerem/partnerkou, který/ktará v minulosti napadl/a někoho mimo svou rodinu.

K psychickému násilí ze strany partnera/partnerky dochází nejčastěji v průběhu vztahu, méně často během rozchodu a po rozchodu. K prvnímu incidentu obvykle dochází v době, kdy spolu partneři žijí v jedné domácnosti. V nedávné době (v uplynulých 12 měsících) se s nějakou formou psychického násilí setkala necelá desetina českých občanů a občanek (7 %).

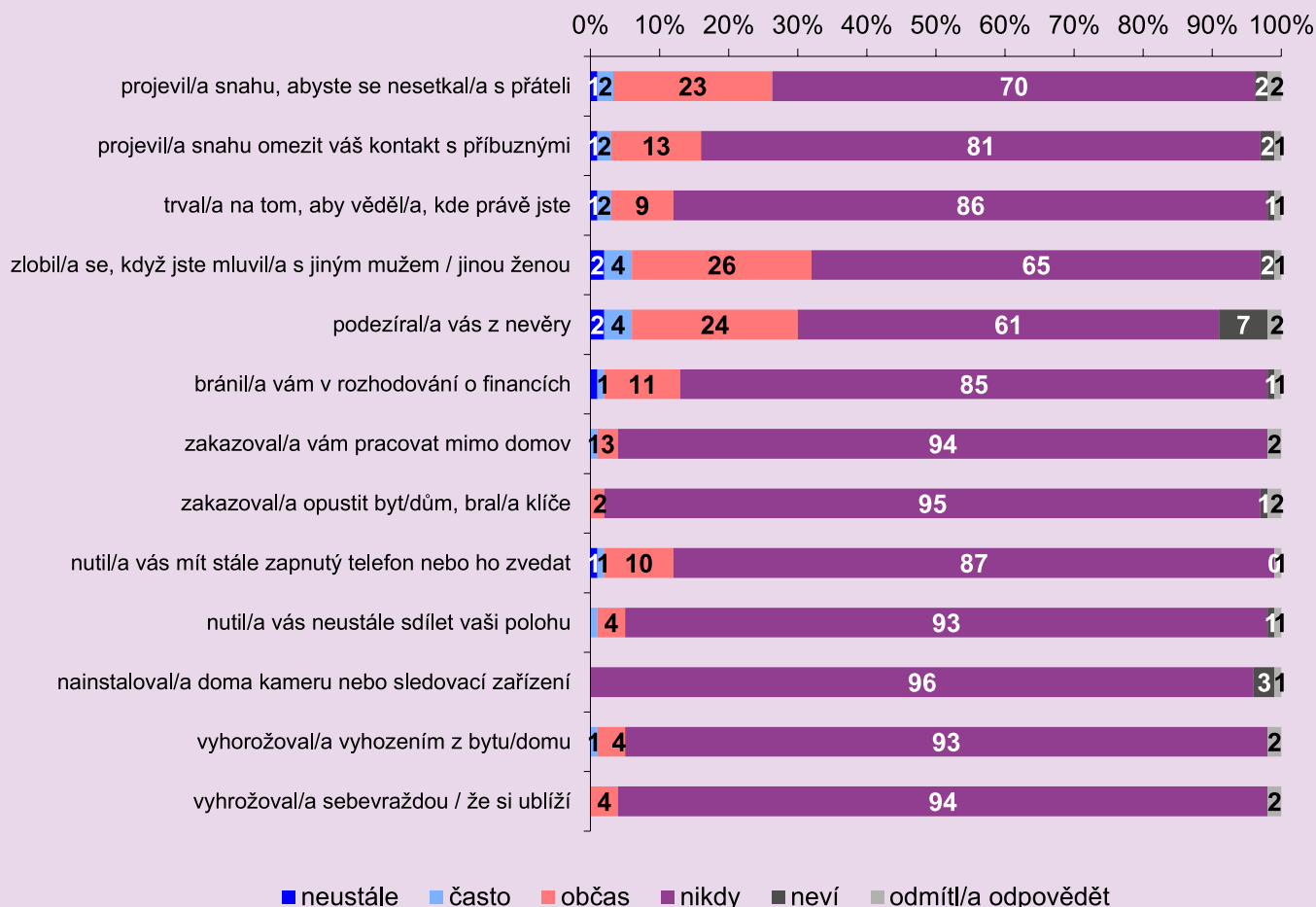
V další části výzkumu jsme se respondentů a respondentek dotazovali na jejich zkušenosti s minulými a/nebo současnými partnerskými vztahy. Konkrétně jsme zjišťovali, zda a jak často respondenti a respondentky ve svých vztazích zažívali některou z forem psychického násilí. Otázky v tomto bloku byly pokládány pouze těm, kteří dříve uvedli, že mají či někdy v minulosti měli partnera/partnerku (n = 1 663).

Výsledky ukázaly, že téměř polovina těch (49 %), kteří někdy měli partnerský vztah, má nějakou zkušenost s psychickým násilím ze strany svého partnera / své partnerky. Čtvrtina dotázaných pak zažila čtyři a více z celkem 23 zkoumaných projevů psychického násilí. Nejčastěji se lidé ve svých vztazích setkali s tím, že se jejich partner/ka alespoň občas zlobil/a, když mluvili s jiným mužem / jinou ženou (celkem má tuto zkušenost 32 % dotázaných), podezíral/a je z nevěry (30 %), projevil/a snahu, aby se neseťkali s přáteli (26 %) či je ponižoval/a v soukromí (24 %) nebo před ostatními lidmi (18 %). Pokud měli takovou zkušenost, obvykle ji dotazovaní zažívali občas. Za zmínku však stojí, že podezírání z nevěry a hněv ze strany partnera/partnerky, pokud mluvili s jiným mužem / jinou ženou, zažívala 4 % české veřejnosti často a 2 % dokonce neustále. Naopak nejméně uváděnou zkušeností v partnerských vztazích byly formy násilného chování či vyhrožování násilím. Konkrétně více jak devět desetin dotázaných se nikdy neseťkalo s tím, že by jim partner/ka vyhrožoval/a, že ublíží jejich dětem (98 % dotázaných uvedlo odpověď „nikdy“), někomu blízkému (98 %) či domácímu zvířeti (97 %), nebo že by dokonce násilí na dětech (98 %) či domácím zvířeti

(98 %) spáchal/a. Relativně méně časté jsou také některé projevy kontrolujícího chování, kdy většina uvedla, že jejich partner/ka nikdy nenainstaloval/a v domácnosti sledovací zařízení (96 %), nezakazoval/a jim opustit dům (95 %) nebo je nenutil/a neustále sdílet jejich polohu (93 %). Podrobnosti uvádí graf 7.1 a graf 7.2.

Graf 7.1 Zkušenosti s partnerskými vztahy - první část (%)²⁶

Stalo se vám někdy, že váš partner / vaše partnerka...

Otázka E01. Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 1 663 (respondentky a respondenti, kteří mají či někdy v minulosti měli partnera/partnerku), CAPI + CASI.

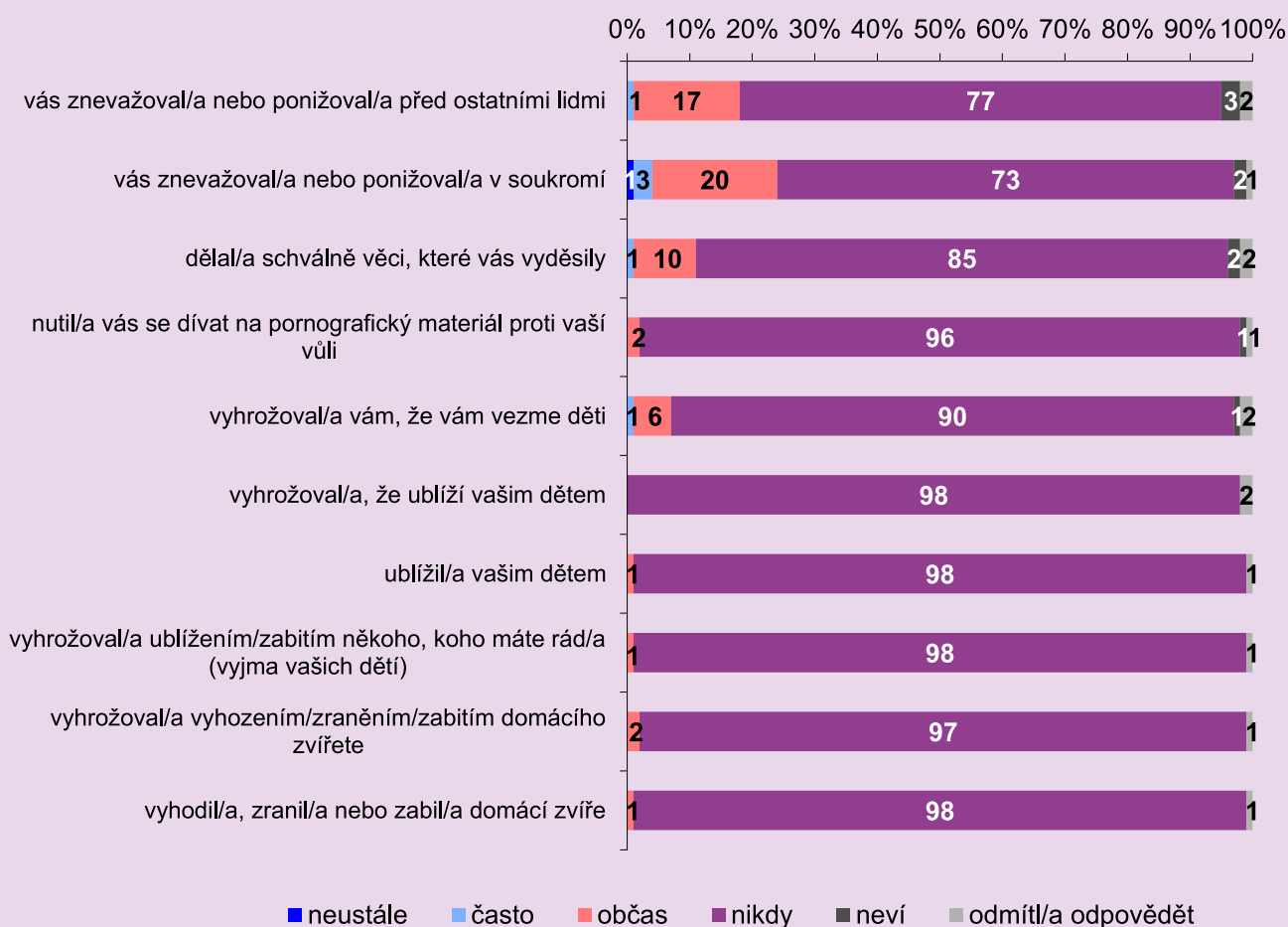
Z hlediska pohlaví nejsou, co se týče jednotlivých zkušeností s partnerským násilím, mezi ženami a muži významné rozdíly. Zaměříme-li se na rozdíly dle věku, pak u žen v nejstarší věkové kategorii (60+ let) pozorujeme nižší podíl výskytu psychického násilí ze strany partnera/partnerky v porovnání s mladšími respondentkami. Například 73 % žen ve věku 60 let a více uvedlo, že je partner/ka nikdy nepodezíral/a z nevěry (oproti 54 % žen ve věku 18 až 34 let a 65 % žen ve věku 35 až 59 let). 85 % takových respondentek nikdy nezažilo, že by je partner/ka ponižoval/a před ostatními lidmi (oproti 72 % žen ve

²⁶ Znění otázky: „Ve vztahu dvou lidí spolu obvykle lidé sdílejí dobré i špatné okamžiky. Následující otázky se budou týkat vašich vztahů, tedy minulých i současného. Jak často se vám ve vztazích stalo, že váš partner / vaše partnerka: a) Projevil/a snahu, abyste se nesetkal/a se svými přáteli? b) Projevil/a snahu omezit váš kontakt s původní rodinou nebo příbuznými? c) Trval/a na tom, aby věděl/a, kde právě jste, způsobem, který se vymyká běžným obavám? d) Zlobil/a se, když mluvíte s jiným mužem / jinou ženou? e) Podezíral/a vás, že jste nevěrný/nevěrná? f) Bránil/a vám v rozhodování o rodinných financích a v samostatném nakupování? g) Zakazoval/a vám pracovat mimo domov? h) Zakazoval/a vám opustit byt/dům, bral/a vám klíče od auta nebo vás zamykal/a? i) Nutil/a vás mít neustále zapnutý telefon a vždy mu hojí zvedat? j) Nutil/a vás s ním/s ní neustále sdílet vaši polohu? k) Nainstaloval/a u vás doma kameru nebo jiné sledovací zařízení? l) Vyhrožoval/a vám, že vás vyhodí z domu/bytu nebo Vás o dům/byt připraví? m) Vyhrožoval/a vám, že spáchá sebevraždu či si ublíží?“

věku 18 až 34 let a 77 % žen ve věku 35 až 59 let), a 79 % nezažilo ponižování od partnera/partnerky v soukromí (oproti 66 % žen ve věku 18 až 34 let a 70 % žen ve věku 35 až 59 let). Naopak statisticky významně častěji některé projevy psychického násilí zažívaly ženy v nejmladší věkové kategorii oproti oběma starším věkovým skupinám, když byly častěji vystaveny hněvu partnera/partnerky, pokud mluvily s jiným mužem / jinou ženou, snaže partnera/partnerky, aby se neseťkaly se svými přáteli či příbuznými, nebo byly nuceny mít neustále zapnutý telefon a vždy ho partnerovi/partnerce zvednout. Opačnou situaci pozorujeme u mužů, kdy v menší míře zažívá některé formy partnerského násilí (podezřívání z nevěry, ponižování na veřejnosti, nemožnost rozhodovat o rodinných financích, vyhrožování odebráním dětí) nejmladší věková kategorie (18 až 34 let). Například zkušenost s tím, kdy jim partner/ka bránil/a v rozhodování o rodinných financích a v samostatném nakupování, nemá 92 % mužů v nejmladší věkové kategorii, 85 % mužů ve střední věkové kategorii (35 až 59 let) a 82 % mužů v nejstarší věkové kategorii (60 a více let). 67 % mužů ve věku 18 až 34 let nebylo svým partnerem / svou partnerkou nikdy podezříváno z nevěry, zatímco tuto situaci nezažilo 54 % mužů ve věku 35 až 59 let a 57 % mužů ve věku 60 a více let.

Graf 7.2 Zkušenosti s partnerskými vztahy – druhá část (%)²⁷

Stalo se vám někdy, že váš partner / vaše partnerka...

Poznámka: Otázky, které se dotazují na děti, byly pokládány pouze respondentkám a respondentům, kteří uvedli, že mají vlastní/nevlastní děti (n = 1 252).

Otázka E02. Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 1 663 (respondentky a respondenti, kteří mají či někdy v minulosti měli partnera/partnerku), CAPI + CASI.

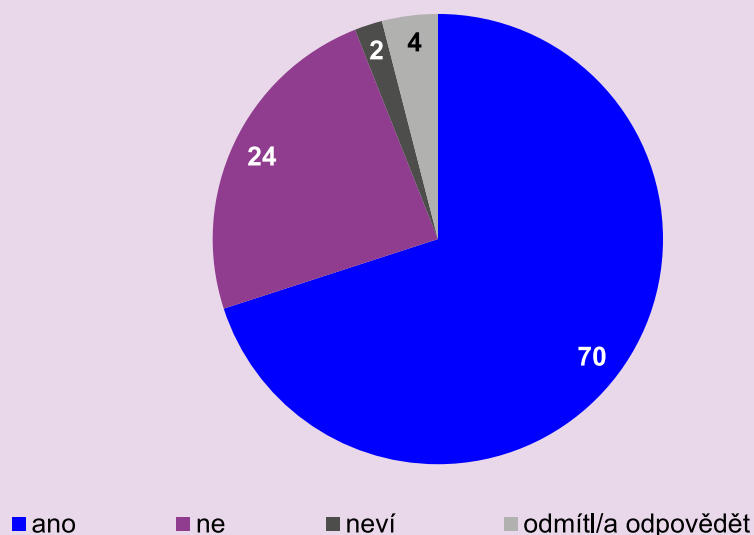
27 Znění otázky: „Jak často byste podle této karty řekl/a, že váš partner / vaše partnerka: a) Vás znevažoval/a nebo ponižoval/a před ostatními lidmi? b) Vás znevažoval/a nebo ponižoval/a v soukromí? c) Dělal/a schválně věci, které vás vyděsily nebo zastrašily, například křičel/a nebo něčím mlátil/a či něco rozbíjel/a? d) Nutil/a vás dívat se na pornografický materiál proti vaší vůli? e) Vyhrožoval/a vám, že vám vezme děti? f) Vyhrožoval/a, že ublíží vašim dětem? g) Ublížil/a vašim dětem? i) Vyhrožoval/a, že ublíží nebo zabije někoho (jiného), koho máte rád/a? j) Vyhrožoval/a, že vyhodí, zraní nebo zabije domácí zvíře, ke kterému jste Vy nebo někdo z rodiny měl vztah? k) Vyhodil/a, zranil/a nebo zabil/a domácí zvíře, ke kterému jste Vy nebo někdo z rodiny měl/a vztah?“

Co se týče vzdělání, pak platí, že spolu s klesajícím stupněm dosaženého vzdělání se zvyšuje podíl žen, u nichž partner/ka nikdy neprojevil/a snahu, aby se neseťkaly se svými přáteli, nezlobil/a se, když mluvily s osobou opačného pohlaví, nepodezíral/a je z nevěry nebo je nikdy nenutil/a mít neustále zapnutý telefon a vždy být na příjmu. Oběťmi těchto projevů násilí byly nejméně často ženy se základním vzděláním a vyučené bez maturity. Naopak vysokoškolsky vzdělané ženy se oproti ženám s nižším stupněm vzdělání méně často setkaly s tím, že by jim jejich partner/ka vyhrožoval/a, že jim vezme děti. Muži s nejnižším stupněm vzdělání (ZŠ + vyučen bez maturity) méně často zažívali hněv partnera/partnerky, když hovořili s jiným mužem / jinou ženou, ale oproti mužům s vyšším vzděláním měli naopak častější zkušenost s tím, že je partner/ka ponižoval/a před ostatními lidmi, dělal/a zastrašující věci (např. křik, rozbíjení věcí) nebo jim vyhrožoval/a vystěhováním.

V rámci výzkumného šetření jsme také zjišťovali sociodemografické znaky a další charakteristiky partnera/partnerky, který/ktará byl/a pachatelem/pachatelkou psychického násilí. Z analýzy vyplývá, že věk ani vzdělání partnera/partnerky nemá na míru většiny zkoumaných projevů psychického násilí výrazný vliv. Pouze u konkrétních forem, jako je snaha omezit kontakt s přáteli nebo rodinou, nutnost mít neustále zapnutý telefon, instalace sledovacího zařízení v domácnosti, ponižování v soukromí nebo ponižování na veřejnosti, jsou pachateli/pachatelkami méně často partneri/partnerky ve věku 60 a více let. Oproti partnerům/partnerkám mladším 60 let ovšem častěji brání svému protějšku v rozhodování o rodinných financích a v samostatném nakupování. Z hlediska vzdělání partnera/partnerky, existují statisticky významné rozdíly pouze u vysokoškolsky vzdělaných, kteří častěji omezují u svého protějšku kontakt s původní rodinou a příbuznými a zlobí se, když mluví s jiným mužem / jinou ženou, a dále u partnerů či partnerek s nejnižším stupněm vzdělání (ZŠ a vyučen/a bez maturity), kteří pak častěji svůj protějšek ponižují před ostatními lidmi nebo dělají schválně věci, jež ho zastrašují. Riziko psychického násilí se dále zvyšuje u těch, jejichž partner/ka v minulosti fyzicky napadl/a někoho mimo rodinu. Naopak míra psychického násilí (u většiny zkoumaných projevů) klesá u respondentek a respondentů, kteří uvedli, že jejich partner/ka nikdy nepije alkohol, respektive se nikdy neopije.

Respondentek a respondentů, kteří v minulosti zažili nějakou formu partnerského násilí (n = 815), jsme se dále ptali, zda žili společně se svým partnerem / svou partnerkou, když došlo k prvnímu incidentu (viz graf 7.3), zda se incident/ incidenty odehrávaly v průběhu vztahu, v době rozchodu a/nebo po rozchodu (viz graf 7.4), a také na dobu, kdy došlo k poslednímu incidentu (viz graf 7.5).

Graf 7.3 Společné soužití s partnerem/partnerkou v době prvního incidentu (%)²⁸

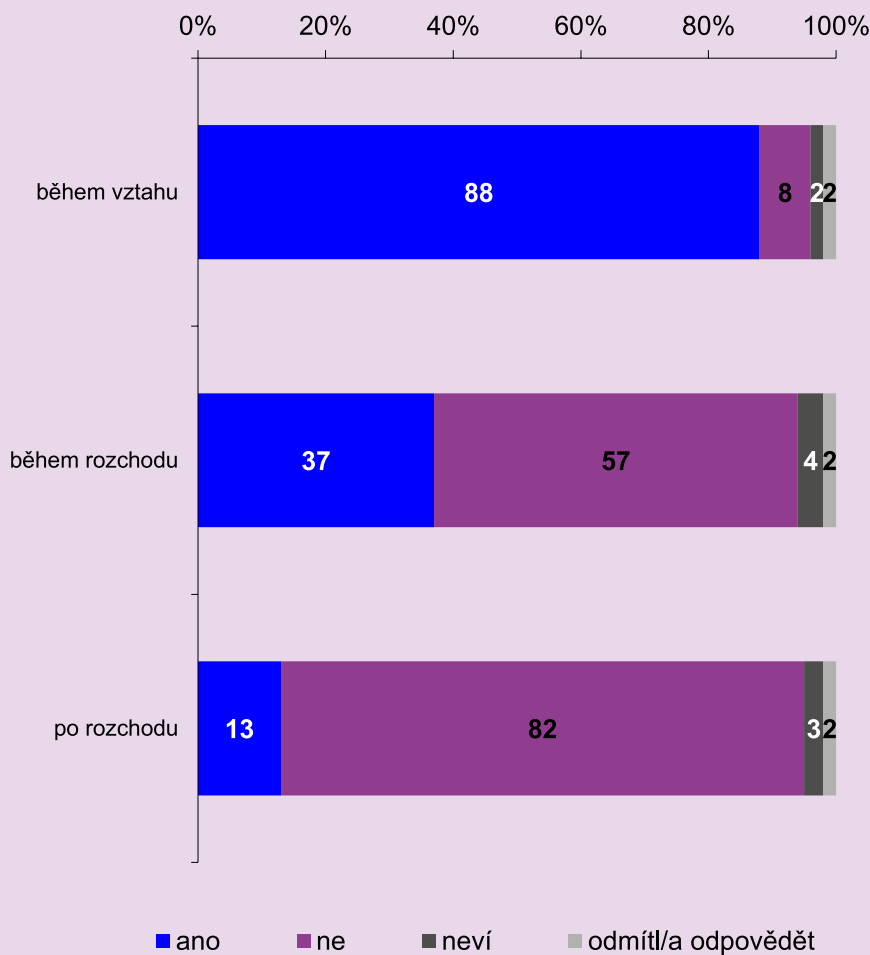

Otázka E05b. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 815 (respondentky a respondenti, kteří uvedli, že zažili v minulosti nějakou formu násilí od bývalého či současného partnera / bývalé či současné partnerky), CAPI + CASI.

Výsledky ukázaly, že sedm desetin obětí partnerského násilí v době prvního incidentu žilo se svým partnerem / svou partnerkou ve společné domácnosti. Pokud se však zaměříme specificky na nejmladší věkovou kategorii (18 až 34 let), pak v době prvního incidentu žila s partnerem/partnerkou pouze polovina dotázaných (51 %), 42 % s partnerem/partnerkou naopak nežilo (oproti 21 % dotázaných ve věku 35 až 59 let a 13 % dotázaných ve věku 60 let a výše). Také to byly častěji osoby s nejnižším stupněm vzdělání, které zažily svůj první incident, zatímco bydlely se svým partnerem / svou partnerkou (81 % osob se ZŠ a vyučením bez maturity, 65 % osob se SŠ s maturitou a 65 % osob s VOŠ/VŠ). Dotazovaní pak většinou zažívali psychické násilí během vztahu (88 %), méně často pak během rozchodu (37 %) a po rozchodu (13 %), jak uvádí graf 7.4.

²⁸ Znění otázky: „Žil/a jste společně se svým partnerem / svou partnerkou, když došlo k prvnímu incidentu?“

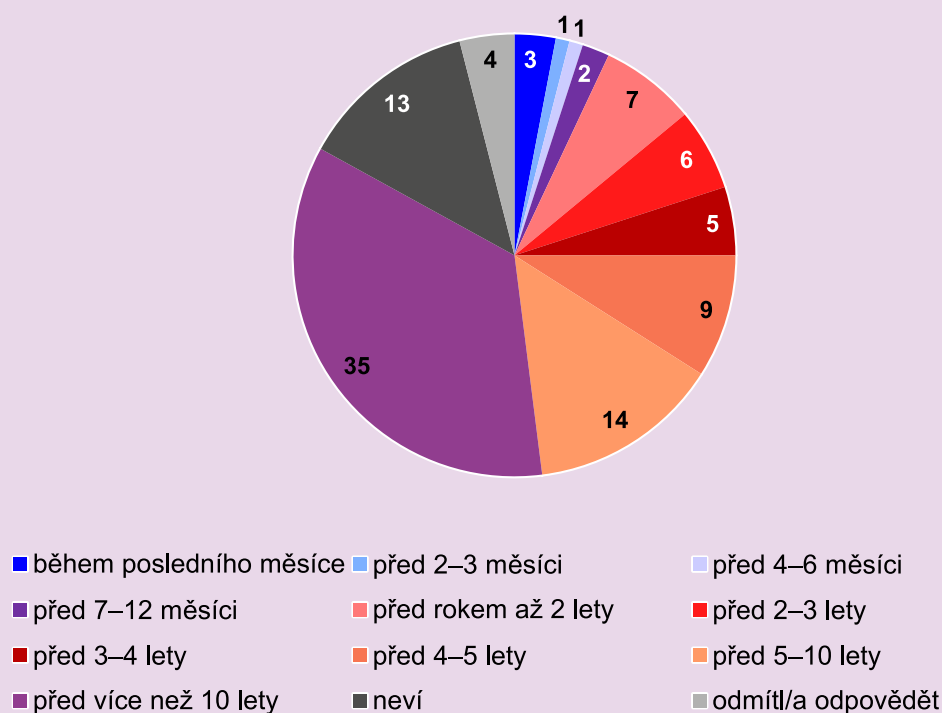
Graf 7.4 Doba, kdy došlo k tomuto incidentu / těmto incidentům (%)

Otázka G09. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 815 (respondentky a respondenti, kteří uvedli, že zažili v minulosti nějakou formu násilí od bývalého či současného partnera / bývalé či současné partnerky), CAPI + CASI.

Poslední incident, kde byl/a pachatelem/pachatelkou současný či bývalý partner / současná či bývalá partnerka, zažili lidé nejčastěji v období před několika lety, kdy více jak třetina dotázaných (35 %) uvedla, že k poslednímu incidentu došlo před více než deseti lety a dalších 23 % jej zažilo před čtyřmi až deseti lety. Naopak v relativně nedávné době, konkrétně v období posledních dvou let, bylo obětí psychického partnerského násilí 14 % české veřejnosti, z toho 7 % v uplynulých 12 měsících a 3 % během posledního měsíce (podrobněji viz graf 7.5). Těmi, kteří se setkali s nějakou formou partnerského násilí v posledním měsíci, jsou přitom zejména lidé se základním vzděláním a vyučením bez maturity – tvoří 86% podíl těchto lidí. V uplynulých 24 měsících se pak častěji s násilím ze strany partnera/partnerky setkali respondenti a respondentky ve věku od 18 do 34 let než ti starší.

Graf 7.5 Doba, kdy došlo k poslednímu incidentu (%)

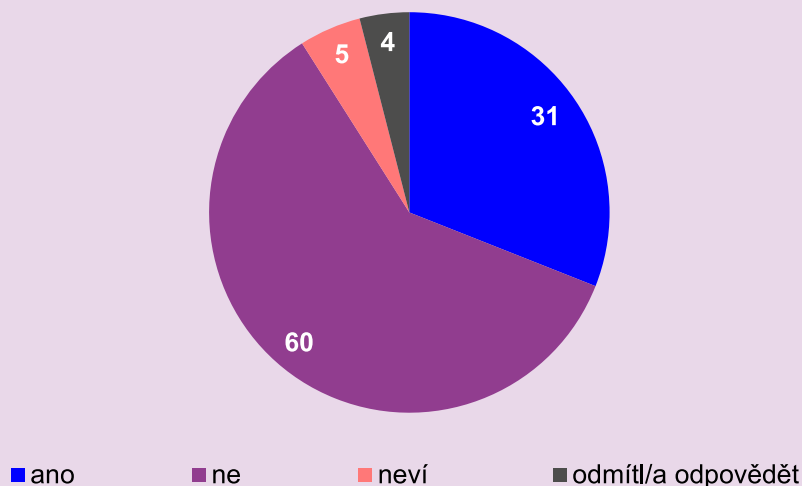

Otázka E05c. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 815 (respondentky a respondenti, kteří uvedli, že zažili v minulosti nějakou formu násilí od bývalého/současného partnera/partnerky), CAPI + CASI.

V závěrečné části tohoto bloku otázek jsme se následně zaměřili na zkušenosti žen s partnerským násilím v době těhotenství. Tuto otázku zodpovídaly pouze respondentky, které uvedly, že zažily v minulosti nějakou formu násilí od bývalého či současného partnera / bývalé či současné partnerky, a zároveň byly během tohoto vztahu těhotné (n = 279). Jak ukazuje graf 7.6, třetina respondentek (31 %) zažila některou z výše zmíněných forem psychického násilí ve vztahu se současným či bývalým partnerem / současnou či bývalou partnerkou, zatímco byla těhotná. 60 % dotazovaných respondentek naopak takovou zkušenost nemá. Podíl respondentek, které byly obětí psychického násilí v době těhotenství, je pak podobný napříč všemi věkovými kategoriemi i vzdělanostními skupinami s výjimkou středoškolsky vzdělaných žen s maturitou, které významně častěji uváděly, že žádnou z uvedených forem násilí v době těhotenství nezažily.

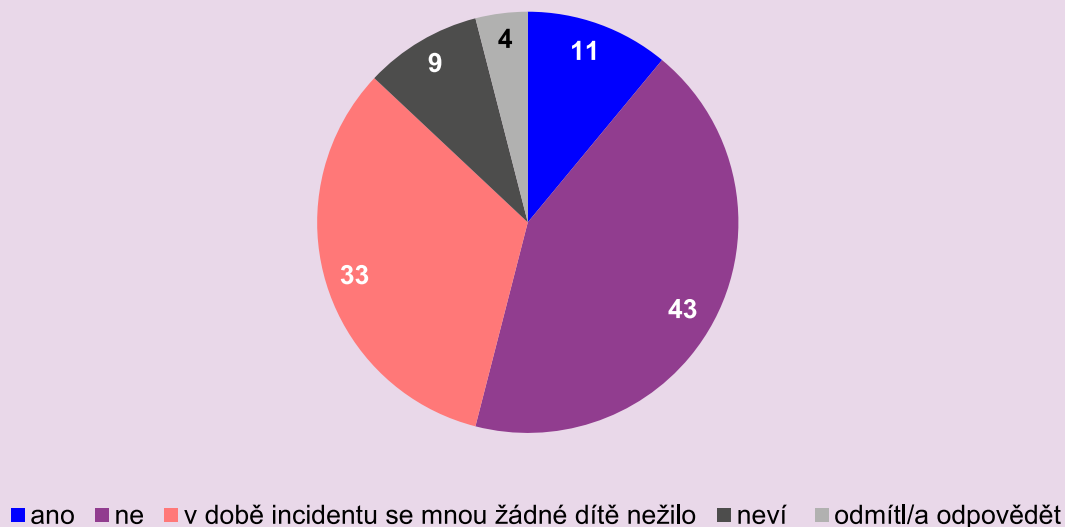
Respondentky, které byly obětí partnerského násilí, a zároveň mají vlastní/nevlastní děti (n = 595), byly na závěr tázány na to, zda jejich děti věděly o násilných činech partnera/partnerky. Z grafu 7.7 je patrné, že o násilí partnera/partnerky věděly děti v desetině případů (11 %), ve 43 % případů o nich nevěděly, 9 % dotázaných žen si nebylo jistých. Třetina respondentek (33 %) v době incidentu s žádným dítětem nežila.

Graf 7.6 Zkušenosti s partnerským násilím (např. zamezení kontaktu, vyhrožování, kontrola atd.) v době těhotenství (%)²⁹

Otázka E07a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 279 (respondentky, které uvedly, že byly někdy během vztahu se svým současným či bývalým partnerem / svou současnou či bývalou partnerkou těhotné), CAPI + CASI.

Graf 7.7 Povědomí dětí o násilných činech partnera (%)³⁰

Otázka E08. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n=595 (respondentky, které uvedly, že zažily v minulosti nějakou formu násilí od bývalého či současného partnera / bývalé či současné partnerky a mají děti), CAPI + CASI.

29 Znění otázky: „Stala se nějaká věc z této karty, když jste byla těhotná? Nepotřebujeme vědět, co se konkrétně stalo, pouze zda se něco z toho stalo. Projevil/a snahu, abyste se nesetkal/a se svými přáteli? Projevil/a snahu omezit váš kontakt s původní rodinou nebo příbuznými?, Trval/a na tom, aby věděl/a, kde právě jste, způsobem, který se vymyká běžným obavám? Zlobil/a se, když mluvíte s jiným mužem / jinou ženou?, Podezíral/a vás, že jste nevěrná? Bránil/a vám v rozhodování o rodinných financích a v samostatném nakupování? Zakazoval/a vám pracovat mimo domov? Zakazoval/a vám opustit byt/dům, bral/a vám klíče od auta nebo vás zamykal/a? Nutil/a vás mít neustále zapnutý telefon a vždy mu ho/ji zvedat? Nutil/a vás s ním/s ní neustále sdílet vaši polohu? Nainstaloval/a u vás doma kameru nebo jiné sledovací zařízení? Vyhrožoval/a vám, že vás vyhodí z domu/bytu nebo Vás o dům/byt připraví? Vyhrožoval/a vám, že spáchá sebevraždu či si ublíží? Vás znevažoval/a nebo ponižoval/a před ostatními lidmi? Vás znevažoval/a nebo ponižoval/a v soukromí? Dělal/a schválně věci, které vás vyděsily nebo zastrášily, například křičel/a nebo něčím mlátil/a či něco rozbíjel/a? Nutil/a vás dívat se na pornografický materiál proti vaší vůli? Vyhrožoval/a vám, že vám vezme děti? Vyhrožoval/a, že ublíží vašim dětem? Ublížil/a vašim dětem? Vyhrožoval/a, že ublíží nebo zabije někoho jiného, koho máte rád/a? Vyhrožoval/a, že ublíží nebo zabije někoho, koho máte rád/a? Vyhrožoval/a, že vyhodí, zraní nebo zabije domácí zvíře, ke kterému jste Vy nebo někdo z rodiny měl/a vztah? Vyhodil/a, zranil/a nebo zabil/a domácí zvíře, ke kterému jste Vy nebo někdo z rodiny měl/a vztah?“

30 Znění otázky: „Věděly děti, se kterými jste žila, o násilných činech tohoto partnera / této partnerky?“

8 . Opakované incidenty

Shrnutí:

S incidenty, kde se nějaká osoba chovala opakovaně urážlivě nebo výhružně (stalking), se setkalo od svých 15 let do současnosti 17 % lidí a v průběhu posledních dvou let 3 %.³¹

Téměř desetina (8 %) lidí čelila opakovanému přijímání urážlivých či výhružných zpráv nebo urážlivým či výhružným telefonátům. Přibližně dvacetina lidí se setkala s tím, že byli jednou osobou opakovaně sledováni (6 %) nebo na ně někdo bezdůvodně čekal v místě jejich bydliště, pracoviště či před školou (5 %).

Lidé se setkávají s různými formami stalkingu v podobné míře bez ohledu na pohlaví, vzdělání a věk. Výjimkou jsou muži ve střední věkové kategorii (35–59 let), kteří mají méně často zkušenost s tím, že by jim někdo posílal urážlivé či výhružné dopisy nebo by sdílel jejich intimní fotky na internetu. Muži s nejnižším dosaženým stupněm vzdělání (ZŠ a vyučen bez maturity) se pak méně často setkávali s tím, že by o nich někdo urážlivě hovořil na internetu.

Pachateli stalkingu jsou nejčastěji bývalí partneři a bývalé partnerky. Z hlediska pohlaví jsou pachateli častěji muži. Ženy i muži se pak často stalkingu dopouštějí na osobách opačného pohlaví, a to zejména, jedná-li se o situace, jako je posílání výhružných zpráv, výhružné telefonáty, úmyslné sledování nebo bezdůvodné postávání v místech, kde se oběť zdržuje.

U čtvrtiny lidí (27 %), kteří byli obětí více forem stalkingu, trval nejzávažnější incident déle než jeden rok. U 6 % pak nejzávažnější incident v současnosti stále probíhá.

Oběti stalkingu v důsledku opakovaných incidentů nejčastěji zažívají vztek, strach, trapnost či lítost. Více jak čtvrtina obětí se s incidenty vypořádává tak, že konfrontuje pachatele či pachatelku s jejich činy (31 %) nebo o případu mluví se svými přáteli či příbuznými (27 %). Pětina obětí se musela přestěhovat nebo změnit své telefonní číslo či e-mailovou adresu. Pouze 3 % kontaktovala některou z organizací pro podporu obětí.

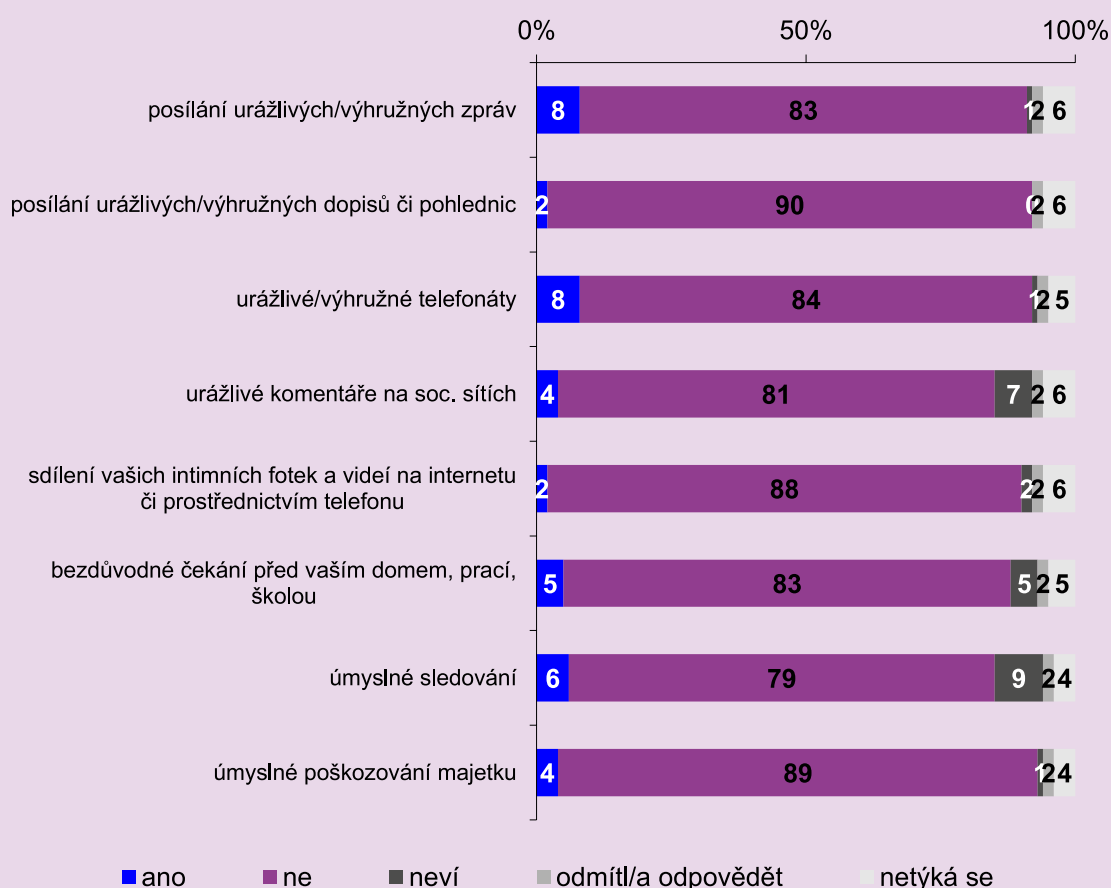
³¹ Výsledky v tomto bloku vztahujeme k Čechům a Češkám, kteří jsou nebo někdy v minulosti byli v manželství/registrovaném partnerství nebo kteří žijí či v minulosti žili s nějakým partnerem / nějakou partnerkou.

Následující kapitola prezentuje zjištění, která se týkají zkušeností české veřejnosti se stalkingem (sérií opakovaných incidentů). V dotazníkovém šetření byl stalking prezentován jako situace, kdy se nějaká osoba chovala k dotazovaným opakovaně urážlivě nebo výhružně. Konkrétně jsme se zaměřili na míru výskytu stalkingu v českém prostředí (ve dvou referenčních obdobích – od 15 let věku respondenta a v posledních 12 měsících) a na další aspekty včetně toho, jakých forem v České republice stalking nabývá, kdo bývá častým pachatelem / častou pachatelkou, jaký má stalking na oběti dopad a jaká opatření lidé případně přijímají. Otázky v tomto bloku byly pokládány pouze těm, kteří uvedli, že v současnosti žijí či v minulosti žili s nějakým partnerem / nějakou partnerkou a/nebo jsou či byli v manželství/registrovaném partnerství (n = 1 016).

Se stalkingem se od 15 let věku do současnosti setkaly téměř dvě desetiny dotazovaných (17 %), konkrétně 18 % žen a 16 % mužů.³² Jak je patrné z grafu 8.1, nejčastějším typem stalkingu, který respondenti a respondentky zažívali/zažívají od svých 15 let, je opakované přijímání urážlivých či výhružných zpráv (setkalo se s ním 8 % dotazovaných) nebo urážlivých či výhružných telefonátů (8 %) od stejné osoby.

Graf 8.1 Zkušenosti s opakovanými incidenty od věku 15 let do současnosti (%)³³

Dělala vám jedna a ta samá osoba opakovaně...

Otázka H01a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 1 016 (respondentky a respondenti, kteří uvedli, že v současnosti žijí či v minulosti žili s nějakým partnerem / nějakou partnerkou a/nebo jsou či byli v manželství/registrovaném partnerství), CAPI + CASI.

³² Z podsouboru respondentek a respondentů, kteří v současnosti žijí či v minulosti žili s nějakým partnerem / nějakou partnerkou a/nebo jsou či byli v manželství/registrovaném partnerství (n = 1016).

³³ Znění otázky: „Mohli/a jste být někdy v situaci, kdy se k vám nějaká osoba chovala opakovaně urážlivě nebo výhružně. Při zodpovídání následujících otázek prosím myslte nejen na své současné i minulé partnery/partnerky, ale také na ostatní lidi. Dělala vám jedna a ta samá osoba od vašich 15 let až do dneška opakovaně něco z následujícího seznamu. OZNAČTE VŠE, CO SE DĚLO POUZE OPAKOVANĚ OD JEDNÉ A TÉ SAMÉ OSOBY: a) Posílal/a vám e-maily, textové zprávy (SMS) nebo zprávy na sociálních sítích, které byly urážlivé nebo výhružné? b) Posílal/a vám dopisy nebo pohlednice, které byly urážlivé nebo výhružné? c) Telefonoval/a vám urážlivě nebo výhružně, případně bez jediného slova? d) Umístil/a o vás na internet urážlivé komentáře? e) Sdílel/a intimní fotky nebo videa vaší osoby na internetu nebo pomocí mobilního telefonu? f) Bezdůvodně postával/a nebo čekal/a před vaším domem, prací nebo školou? g) Úmyslně vás sledoval/a? h) Úmyslně zasahoval/a do vašeho majetku nebo ho poškodil/a?“

Respondenti a respondentky dále uváděli, že byli jedním pachatelem / jednou pachatelkou opakovaně sledováni (6 %) nebo že na ně někdo bezdůvodně čekal před domem, prací či školou (5 %). 4 % respondentů a respondentek se pak se setkala se stalkingem v podobě přijímání urážlivých komentářů na sociálních sítích nebo s úmyslným poškozováním majetku. 2 % pak čelila opakovanému přijímání urážlivých/výhružných dopisů či pohlednic nebo neoprávněnému sdílení svých intimních fotek a videí na internetu či prostřednictvím telefonu. Pokud dotázaní některou ze zmíněných situací zažili, pak k ní většinou docházelo opakovaně (nejčastěji dva- až pětkrát), detaily uvádí tabulka 8.1.

Zkušenosti se stalkingem od 15 let věku se významně neliší mezi ženami a muži, totéž platí také pro jednotlivé vzdělanostní i věkové kategorie, kde výjimku tvoří pouze muži ve věku 35 až 59 let, kteří častěji uváděli, že nikdy opakovaně nedostávali výhružné či urážlivé dopisy (95 %; oproti 80 % mužům ve věku 18 až 34 let a 84 % mužů ve věku 60 a více let) a jejich intimní fotky a videa nebyly bez jejich souhlasu nikde sdíleny (94 %; oproti 79 % mužům ve věku 18 až 34 let a 83 % mužů ve věku 60 a více let). Muži s nejnižším dosaženým stupněm vzdělání se pak méně často setkávali s tím, že by o nich někdo urážlivě hovořil na internetu – tuto situaci nezažilo 87 % mužů se ZŠ a vyučením bez maturity, 72 % mužů se středoškolským vzděláním s maturitou a 80 % mužů s vysokoškolským vzděláním a VOŠ.

Tabulka 8.1 Zkušenost s opakovanými incidenty – kolikrát se incident stal

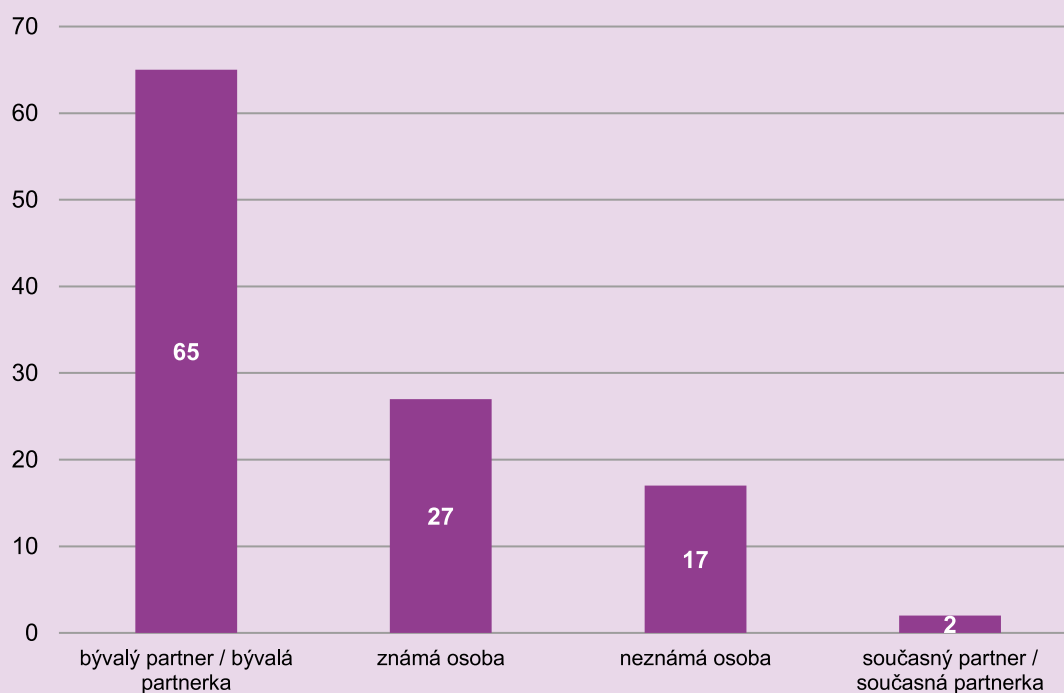
	<i>n</i> (počet; respondentky a respondenti, kteří tento typ incidentu zažili)	6krát a vícekrát (%)	2–5krát (%)	jen jednou (%)	neví (%)	odmítl/a odpovědět (%)
posílání urážlivých/výhružných zpráv	82	30	33	13	23	1
posílání urážlivých/výhružných dopisů či pohlednic	22	13	20	42	22	3
urážlivé/výhružné telefonáty	77	39	28	18	15	0
urážlivé komentáře na soc. sítích	41	12	23	28	35	2
sdílení intimních fotek a videí na internetu či prostřednictvím telefonu	18	6	32	26	24	12
bezdůvodné čekání před vaším domem, prací, školou	50	21	44	15	18	2
úmyslné sledování	63	24	36	11	25	4
úmyslné poškozování majetku	41	8	43	40	7	2

Otázka H01b. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, jednotlivá n uvedena v příslušných řádcích, CAPI + CASI.

Téměř u dvou třetin (65 %) těch, kteří zažili nějakou formu stalkingu od svých 15 let, byl/a pachatelem/pachatelkou bývalý partner / bývalá partnerka, u jedné čtvrtiny (27 %) se jednalo o osobu, kterou respondent/ka znal/a (lidé z práce, ze školy, přátelé, příbuzní a další známí), téměř jedna pětina (17 %) pachatele/pachatelku neznala nebo jej/ ji nedokázala identifikovat. Pouze 2 % obětí stalkingu uvedla, že pachatelem/pachatelkou byl/a současný partner / současná partnerka, viz graf 8.2. Do těchto výpočtů byli zahrnuti všichni zmínění pachatelé a pachatelky, tj.

i v případě, že jich respondent/ka uvedl/a více. Z tabulek 8.2 až 8.9 je pak zřejmé, že bývalý partner / bývalá partnerka byl/a nejčastějším pachatelem/pachatelkou u všech zkoumaných projevů opakovaných incidentů. Z okruhu známých osob byli relativně často zmiňováni kolegové/kolegyně z práce či spolupracovníci/spolupracovnice, a to zejména v souvislosti s opakovaným sdílením urážlivých komentářů na sociálních sítích, neoprávněným sdílením intimních fotek a videí na internetu či prostřednictvím telefonu, bezdůvodným čekáním před domem či prací respondenta/respondentky nebo s jeho/jejím úmyslným sledováním.

Graf 8.2 Zkušenost s opakovanými incidenty souhrnně – typ pachatele/pachatelky (%)

Poznámka: Položky seřazeny sestupně dle procentuálních podílů; položka „známá osoba“ vytvořena z položek: šéf/nadřízený, kolega/ spolupracovník, klient/zákazník/pacient, učitel/trenér/vedoucí, jiný žák na mé škole / spolužák, lékař / zdravotnický personál, příbuzný nebo člen rodiny (kromě partnera partnera/partnerky), známost/někdo, koho jste právě poznal/a, kamarád/známý, někdo jiný, koho jste znal/a; položka „neznámá osoba“ vytvořena z položek: někdo, koho jste neznal/a, neznámý pachatel.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 175 (respondentky a respondenti, kteří uvedli, že měli zkušenost alespoň s jedním typem opakovaného incidentu); respondenti a respondentky mohli uvést více než jednu možnost, celkový součet kategorií může být tudíž vyšší než 100 %, CAPI + CASI.

Tabulka 8.2 Zkušenost s opakovanými incidenty – posílání urážlivých/výhružných zpráv – pachatel/ka (%)

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek urážlivých/výhružných zpráv z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ incidentu zažili	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	59	3
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	3	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	3	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	4	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	2	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	1	0
Známost/někdo, koho jste právě poznala	6	0
Kamarád/ka, známý/známá	2	0
Někdo jiný, koho jste znala	15	1
Někdo, koho jste neznala	9	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	4	0

Otázka H02a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 82 (respondentky a respondenti, kteří tento typ incidentu zažili), n (celý soubor) = 1 757 respondentů/respondentek; respondenti a respondentky mohli uvést více než jednu možnost, celkový součet kategorií může být tudíž vyšší než 100 %, CAPI + CASI.

Tabulka 8.3 Zkušenost s opakovanými incidenty – posílání urážlivých/výhružných dopisů či pohlednic – pachatel/ka (%)

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek urážlivých/výhružných dopisů (...) z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ incidentu zažili	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	55	1
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	0	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	8	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	3	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznala	4	0
Kamarád/ka, známý/známá	0	0
Někdo jiný, koho jste znala	7	0
Někdo, koho jste neznala	2	0

Otázka H02a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 22 (respondentky a respondenti, kteří tento typ incidentu zažili), n (celý soubor) = 1 757 respondentů/respondentek; respondenti a respondentky mohli uvést více než jednu možnost, celkový součet kategorií může být tudíž vyšší než 100 %, CAPI + CASI.

Tabulka 8.4 Zkušenost s opakovanými incidenty – urážlivé/výhružné telefonáty – pachatel/ka (%)

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek urážlivých/výhružných telefonátů z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ incidentu zažili	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	3	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	58	3
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	4	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	3	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	1	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	1	0
Kamarád/ka, známý/známá	2	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	5	0
Někdo, koho jste neznal/a	6	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	15	1

Otázka H02a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 77 (respondentky a respondenti, kteří tento typ incidentu zažili), n (celý soubor) = 1757 respondentů/respondentek; respondenti a respondentky mohli uvést více než jednu možnost, celkový součet kategorií může být tudíž vyšší než 100 %, CAPI + CASI.

Tabulka 8.5 Zkušenost s opakovanými incidenty – urážlivé komentáře na soc. sítích – pachatel/ka (%)

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek urážlivých komentářů na soc. sítích z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ incidentu zažili	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	51	1
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	8	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	9	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	6	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	1	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	2	0
Kamarád/ka, známý/známá	5	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	9	0
Někdo, koho jste neznal/a	3	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	7	0

Otázka H02a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 41 (respondentky a respondenti, kteří tento typ incidentu zažili), n (celý soubor) = 1 757 respondentů/respondentek; respondenti a respondentky mohli uvést více než jednu možnost, celkový součet kategorií může být tudíž vyšší než 100 %, CAPI + CASI.

Tabulka 8.6 Zkušenost s opakovanými incidenty - sdílení vašich intimních fotek a videí na internetu či prostřednictvím telefonu - pachatel/ka (%)

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek sdílení intim. fotek (...) z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ incidentu zažili	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	54	1
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	16	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	5	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	5	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	12	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	0	0
Někdo, koho jste neznal/a	0	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	5	0

Otázka H02a. Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 18 (respondentky a respondenti, kteří tento typ incidentu zažili), n (celý soubor) = 1 757 respondentů/respondentek; respondenti a respondentky mohli uvést více než jednu možnost, celkový součet kategorií může být tudíž vyšší než 100 %, CAPI + CASI.

Tabulka 8.7 Zkušenost s opakovanými incidenty - bezdůvodné čekání před vaším domem, prací, školou - pachatel/ka (%)

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek bezdůvodného postávání (...) z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ incidentu zažili	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	3	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	69	2
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	8	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	4	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	0	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	0	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	0	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	8	0
Někdo, koho jste neznal/a	3	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	4	0

Otázka H02a. Zdroj: CVVM SOU AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 50 (respondentky a respondenti, kteří tento typ incidentu zažili), n (celý soubor) = 1757 respondentů/respondentek; respondenti a respondentky mohli uvést více než jednu možnost, celkový součet kategorií může být tudíž vyšší než 100 %, CAPI + CASI.

Tabulka 8.8 Zkušenost s opakovanými incidenty – úmyslné sledování – pachatel/ka (%)

	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek úmyslného sledování z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ incidentu zažili	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	75	3
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	0	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	9	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	1	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	1	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	1	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	2	0
Kamarád/ka, známý/známá	0	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	11	0
Někdo, koho jste neznal/a	1	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	2	0

Otázka H02a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 63 (respondentky a respondenti, kteří tento typ incidentu zažili), n (celý soubor) = 1 757 respondentů/respondentek; respondenti a respondentky mohli uvést více než jednu možnost, celkový součet kategorií může být tudíž vyšší než 100 %, CAPI + CASI.

Tabulka 8.9 Zkušenost s opakovanými incidenty – úmyslné poškozování majetku – pachatel/ka (%)

	Podíl uvedených pachatelů úmyslného poškozování majetku z podsouboru respondentek a respondentů, kteří tento typ incidentu zažili	Podíl uvedených pachatelů/ pachatelek z celého vzorku
Současný/současná partner/ka, přítel/kyně	0	0
Bývalý/bývalá partner/ka, přítel/kyně	74	2
Šéf/ka, nadřízený/nadřízená	3	0
Kolega/kolegyně, spolupracovník/spolupracovnice	5	0
Klient/ka, zákazník/zákaznice, pacient/ka	2	0
Učitel/ka, trenér/ka, vedoucí	0	0
Jiný žák / jiná žákyně na mé škole, spolužák/spolužačka	2	0
Lékař/ka, zdravotnický personál	0	0
Příbuzný/příbuzná nebo člen/ka rodiny (kromě partnera/partnerky)	1	0
Známost/někdo, koho jste právě poznal/a	0	0
Kamarád/ka, známý/známá	2	0
Někdo jiný, koho jste znal/a	3	0
Někdo, koho jste neznal/a	0	0
Neznámý pachatel / neznámá pachatelka	4	0

Otázka H02a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 41 (respondentky a respondenti, kteří tento typ incidentu zažili), n (celý soubor) = 1 757 respondentů/respondentek; respondenti a respondentky mohli uvést více než jednu možnost, celkový součet kategorií může být tudíž vyšší než 100 %, CAPI + CASI.

Z tabulky 8.10 vyplývá, že pachatelé stalkingu jsou častěji muži, a to ve všech zkoumaných projevech kromě opakovaných urážlivých či výhrůžných telefonátů, kde je poměr žen a mužů vyrovnaný. Naopak nejvyšší rozdíl v poměru mezi pohlavím pozorujeme v případě neoprávněného sdílení intimních fotek a videí na internetu či prostřednictvím telefonu – 75 % takových pachatelů představují muži, 21 % ženy, zbylá 4 % připadají na situace,

kdy se incidentů dopustili muži i ženy. Za zmínku také stojí, že muži i ženy se často stalkingu dopouštějí na osobách opačného pohlaví, a to významně častěji, pokud se jedná o posílání výhružných zpráv, výhružné telefonáty, úmyslné sledování, bezdůvodné postávání v místech, kde se oběť zdržuje, nebo o úmyslné poškozování majetku. To může do jisté míry souviset s tím, že ke stalkingu dochází často mezi současnými či bývalými partnery/partnerkami.

Tabulka 8.10 Zkušenost s opakovanými incidenty – pohlaví pachatele (%)

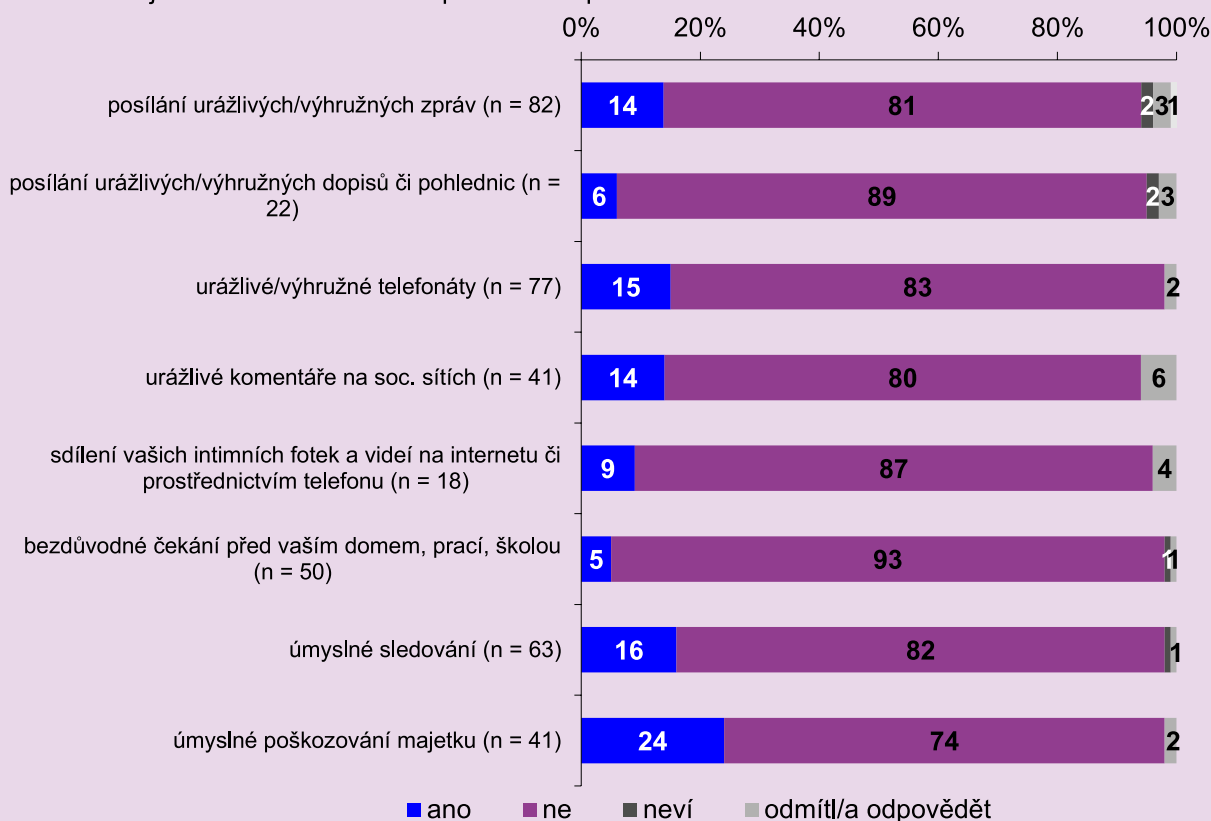
	n	Pohlaví pachatele/pachatelky (%) – respondentky a respondenti, kteří zažili tento typ násilí			Pohlaví pachatele/pachatelky (%) – celý vzorek		
		muž	žena	muži i ženy	muž	žena	muži i ženy
posílání urážlivých/výhružných zpráv	79	56	32	12	3	1	1
posílání urážlivých/výhružných dopisů či pohlednic	19	59	37	4	1	0	0
urážlivé/výhružné telefonáty	66	50	47	3	2	2	0
urážlivé komentáře na soc. sítích	38	60	27	13	1	1	0
sdílení intimních fotek a videí na internetu či prostřednictvím telefonu	17	75	21	4	1	0	0
bezdůvodné čekání před vaším domem, prací, školou	48	63	36	1	2	1	0
úmyslné sledování	62	55	40	5	2	1	0
úmyslné poškozování majetku	39	67	32	1	2	1	0

Otázka H02b. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, jednotlivá n uvedena v příslušných rádcích, n (celý soubor) = 1 757 respondentů/respondentek, CAPI + CASI.

Respondentek a respondentů, kteří v předchozí části uvedli, že se jim stal opakovaně nějaký incident, jsme se dále ptali, zda se jimi zmíněná situace stala v posledních dvou letech od doby dotazování. Pětina všech obětí stalkingu, tedy těch, kterým se aspoň jeden ze zkoumaných činů stal, odpověděla kladně, tedy že se incident odehrál v posledních dvou letech. Jak ukazuje graf 8.3, nejčastěji se situace v uplynulých dvou letech opakovala u obětí úmyslného poškození majetku (24 %), úmyslného sledování (16 %), výhružných telefonátů (15 %), urážlivých komentářů na sociálních sítích (14 %) a výhružných zpráv (14 %), nejméně pak u těch, kterým byly zasílány urážlivé či výhružné dopisy (6 %), a na něž někdo bezdůvodně čekal před jejich domem, prací či školou (5 %). Těchto respondentů jsme se dále také ptali na to, kdo byl pachatelem/pachatelkou a kolikrát se situace v posledních dvou letech opakovala. Z důvodu velmi nízkých četností u jednotlivých kategorií zde tyto výsledky však neprezentujeme.

Graf 8.3 Zkušenosti s opakovanými incidenty v posledních dvou letech (%)³⁴

Dělala vám jedna a ta samá osoba opakovaně v posledních dvou letech...

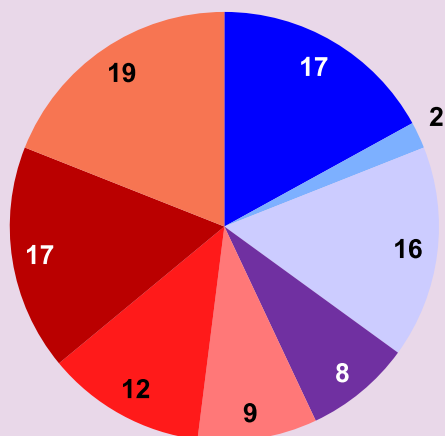

Otázka H03a. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, jednotlivá n uvedena u příslušných proměnných v grafu, n (celý soubor) = 1 757 respondentů/respondentek, CAPI + CASI.

V další části tohoto bloku otázek jsme se pak tázali respondentek a respondentů, kteří uvedli, že zažili od 15 let do současnosti vícero forem opakovaných incidentů (n = 93), na to, který z těchto incidentů považují za osobně nejzávažnější, tedy který z incidentů na ně měl největší fyzický či psychický dopad (viz graf 8.4). Dále nás zajímalo, zda tento nejzávažnější incident probíhá i v současnosti (viz graf 8.5) a jak dlouhou dobu trval, respektive trvá (viz graf 8.6). Nejčastěji zmiňovaným incidentem, který respondenti a respondentky považovali za nejzávažnější, bylo úmyslné poškozování majetku – tuto možnost uvedla necelá pětina (19 %). 17 % dotazovaných jako nejzávažnější incident vnímalo posílání urážlivých či výhružných zpráv, shodné procento uvedlo, že na ně mělo největší dopad to, když na ně někdo bezdůvodně čekal před domem, prací či školou. Naopak nejméně zmiňovanou variantou bylo posílání urážlivých či výhružných dopisů a pohlednic (2 %) a sdílení urážlivých komentářů na sociálních sítích (8 %). Většina dále uvedla, že jimi jmenovaný nejzávažnější incident se již v současnosti neopakuje, stále probíhá jen u 6 % dotazovaných. Celkem 36 % respondentů a respondentek odpovědělo, že nejzávažnější opakovaný incident trval nejdéle tři měsíce, u pětiny (19 %) trval v rozmezí čtyř měsíců až jednoho roku, u 27 % měl trvání delší než jeden rok, jak uvádí graf 8.6.

³⁴ Znění otázky: „Mohla/a jste být někdy v situaci, kdy se k vám nějaká osoba chovala opakovaně urážlivě nebo výhružně. Při zodpovídání následujících otázek prosím myslíte nejen na své současné i minulé partnery/partnerky, ale také na ostatní lidi. Dělala vám jedna a ta samá osoba od vašich 15 let až do dneška opakovaně něco z následujícího seznamu. OZNAČTE VŠE, CO SE DĚLO POUZE OPAKOVANĚ OD JEDNÉ A TÉ SAMÉ OSOBY: a) Posílala/a vám e-maily, textové zprávy (SMS) nebo zprávy na sociálních sítích, které byly urážlivé nebo výhružné? b) Posílala/a vám dopisy nebo pohlednice, které byly urážlivé nebo výhružné? c) Telefonoval/a vám urážlivě nebo výhružně, případně bez jediného slova? d) Umístil/a o vás na internet urážlivé komentáře? e) Sdílel/a intimní fotky nebo videa vaší osoby na internetu nebo pomocí mobilního telefonu? f) Bezdůvodně postával/a nebo čekal/a před vaším domem, prací nebo školou? g) Úmyslně vás sledoval/a? h) Úmyslně zasahoval/a do vašeho majetku nebo ho poškodil/a?“

Graf 8.4 Nejzávažnější opakovaný incident, který se stal od 15 let věku do současnosti (%)³⁵

- posílání urážlivých/výhružných zpráv
- posílání urážlivých/výhružných dopisů či pohlednic
- urážlivé/výhružné telefonáty
- urážlivé komentáře na soc. sítích
- sdílení intimních fotek a videí
- bezdůvodné čekání před domem, prací, školou
- úmyslné sledování
- úmyslné poškozování majetku

Otázka H05. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 93 (respondentky a respondenti, kteří uvedli, že zažili od 15 let do současnosti vícero forem opakovaných incidentů), CAPI + CASI.

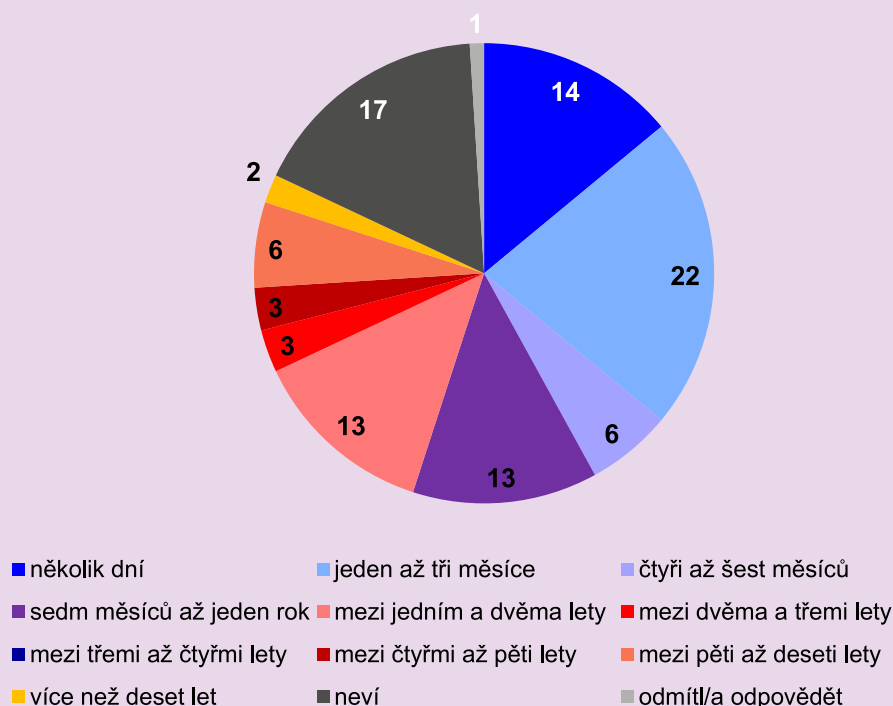
Graf 8.5 Nejzávažnější opakovaný incident – probíhá v současnosti? (%)

Otázka H08. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 93 (respondentky a respondenti, kteří uvedli, že zažili od 15 let do současnosti vícero forem opakovaných incidentů), CAPI + CASI.

³⁵ Znění otázky: „Který z incidentů, které se vám staly od vašich 15 let do současnosti, považujete vy osobně za nejzávažnější? „Nejzávažnější“ je takový incident, který na vás měl největší dopad, ať už fyzický, nebo psychický.“

Graf 8.6 Nejzávažnější opakovaný incident – délka trvání (%)

Otázka H09. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 93 (respondentky a respondenti, kteří uvedli, že zažili od 15 let do současnosti vícero forem opakovaných incidentů), CAPI + CASI.

Poslední část otázek v tomto bloku zjišťovala, jaké emocionální dopady má stalking na oběti a jaká opatření lidé přijímají, pokud se obětí stalkingu stanou. Tyto otázky byly pokládány opět jen těm, kteří zažili více než jeden opakovaný incident (n = 93). Nejčastěji dotazovaní v důsledku zažitých zkušeností pociťovali vztek (47 %), strach (27 %), pocit trapnosti (23 %) a lítost (17 %). Pouze desetina (12 %) uvedla, že na ně incident neměl žádný dopad. Podrobnosti uvádí graf 8.7. Respondenti a respondentky mohli vybrat v této otázce více možností, přičemž tak učinila téměř třetina dotazovaných (31 %) – konkrétně 11 % zvolilo dvě z nabízených možností a 21 % uvedlo, že v souvislosti s prožitými zkušenostmi pociťovali více než dvě emoce.

Oběti se nejčastěji se stalkingem vypořádávají tak, že pachatele/pachatelku s jeho/jejími činy konfrontují – tuto variantu zvolila třetina dotázaných (31 %). 27 % uvedlo, že o případu mluvili se svými přáteli nebo příbuznými a 23 % pachateli/pachatelce vyhrožovalo kontaktováním policie či soudem ve snaze pronásledování ukončit. Pětina pak byla nucena se přestěhovat nebo si změnit své telefonní číslo, aby je pachatel/ka již nemohl/a kontaktovat. Pouze tři procenta dotázaných kontaktovala poradenskou organizaci na podporu obětí (viz graf 8.8). Třetina obětí (33 %) přijala dvě a více z uvedených opatření. Z hlediska pohlaví se pak v tom, jak se lidé se stalkingem vypořádávají a jak incidenty prožívají, muži a ženy statisticky významně neliší.

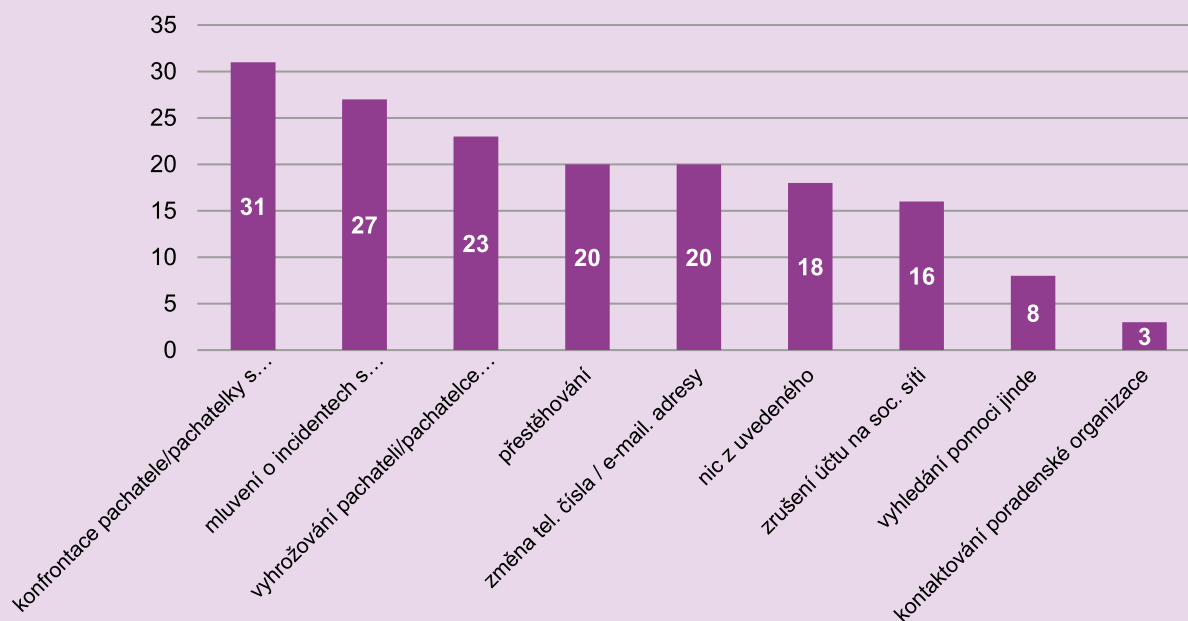
Graf 8.7 Pocity v důsledku prožitých opakovaných incidentů (%)³⁶

Poznámka: Položky seřazeny sestupně dle procentuálních podílů.

Otázka H15. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 93 (respondentky a respondenti, kteří uvedli, že zažili od 15 let do současnosti vícero forem opakovaných incidentů); respondenti a respondentky mohli uvést více než jednu možnost, celkový součet kategorií může být tudíž vyšší než 100 %, CAPI + CASI.

Graf 8.8 Opatření přijatá v důsledku prožitých opakovaných incidentů (%)³⁷

Poznámka: Položky seřazeny sestupně dle procentuálních podílů

Otázka H14. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 93 (respondentky a respondenti, kteří uvedli, že zažili od 15 let do současnosti vícero forem opakovaných incidentů); respondenti a respondentky mohli uvést více než jednu možnost, celkový součet kategorií může být tudíž vyšší než 100 %, CAPI + CASI.

³⁶ Znění otázky: „Když se zamyslíte nad tím, jak jste se v důsledku zažitých zkušeností cítil/a, cítíte či cítil/a jste v souvislosti s prožitým něco z následujícího: a) Vztek, b) Agresivitu, c) Šok, d) Strach, e) Stud, f) Pocit trapnosti, g) Pocit viny, h) Lítost, i) Něco jiného, j) Žádné z uvedených (NEZOBRAZOVAT NA KARTĚ), k) Nevím, l) Odmítl/a odpovědět.“

³⁷ Znění otázky: „Udělal/a jste někdy něco z následujícího seznamu kvůli tomu, co se stalo?: a) Konfrontoval/a jste pachatele/pachatelku s tím, co udělal/a? b) Přestěhoval/a jste se? c) Změnil/a jste telefonní číslo / e-mailovou adresu? d) Zrušil/a jste svůj účet na sociální síti (např. Facebook)? e) Kontaktoval/a jste organizaci podporující oběti? f) Vyhrožoval/a jste pachateli/pachatelce policií/soudem? g) Mluvil/a jste o incidentech s přáteli nebo příbuznými? h) Vyhledal/a jste pomoc jinde? i) Nic z výše uvedeného jsem neudělal/a, j) Neví, k) Odmítl/a odpovědět.“

9 . Nepartnerské násilí

Shrnutí:

Téměř třetina (30 %) dospělých Čechů a Češek má zkušenost s psychickým násilím v blízkých nepartnerských vztazích, tedy s násilím ze strany člena/členky rodiny či osoby, se kterou je pojí nějaký vztah (kromě partnera/partnerky).

Nejčastěji uváděnou formou nepartnerského násilí, kterou Češi a Češky od někoho blízkého zažili, je snaha o omezení kontaktu s přáteli či příbuznými, ponižování na veřejnosti či v soukromí a také hněv blízké osoby, když mluvili s někým cizím. 13 % české veřejnosti zažilo nejméně čtyři různé formy psychického nepartnerského násilí.

Z hlediska sociodemografických znaků (pohlaví, věk, vzdělání) neexistují v míře prožívaného nepartnerského psychického násilí statisticky významné rozdíly u většiny zkoumaných forem. Se snahou o omezení kontaktu s příbuznými či přáteli se však častěji setkávají ženy ve věkové kategorii 18 až 34 let a ženy s vysokoškolským vzděláním. Mladší ženy (ve věku do 34 let) mají oproti starším ženám také častější zkušenost s tím, že je blízká osoba nutila mít neustále zapnutý telefon a být vždy na příjmu nebo nainstalovala doma kameru či jiné sledovací zařízení.

Pachatelem/pachatelkou nepartnerského násilí je téměř ve třetině případů člen/ka rodiny, a to nejčastěji rodič či prarodič. Mimo okruh příbuzných jsou pachateli/pachatelkami často přátelé/přítelkyně a známí/známé či nadřízení/nadřízené a kolegové/kolegyně z práce.

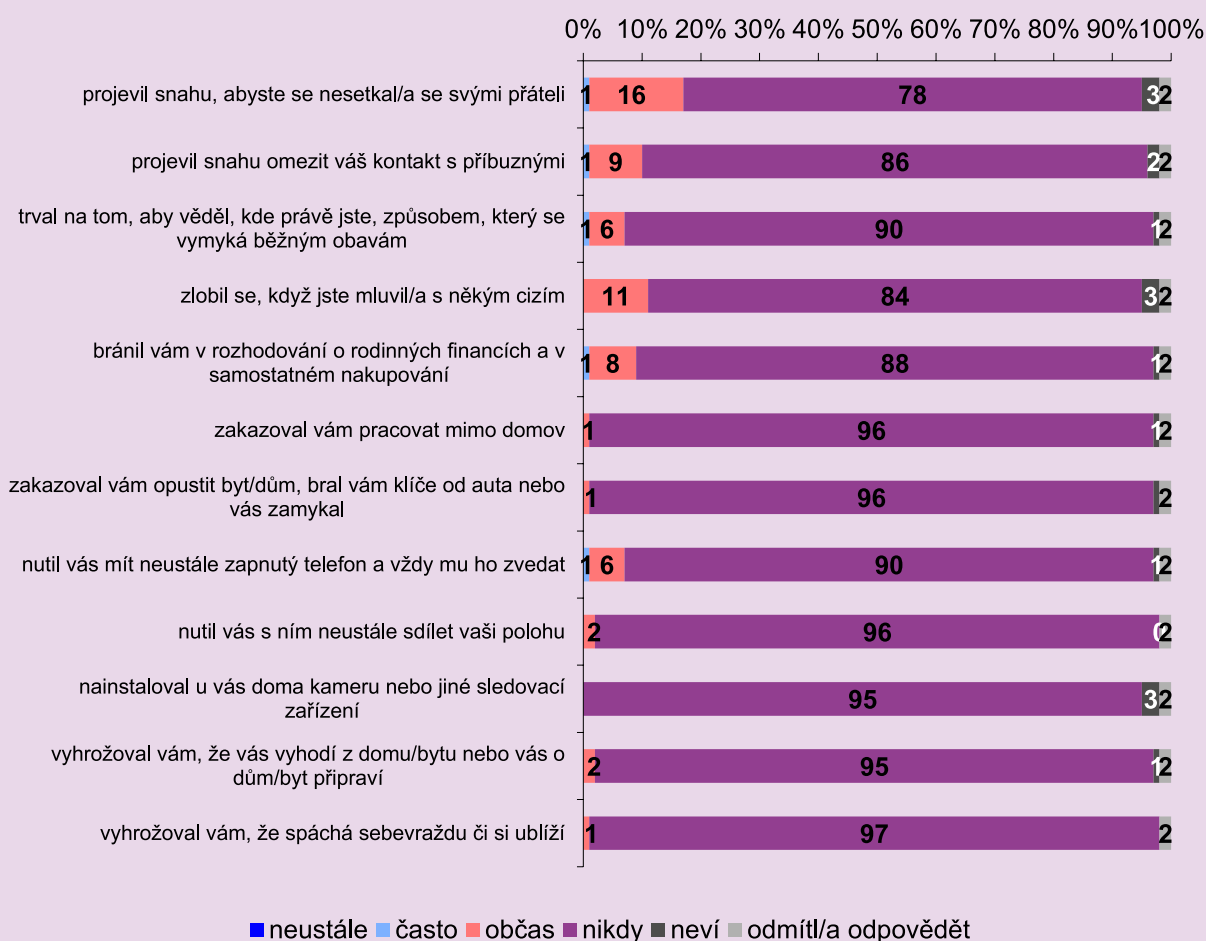
Češi a Češky zažívají psychické násilí častěji v rámci partnerských než nepartnerských vztahů, kdy je tak pachatelem/pachatelkou častěji současný či bývalý partner / současná či bývalá partnerka než jiná blízká osoba.

Další část výzkumu se zaměřila na zkušenosti Čechů a Češek s psychickým násilím v blízkých vztazích vyjma vztahů partnerských. Na otázky odpovídali všichni účastníci a účastnice šetření, ze vzorku jsme vyloučili respondentky a respondenty, kteří v rámci tohoto bloku uvedli jako pachatele/pachatelku současného či bývalého partnera, resp. manžela / současnou či bývalou partnerku, resp. manželku. Po jejich vyloučení čítá celkový vzorek n = 1 708 respondentů a respondentek.

S psychickým násilím se ze strany blízké osoby setkalo 30 % české veřejnosti, 13 % pak bylo obětí čtyř a více z celkem 21 zkoumaných forem psychického násilí v blízkých vztazích. Jak ukazuje graf 9.1 a graf 9.2, necelá pětina (17 %) respondentů se setkala s tím, že někdo z blízkých (člen/ka rodiny či osoba, se kterou je pojil nějaký vztah kromě partnerského) alespoň občas projevoval snahu, aby se neseťkali se svými přáteli, 15 % dotázaných uvedlo, že je blízká osoba znevažovala či ponižovala před ostatními lidmi, 14 % pak bylo ponižováno v soukromí. Desetina má zkušenost s tím, že se blízká osoba zlobila, když mluvili s někým cizím (11 %) nebo projevila snahu omezit jejich kontakt s příbuznými (10 %).

Graf 9.1 Zkušenosti s nepartnerským násilím – první část (%)³⁸

Jak často se vám stalo, že někdo z blízkých (vyjma partnera)...

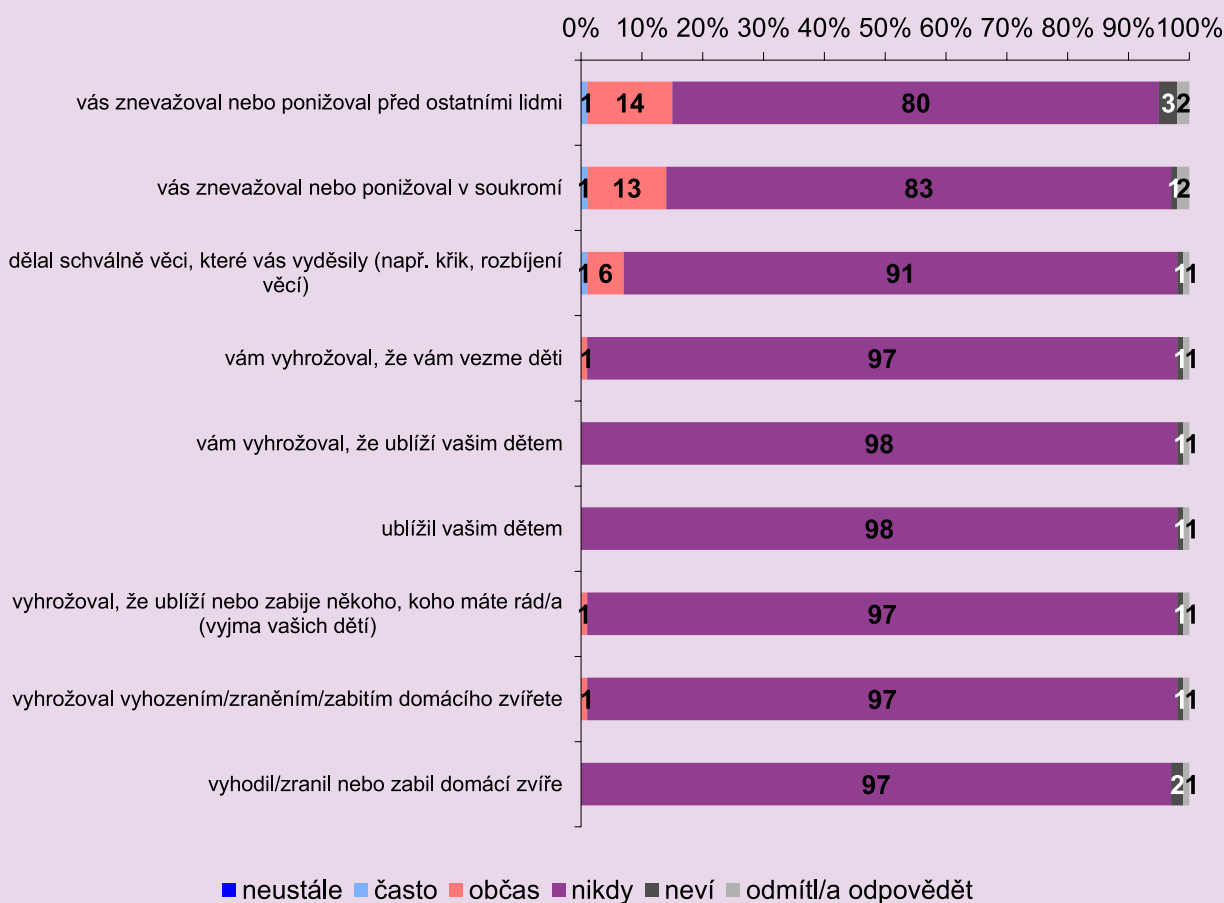
Otázka I01. Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 1 708 respondentů/respondentek (po vyloučení respondentek a respondentů, kteří uvedli jako pachatele/pachatelku současného či bývalého partnera, resp. manžela / současnou či bývalou partnerku, resp. manželku), CAPI + CASI.

³⁸ Znění otázky: „V blízkých vztazích se mohou stát i nepříjemné situace. Následující otázky se budou týkat vašich vztahů, kromě těch partnerských, tedy zejména s dalšími členy/členkami rodiny nebo lidmi, s nimiž Vás pojí nějaký vztah. Jak často se vám v těchto vztazích stalo, že někdo: a) projevil snahu, abyste se neseťkal/a se svými přáteli, b) projevil snahu omezit váš kontakt s příbuznými, c) trval na tom, aby věděl, kde právě jste, způsobem, který se vymyká běžným obavám, d) zlobil se, když jste mluvil/a s někým cizím, e) bránil vám v rozhodování o rodinných financích a v samostatném nakupování, f) zakazoval vám pracovat mimo domov, g) zakazoval vám opustit byt/dům, bral vám klíče od auta nebo vás zamykal, h) nutil vás mít neustále zapnutý telefon a vždy mu ho zvedat, j) nutil vás s ním neustále sdílet vaši polohu, k) nainstaloval u vás doma kameru nebo jiné sledovací zařízení, l) vyhrožoval vám, že vás vyhodí z domu/bytu nebo vás o dům/byt připraví, m) vyhrožoval vám, že spáchá sebevraždu či si ublíží?“

Necelá desetina respondentů a respondentek byla blízkou osobou alespoň občas nucena mít neustále zapnutý telefon a být na příjmu (7 %), bylo jim bráněno v rozhodování o rodinných financích a v samostatném nakupování (9 %), museli tuto osobu informovat, kde se právě nachází, a to způsobem, který se vymyká běžným obavám (7 %), nebo jim někdo z blízkých dělal věci, které je vyděsili (např. rozbíjení věcí, křik; 7 %). S ostatními projevy psychického násilí v blízkých vztazích se pak respondenti a respondentky setkávali méně často.

Graf 9.2 Zkušenosti s nepartnerským násilím – druhá část (%)³⁹

Jak často se vám stalo, že někdo z blízkých (vyjma partnera)...

Poznámka: Otázky, které se dotazují na děti, byly pokládány pouze respondentkám a respondentům, kteří uvedli, že mají vlastní/nevlastní děti (n = 1 223; po vyloučení respondentek a respondentů, kteří uvedli jako pachatele/pachatelku současného či bývalého partnera, resp. manžela / současnou či bývalou partnerku, resp. manželku).

Otázka I02. Zdroj: CVMM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 1 708 (po vyloučení respondentek a respondentů, kteří uvedli jako pachatele/pachatelku současného či bývalého partnera, resp. manžela / současnou či bývalou partnerku, resp. manželku), CAPI + CASI.

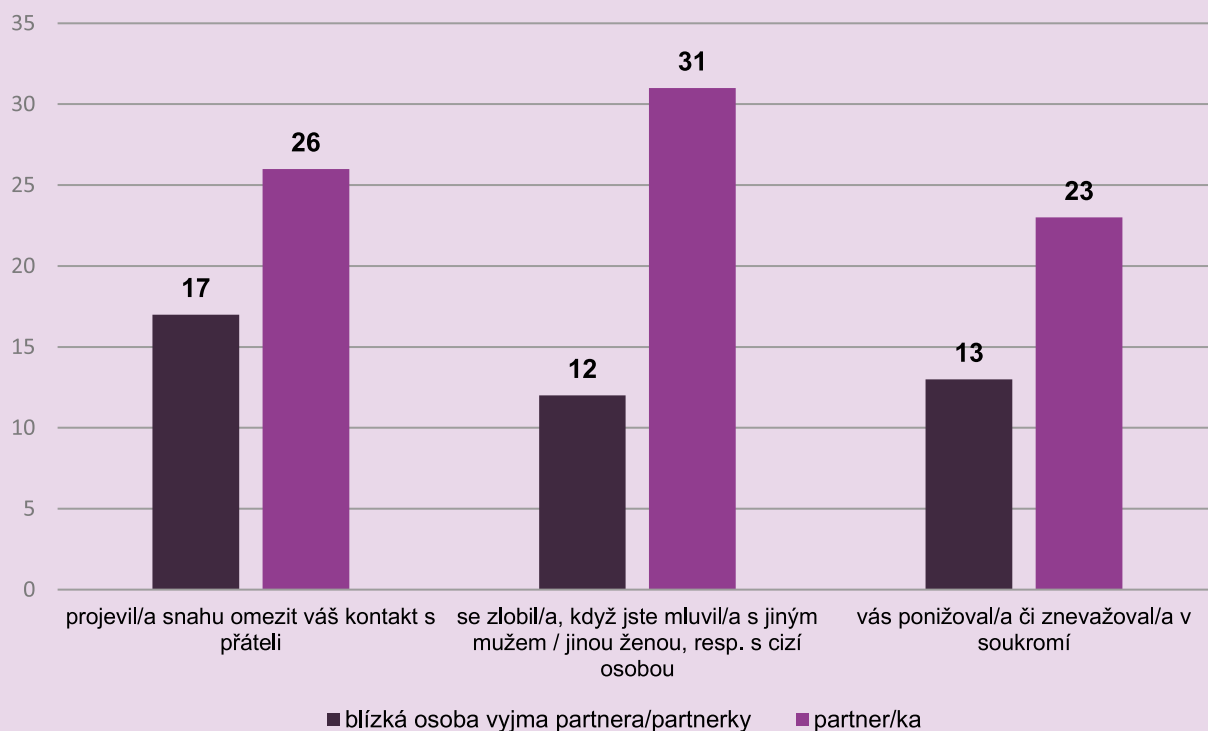
³⁹ Znění otázky: „V blízkých vztazích se mohou stát i nepříjemné situace. Následující otázky se budou týkat vašich vztahů, kromě těch partnerských, tedy zejména s dalšími členy/členkami rodiny nebo lidmi, s nimiž Vás pojí nějaký vztah. Jak často se vám v těchto vztazích stalo, že někdo: a) projevil snahu, abyste se nesešel/a se svými přáteli, b) projevil snahu omezit váš kontakt s příbuznými, c) trval na tom, aby věděl, kde právě jste, způsobem, který se vymyká běžným obavám, d) zlobil se, když jste mluvil/a s někým cizím, e) bránil vám v rozhodování o rodinných financích a v samostatném nakupování, f) zakazoval vám pracovat mimo domov, g) zakazoval vám opustit byt/dům, bral vám klíče od auta nebo vás zamykal, h) nutil vás mít neustále zapnutý telefon a vždy mu ho zvedat, j) nutil vás s ním neustále sdílet vaši polohu, k) nainstaloval u vás doma kameru nebo jiné sledovací zařízení, l) vyhrožoval vám, že vás vyhodí z domu/bytu nebo vás o dům/byt připraví, m) vyhrožoval vám, že spáchá sebevraždu či si ublíží?“

Z hlediska pohlaví nepozorujeme v míře zažívaného nepartnerského násilí mezi ženami a muži statisticky významné rozdíly. Co se týče věku, ženy v nejmladší věkové kategorii (18 až 34 let) měly oproti starším ženám častěji zkušenost s tím, že se blízká osoba alespoň občas snažila omezit kontakt s jejich přáteli či (dalšími) příbuznými, nutila je mít neustále zapnutý telefon a být vždy na příjmu nebo nainstalovala doma kameru či jiné sledovací zařízení. U mužů se zkušenosti s nepartnerským násilím napříč věkovými skupinami významně neliší. Z hlediska vzdělání pozorujeme významné rozdíly pouze u žen s VOŠ/vysokou školou, které se oproti ženám s nižším vzděláním častěji setkaly se snahou o omezení kontaktu s příbuznými či přáteli a častěji byly též obětí ponižování v soukromí.

Srovnáme-li míru psychického násilí z hlediska toho, zda ho oběti zažívaly častěji v partnerských nebo nepartnerských vztazích, pak pozorujeme, že se lidé častěji setkávají s psychickým násilím ze strany partnera/partnerky než ze strany jiné blízké osoby, a to téměř u všech zkoumaných projevů. Míru partnerského a nepartnerského násilí jsme porovnávali na podsouboru respondentek a respondentů, kteří uvedli, že mají či někdy v minulosti měli partnera/partnerku (n = 1 617; po vyloučení respondentek a respondentů, kteří uvedli jako pachatele/pachatelku současného či bývalého partnera, resp. manžela / současnou či bývalou partnerku, resp. manželku). Graf 9.3 zachycuje formy psychického násilí, u nichž tyto rozdíly činí nejméně devět procentních bodů. Například téměř třetina respondentů (31 %) alespoň občas zažívala hněv ze strany partnera/partnerky, když hovořili s jiným mužem / jinou ženou, ze strany jiné blízké osoby ho alespoň občas zažívala desetina dotazovaných (12 %). Téměř čtvrtina (23 %) se setkala s ponižováním v soukromí ze strany partnera/partnerky, zatímco jinou blízkou osobou bylo v soukromí ponižováno 13 % dotazovaných. Se snahou o omezení kontaktu s rodinou ze strany partnera/partnerky mělo zkušenost 26 % lidí, ze strany jiné blízké osoby pak 17 %.

Graf 9.3 Vybrané zkušenosti s partnerským a nepartnerským psychickým násilím – srovnání (%)

Alespoň občas partner/ka, resp. blízká osoba...

Poznámka: Statisticky vznikly sloučením variant „občas“, „často“ a „neustále“ u každé z otázek E01a, E01d, E02b (partnerské násilí) a u každé z otázek I01a, I01d, I02b (nepartnerské násilí).

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 1 617 (respondentky a respondenti, kteří mají či někdy v minulosti měli partnera/partnerku; po vyloučení respondentek a respondentů, kteří uvedli jako pachatele/pachatelku současného či bývalého partnera, resp. manžela / současnou či bývalou partnerku, resp. manželku), CAPI + CASI.

Respondentek a respondentů, kteří se stali obětí nepartnerského psychického násilí (n = 503), jsme se následně v otevřené otázce ptali, kdo se tohoto násilného chování vůči nim dopustil, tj. kdo byl pachatelem/pachatelkou. Získané odpovědi byly zakódovány podle kódovacího klíče (uvedeného v příloze 2) do několika kategorií, včetně možností „nevím“, „odmítl/a odpovědět“ a „jiná odpověď“.⁴⁰ Vzhledem k tomu, že respondenti a respondentky mohli ve svých odpovědích uvést vícero pachatelů/pachatelek, kódovali jsme v takovém případě vždy první a druhou zmíněnou osobu. Výsledné statistiky (po vyřazení kategorií současný či bývalý partner, resp. manžel / současná či bývalá partnerka, resp. manželka) uvádí tabulka 9.1. Ukazuje se, že nejčastějším pachatelem či pachatelkou nepartnerského násilí je člen/ka rodiny, a to téměř ve třetině případů. Většinou se pak jedná alespoň o jednoho z rodičů/pěstounů či prarodičů – tuto odpověď uvedla více jak pětina (21 %) dotazovaných. Mimo příbuzné a další členy/členky rodiny jsou pachateli/pachatelkami často také kamarádi/kamarádky a známí/známé (13 %), nadřízení/nadřízené a kolegové/kolegyně z práce (6 %), méně často pak spolužáci/spolužačky (2 %), sousedé/sousedky (2 %) či klienti/klientky a zákazníci/zákaznice (1 %).

Tabulka 9.1 Zkušenosti s nepartnerským násilím – pachatel/ka

	Četnosti		(%)
	první uvedený pachatel či pachatelka	druhý uvedený pachatel či pachatelka	první + druhý uvedený pachatel či pachatelka
Babička	2	3	1
Dědeček	1	-	0
Matka	32	2	7
Otec, nevlastní otec	27	-	5
Rodiče, pěstouni (matka i otec)	33	1	7
Sestra, bratr, sourozenec	6	4	2
Dcera	3	-	1
Syn	1	-	0
Člen/ka rodiny, příbuzný/příbuzná (jinde neuvedený/neuvedená nebo bez specifikace)	22	4	5
Známý/známá, kamarád/ka	54	10	13
Kolega/kolegyně, nadřízený/nadřízená	24	4	6
Klient/ka, zákazník/zákaznice	3	-	1
Spolužák/spolužačka	11	-	2
Soused/ka	11	-	2
Cizí člověk	5	2	1
Prarodiče (babička i dědeček)	-	3	1
Jiná odpověď	17	-	3
Odmítl/a odpovědět	238	-	47
Neví	13	-	3

Otázka I03 (kódované odpovědi I03_1 a I03_2). Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Kvalita života a pocit bezpečí, 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023, n = 503 (respondentky a respondenti, kteří uvedli, že zažili v minulosti nějakou formu nepartnerského násilí od blízké osoby; po vyloučení odpovědí současný či bývalý partner, resp. manžel / současná či bývalá partnerka, resp. manželka), respondenti a respondentky mohli uvést více než jednu možnost, celkový součet kategorií může být tudíž vyšší než 100 %, CAPI + CASI.

⁴⁰ Do kategorie „jiná odpověď“ byly zařazeny odpovědi, které nebylo možné přiřadit k žádnému konkrétnímu kódu.

10. Závěr

Výzkum „Kvalita života a pocit bezpečí“ realizovaný v letech 2022 a 2023 v České republice přinesl cenná a jedinečná data, a to hned v několika ohledech:

1. Důraz na kvalitní a prověřenou metodologii a její přísné dodržování – pro získání kvalitních, reprezentativních a spolehlivých dat byla ve výzkumu použita pravděpodobnostní výběrová metoda, která zajistila, že všichni obyvatelé a obyvatelky ČR ve věku od 18 do 74 let měli šanci být zařazeni do vzorku, a náhodný výběr byl použit ve všech fázích výběru (náhodně byly vybrány dotazovací body, domácnosti i respondenti v domácnostech).
2. Srovnatelná data za muže i ženy sbíraná současně a jednotnou metodologií – výzkumy zaměřené na násilí ve vztazích, případně genderově podmíněné násilí jsou velmi často prováděny pouze na populaci žen. V tomto výzkumu ale byli na své názory a zkušenosti dotazováni rovněž muži a výzkum tak nabízí srovnatelná data za muže a ženy, čímž umožňuje srovnat jak frekvenci, tak i podobu partnerského, nepartnerského i sexualizovaného násilí v populaci mužů i žen.

Při interpretaci předkládaných zjištění je ale třeba mít stále na paměti, že výzkum různých forem partnerského i nepartnerského násilí s sebou přináší četná rizika a omezení. Výzkum s podobnou tematikou s sebou vždy nese nutnost klást respondentům a respondentkám velmi osobní, až intimní otázky, což je v řadě případů vnímáno negativně a snižuje ochotu respondentů a respondentek se do výzkumu zapojit. Pokud má respondent/ka navíc osobní zkušenosti s některou z forem (a často s více formami) ať už psychického, sexuálního, či fyzického násilí, v minulosti žil/a, či dokonce v současnosti žije v násilném vztahu, může být pro něj/ni reflexe těchto zážitků bolestivým procesem, na který nemusí být připraven/a nebo být ochoten/ochotna sdílet osobní a traumatické zážitky s neznámým člověkem, který do domácnosti vstupuje v roli tazatele. Incidence různých forem násilí zjištěná v tomto výzkumu je sice mnohdy větší, než napovídají policejní statistiky, i tak je třeba mít na paměti, že část respondentů a respondentek nemusela být ochotná se o své osobní zkušenosti z různých důvodů podělit (stud, obavy o vlastní bezpečnost, nechutí vracet se k nepříjemným či traumatizujícím zkušenostem atd.).

Výsledky výzkumu ukázaly, že obavy z fyzického nebo sexuálního napadení ze strany neznámého člověka pocítily v posledních dvou letech alespoň někdy téměř dvě pětiny žen a více než čtvrtina mužů. Co se týče obav z napadení ze strany někoho, koho člověk zná a je s ním v pravidelném kontaktu, aspoň občas je pocítila více než desetina lidí, přičemž muži a ženy se v míře těchto obav významně neliší. Současně ale platí, že ženy častěji než muži podnikají určitá preventivní opatření jako obranu či prevenci před případným útokem, přičemž nejčastěji se jedná o vyhýbání se některým místům, oblastem či podnikům. Pokud muži k nějakému preventivnímu opatření přistupují, tak jde nejčastěji o nošení předmětů, které lze využít k sebeobraně.

Alespoň s mírnějšími formami sexuálního obtěžování se od svých 15 let setkala bezmála pětina české populace ve věku 18 až 74 let. Nejčastěji jde o slovní obtěžování, které nabývá podoby komentářů nebo vtipů se sexuálním

podtextem či dotěrných otázek na soukromý život, které jsou lidem nepříjemné, dotěrných poznámek ke vzhledu daného člověka nebo nevhodných a urážlivých návrhů na sociálních sítích. Asi šestina populace se ale setkala (jednou nebo i opakovaně) také s nepříjemným dotýkáním, líbáním nebo objímáním. Obecně platí, že ženy jsou častějším terčem téměř všech forem sexuálního obtěžování. Mezi pachateli v případě obětí žen jednoznačně dominují muži, v případě obětí mužů jsou to u některých skutků muži (např. dotěrné otázky na soukromý život, poznámky ke vzhledu, zasílání sexuálně explicitních obrázků či dárků), u jiných skutků naopak ženy (např. nepříjemné dotýkání, neslušné odhalení se). Analýza struktury pachatelů/pachatelek ukázala, že u některých skutků (např. nevyžádaných sexuálně explicitních zpráv, nevhodných návrhů na sociálních sítích) převládají neznámí pachatelé či pachatelky, u jiných naopak lidé, které oběť zná, zejména kamarádi/kamarádky, spolužáci/spolužačky či kolegové/kolegyně (např. dotěrné poznámky ke vzhledu, zasílání sexuálně explicitních obrázků).

Co se týče zkušeností s fyzickým násilím, tak téměř pětina českých občanů uvedla, že jim ve věku od 15 let do současnosti někdo vyhrožoval fyzickým násilím, samotný akt násilí pak zažila šestina lidí, nejčastěji ve formě strkání či vrážení a facek či pohlavků. Platí přitom, že obětí výhrůzek fyzickým násilím i vrážení a strkání jsou častěji muži, ženy se naopak častěji než muži staly obětí tahání za vlasy. Fyzické násilí na ženách a mužích má ale dosti odlišnou podobu, neboť pachatelem/pachatelkou takových skutků jsou v případě mužů častěji neznámí lidé, případně někdo ze známých či kamarádů/kamarádek, na ženách se fyzického násilí ve všech jeho projevech výrazně nejčastěji dopustili bývalí partneři či partnerky. Tomu pak odpovídá také skutečnost, že pachatelem fyzického násilí na mužích i ženách byli vždy v nadpoloviční většině případů muži. A dále to potvrzuje také místo, kde se podle respondentů a respondentek stal nezávažnější incident fyzického násilí, jehož byli obětí. V případě žen je totiž takovým místem jejich domov, v případě mužů naopak veřejné místo jako ulice, náměstí, parkoviště nebo nějaký podnik (hospoda, klub, diskotéka apod.).

Respondentek a respondentů, kteří ve výzkumu přiznali osobní zkušenost se sexualizovaným násilím, byly jen jednotky procent a výsledky otázek, jež se dále doptávaly obětí na podrobnosti těchto incidentů, tak lze brát spíše orientačně. Přesto můžeme konstatovat, že obětí různých forem sexualizovaného násilí se častěji stávají ženy a pachatelem jsou pak téměř výhradně muži. Ženy i muži v důsledku prožitého sexualizovaného násilí často zažívali vztek a pocit trapnosti, ženy pak častěji také strach, stud, pocit viny a šok. K oznámení spáchaného skutku sexualizovaného násilí na policii přistoupil jen asi každý sedmý respondent či respondentka, kteří se jeho obětí stali.

V oblasti psychického násilí platí, že oběti jej zažívají častěji v partnerských než nepartnerských vztazích. Osobní zkušenost s psychickým násilím v rámci partnerských vztahů (současných nebo minulých) je přitom v české společnosti značně rozšířená – alespoň v některé z jejích mírnějších forem ji dle svých slov zažila téměř polovina českých občanů/občanek ve věku od 18 do 74 let (kteří jsou či v minulosti byli v partnerském vztahu), čtvrtina pak zažila nejméně čtyři různé formy podobného chování. Nejběžnějšími formami psychického násilí je hněv kvůli tomu, že se partner/partnerka bavil/a s jiným mužem / jinou ženou, podezírání z nevěry a snaha zabránit partnerovi/partnerce v kontaktu a setkávání se s přáteli. Asi pětina lidí pak byla svým partnerem / svou partnerkou ponižována a znevažována v soukromí nebo i před ostatními lidmi. V míře prožívaného psychického násilí se přitom neliší muži a ženy. Méně častými oběťmi některých projevů partnerského psychického násilí jsou ženy ve věku 60 a více let, muži ve věku 18 až 34 let a dále ti, jejichž partner/ka nikdy nepije alkohol (resp. nikdy se neopije). Naopak riziko psychického násilí se zvyšuje ve vztahu s partnerem/partnerkou, který/ktará v minulosti napadl/a někoho mimo svou rodinu.

Rovněž zkušenost s nepartnerským psychickým násilím je poměrně rozšířená – setkali se s ní tři z deseti českých občanů/občanek ve věku od 18 do 74 let. Podobně jako v případě partnerského násilí i zde patří k nejčastějším projevům snaha o omezení kontaktu s přáteli či příbuznými, ponižování na veřejnosti či v soukromí a také hněv blízké osoby, když partner/ka mluvil/a s někým cizím. Více než desetina české veřejnosti zažila nejméně čtyři různé formy psychického nepartnerského násilí. Pachatelem/pachatelkou takového násilí bývá nejčastěji rodič nebo prarodič (asi třetina případů), mimo okruh příbuzných pak někdo z přátel či známých, kolega/kolegyně nebo nadřízený/nadřízená. Z hlediska sociodemografických znaků (pohlaví, věk, vzdělání) neexistují v míře prožívaného nepartnerského psychického násilí statisticky významné rozdíly u většiny zkoumaných forem.

Téměř pětina lidí, která někdy žila se svým partnerem či partnerkou nebo byla vdaná/ženatá či v registrovaném partnerství, zažila incidenty, kdy se k nim nějaká osoba opakovaně chovala urážlivě nebo výhružně (stalking). Nejčastějšími formami takového chování bylo opakované vystavení oběti zasílání urážlivých či výhružných zpráv nebo telefonátů, přibližně jeden člověk z dvaceti má pak zkušenosti s úmyslným sledováním, bezdůvodným čekáním před domem prací či školou, urážlivými komentáři na sociálních sítích nebo úmyslným poškozováním majetku. Zkušenosti se stalkingem se významně neliší u žen a mužů, totéž platí také pro jednotlivé vzdělanostní i věkové kategorie, kde pouze muži ve věku 35 až 59 let byli některým situacím vystavováni méně často. Pachatelem/pachatelkou takových incidentů jsou pak nejčastěji bývalí partneři / bývalé partnerky a s výjimkou urážlivých či výhružných telefonátů, kterých se dopouští stejně často muži i ženy, se častěji jedná o muže. Oběti stalkingu pak v důsledku zažitých zkušeností pociťovaly nejčastěji vztek, strach, pocit trapnosti a lítost. Pouze desetina uvedla, že na ně tyto opakující se incidenty neměly žádný dopad.

Obecně můžeme shrnout, že minimálně jednorázovou zkušenost s různými formami násilí má v dospělé české populaci poměrně velká část lidí. V případě násilí se sexuálním podtextem jsou to jednoznačně častěji ženy, psychické násilí v partnerském i nepartnerském vztahu ale zažívají muži i ženy v podobné míře. Fyzické násilí má pak u mužů a žen dosti odlišnou podobu – na ženách se ho nejčastěji dopouští za zavřenými dveřmi jejich partneři/partnerky, muži se nejčastěji stávají obětí násilí na veřejných místech, a sice od neznámého pachatele, případně od někoho ze známých nebo kamarádů/kamarádek.

Ve výzkumu jsme se také krátce vrátili k období pandemie onemocnění covid-19 a zajímalo nás, jak čeští občané a občanky toto období prožívali a jaký mělo vliv na jejich vztahy. Převážná část dopadů na život českých domácností byla negativních, když se jich většina aspoň v určité fázi pandemie potýkala se zvýšeným stresem a snížením životní spokojenosti. Zejména ekonomicky aktivní pak často trpěli nárůstem stresu v práci, obavami o finanční budoucnost a strachem ze ztráty zaměstnání. Téměř polovina lidí připustila, že se v jejich domácnosti v tomto období aspoň na nějaký čas zvýšilo napětí, a více než čtvrtina domácností se dostala do ekonomických potíží.

Příloha 1: Technická zpráva

Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.
Jilská 1, Praha 1

Tel.: 286 840 129
E-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz
Název výzkumu: Kvalita života a pocit bezpečí 2022–2023
Název projektu: Research centre for domestic and gender-based violence (ReCeGe)
Realizátor: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.

Termín terénního šetření: 23. 8. 2022 – 2. 7. 2023

Výběr respondentů: Stratifikovaný náhodný výběr
Strata: Kraj a velikost obce rozdělná do 3 kategorií
Vážení dat: Designové a poststratifikační váhy
Zdroj dat pro výběr a vážení dat: Český statistický úřad
Reprezentativita: Obyvatelstvo ČR ve věku od 18 do 74 let
Počet dotázaných: 1757
Počet tazatelů: 46
Metoda sběru dat: Osobní rozhovor tazatele s respondentem – dotazování CAPI + CASI
Výzkumný nástroj: Standardizovaný dotazník
Počet proměnných: 1551

Zpracovali: Matouš Pilnáček, Naděžda Čadová

STRUKTURA VÝBĚROVÉHO SOUBORU – STRATA (NEVÁŽENÁ I VÁŽENÁ DATA)

KRAJ	VSO	Počet obyvatel	Podíl obyvatel (%)	Počet výběrových bodů	Podíl respondentů/ respondentek (%)	Podíl respondentů/ respondentek (%)
					nevážená data	vážená data
Hl. město Praha	80 000 a více obyvatel	981 104	12,59	7	5,6	11,8
Vysočina	do 4 999 obyvatel	202 096	2,59	2	3,4	2,6
Vysočina	5 000 – 79 999 obyvatel	167 408	2,15	1	1,7	2,2
Jihomoravský	do 4 999 obyvatel	393 524	5,05	3	5,4	5,2
Jihomoravský	5 000 – 79 999 obyvatel	194 086	2,49	2	3,6	2,6
Jihomoravský	80 000 a více obyvatel	282 946	3,63	2	3,4	3,7
Olomoucký	do 4 999 obyvatel	231 195	2,97	2	1,3	2,9
Olomoucký	5 000 – 79 999 obyvatel	150 654	1,93	1	1,4	1,9
Olomoucký	80 000 a více obyvatel	72 242	0,93	1	1,2	0,9
Zlínský	do 4 999 obyvatel	208 098	2,67	2	3,4	2,8
Zlínský	5 000 – 79 999 obyvatel	210 891	2,71	2	3,4	2,8
Moravskoslezský	do 4 999 obyvatel	248 959	3,20	2	1,9	3,0
Moravskoslezský	5 000 – 79 999 obyvatel	409 770	5,26	4	6,7	5,4
Moravskoslezský	80 000 a více obyvatel	206 681	2,65	2	3,2	2,6
Středočeský	do 4 999 obyvatel	581 548	7,47	5	7,9	7,5
Středočeský	5 000 – 79 999 obyvatel	438 030	5,62	4	5,2	5,7
Jihočeský	do 4 999 obyvatel	239 597	3,08	2	3,5	3,2
Jihočeský	5 000 – 79 999 obyvatel	160 848	2,06	1	1,4	2,1
Jihočeský	80 000 a více obyvatel	68 817	0,88	1	1,3	1,0
Plzeňský	do 4 999 obyvatel	199 931	2,57	2	3,5	2,6
Plzeňský	5 000 – 79 999 obyvatel	107 881	1,38	1	1,6	1,4
Plzeňský	80 000 a více obyvatel	130 589	1,68	1	1,8	1,7
Karlovarský	do 4 999 obyvatel	80 690	1,04	1	1,7	1,1
Karlovarský	5 000 – 79 999 obyvatel	134 173	1,72	1	1,7	1,7
Ústecký	do 4 999 obyvatel	186 443	2,39	2	3,4	2,4
Ústecký	5 000 – 79 999 obyvatel	337 350	4,33	3	5,1	4,3
Ústecký	80 000 a více obyvatel	65 694	0,84	1	1,7	0,9
Liberecký	do 4 999 obyvatel	121 327	1,56	1	1,7	1,6
Liberecký	5 000 – 79 999 obyvatel	124 654	1,60	1	1,6	1,6
Liberecký	80 000 a více obyvatel	76 877	0,99	1	1,7	1,0
Královéhradecký	do 4 999 obyvatel	178 661	2,29	2	2,1	2,3
Královéhradecký	5 000 – 79 999 obyvatel	152 467	1,96	1	1,7	1,9
Královéhradecký	80 000 a více obyvatel	65 236	0,84	1	1,1	0,8
Pardubický	do 4 999 obyvatel	189 904	2,44	1	1,7	2,4
Pardubický	5 000 – 79 999 obyvatel	124 033	1,59	1	1,3	1,6
Pardubický	80 000 a více obyvatel	65 705	0,84	1	2,0	0,9

STRUKTURA VÝBĚROVÉHO SOUBORU – POHLAVÍ, VĚK, VZDĚLÁNÍ (VÁŽENÁ DATA)

	Rozložení obyvatelstva ČR		Výběrový soubor	
	rel.	abs.	rel.	
CELÝ SOUBOR	100,0	1 757	100,0	
POHLAVÍ				
Muži	49,8	863	49,1	
Ženy	50,2	893	50,8	
VĚK				
18–34 let	25,6	444	25,5	
35–49 let	32,1	557	31,9	
50–64 let	26,0	453	26,0	
65–74 let	16,3	290	16,6	
VZDĚLÁNÍ				
Základní + střední bez maturity	41,5	707	40,6	
Střední s maturitou	35,8	633	36,3	
Vysokoškolské	22,7	402	23,1	

Pozn.: Možný rozdíl mezi celkovým počtem dotázaných a součtem dotazníků v jednotlivých kvótních znacích je způsoben nezodpovězením otázky.

STRUKTURA VÝBĚROVÉHO SOUBORU – POHLAVÍ, VĚK, VZDĚLÁNÍ (NEVÁŽENÁ DATA)

	Rozložení obyvatelstva ČR		Výběrový soubor	
	rel.	abs.	rel.	
CELÝ SOUBOR	100,0	1 757	100,0	
POHLAVÍ				
Muži	49,8	792	45,1	
Ženy	50,2	964	54,9	
VĚK				
18–34 let	25,6	430	24,6	
35–49 let	32,1	555	31,8	
50–64 let	26,0	378	21,6	
65–74 let	16,3	383	21,9	
VZDĚLÁNÍ				
Základní + střední bez maturity	41,5	485	27,9	
Střední s maturitou	35,8	736	42,3	
Vysokoškolské	22,7	520	29,9	

Pozn.: Možný rozdíl mezi celkovým počtem dotázaných a součtem dotazníků v jednotlivých kvótních znacích je způsoben nezodpovězením otázky.

Příloha 2:

Kódový klíč k otázce I03 (pachatelé/ pachatelky nepartnerského násilí)

Babička	1
Dědeček	2
Matka	3
Otec, nevlastní otec	4
Rodiče, pěstouni	5
Sestra, bratr, sourozenec	6
Partner, bývalý partner	7
Partnerka, bývalá partnerka	8
Manžel, bývalý manžel	9
Manželka, bývalá manželka	10
Dcera	11
Syn	12
Člen/ka rodiny, příbuzný/příbuzná (jinde neuvedený/neuvedená nebo bez specifikace), rodina	13
Známý/známá, kamarád/ka	14
Kolega/kolegyně, nadřízený/nadřízená	15
Klient/ka, zákazník/zákaznice	16
Spoluzák, spolužačka	17
Soused/ka	18
Cizí člověk	19
Prarodiče	20
Jiná odpověď	96
Neví	99
Odmítl/a odpovědět	97